

JAARVERSLAG 2019
JAARREKENING 2019

m
MEIERIJSTAD
beweegt

JAARSTUKKEN 2019

Dit zijn de jaarstukken 2019 van de gemeente Meierijstad. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In de jaarstukken legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad. Bij de programma's staat aangegeven wat we wilden bereiken, wat we daarvoor hebben gedaan en wat het gekost heeft.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
Aanbiedingsbrief.....	5
Financiën in één oogopslag.....	6
Samenvatting.....	7
Programmaliijnen.....	13
Programma's.....	17
0 Bestuur en ondersteuning.....	18
1 Veiligheid.....	24
2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	29
3 Economie.....	33
4 Onderwijs.....	36
5 Sport, cultuur en recreatie.....	40
6 Sociaal domein.....	44
7 Volksgezondheid en milieu.....	49
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stedelijke vernieuwing.....	54
Financiële informatie programmaplan.....	59
Algemene dekkingsmiddelen.....	60
Kosten van overhead.....	62
Vennootschapsbelasting.....	63
Onvoorzien.....	64
Paragrafen.....	65
Lokale heffingen.....	66
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	69
Onderhoud kapitaalgoederen.....	74
Financiering.....	82
Bedrijfsvoering.....	86
Verbonden partijen.....	89
Grondbeleid.....	112
Financiën.....	118
Exploitatie.....	119
Exploitatieresultaat.....	120
Resultaat.....	121
Overzicht van baten en lasten.....	122
Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	123
Bestuur en ondersteuning.....	124
Toelichting.....	124
Veiligheid.....	126
Toelichting.....	126
Verkeer, vervoer en waterstaat.....	127
Toelichting.....	127
Economie.....	129
Toelichting.....	129
Onderwijs.....	131
Toelichting.....	131
Sport, cultuur en recreatie.....	133
Toelichting.....	133
Sociaal domein.....	135
Toelichting.....	135
Volksgezondheid en milieu.....	138
Toelichting.....	138
VHROSV.....	140
Toelichting.....	140
Incidentele baten en lasten.....	142
Informatie in het kader van de WNT.....	153
Balans.....	154
Toelichting op de balans.....	156
Verantwoording specifieke uitkeringen.....	172
Grondslagen.....	178

Bijlagen.....	186
Af te sluiten kredieten per 31-12-2019.....	187
Kredieten die overgaan naar 2020.....	191
Eenmalige budgetten.....	204
Gerealiseerde baten en lasten per taakveld.....	218
Gebruikte afkortingen.....	220

AANBIEDINGSBRIEF

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening over 2019 aan met de bijbehorende bijlagen. Jaarlijks stellen wij het jaarverslag en de jaarrekening op en leggen met deze stukken aan uw raad verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiën. We kijken terug op het vorig jaar. Hebben we onze (hoofd)doelen en ambities bereikt? Hoe is het geld uit de begroting van het vorig jaar besteed? Zijn we binnen de budgetten gebleven?

De speerpunten van beleid en de ambities voor de huidige bestuursperiode zijn opgenomen in de "Mijlpalen van Meerijstad". Vele activiteiten zijn opgepakt. Nog niet alles van de Mijlpalen van Meerijstad is gerealiseerd, maar vele Mijlpalen zijn al zichtbaar. In het jaarverslag hebben wij per programma een verantwoording opgenomen middels een zogenaamde stoplichtenrapportage.

Financieel sluiten we het jaar af met een positief saldo. In het onderdeel jaarrekening worden de afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting per programma toegelicht.

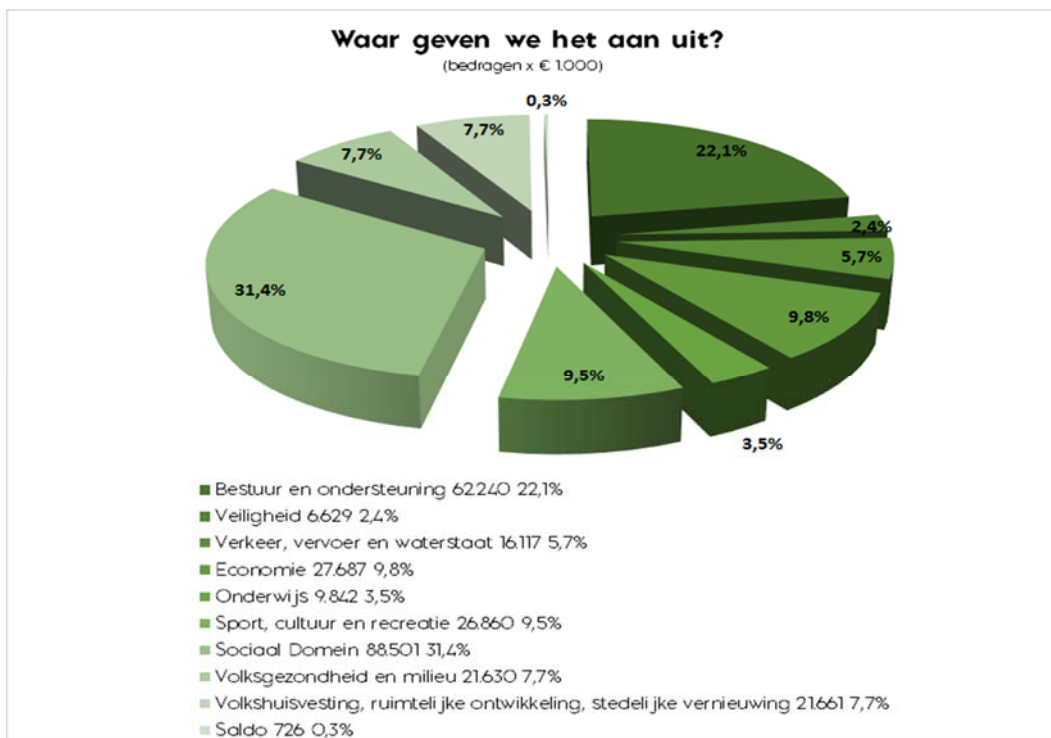
Burgemeester en wethouders van de gemeente Meerijstad.

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. M.G.C. Wilms -Wils RA ir. C.H.C. van Rooij.

FINANCIËN IN ÉÉN OOGOPSLAG

SAMENVATTING

LEESWIJZER

Deze jaarstukken bestaan uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen.

De programmaverantwoording gaat over de realisatie van de voorgenomen activiteiten van 2019. Dit maken we zichtbaar met een zogenaamde stoplichtenrapportage. De betekenis van de symbolen is als volgt: groene vink (de activiteit is gerealiseerd of loopt volgens planning), oranje uitroepteken (de activiteit is deels gerealiseerd) en een rood kruis (de activiteit is niet gerealiseerd). De activiteiten zijn voorzien van een toelichting. De meeste activiteiten uit de programmabegroting 2019 zijn geheel of gedeeltelijk gerealiseerd en hebben een groen of oranje symbool.

De verplichte paragrafen gaan over lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. We gaan hier in op de verantwoording over de geplande activiteiten uit de paragrafen van de programmabegroting 2019.

De jaarrekening bestaat uit informatie over de exploitatie, de balans, de verantwoording over specifieke uitkeringen en de grondslagen van balans en exploitatie. Er zijn bijlagen opgenomen die gaan over kredieten, eenmalige budgetten en lasten/baten per taakveld. Ook is een bijlage opgenomen met daarin de meest voorkomende gebruikte afkortingen.

RESULTAAT

We sluiten het jaar 2019 financieel af met een positief resultaat van € 0,7 miljoen. Dit is € 2,7 miljoen positiever dan het geraamd resultaat begroting 2019 na wijziging.

VAN BEGROTING NAAR REKENING

De programmabegroting 2019 is op 8 november 2018 door de raad vastgesteld met een negatief geraamd resultaat van € 900.000. Dit geraamd resultaat is in 2019 gewijzigd met begrotingswijzigingen van de 1e en 2e bestuursrapportages 2019 en afzonderlijke raadsbesluiten. Het geraamde resultaat 2019 na wijziging is negatief € 1.944.000. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 726.000 positief.

Van begroting naar rekening (bedragen x € 1.000)	2019
Geraamd resultaat begroting 2019 na wijziging	-1.944 N
Gerealiseerd resultaat	726 V
Verschil t.o.v. geraamd resultaat	2.670 V

Toelichting op het verschil tussen gerealiseerd en geraamd resultaat 2019

In de volgende tabel geven we een toelichting op het verschil tussen het geraamd en gerealiseerd resultaat met daaronder een korte toelichting. Bij elke onderwerp is tussen haakjes het nummer van het begrotingsprogramma vermeld. In de financiële jaarrekening - onderdeel exploitatie zijn de financiële verschillen per programma meer in detail toegelicht.

Exploitatieresultaat (bedragen x € 1.000)	
Pensioenvoorziening (voormalige) collegeleden (0)	-2.102
Uitkering uit het gemeentefonds (0)	1.499
Financieel technische verschillen (0)	1.621
Eigendommen gronden en pachten (0)	320
Personeelskosten (0)	685

Straatreiniging (2)	-262
Groenonderhoud (5)	-230
Sociaal Domein (6)	5.456
Toevoeging resultaat sociaal domein aan reserve (6)	-5.456
Facilitaire (bouw)projecten (8)	592
Leges omgevingsvergunning en leges principeverzoeken (8)	882
Grondexploitatie (8)	-377
Diversen overig per saldo	42
Totaal	2.670

Pensioenvoorziening (voormalige) collegeleden (nadeel € 2.102)

De individuele overdrachtswaarde van pensioenen wordt in hoge mate bepaald door de markttrente. De markttrente is in 2019 gedaald van 1,58% naar 0,29%.

In 2019 is een extra storting in de pensioenvoorziening gedaan om deze op het noodzakelijke niveau te houden.

Uitkering uit het gemeentefonds (voordeel € 1.499)

Zowel de septembercirculaire als de decembercirculaire 2019 waren voordelig voor onze gemeente.

Eind 2019 zijn vanuit de decembercirculaire 2019 middelen ontvangen voor klimaatbeleid en geormerkte middelen voor het sociaal domein. De geormerkte middelen voor het sociaal domein zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve Sociaal Domein.

We stellen voor de middelen voor het klimaatbeleid over te hevelen naar 2020 bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2019.

Financieel technische verschillen (€ 1.621)

Een aantal eenmalige budgetten zijn niet geheel benut en de werkzaamheden nog niet afgerond.

Meestal dekken we éénmalige budgetten uit reserves, maar een klein deel heeft een dekking binnen de exploitatie. Wij stellen voor deze eenmalige budgetten over te hevelen naar 2020 zoals opgenomen in de bijlage "Eenmalige budgetten". (voordeel € 581).

De budgetten voor onvoorzien, prijsontwikkeling, kapitaallasten vervangingsinvesteringen zijn niet volledig benut en er is een btw teruggave over oude jaren ontvangen. (voordeel € 757).

De gerealiseerde kapitaallasten zijn lager dan geraamd, omdat investeringen nog in uitvoering zijn. (voordeel € 930)

Op basis van een voorlopige aangifte is een bedrag verantwoord voor te betalen vennootschapsbelasting 2019. Begin april 2020 was er nog geen overeenstemming met de belastingdienst over de definitieve aanslag. (nadeel € 647)

Eigendommen gronden en pachten (voordeel € 320)

In 2019 zijn een aantal verspreide percelen verkocht, waarvan de opbrengst niet was geraamd.

Personeelskosten (voordeel € 685)

In 2019 is het P-budget incidenteel niet benut voor € 1,6 miljoen. Er is wederom voorzichtig omgegaan met inhuur en daarnaast zijn diverse vacatures niet of een deel van het jaar ingevuld. Verder zien we een verjonging van de ambtelijke organisatie.

Verder is er het afgelopen jaar een aantal besluiten genomen die te maken hebben met het aangaan van mobiliteitsdienstverbanden. Hierbij worden afspraken gemaakt met medewerkers waardoor zij in dienst treden bij een andere organisatie en op die manier op zoek gaan naar een betrekking elders. De kosten hiervoor gaan veelal over een begrotingsjaar heen wat betekent dat de kosten van een in 2019 genomen besluit ook doorwerkt naar 2020. In overleg met de accountant stellen we daarom voor een voorziening mobiliteitsdienstverbanden te vormen. In de jaarcijfers is hiervoor een eenmalige storting van € 0,9 miljoen verwerkt met als dekking het P-budget 2019.

Straatreiniging (nadeel € 262)

Bij het nieuwe bestek voor straatreiniging zijn de arealen opnieuw in beeld gebracht. Hierbij is geconstateerd dat het areaal groter is dan voorzien in de begroting. Daarnaast zijn de lopende contracten geïndexeerd, waardoor lasten hoger zijn uitgevallen.

Groenonderhoud (nadeel € 230)

We hebben in de eerste helft 2019 twee keer stormschade gehad. Voor de opruimwerkzaamheden is de buitendienst ingezet. Voor de planmatige snoeiwerkzaamheden, die hierdoor niet uitgevoerd konden worden is een externe partij ingezet. Dit heeft hogere lasten veroorzaakt. Ook is medio 2019 het onderhoud groen van centrum Veghel en Sint Oedenrode overgegaan naar IBN/WSD. Om te kunnen voldoen aan de beeldkwaliteit is hierbij eerst een zgn. O-beurt uitgevoerd.

Sociaal domein (per saldo budgettair neutraal)

De budgetten van het sociaal domein laten in totaal een voordeel zien van € 5,4 miljoen. Volgens besluitvorming van de raad hebben we dit bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve Sociaal Domein.

Het budget volume en prijsontwikkeling voor Jeugd en Wmo is voor 2019 niet volledig aangewend. Hier is € 2,6 miljoen over. Dit is te danken aan extra middelen die bij de meicirculaire 2019 zijn toegevoegd voor jeugdhulp en voor loon- en prijsontwikkeling voor Wmo en jeugd. Deze middelen hebben we in 2019 niet in hoef te zetten omdat bij de 2e berap 2019 geen grote tekorten zichtbaar waren binnen jeugd en Wmo. Daarnaast hebben we bij de september- en decembercirculaire 2019 extra middelen van het Rijk ontvangen (€ 1,1 miljoen) voor het gehele sociaal domein. Deze middelen hebben vooral een incidenteel karakter en zijn in 2019 niet ingezet.

Op de budgetten voor jeugd zijn in totaal € 1,1 miljoen minder lasten verantwoord. Hierbij is sprake van incidentele voordelen omdat het eerstelijnsloket Jeugd niet heel het jaar operationeel is geweest. Ook is er een positieve afrekening over 2018 geweest voor de individuele voorzieningen in natura. Daarnaast is er structurele ruimte bij de PGB voorzieningen die vanaf 2020 wordt ingezet voor de inkoop in natura.

De budgetten voor de Wmo laten in totaal een klein voordeel zien. Er zijn wel enkele uitschieters. Er zijn hogere lasten geweest voor hulp bij het huishouden van € 0,5 miljoen. Vooral het tweede half jaar liet een explosieve groei zien van het aantal cliënten door de invoering van het abonnementstarief. Dit nadeel werd gecompenseerd door diverse kleinere voordelen op het gebied van Wmo en welzijn. Het grootste voordeel is € 0,2 miljoen door ontvangen rijks gelden voor maatschappelijke begeleiding en verhoging taalniveau statushouders. De middelen worden alsnog (deels) ingezet in 2020.

Binnen de participatiebudgetten is in totaal een voordeel te zien van € 0,5 miljoen. Dit komt o.a. door een incidentele ontvangst van ruim € 0,2 miljoen, die in 2020 alsnog wordt ingezet voor doorontwikkeling WSW.

Ontvangsten in verband met facilitaire (bouw)projecten (voordeel € 592)

Onder andere vanuit de ontwikkeling van woningbouw op de locatie Scheifelaar II wordt per verkochte m2 bouwgrond een bijdrage betaald aan kostenverhaal. Deze inkomsten verantwoordt op dit faciliterende complex.

Leges omgevingsvergunning en leges principeverzoeken (voordeel 882)

Er zijn meer aanvragen binnen gekomen en grotere bouwplannen dan verwacht. Met name aan het eind van het jaar zijn een aantal grote bouwprojecten in rekening gebracht. (voordeel € 572)
De werkelijke opbrengsten uit anterieure overeenkomsten blijken in 2019 hoger dan geraamd. Dit is ontstaan doordat meer incidentele verzoeken met een grote financiële omvang in 2019 in rekening zijn gebracht. (voordeel € 310)

Grondexploitatie (nadeel € 377)

Bij de jaarrekening 2019 zijn de berekeningen van de grondexploitaties geactualiseerd. Dit heeft wijzigingen tot gevolg ten opzichte van de resultaten uit de jaarrekening 2018.

We hebben de tussentijdse winstneming verlaagd (nadeel € 361)

Na actualisatie is de omvang van de verplichte verliesvoorziening voor verliesgevende complexen opnieuw bepaald (nadeel € 16). Een uitgebreide toelichting op de grondexploitatie is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Structurele doorwerking verschillen jaarrekening 2019

De hierboven genoemde afwijkingen hebben een incidenteel karakter en gelden voor het jaar 2019. Er zijn ook enkele structurele afwijkingen geconstateerd, die doorwerken naar latere jaren (nadeel € 710).

De grootste afwijking is een verlaagde kostentoerekening aan de grondexploitatie. Zoals bekend is bij de start van Meierijstad uitgegaan van de begrotingen van de voormalige gemeenten. Bij de jaarrekening 2017 en 2018 hebben we gezien dat we minder uren kunnen doorbelasten aan de grondexploitatie dan in de begroting was opgenomen. Dit houdt o.a. verband met de fase waarin projecten zich bevinden en een wijziging in de wetgeving, waarin striktere voorwaarden zijn opgenomen voor het door belasten van uren.

Ook in 2019 hebben we minder kunnen toerekenen aan de grondexploitatie. We hebben dit nadeel in 2017 t/m 2019 incidenteel gedekt. We gaan er van uit dat dit zich structureel zal gaan voordoen. De structurele doorwerking vanuit de jaarrekening 2019 nemen we op in de 1e bestuursrapportage 2020.

INVESTERINGEN EN EENMALIGE BUDGETTEN

Bij het samenstellen van de jaarstukken sluiten we kredieten administratief af. Deze zijn opgenomen in de bijlage "Af te sluiten kredieten per 31 december 2019". Bij deze kredieten is in totaal € 1,5 miljoen minder uitgegeven en € 0,6 miljoen minder ontvangen. Dit leidt tot lagere incidentele onttrekkingen uit voorzieningen van € 0,3 miljoen en structureel lagere kapitaallasten van € 0,02 miljoen.

Voor de kredieten waarvan de activiteiten nog niet zijn afgerond stellen we voor deze over te hevelen naar het volgende jaar. Deze zijn opgenomen in de bijlage "Kredieten die overgaan naar 2020". We stellen voor een restant krediethoogte van afgerond € 51,7 miljoen over te hevelen naar 2020.

We sluiten eenmalige budgetten af met een totaalbudget van € 0,7 miljoen. Daarnaast stellen wij voor eenmalige budgetten over te hevelen naar 2020 voor een restantbudget van € 6,6 miljoen. Met deze overheveling is het mogelijk de projecten c.q. activiteiten in 2020 uit te voeren. Van deze € 6,6 miljoen heeft € 5,9 miljoen een dekking uit reserves en voor € 0,6 miljoen stellen wij voor dit te doen met de resultaatbestemming.

Voor het overhevelen van deze eenmalige budgetten heeft de raad spelregels vastgesteld. Het college vraagt bij sommige budgetten gemotiveerd af te wijken van deze spelregels. De eenmalige budgetten zijn opgenomen in de bijlage "Eenmalige budgetten".

RESULTAATBESTEMMING

De jaarrekening 2019 sluit met een positief rekeningresultaat van afgerond € 0,7 miljoen. Ten opzichte van het verwachte rekeningresultaat (tekort van € 1,9 miljoen) is dit een positieve ontwikkeling van € 2,6 miljoen. We stellen voor om voor een bedrag van € 2,4 miljoen bestemmingen te doen. De voorgestelde dekking is € 0,7 miljoen uit het gerealiseerde resultaat 2019 en € 1,7 miljoen uit de algemene risicoreserve. De bestemming van het rekeningresultaat vindt plaats als de jaarrekening is vastgesteld.

Voorstellen tot resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)	
Enmalige budgetten (overheveling ten laste van de exploitatie)	581
Ontvangen middelen klimaatbeleid - decembercirculaire 2019	280
Onderwijshuisvesting	156
Aanvullende subsidie De Blauwe Kei	86
Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid	75
Lokale Omroep Meierijstad	30
Personele kosten invoeren omgevingswet	973
Budget invoeren van de omgevingswet	166
Snoeien bomen	85
Laaggeletterdheid	28
Totaal	2.460

Toelichting

Eenmalige budgetten

Voor een toelichting zie de bijlage "Eenmalige budgetten".

Ontvangen middelen klimaatbeleid - decembercirculaire 2019

In het Klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk middelen ter beschikking stelt aan gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021. De nadruk bij deze middelen ligt op de ondersteuning van de decentrale overheden bij het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES) en op de ondersteuning van gemeenten bij de Transitievisies Warmte. In de decembercirculaire 2019 zijn deze middelen beschikbaar gekomen. De lasten zullen eerst in 2020 en 2021 komen.

Onderwijshuisvesting

We stellen voor het budget 2019 te bestemmen in verband me. lopende onderhandelingen. In 2020 ronden we de gesprekken over de nieuwe doordecentralisatie afspraken af.

Aanvullend subsidie De Blauwe Kei

De jaarrekeningen over 2017 en 2018 zijn ontvangen en beoordeeld. Geconcludeerd is dat beide jaren sluiten met een negatief exploitatiesaldo van in totaal € 86.000.

Voor een verantwoorde en sluitende exploitatie van DBK is extra subsidie noodzakelijk om het huidige ambitieniveau te kunnen uitvoeren. Voorgesteld wordt om incidenteel een extra subsidie van € 86.146 beschikbaar te stellen. Dit voornemen is eerder via raadsinformatiebrief toegelicht.

Uitvoeringsplan integrale veiligheid

Op 5 juli 2018 heeft de Raad het Integraal veiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld. De uitwerking van het beleid wordt vastgelegd in uitvoeringsplannen. Het jaar 2019 is gebruikt om plannen te ontwikkelen en in de steigers te zetten. Daardoor zijn niet alle beschikbare middelen benut. Het uitvoeringsplan 2020 is een ambitieus en integraal plan, waarin alle activiteiten, acties en ontwikkelingen op het gebied van de diverse thema's zijn weergegeven. Om uitvoering te kunnen geven aan de (beschreven) ambities stellen we voor het restant budget 2019 van afgerond € 75.000 te bestemmen.

Lokale Omroep Meerijstad

De lokale omroep Meerijstad verzoekt de gemeente medewerking te verlenen om financieel te participeren in specifieke projecten en programma's, waarvoor zij zelf geen of onvoldoende budgetten heeft maar die zeker bijdrage aan het uitdragen van de Mijlpalen van Meerijstad. Voorgesteld wordt om voor 2020 een bijdrage van € 30.000 beschikbaar te stellen.

Personele kosten invoering Omgevingswet

In de raadsinformatiebrief van april 2020 hebben we u geïnformeerd over uitstel van de invoeringsdatum van de Omgevingswet en de gevolgen daarvan voor Meerijstad. Voor de invoering van de Omgevingswet heeft de VNG een overzicht gemaakt met de minimale acties die moeten zijn afgerond om een afdoende dienstverlening te garanderen. Het feit dat de VNG pas in februari 2020 met een dergelijke lijst kwam zegt veel over de hoeveelheid uitvoeringsregels die van de rijksoverheid komt en de tijdsdruk die nog altijd bestaat. De datum van invoering is vastgesteld op 1 januari 2022. Om dit te behalen moet er onvervaard worden doorgewerkt op de terreinen van gebiedsontwikkeling (visie en regelgeving), vergunningverlening (volledig nieuwe werkprocessen met omgevingstafel) en ICT (ingerichte applicaties en aansluiting landelijke voorziening).

Budget invoeren van de Omgevingswet

Bij de jaarrekening 2019 resteert een bedrag van € 166.000. Dit overschot is mede ontstaan omdat enerzijds beoogde werkzaamheden voor de MER procedure bij de omgevingsvisie later zijn gestart en deels zijn doorgeschoven naar 2020. Anderzijds zijn de verplichtingen voor een nieuwe ICT omgevingsapplicatie in 2019 aangegaan maar komen in 2020 tot betaling.

Snoeien bomen

In verband met Europese aanbesteding van het raamcontract is 50% van de totale snoeiopdracht pas in september opgestart. Daarnaast is i.v.m. de ontwikkelopdracht van de buitendienst een aannemer ingeschakeld om een deel van het werkgebied van de eigen dienst over te nemen.

Laaggeletterdheid

In 2019 is het aantal taalcursussen toegenomen in de gemeente Meerijstad. Hiervoor is het regionaal volwassen educatie budget beschikbaar. De verwachting is dat de stijging in 2020 zich zal voortzetten en deze kosten niet volledig gedekt kunnen worden uit dit regionaal volwasseneducatie budget. De overgebleven middelen van 2019 willen we hiervoor inzetten.

PROGRAMMALIJNEN

PARTICIPATIE

Ambitie

Een samenleving en organisatie die op elkaar is ingespeeld en de kaders kent. Participatie is gemeengoed en uit zich in diverse vormen die een meerwaarde opleveren.

"We investeren in de kracht van de samenleving en hebben oog voor de menselijke maat". Deze quote uit de besturingsfilosofie van Meierijstad is van toepassing bij de ambitie voor het programma Participatie. De samenleving zijn de verenigingen, communities, bedrijven, instellingen en individuele burgers. Vanuit gelijkwaardigheid wordt samengewerkt door de samenleving en de overheid.

Activiteiten

Het traject "Participeren en leren" kent drie onderdelen te weten cultuur maken, versterken van wat er is en samen leren. Vanuit het "samen leren" hebben er in 2019 bijeenkomsten plaatsgevonden met raadsleden, collegeleden, ambtenaren en stakeholders voor het onderzoek "Verstandig verder met participatie" door onderzoekers van Berenschot en Erasmus Universiteit Rotterdam. In het najaar van 2019 is het onderzoeksrapport opgeleverd. De adviezen en geleerde lessen uit het rapport krijgen in 2020 verder vorm.

Met de raadsleden zijn voor de pilot "startgesprekken" 2 fysieke en 1 schriftelijk startgesprek gehouden. Dit ging over de onderwerpen mobiliteitsvisie, hondenuitlaatbeleid en natuur- en landschapsvisie. In 2020 wordt met de fractievoorzitters een evaluatie gehouden over de gevoerde startgesprekken.

LEEFBAARHEID

Ambitie

Wij willen een gemeente zijn waar het plezierig wonen, leven en werken is. Een gemeente die uitgaat van de kracht van de samenleving en oog heeft voor de menselijke maat (vangnet). We bezien leefbaarheid dan ook vanuit de volgende dimensies: sociale leefbaarheid, fysieke leefbaarheid, economische leefbaarheid en veiligheid.

In Meierijstad willen we wijken, dorpen en buurten waarin inwoners samen invulling geven aan fijn wonen. Zo komen we tot vitale kernen in Meierijstad waar inwoners kunnen wonen, werken en (samen)leven in een prettige en veilige omgeving. Samen versterken we deze beweging: door te verbinden, te ontmoeten, duurzame voorzieningen tot stand te brengen en samen op te trekken.

Activiteiten

In de 1e helft van 2019 zijn de voorbereidingen gestart voor het leefbaarheidsonderzoek en het ontwikkelen van een leefbaarheidsmonitor. Hierbij zijn verschillende stakeholders betrokken. In de tweede helft van 2019 heeft het enquêteonderzoek plaatsgevonden.

In 2019 is door inwoners circa 60 maal gebruik gemaakt van het leefbaarheidsbudget voor een activiteit die de leefbaarheid in dorpen en kernen stimuleert.

INNOVATIE

Ambitie

In Meierijstad kennen we geen standaard. We pakken opgaven en uitdagingen aan door ze steeds op een andere manier te bekijken. Innovatie is nooit af. Als organisatie blijven we leren, experimenteren en ontwikkelen. Er is altijd een "B" om naar toe te werken.

We creëren een denk- en werkwijze waarbij integraal samen werken aan oplossingen centraal staat en het maken van fouten mag, als we ervan leren. Iedereen heeft een innovatieve kant en het is onze ambitie om de vernieuwingskracht naar boven te halen.

Activiteiten

In 2019 is de Leergang Innovatief opdrachtgeverschap gestart. Aan deze leergang namen college, directie, griffier en programmadragers deel. In 2020 wordt de leergang afgesloten. Iedere deelnemer aan de leergang heeft samen met een Ynnovator gewerkt aan een persoonlijke opdracht. Daarmee hebben de Ynnovators van Meierijstad verschillende innovatieve sessies begeleid. Deze opdrachten dragen bij aan de vernieuwingskracht van medewerkers.

Om meer bekendheid te geven aan het burgerinnovatiefonds is bureau ConsultingKids om advies gevraagd in 2019. Zij hebben halverwege 2019 diverse sessies met kinderen in basisschoolklassen (groep 7 en 8) gehouden. Uit deze sessies zijn diverse ideeën gekomen om meer bekendheid te geven aan het Burgerinnovatiefonds, waaronder het veranderen van de naam. Het fonds noemen we nu Nieuwe Ideeën Fonds, waarbij de gedachte nog steeds is dat inwoners initiatieven ontplooiën die gericht zijn op sociale/technische innovatie en/of participatie. In 2020 werken we samen met Consultingkids ideeën van de kinderen verder uit in concrete activiteiten.

DUURZAAMHEID

Ambitie

We willen de verantwoordelijkheid nemen en samen de ambitie waarmaken om een gezonde, veilige en schone samenleving en leefomgeving te creëren in een circulaire economie. Hier en elders, nu en later. De ambities op het gebied van duurzaamheid volgen uit de doelstellingen die zijn neergelegd in het Mijlpalendocument, maar ook uit de doelstellingen van het Rijk, de provincie, de omgevingswet en de publieke opinie. Het proces om energieneutraal te zijn in 2050 is landelijk en lokaal in een stroomversnelling gebracht en onomkeerbaar.

Activiteiten

Op basis van de duurzaamheidsvisie Meierijstad van november 2018 is het uitvoeringsprogramma van start gegaan. Daarvan heeft u al verschillende onderdelen voorbij zien komen. Bijvoorbeeld de mooie resultaten die we behalen met afvalscheiding en de visie op zon en wind in Meierijstad. Ook in deze jaarrekening ziet u onderdelen van het uitvoeringsprogramma terugkomen omdat die in de begroting met name werden genoemd. In de voortgangsrapportage 2019 die u eerder dit jaar hebt ontvangen is de voortgang op alle 40 projecten toegelicht. De meerwaarde van dit voortgangsrapport is de bundeling van alle activiteiten én de koppeling aan de lange termijn-ambities. Uiteindelijk dragen alle projecten bij aan één of meerdere van onze 12 ambities. Het afgelopen jaar merkten we duidelijk dat de samenleving enorm in beweging is op gebied van duurzaamheid. Vele initiatieven en samenwerkingsverbanden ontstonden spontaan en vaak eerder dan gepland. We hebben onze voelsprietten in 2019 gebruikt en de start van 13 projecten naar voren gehaald.

VERANDEROPGAVE OMGEVINGSWET

Ambitie

De Omgevingswet treedt in werking in 2022. De Omgevingswet draagt bij het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Tegelijkertijd draagt de Omgevingswet bij aan het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke functies te vervullen.

Activiteiten

Met het vaststellen van het "koersdocument Omgevingswet Meierijstad" in april 2019 heeft de raad op hoofdlijnen richting gegeven aan de wijze van "anders werken", het beleidsinstrumentarium en de digitale informatievoorziening.

Met externe betrokkenen zijn we aan de slag gegaan om de consequenties voor de dienstverlening in beeld te brengen voor de andere manier van werken per 1-1-2022. De ervaringen op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving zijn meegenomen naar de nieuwe werkwijzen en processen. Een belangrijk onderdeel is de opstelling van de omgevingsvisie. Daarvoor hebben we in binnen- en buitenlabs en openbare bijeenkomsten relevante informatie verzameld om in 2020 de concept visie aan de raad voor te kunnen leggen. Verder hebben we de eerste ervaringen opgedaan met het

gedachtegoed van de Omgevingswet door het oppakken van pilots in bepaalde gebieden en met thema's.

VERANDEROPGAVE SOCIAAL DOMEIN

Ambitie

Meedoen en erbij horen

Onze droom is een samenleving die open staat voor iedereen en waar niemand buiten de boot valt. (inclusieve samenleving). Inwoners van Meierijstad doen zo lang mogelijk zelfstandig mee in de samenleving en bepalen zelf hoe ze hun leven inrichten. Daar horen de rechten en plichten bij die we in onze dagelijkse omgang met elkaar normaal vinden.

Ondersteuning die bij je past

De vraag van onze inwoners is leidend op het moment dat het meedoen en erbij horen niet (meer) lukt. Wij bieden dan passende ondersteuning die bij voorkeur lokaal is georganiseerd.

Duurzame relatie met partners, lokaal waar dat kan

We hebben een duurzame relatie met de vrijwilligers en gecontracteerde (of gesubsidieerde) partijen die de uitvoerende kracht zijn in wijken en dorpen. We ondersteunen lokale initiatieven die aansluiten bij de behoeften van inwoners.

Activiteiten

In het voorjaar 2019 is het beleidskader Sociaal Domein door de gemeenteraad vastgesteld. Hiermee is verdere invulling gegeven aan de transformatie in het Sociaal Domein. De focus is hierna gericht op inclusie.

GEZONDHEID

Ambitie

De programmalijn gezondheid heeft als ambitie dat de inwoners van Meierijstad in een gezonde leefomgeving kunnen leven. We willen de achterstanden in gezondheid verkleinen. We willen meer gewicht toekennen aan het belang van gezondheid. Daarbij willen we vooral ook de samenwerking met andere terreinen (sociaal domein, ruimte e.d.) opzoeken. Deze samenwerking is noodzakelijk om tot echte verbeteringen te komen.

Activiteiten

Het uitvoeringsplan 2019 van de Nota Positief Gezondheidsbeleid is voor een groot deel uitgevoerd. Projecten zijn opgezet en geslaagde projecten uit 2018 hebben in 2019 een vervolg gekregen. Hierbij is prioriteit gegeven aan bepaalde focusonderwerpen: eenzaamheid, gezond gewicht, gezonde voeding en bewegen, alcohol, roken, fysieke omgeving.

De bredere kijk vanuit positieve gezondheid heeft verder zijn weg gevonden binnen verschillende beleidsterreinen. Hiermee is en wordt het in steeds meer gemeentelijke beleidstrajecten als vast onderdeel opgenomen.

In 2019 is De 'Week van de Vitaliteit' georganiseerd, waarbij gezonde voeding, ontmoeting en persoonlijke uitdagingen op beweging, centraal stonden. Deze week heeft naast persoonlijke bewustwording van vitaliteit en gezondheid, ook bijgedragen aan bewustwording van gezondheid binnen de verschillende vakdisciplines.

ORGANISATIE ONTWIKKELING

Ambitie

Voor de organisatie is de volgende ambitie geformuleerd.

Wij verbinden visie, doelen en kernwaarden in alles wat we doen. Ons DNA, dit zijn wij, zo doen we dat in Meierijstad. Dit werken we langs de volgende lijnen uit.

Wij zijn de samenleving

In alles wat wij doen staan de burgers, bedrijven en instellingen van Meierijstad centraal. Wij kennen geen binnen of buiten en wij werken mét in plaats van vóór de samenleving. Wij handelen vanuit de visie 2025.

Wij zijn aandeelhouder

Wij zijn ervan overtuigd dat je het beste tot je recht komt wanneer je verbonden bent met de waarden van de organisatie. Dat is wanneer je zelf waarde toevoegt als professional, als eigenaar, als ondernemer en als regisseur. Wij zijn even divers als het brede scala aan bedrijven en inwoners. Wij geloven dan ook in gelijkwaardigheid in plaats van gelijkheid en werken daarom vanuit de talenten van de mensen. Wij dagen je uit.

Wij zijn de beste

...in elkaar versterken;
...in het benutten van talenten;
...in een mix van professionals, specialisten en generalisten;
...in samenwerken, leren en experimenteren;
...in samen creatieve en innovatieve oplossingen ontwikkelen.

Activiteiten

In 2019 hebben we vanuit de programmalijs Organiseerontwikkeling met verschillende inspanningen gewerkt aan het doel om te komen tot de "Meierijstadse manier van werken" passend binnen de organisatiefilosofie.

De kernwaarden klantgericht en vertrouwen hebben hierbij centraal gestaan in 2019. Dit is onder andere gedaan door de volgende activiteiten / projecten;

- aanbieden van trainingen Klare taal brieven en trainingen adviesvoorstellen voor medewerkers die regelmatig brieven en/of adviesvoorstellen maken. Ongeveer 70 medewerkers hebben deelgenomen aan deze trainingen in 2019.
- aanbieden training Elkaar aanspreken op gemaakte afspraken. Ongeveer 150 medewerkers hebben deelgenomen aan de training in 2019.
- Organisatiedag in mei 2019 met het thema "Wat draag jij bij?" voor alle medewerkers
- De week van klantgerichtheid (dienstverlening)
- Gestart met fase 2 van het project Evaluatie werkomgeving waarbij onderzoek is gedaan naar onder andere quick wins ter verbetering van de werkomgeving
- Start van het project Doorontwikkeling Samenschooling in de drieluik mobiliteit, ontwikkeling en opleiding ten behoeve van de lerende organisatie Meierijstad.

PROGRAMMA'S

O BESTUUR EN ONDERSTEUNING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is een bestuurskrachtige gemeente. Wij stimuleren burgerparticipatie. Als ambassadeur en lobbyist behartigen we de belangen van de gemeente en zijn we een actieve partner in samenwerkingsrelaties. De bestuurders en de ambtelijke organisatie van Meerijstad zijn herkenbaar, betrokken en staan dicht bij de inwoner.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren weer voor programma O. In tegenstelling tot de indicatoren bij de overige programma's zijn deze indicatoren gegevens uit de eigen begroting. Een vergelijking met referentiegemeenten is daardoor niet te maken.

Indicator	Begroting 2019		Jaarrekening 2019	
	Jaar	Meerijstad	Jaar	Meerijstad
Formatie, Fte per 1.000 inwoners	2019	6,8	2019	6,9
Bezetting, Fte per 1.000 inwoner	2019	6,6	2019	6,5
Apparaatskosten (x € 1.000)	2019	571,0	2019	557,9
Externe inhuur. Kosten als % van totale loonsom	2019	2,3	2019	9,5
Totale kosten externe inhuur (x € 1.000)	2019	858,0	2019	3552,7
Overhead, % van totale lasten	2019	9,0%	2019	9,0%

Externe inhuur

In de begroting wordt de formatie van het totaal personeelsbestand opgenomen. Niet de gehele formatie is werkelijk bezet gedurende het jaar, waardoor er binnen de organisatie vacatureruimte aanwezig is. Gedurende het jaar wordt een deel van deze vacatureruimte niet ingevuld, maar gebruikt als dekking om externe medewerkers in te huren. Zodoende is er begroot inhuur een lager bedrag dan dat er in werkelijkheid is betaald.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

O.1 Onze dienstverlening is klantvriendelijk, resultaatgericht, laagdrempelig, servicegericht en dichtbij.	
<p>We ontwikkelen het Persoonlijk Internet Portaal (PIP) 'Mijn Meerijstad' door, om onze inwoners van dienst te zijn op het moment dat contact met de overheid hen het beste uitkomt.</p> <p>Toelichting: We zijn gestart in het sociaal domein met het beschikbaar stellen van salarisspecificaties en jaaropgaven via PIP 'Mijn Meerijstad'. We bouwen dit verder uit. Naast het digitale kanaal blijven wij natuurlijk aandacht hebben voor mensen die behoefte houden aan persoonlijke aandacht en ondersteuning.</p>	
<p>We gaan op verschillende onderdelen de dienstverlening in de hele organisatie meten. Dit doen we door klantonderzoeken, klantreizen en door deel te nemen aan landelijke benchmarks.</p> <p>Toelichting: In 2019 hebben een aantal klantonderzoeken plaatsgevonden, o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek ondernemers - kwalitatieve meting in de vorm van interviews • Telefonische dienstverlening - kwalitatieve en kwantitatieve meting • Onderzoek naar klantbeleving voor een aantal processen en de online dienstverlening (website en e-formulieren) • Klantreis Meldingen Openbare Ruimte (MOR) 	
	

<p>Het project 'Klare taal' loopt door in 2019. De meest gebruikte brieven zijn gescreend, herschreven en door het lezerspanel getoetst. We geven een vervolg aan de trainingen 'Klare taal'. Deze training maakt onderdeel uit van het verplichte opleidingsprogramma voor onze medewerkers.</p> <p>Toelichting: In 2019 zijn ongeveer 130 collega's getraind in het schrijven van brieven en mails in klare taal. Daarnaast volgden 70 collega's de training 'Schrijven van Adviezen'. Verder is er één training 'Klare Taal voor juristen' gegeven. Het lezerspanel heeft met enige regelmaat brieven van de gemeente op het gebruik van klare taal beoordeeld.</p>	
<p>We gaan bij klachtbehandeling bezien in welke gevallen het mogelijk is dat klager en beklagde de klacht rechtstreeks met elkaar bespreken.</p> <p>Toelichting: In eerste aanleg wordt een klacht altijd voorgelegd aan de klachtbehandelaar. Deze legt aan klager de keus voor om de klacht met beklagde (verder) te bespreken. Bij een echte bejegeningklacht ligt het niet in de rede om beklagde zelf meteen contact met klager op te laten nemen.</p>	
<p>We willen in de tweede helft van 2018 een 'raad van verbeelding' instellen. We vragen deze strategische denkgroep met ons mee te denken over toekomstig Meierijstad, over kansen en ontwikkelmogelijkheden voor de periode 2020 - 2050. Als resultaat stellen wij ons een "Inspiratieboek Meierijstad 2050" voor, dat eind 2019 voor een presentatie gereed is.</p> <p>Toelichting: Op 24 juni 2019 is de strategische denkgroep Raad van Verbeelding (RvV) geïnstalleerd. De RvV bestaat uit bij de streek en/of Meierijstad betrokken prominenten en verkent de kansen en ontwikkelmogelijkheden voor de periode 2020 - 2050 voor Meierijstad om te komen tot een strategische ontwikkelkoers voor deze periode. De gemeenteraad is via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het proces en de samenstelling RvV. Op 11 november 2019 vond een 2e bijeenkomst plaats. In 2020 volgen een 3e en 4e bijeenkomst. De RvV denkt na op welke wijze zij hierover naar buiten toe gaan communiceren.</p>	
<p>We evalueren begin 2019 de pilotfase van het burgerinnovatiefonds. Inwoners van Meierijstad met initiatieven die gericht zijn op sociale of technische innovatie en/of een bijdrage leveren aan de participatie in een wijk of dorp kunnen in 2019 een beroep doen op een bijdrage uit het burgerinnovatiefonds.</p> <p>Toelichting: In juli 2018 is het burgerinnovatiefonds ingesteld en hebben we 2 initiatieven van inwoners ondersteund vanuit dit fonds. In 2019 zijn er 7 aanvragen gedaan voor fonds. Hiervan is 1 aanvraag doorverwezen, 2 zijn afgewezen en 4 zijn gehonoreerd. Omdat we van mening zijn dat er meer in de samenleving leeft, dan nu wordt aangevraagd bij het fonds, hebben we de hulp van ConsultingKids ingeroepen. In juli 2019 zijn zij in verschillende basisschoolklassen van groep 7 en 8 aan de slag gegaan met het vraagstuk om meer bekendheid aan het fonds te geven. Momenteel zijn we bezig met de uitwerking van de ideeën in concrete acties. Eén van de acties is het aanpassen van de naam Burgerinnovatiefonds naar Nieuwe Ideeën Fonds. Hierover hebben we in 2019 gecommuniceerd via de gemeentepagina. Ook zijn we bezig met het verder uitwerken van de ideeën van de kids samen met ondernemers en het onderwijs.</p>	
<p>Begin 2019 worden de resultaten van de leefbaarheidsmonitor, dat in het najaar 2018 plaats vindt, opgeleverd. Op basis hiervan gaan wij een aantal focuspunten leefbaarheid opstellen. Wij zullen in de loop van 2019 op verschillende manieren concrete invulling geven aan deze punten. Wij betrekken ervaringsdeskundigen (zoals dorps- en wijkraden) en professionele experts.</p>	

<p>Toelichting: In 2019 is de leefbaarheidsmonitor ontwikkeld, waarbij we input hebben gekregen van onder meer wijk- en dorpsraden, woningcorporaties en welzijnsinstellingen. In de tweede helft van 2019 is de leefbaarheidsenquête onder inwoners gehouden. Begin 2020 is de leefbaarheidsmonitor opgeleverd - met daarin belevingsgegevens van inwoners op basis van de enquête, aangevuld met beschikbaar cijfermateriaal.</p>	
--	--

02 De ambtelijke organisatie toont ondernemerschap en eigenaarschap.

<p>We investeren in ons netwerk en relaties die een bijdrage kunnen leveren aan onze ambities binnen de MvM. Daarvoor brengen we in kaart welke kansrijke en toonaangevende evenementen, bijeenkomsten of gelegenheden er jaarlijks zijn, binnen en buiten Meierijstad. Ook brengen we ons netwerk in kaart. Op basis van een jaaroverzicht/programma nodigen we de juiste relaties uit op een vooraf afgewogen moment. Ook kijken we waar relevante kansen liggen elders, waar onze bestuurders kunnen deelnemen om ons netwerk - dat een bijdrage kan leveren aan onze ambities - te versterken.</p> <p>Toelichting: De bestuurders van Meierijstad hebben bestuurlijke posities in regionale en landelijke netwerken en samenwerkingsverbanden ingenomen. De VNG-commissie Financiën is hier een voorbeeld van. We zijn ook lid geworden van Nieuwspoor te Den Haag. Verder hebben we het jaarprogramma 2019 uitgevoerd: we hebben relaties uitgenodigd bij de opening van t Spectrum, Paaspop, Koningshoeve, TedX, Beholders en het 75 jarig Bevrijdingsfeest. We hebben samen met het Ministerie de inspiratiedag van BZK georganiseerd. Tot slot hebben we het Symposium Morele Dilemma's georganiseerd. Niet onvermeld mag blijven onze deelname aan de Food Inspiration Days.</p>	
<p>Om ons netwerk buiten Meierijstad op te kunnen bouwen is het nodig dat men elkaar binnen Meierijstad weet te vinden en samenwerkt. Tijdens de fusieperiode werden er goede initiatieven genomen en gefaciliteerd die zorgen voor de verbondenheid binnen de dertien kernen van Meierijstad. Om initiatieven van inwoners aan te jagen stellen we een budget beschikbaar waar (o.b.v. vooraf opgestelde criteria) een beroep op kan worden gedaan. Het moet in ieder geval een bijdrage leveren aan de onderlinge samenwerking binnen Meierijstad.</p> <p>Toelichting: Dit jaar zijn er twaalf verzoeken binnengekomen en getoetst aan de vooraf gestelde criteria. Daarvan hebben we er 9 gehonoreerd die op een creatieve, sportieve of bijzondere manier zorgen voor meer verbinding tussen de 13 kernen van Meierijstad.</p>	
<p>We geven het citymarketingbeleid vorm door het ontwikkelen van een kenmerkend en onderscheidend profiel. We willen meer naamsbekendheid genereren voor de gemeente.</p> <p>Toelichting: Het citymarketingbeleid is vastgesteld. De campagne is ontwikkeld. De eerste resultaten zijn zichtbaar. Over de voortgang, de resultaten en de actiepunten voor 2020 stellen we de raad in een raadsinformatiebrief op de hoogte.</p>	
<p>We staan uitgebreid stil bij de viering & herdenking van 75 jaar bevrijding en Operation Market Garden. In onze kernen besteden we aandacht aan de indrukwekkende gebeurtenissen die zich in onze gemeente hebben afgespeeld. Zowel jong als oud zijn hierbij betrokken. Dit gebeurt samen met de Stichting Operation Market Garden en diverse plaatselijke organisaties waarbij Meierijstad het hart vormt van deze operatie.</p> <p>Toelichting: Samen met partners en stakeholders is een uitgebreid programma tot stand gekomen. De inhoud hiervan is te vinden op www.meerijstadherdenkt.nl</p>	
<p>We gaan aan de slag met de voorbereiding en organisatie van de Landschapstriënnale 2020.</p>	

<p>Toelichting: In 2020 zijn we gastregio voor de Landschapstriënnale 2020. Door dit evenement komen Meierijstad en haar landschappen in het buitengebied positief in beeld. Meierijstad heeft hierbij samen met de drie waterschappen Brabantse Delta, Aa en Maas en De Dommel het thema 'Brabantse beken' geadopteerd. Helaas is dit uitgesteld in verband met Corona.</p>	
<p>De programmalijs Organisatieontwikkeling richt zich in 2019 op het ontwikkelen van de 'Meierijstadse manier van werken'. Dit doen we onder andere door het verder uitwerken van de kernwaarden in houding en gedrag, het trainen van medewerkers in elkaar aanspreken op gemaakte afspraken en activiteiten die een bijdrage leveren aan het van buiten naar binnen denken. Hiervoor zijn in 2018 de Ynnovators opgeleid en zij gaan deze processen begeleiden.</p> <p>Toelichting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De organisatiefilosofie van Meierijstad beschrijft 8 kernwaarden. In 2019 hebben de kernwaarden Klantgericht, Vertrouwen en Innovatie centraal gestaan. Op verschillende manieren hebben we organisatie breed, per werkatelier en op individueel niveau invulling gegeven aan het concrete gedrag wat hoort bij deze kernwaarden. De jaarlijkse organisatiedag stond in 2019 in het teken van dienstverlening en participatie. • Het werken in zelforganiserende teams is een belangrijk onderdeel van de organisatiefilosofie. Verschillende werkateliers hebben in 2019 gewerkt aan het ontwikkelen naar zelforganisatie. Ook is onderzocht wat er minimaal nodig is om te komen tot een bepaalde mate van zelforganisatie. • In 2019 hebben we gewerkt aan doelgerichte communicatie om de kernwaarden en manier van werken in Meierijstad eenduidig neer te zetten. Hiervoor is het concept "Wat draag jij bij?" ontwikkeld. Door toepassing van dit concept (in bijvoorbeeld communicatiemiddelen en HR instrumenten) is gewerkt aan het op één lijn brengen van de organisatie over wie en wat we zijn in Meierijstad. • Omdat het voor veel medewerkers lastig was om anderen goed aan te spreken op verantwoordelijkheden en het niet nakomen van gemaakte afspraken is in 2019 voor alle medewerkers de training Crucial Accountability verplicht gesteld en opgenomen in het aanbod van De Samenscholing. 	
<p>We gaan aan de slag met het creëren van een werkomgeving waarbij leren en experimenteren wordt gewaardeerd. Inwoners van Meierijstad moedigen wij aan om samen met de gemeente te komen tot vernieuwingen. Dit kan onder andere met de inzet van het burgerinnovatiefonds.</p> <p>Toelichting: We hebben in 2019 diverse initiatieven van inwoners ondersteund vanuit het burgerinnovatiefonds. Omdat we van mening zijn dat er meer in de samenleving leeft dan nu wordt aangevraagd bij het fonds hebben we de hulp van ConsultingKids ingeroepen. In juli 2019 zijn zij in verschillende basisschoolklassen van groep 7 en 8 aan de slag gegaan met het vraagstuk om meer bekendheid aan het fonds te geven. Eind 2019 zijn we aan de slag gegaan met de uitwerking van de ideeën in concrete acties op het gebied van communicatie, betrekken van jeugd en ondernemers bij de ideeën.</p>	

0.3 We zorgen voor optimaal vastgoedbeheer en maken slimme combinaties tussen behoefte aan ruimte en leegstand van onze gebouwen.

<p>We screenen periodiek de vastgoedportefeuille aan de hand van het integraal vastgoedbeleid en het (Duurzaam) Meerjarig Onderhoudsplan ((D)MJOP). Op basis van deze screening wordt een advies gemaakt voor het aanhouden of afstoten van gemeentelijke gebouwen.</p> <p>Toelichting:</p>	
--	---

<p>Nadat de verhuurmodule operationeel is (volgens planning 1e kwartaal 2020), maken we een start met de screening van de vastgoedportefeuille op meerdere prestatievelen. Aan de hand van de totaalscore van een gebouw op de prestatievelen wordt er voor dat gebouw een advies voorgelegd aan het bestuur ter besluitvorming.</p> <p>In 2019 hebben we al wel een start gemaakt met de screening van de vastgoedportefeuille op grond van het DMOP en wordt het planmatig onderhoud uitgevoerd conform het in 2018 vastgestelde DMOP.</p>	
<p>Om te komen tot een optimale bezetting van ruimten in maatschappelijk vastgoed ontwikkelen we een makelaarsfunctie om vraag en aanbod bij elkaar te brengen.</p> <p>Toelichting: We hebben de makelaarsfunctie nog niet gerealiseerd omdat het hiervoor benodigde vastgoedregistratiesysteem nog niet operationeel is. Volgens planning wordt de verhuurmodule opgeleverd in het tweede kwartaal 2020.</p>	
<p>We gaan de in de nota vastgoedbeleid opgenomen verduurzamingsmaatregelen bij het gemeentelijk vastgoed fasegewijs uitvoeren. De verduurzaming heeft zowel betrekking op bestaande gebouwen als op nieuw te realiseren gebouwen.</p> <p>Toelichting: We doen dit met name voor de verduurzamingsmaatregelen op natuurlijke vervangingsmomenten binnen het planmatig meerjaren onderhoud conform DMOP zoals in december 2018 door de raad vastgesteld.</p>	

0.4 We willen de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast (CBS indexering).

<p>We harmoniseren de afvalinzameling voor huishoudens vanaf 2019. De nieuwe systematiek moet inwoners gaan helpen nog meer afval te scheiden. Hiermee creëren we minder restafval en dragen we bij aan een circulaire economie.</p> <p>Toelichting: Met ingang van belastingjaar 2019 is de afvalstoffenheffing voor particuliere huishoudens volledig geharmoniseerd. Er is sprake van één vastrecht per huishouden en van tariefdifferentiatie (op basis van ledigingfrequentie en het volume van de afvalcontainer) voor het restafval (grijze container). Voor de groene container (GFT) geldt een 0-tarief.</p>	
<p>We harmoniseren de toeristenbelasting (gemeentebrede afschaffing of invoering) per 1 januari 2019 afhankelijk van het raadsbesluit hierover van september 2018.</p> <p>Toelichting: Met ingang van belastingjaar 2019 wordt er binnen de gehele gemeente Meierijstad toeristenbelasting (belasting voor het beroeps- of bedrijfsmatig aanbieden van nachtverblijf) geheven. Dit zowel bij nachtverblijf van recreanten als van arbeidsmigranten.</p>	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Bestuur en Ondersteuning	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	39.501	34.032	35.012	50.347	-15.335
Baten	137.440	136.859	137.940	156.195	18.256
Saldo van baten en lasten	-97.939	-102.827	-102.927	-105.848	2.921
Toevoegingen reserves	13.417	6.077	12.614	12.619	-5
Onttrekking reserves	26.092	5.887	23.127	21.958	-1.169

Mutaties reserves	-12.675	190	-10.513	-9.339	-1.173
Resultaat programma	-110.614	-102.637	-113.440	-115.187	1.747

Toelichting op de verschillen

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Bestuur en ondersteuning

VERBONDEN PARTIJEN

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten

N.V. Brabant Water

N.V. Monumenten Beheer Brabant

Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint Oedenrode

1 VEILIGHEID

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Een veilige leefomgeving is voor iedereen belangrijk, zowel in wijken, buurten, dorpen als op bedrijventerreinen. Als gemeente willen we ons samen met de veiligheidspartners inzetten voor een veilige leefomgeving. Ook anderen hebben daarbij een belangrijke rol. We willen dan ook ons samen met onze inwoners, scholen, instellingen en bedrijven collectief inzetten voor een veilige gemeente Meerijstad.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. Als referentiemeting (Ref.) gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Meerij - stad	Ref.	Jaar	Meerij - stad	Ref.
Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	Stichting Halt	2019	141	126	2018	109	119
Winkeldiefstallen	CBS-Diefstallen	2018	1,0	2,0	2017	0,9	2,0
Geweldsmisdrijven	CBS-Criminaliteit	2019	3,2	4,7	2018	2,6	4,9
Diefstallen uit woning	CBS-Diefstallen	2018	2,1	2,5	2017	1,7	2,9
Vernielingen en beschadigingen (openbare ruimte)	CBS-Criminaliteit	2019	4,4	6,1	2018	4,0	5,7

Toelichting:

Indicatoren van CBS zijn per 1.000 inwoners

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

1.1 Een veilige leefomgeving, in het bijzonder voor gebieden met een meer dan gemiddeld risicoprofiel voor criminaliteit.

<p>We kijken in nauwe samenwerking met het programma leefbaarheid naar een nieuwe manier van meten van de leefbaarheid en de veiligheidsbeleving door onze inwoners. Dit betekent dat we werken aan een nieuw meetinstrument, waarbij we ook de maatschappelijke effecten van het gevoerde beleid meten. De informatie uit de monitor gebruiken we voor de actualisatie van de uitvoeringsplannen.</p> <p>Toelichting: In het najaar van 2019 hebben we de nieuw ontwikkelde leefbaarheid- en veiligheidsmonitor uitgezet onder de inwoners van Meerijstad. De resultaten worden in het eerste kwartaal van 2020 verwacht. De uitkomsten van de monitor worden o.a. gebruikt voor de ontwikkeling van integrale wijkveiligheidsplannen. En indien er aanleiding is om de accenten in het veiligheidsbeleid te wijzigen worden hiertoe voorstellen aan college en raad gedaan.</p>	
<p>We ondersteunen leefbaarheidsinitiatieven van de inwoners van Meerijstad en de activiteiten van de stichting Buurtinformatienetwerk Meerijstad. Daarnaast werken we met het politiekeurmerk veilig wonen, zowel voor nieuwbouw als bestaande bouw en het Keurmerk Veilig Ondernemen.</p> <p>Toelichting:</p>	

In 2019 zijn enkele buurtinformatieavonden georganiseerd in Meerijstad. Deze zijn gehouden door de wijkagenten uit Meerijstad. In gezamenlijkheid met Bin Meerijstad, politie en gemeente is de meterkastkaart gerealiseerd. Deze kaart wordt op dit moment breed gedeeld in de gemeente en er wordt door veel bewoners dankbaar gebruik van gemaakt. Afgelopen jaar zijn er vier bijeenkomsten geweest waarin BIN, politie en gemeente allerlei afspraken hebben gemaakt m.b.t. uitvoering uniformiteit informatieborden BIN, Whatsappborden, gebruik buurttent.

De wijkagenten in Schijndel nemen vaak deel aan het wekelijkse inloopsprekuren in Schijndel en gaan zo laagdrempelig in gesprek met bewoners. De wijkagenten in Veghel hebben in 2019 deelgenomen aan enkele inloopavonden in de wijk (Bloemenwijk Veghel/Oranjewijk Veghel). Begin dit jaar is geïnvesteerd in de relatie tussen politie, Area en gemeente en met wijkvereniging Bloemenwijk in de Bloemenwijk naar aanleiding van een incident in de wijk.

In het kader van een participatieproject ter voorbereiding op een rustige jaarwisseling heeft de wijkraad Plein uit Schijndel een verzoek ingediend voor de aanwijzing van een vuurwerkvrije zone rondom een dierenpark. Daarna zijn nog een tweetal verzoeken voor aanwijzing van andere gebieden in Schijndel (Veronicapark en De Beemd) ingediend. In zijn totaliteit zijn er drie vuurwerkvrije zones aangewezen.

1.2 Het vergroten van de nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid van de politie, evenals de gemeentelijke toezichthouders.

<p>We gaan verder met het versterken van de samenwerking tussen politie, Boa's en overige (VTH)toezichthouders volgens de gemaakte afspraken en verbeteren die waar nodig en mogelijk.</p> <p>Toelichting: In een concept notitie zijn gemaakte afspraken met verbeteringsuggesties vastgelegd. Het eerste half jaar van 2020 wordt conform gewerkt zodat medio 2020 de notitie gezamenlijk door politie en gemeente kan worden vastgesteld.</p>	
<p>We bezien (VTH-breed) hoe we kunnen voldoen aan Brabant brede Verordening kwaliteit VTH, die in maart 2018 is vastgesteld.</p> <p>Toelichting: Het onderzoek is inmiddels uitgevoerd, de resultaten volgen begin 2020. Op basis daarvan weten we of en wat er nog moet worden gedaan om te voldoen aan deze Verordening..</p>	
<p>Eind 2018/begin 2019 vindt besluitvorming plaats door de gemeenteraad over de huisvesting van de politie. In nauw overleg met de politie geven we in 2019 uitvoering aan de realisatie van de nieuwe huisvesting. Op basis van zichtbaarheid, bereikbaarheid en herkenbaarheid maken we de uiteindelijke keuze van de locaties voor het grote steunpunt en de werkplekken in de kernen Schijndel en Veghel.</p> <p>Toelichting:</p>	

Op 28 maart 2019 heeft de raad ingestemd met de aankoop van het politiebureau in Veghel. Daarmee is definitief de keuze gemaakt voor twee grote steunpunten voor de politie in Meierijstad, te weten in Schijndel en Veghel. Daarmee wordt gewerkt aan de bereikbaarheid van de politie voor de bewoners. Daarnaast zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt tussen politie en de BOA's.

De capaciteit van de politie staat onder druk o.a. door de grote uitstroom. Daarnaast worden regelmatig medewerkers uit ons basisteam ingezet voor andere taken, zoals bij de beveiliging van advocaten en rechters. Dit maakt dat er andere keuzes gemaakt moeten worden ten aanzien van de inzet van de politie. Op dit moment heeft dit vooral effect op de beschikbaarheid van de wijkagent voor het aanwezig zijn in de wijk. Daarover wordt in de Driehoek Meierij, op het niveau van de politie Oost-Brabant maar ook op landelijk niveau gesproken. Lokaal zijn wij in gesprek over anders (beter en slimmer) samen werken.

1.3 Prioriteit voor aanpak huiselijk geweld alsmede voor ondermijnende criminaliteit in het bijzonder drugs gerelateerd.

We stellen uitvoeringsplannen op als uitwerking van het vastgestelde Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022.

Toelichting:

Gezamenlijk met het werkatelier zijn we in 2019 gestart met de ontwikkeling van een integraal uitvoeringsprogramma voor 2020.

Van de activiteiten die benoemd zijn in het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 is het jaar 2019 gebruikt om veel voor te bereiden. o.a. ten aanzien van de integrale aanpak vakantieparken. Daarvoor zijn ook gelden vanuit het Rijk en het ondermijningsfonds beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn ingezet voor de ontwikkeling van een gebiedsvisie en de uitwerking van een plan van aanpak. De daadwerkelijk uitvoering krijgt in 2020 en verder zijn beslag.

In 2019 is er meer aandacht besteed aan de uitvoering van bibobonderzoeken. In totaal zijn er 35 onderzoeken uitgevoerd. Op basis van deze onderzoeken hebben we geen vergunningen geweigerd. In één geval gaf het onderzoek aanleiding om extra voorwaarden aan de vergunning te verbinden.

We geven verder vorm aan het oprichten en inrichten van een Lokaal Informatie Overleg (LIO) en een interventieteam, waarbij organisatie breed signalen worden opgehaald. Aan de hand van een weging pakken we signalen direct op door het interventieteam (korte klap) of werken we deze uit tot een ondermijningscasus.

Toelichting:

In totaal hebben we in 2019 10 actiedagen gehad, waarvan er 4 deel uitmaakten van een basisteam brede actieweek. In totaal zijn er 90 adressen bezocht. Tijdens de controles zijn er meerdere thema's aan bod gekomen, onder andere: arbeidsmigranten, bedrijventerreinen, autobedrijven, leegstand, oud-henneppanden en RIEC casuïstiek. Er zijn meerdere overtredingen geconstateerd zoals strijdig gebruik bestemmingsplan, brandveiligheid, adresfraude, uitkeringsfraude. Ook zijn er signalen van mensenhandel geconstateerd. Uit deze controles is een RIEC casus voortgekomen waarin momenteel wordt samengewerkt met twee regio's: RIEC Brabant-oost en RIEC oost-Nederland.

Afgelopen jaar hebben wij het Lokaal Informatie Overleg en het interventieteam verder opgebouwd. In oktober hebben we geëvalueerd en de focus bepaald voor 2020.

1.4 Inzet en betrokkenheid van inwoners, scholen, instellingen en bedrijven die leiden tot vermindering van overlast, onveiligheid en criminaliteit.

We continueren buurtbemiddeling in 2019 via de welzijnsorganisaties Ons Welzijn en Welzijn de Meierij. Daarna evalueren we de aanpak.

<p>Toelichting: In Q1 2020 evalueren we de resultaten van buurtbemiddeling 2019. Op grond van de resultaten tot en met Q3 2019 is buurtbemiddeling opgenomen in de opdracht aan de welzijnspartijen. We gaan er nu vanuit dat dit product structureel voortgezet wordt.</p>	
<p>Het integraal veiligheidsbeleid bevat ook activiteiten op het gebied van sociale veiligheid en meldingsbereidheid. We voeren projecten uit ter voorkoming van polarisatie, radicalisering en awareness bij de inwoners op het gebied van ondermijning en informatieveiligheid (cybercrime).</p> <p>Toelichting: We werken met het interreligieus overleg Veghel aan de doorontwikkeling van een interreligieus beraad Meerijstad. Dit met als doel ook met de religieuze partijen te kunnen praten over ontwikkelingen in de samenleving en de tegenstelling die er zijn en ontstaan en hen ook te betrekken in de aanpak.</p> <p>Ook zijn voorbereidingen getroffen ten aanzien van de onrust in de agrarische sector en de mogelijke acties. De gemeente Meerijstad heeft zowel bestuurlijk als ambtelijk een actieve rol genomen in de voorbereidingen hiervan.</p> <p>Voor zowel het POM als de ZLTO zijn bijeenkomsten georganiseerd over ondermijning, ondermijnende criminaliteit en hoe daar bewust van te worden en te zijn. Daarbij wordt ook aandacht gegeven aan het melden van signalen. Ook ten aanzien van de aanpak van ondermijning en het opwerpen van barrières is in 2019 veel in de steigers gezet. Zo wordt gewerkt aan een Veiligheidsinformatieknooppunt en starten we met de Taskforce Zeeland/Brabant, het RIEC een pilot Joint datalab ondermijning, waarbij we de beschikbare data beter kunnen ontsluiten.</p> <p>Inmiddels is de voorbereiding gestart van informatiebijeenkomsten over informatieveiligheid, cybercrime en digitale criminaliteit. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en veiligheid is bij de voorbereidingen betrokken.</p>	
<p>We ondersteunen burgerinitiatieven op het gebied van criminaliteitspreventie en gaan deze initiatieven breder uitdragen binnen Meerijstad. We stimuleren de uitrol van buurtinformatienetwerken. We pakken dit op in nauwe samenwerking met de stichting BIN Meerijstad, de buurtadviseurs en de politie door o.a. gezamenlijk informatiebijeenkomsten te houden.</p> <p>Toelichting: In 2019 zijn enkele buurtinformatieavonden georganiseerd in Meerijstad. Deze zijn gehouden door de wijkagenten uit Meerijstad. In gezamenlijkheid met Bin Meerijstad, politie en gemeente is de meterkastkaart gerealiseerd en die wordt op dit moment breed gedeeld in de gemeente en wordt door veel bewoners dankbaar gebruik van gemaakt Afgelopen jaar zijn er vier bijeenkomsten geweest waarin BIN, politie en gemeente allerlei afspraken hebben gemaakt m.b.t. uitvoering uniformiteit informatieborden BIN, Whatsappborden, gebruik buurttent.</p> <p>De wijkagenten Schijndel nemen vaak deel aan het wekelijkse inloopspreekuur in Schijndel en gaan zo laagdrempelig in gesprek met bewoners De wijkagenten Veghel hebben in 2019 deelgenomen aan enkele inloopavonden in de wijk (Bloemenwijk Veghel/Oranjewijk Veghel). Begin dit jaar is geïnvesteerd in de relatie tussen politie, Area en gemeente en met wijkvereniging Bloemenwijk in de Bloemenwijk naar aanleiding van een incident in de wijk.</p> <p>In het kader van een participatieproject ter voorbereiding op een rustige jaarwisseling heeft de wijkraad Plein uit Schijndel een verzoek ingediend voor de aanwijzing van een vuurwerkvrije zone rondom een dierenpark. Daarop zijn nog een tweetal verzoeken voor aanwijzing van andere gebieden in Schijndel (Veronicapark en De Beemd) ingediend. In zijn totaliteit zijn er drie vuurwerkvrije zones aangewezen.</p>	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Veiligheid	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	4.779	5.171	6.972	6.629	343
Baten	203	10	645	723	77
Saldo van baten en lasten	4.576	5.161	6.327	5.906	420
Toevoegingen reserves	12	12	0	0	0
Onttrekking reserves	16	20	83	33	-50
Mutaties reserves	-4	-8	-83	-33	-50
Resultaat programma	4.573	5.153	6.244	5.874	370

Toelichting op de verschillen

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Veiligheid

VERBONDEN PARTIJEN

Veiligheidsregio Brabant-Noord
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid, waarbij de kwaliteit van de openbare ruimte de leefbaarheid vergroot.

Beleidsindicatoren

De verplichte beleidsindicatoren vanuit de BBV zijn voor dit programma vervallen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

2.1 We willen een goede bereikbaarheid van kernen, wijken en bedrijventerreinen.	
<p>We bereiden de snelfietsroute verder voor. We werken de ontwerpen verder uit en starten onderzoeken op ten behoeve van aanpassing bestemmingsplannen.</p> <p><i>Toelichting:</i> Twee ontwerpbureaus zijn bezig met de uitwerking van de snelfietsroute. Het ontwerp van het tracé is inmiddels uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Ook de brug over de Zuidwillemsvaart en de tunnel Udenseweg zijn in voorbereiding. Verder zijn er ook grondaankopen gaande. Als de plannen definitief zijn vastgesteld starten we de bestemmingsplanprocedure.</p>	
<p>We werken aan de (duurzame) mobiliteitsvisie Meierijstad. Deze visie heeft een relatie met de omgevingsvisie. In de visie gaan we in op bereikbaarheid, veiligheid, duurzaamheid, leefbaarheid en innovatie in de vorm van slimme mobiliteit. Aan de visie is een uitvoeringsprogramma gekoppeld waarin de maatregelen en/of opgaven en kosten per jaar staan.</p> <p><i>Toelichting:</i> Op 5 september 2019 is tijdens de beeldvormende avond besproken hoe participatie in deze visie plaats moet vinden. Eind 2019 zijn inwoners, werknemers en scholieren gevraagd om hun mening te geven over verkeer en vervoer in Meierijstad en vonden gesprekken met belangrijke stakeholders plaats.</p>	
<p>We leggen in het 2e kwartaal 2019 een voorstel aan de raad voor over de verdeling van de gelden voor het uitvoeringsprogramma mobiliteit 2019 inclusief prioritering. Dit doen we vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma in de mobiliteitsvisie Meierijstad.</p> <p><i>Toelichting:</i> De raad heeft in 2019 een besluit genomen over de verdeling van de gelden van het uitvoeringsprogramma mobiliteit 2018 en 2019.</p>	
<p>We gaan verder met de voorbereiding van de nieuwe verbindingsweg tussen de N279 afslag Keldonk en de bedrijventerreinen in Veghel-zuidwest (MER studie). Afhankelijk van de nader uit te werken planning verwachten we eind 2019 - begin 2020 een raadsvoorstel te kunnen voorleggen over deze weg. In de voorbereiding wordt extra aandacht besteed aan duurzaamheid, deze weg is een pilotproject op dit vlak, met als doel ervaring op te doen met duurzaamheid in alle projectfasen.</p> <p><i>Toelichting:</i> We gaan verder met de voorbereiding van de nieuwe verbindingsweg tussen de N279 afslag Keldonk en de bedrijventerreinen in Veghel-zuidwest (MER studie). Volgens de oorspronkelijke planning zou een raadsvoorstel m.b.t. deze weg in het 1e kwartaal van 2020 voorgelegd worden. Door vertraging in de oplevering van het regionale verkeersmodel, loopt het project echter vertraging op. Omdat er nog geen uitsluitsel is over de oplevering van het verkeersmodel is nog geen nieuwe planning te delen. De verwachting is dat het project circa een jaar uitloopt.</p>	
	

We zoeken naar een geschikte locatie voor een centrale truckparking. Met deze voorziening willen we de parkeeroverlast van vrachtwagens beperken. Ook biedt het mogelijkheden om chauffeurs beter te faciliteren bij het nemen van hun rustmomenten. Die zijn belangrijk zijn voor hun gezondheid en ons aller veiligheid.

Toelichting:

Eerder onderzoek wijst uit dat aanleg en exploitatie van een centrale vrachtwagenvoorziening niet haalbaar is. Daarnaast kan op basis van objectief onderzoek worden geconcludeerd dat de lokale omvang van de problematiek ten aanzien van het vrachtwagen parkeren niet zo groot is, als in eerste instantie werd gedacht. Om die reden zijn bij de Kadernota 2020 de beschikbare middelen geschrapt. Er vindt nog wel (verkennd) onderzoek plaats naar de mogelijke realisatie van een zgn smart hub. Dit onderzoek wordt samen met de provincie en het georganiseerde bedrijfsleven uitgevoerd.

2.2 We willen de verkeersveiligheid binnen bebouwde kom en in het buitengebied verbeteren.

We ondersteunen het provinciaal beleid "Help Brabant mee op weg naar nul verkeersdoden". In 2019 werken we de maatregelen voor uniformering van verkeerssituaties in Meierijstad nader uit.

Toelichting:

In 2019 hebben we, op basis van het uitgewerkte schetsontwerp, subsidie aangevraagd. Nadat subsidie is verkregen wordt het schetsontwerp uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Vervolgens wordt overgegaan tot uitvoering.

2.3 We willen dat de openbare ruimten aangenaam, schoon, goed onderhouden en veilig zijn, met voldoende groen, waarbij de winkelcentra/publieksruimtes extra uitstraling krijgen.

Civiltechnische kunstwerken: We vervangen de bruggen en steigers die op korte termijn niet langer veilig en/of bruikbaar zijn en niet langer voldoen aan de wettelijke vereisten. Met het vervangen van deze kunstwerken, maken wij een aanzet om de kwaliteit van ons areaal op het vereiste niveau te brengen.

Toelichting:

Het vervangen van bruggen en steigers is deels gerealiseerd. Voor een aantal bruggen was nog nader onderzoek nodig. Dat onderzoek is in 2019 afgerond. Uitvoering vindt plaats in 2020.

Wegen: We vervangen de slechte wegverhardingen die op korte termijn niet langer veilig en/of bruikbaar zijn. Met het vervangen van deze verhardingen, maken wij een aanzet om de kwaliteit van ons areaal op het vereiste niveau te brengen. Hierbij is speciale aandacht voor verbetering van verkeersveiligheid en uniformering van verkeerssituaties.

Toelichting:

Het vervangen van verhardingen, reconstructies en/of het herinrichten van wegen, is deels uitgevoerd. Omdat in een aantal gevallen een zorgvuldige voorbereiding veel tijd vereiste, is de uitvoering van enkele wegen doorgeschoven naar 2020.

Openbare verlichting: Met het vervangen van de oude lichtarmaturen en lantaarnpalen halen wij een achterstand in op het onderhouds- en vervangingsprogramma én komen we tot duurzame verlichting c.q. een reductie van het energieverbruik met 50% in 2030. E.e.a. overeenkomstig het energieakkoord dat we hiervoor hebben ondertekend.

Toelichting:

Met een raadbesluit is ingestemd met een aanpak van het vervangen van de openbare verlichting voor de periode 2020 - 2030. Aanbesteding van de eerste fase heeft in 2019 plaatsgevonden. Uitvoering start in 2020.

<p>Groen: we implementeren nieuwe onderhoudsafspraken met de SW bedrijven op basis van het IBOR. We gaan werken aan de kwaliteitsborging en de communicatie. We sluiten nieuwe contracten af voor het onderhoud van bomen, bermen, ruw gras, sloten en stadswateren. We starten met renovatieprojecten op 17 locaties.</p> <p>Toelichting: Er is een nieuwe contract opgesteld met de SW bedrijven IBN en WSD. In dit contract is de nieuwe werkwijze opgenomen op basis van IBOR. Bovendien biedt het contract meer mogelijkheden voor burgerparticipatie als voorheen. Het contract gaat van start in januari 2020.</p> <p>We zijn gestart met de voorbereidingen voor de renovatieprojecten. De eerste uitvoering vindt plaats in de winterperiode 2019-2020.</p>	
<p>Speelruimte: opstellen en implementeren van nieuw beleid voor inrichting en beheer.</p> <p>Toelichting: De Speelvisie voor Meierijstad is vastgesteld door de raad in november 2019. In 2020 wordt het nieuwe beleid geïmplementeerd bij de inrichting en het beheer van de speelplekken in Meierijstad.</p>	

2.4 We streven naar versterking van goederenvervoer over water.

<p>Binnen het regionale samenwerkingsverband voor logistiek (VijfSterrenLogistiek) besteden we ook in 2019 met MCA Brabant aandacht aan de lobby voor duurzaam goederenvervoer over water.</p> <p>Toelichting: De resultaten van de omschreven lobby worden verwacht in 2020 in de vorm van een regionaal plan van aanpak voor bevordering van de samenwerking tussen de havens, agrifood bedrijven, de logistieke sector en de containerterminals.</p> <p>In dit onderzoek wordt gezocht naar kansrijke goederenstromen en er wordt een ontwikkelstrategie in beeld gebracht. Het doel hiervan is het beter benutten van de aanwezige haveninfrastructuur en het verbeteren van de onderlinge samenwerking.</p>	
---	---

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Verkeer, vervoer en waterstaat	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	11.006	7.760	14.961	14.825	136
Baten	1.008	760	1.082	1.139	57
Saldo van baten en lasten	9.997	6.999	13.879	13.686	193
Toevoegingen reserves	1.865	1.749	1.292	1.292	0
Onttrekking reserves	3.676	322	5.981	5.839	-142
Mutaties reserves	-1.810	1.427	-4.689	-4.547	-142
Resultaat programma	8.187	8.426	9.190	9.139	51

Toelichting op de verschillen

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Verkeer, vervoer en waterstaat

VERBONDEN PARTIJEN

Niet van toepassing.

3 ECONOMIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Meerijstad is toonaangevend in AgriFood Capital, waarbij Food de verbindende factor is. Wij investeren in een intensieve samenwerking met ondernemers en onderwijs. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is een uitgangspunt. Onze winkelgebieden zijn in combinatie met horeca en recreatie & toerisme aantrekkelijk, divers en levendig. Wij bieden ruimte voor innovatieve duurzame ontwikkeling van agrarische en recreatieve bedrijven in het buitengebied die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatejgemeente.nl](http://www.waarstaatejgemeente.nl) weer. Als referentiemeting (Ref.) gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Meerijstad	Ref.	Jaar	Meerijstad	Ref.
Funcziemenging	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	2019	59,4%	52,2%	2018	58,7%	51,9%
Vestigingen (van bedrijven), per 1.000 inwoners (15 t/m 64 jaar)	LISA	2019	145	139	2018	137	133

Toelichting:

De funcziemenging index geeft de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

3.1 We bieden ruimte voor de ontwikkeling van bestaande bedrijven, het aantrekken van nieuwe bedrijven en faciliteren innovatie binnen het bedrijfsleven.

De bedrijfsterreininuitgifte verloopt voorspoedig en komt hoofdzakelijk voort uit de groei-behoefte van bestaande bedrijven. Het belang en de urgentie voor verrijking en vernieuwing van het economische ecosysteem Meerijstad wordt verder nagegaan. De invalshoek hiervoor is niet langer bedrijfsterreininuitgifte, maar ontwikkeling van een duurzame economie. Dit wordt een nadrukkelijk thema in de economische visie Meerijstad die we op gaan stellen.	
Toelichting: Strategische keuzes in beleidsvorming in 2020	
Samen met het verenigd bedrijfsleven (POM) zetten we in op het vestigingsklimaat voor bedrijven en innovatie.	
Toelichting: Dit is geborgd via bestuurlijk overleg, inzet accountmanagement en stakeholdersconsult bij beleidsvorming.	
Wij ondersteunen initiatieven die stimuleren dat werknemers van bedrijven in Meerijstad gaan wonen. Vandaar dat wij ook in 2019 een bijdrage willen leveren aan het Inpat Center.	
Toelichting: We hebben het Inpat Center opnieuw ondersteund met een bijdrage. Afhankelijk van de richting waarin het Inpat Center zich ontwikkelt en de resultaten die worden geboekt, wordt besloten of ook in 2020 een bijdrage wordt toegekend.	
We blijven innovaties in het bedrijfsleven nagaan, stimuleren en versterken.	
Toelichting:	

Geborgd, via inzet accountmanagement, reductie verspilling (voedsel en verpakking) en focus via beleidsvorming 2020	
De gemeente koppelt actief de aandachtsvelden economie-onderwijs-arbeidsmarkt aan elkaar. Toelichting: Dit hebben we geborgd, via samenwerkend intern accountmanagement, hybride coördinatiegroep onderwijs-arbeidsmarkt (ook bestuurlijk) en bij beleidsvorming 2020	✓
We ondersteunen initiatieven op het gebied van kleinschalige bedrijvigheid en startende ondernemers. We faciliteren hiervoor een organisatie die een bijdrage levert aan bijbehorende doelen en verwachtingen.	✓

3.2 Meierijstad wil economisch sterke en aantrekkelijke winkelcentra met respect voor de eigen identiteit van de verschillende kernen.

De centrumvisie wordt vastgesteld in december 2018. In 2019 starten we met de uitrol van de uitvoeringsagenda, die is opgesteld n.a.v. de centrumvisie.	✓
---	---

3.3 Meierijstad is een stevig merk dat iedereen omarmt. Samen met het bedrijfsleven én partijen op het terrein van cultuur/toerisme/recreatie zoals Platform Ondernemend Meierijstad, AgriFood Capital, Visit Brabant, ZLTO en Recron werken we aan de kwaliteiten en de naamsbekendheid van Meierijstad en de diverse kernen.

Het profilerings- en promotieplan voor Meierijstad wordt begin 2019 ter vaststelling aangeboden aan de raad en in de loop van het jaar verder uitgerold.	✓
Toelichting: Het citymarketingbeleid en de focus daarbinnen is in begin 2019 door de raad vastgesteld. Daarna hebben we een marketingcampagne ontwikkeld en deels al uitgerold. Voor 2020 ligt een actieprogramma klaar. Hierover wordt de gemeenteraad begin 2020 via een raadsinformatiebrief geïnformeerd.	
De opschalingsmogelijkheden van de Verspillingsfabriek-360 naar nationaal niveau staan in 2019 centraal.	✓
We gaan doorlopend initiatieven na en pakken de uitvoering, waar mogelijk op met gemeentelijk duurzaamheidsbeleid.	✓
Toelichting: Focus ligt op CO2-reductie en duurzame energie (Energieke Regio) via programmatisch duurzaamheid. Beleidsmatig wordt scherpte onderzocht op circulair ondernemen in 2020.	
We blijven doorlopend deelnemen aan de Vijf Sterren Logistiek vanwege landelijke positionering en verdere optimalisatie van de waterverkeersinfrastructuur.	✓

3.4 We stellen ons op als partner van het bedrijfsleven. We stellen hoge eisen aan de dienstverlening aan bedrijven. Met het bedrijfsleven worden plannen ontwikkeld en uitgevoerd.

Het bestuurlijk overleg is vernieuwd en de werkwijze van gecombineerde werkgroepen tussen bedrijfsleven en de gemeente wordt voortgezet. Deze gecoördineerde samenwerking gaat uit van ondernemers en ambtenaren die volgens een gemeenschappelijk thema naar concrete resultaten werken. Daar past ook nauwe samenwerking bij beleidsprocessen bij (bijv. economische visie of beleid voor bedrijventerreinen).	✓
--	---

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Economie	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
Lasten	16.751	23.847	22.356	27.687	-5.331
Baten	15.917	22.714	20.878	26.957	6.079
Saldo van baten en lasten	834	1.134	1.477	730	748
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	247	135	585	206	-379
Mutaties reserves	-247	-135	-585	-206	-379
Resultaat programma	587	999	892	523	369

Toelichting op de verschillen

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Economie

VERBONDEN PARTIJEN

Stichting Agrifood Capital
Regio Noordoost Brabant

4 ONDERWIJS

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ontwikkeling van de eigen talenten voor iedereen door het aanbieden van passend onderwijs en door stimulering van een goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Arbeidsmarkt en onderwijs sluiten goed op elkaar aan. Er is een intensieve samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaat.jegemeente.nl](http://www.jegemeente.nl) weer. Als referentiemeting (Ref.) gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Meerij-stad	Ref.	Jaar	Meerij-stad	Ref.
Absoluut verzuim	DUO/Ingrado	2018	1,9	1,9	2017	1,1	1,7
Relatief verzuim	DUO/Ingrado	2018	12	23	2017	10	27
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (12-23 jaar, uitgedrukt in VO en MBO)	DUO/Ingrado	2018	1,3%	1,9%	2017	1,2%	1,8%

Toelichting:

Jaar 2018 is schooljaar 2017/2018.

Absoluut verzuim is het aantal niet ingeschreven leerlingen per 1.000 leerplichtigen.

Relatief verzuim is het aantal ingeschreven leerlingen dat ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

4.1 We willen in elke kern basisonderwijs behouden.

De uitwerking is terug te vinden in het integraal huisvestingsplan (IHP).

Toelichting:

De uitwerking is terug te vinden in het Integraal Huisvestings Plan (IHP) Primair Onderwijs 2017-2020, dat in maart 2018 door de raad is vastgesteld.

4.2 Uitgangspunt is een multifunctionele accommodatie met als basis een integraal onderwijs huisvestingsplan.

We starten de eerste voorbereidingen voor het IHP 2021-2024. Dit doen we door het maken van een inventarisatie c.q. opname van alle schoolgebouwen. Vervolgens stellen we aan de hand van criteria vast zal hoe de gebouwen scoren op technisch, ruimtelijk en functioneel vlak. Deze inventarisatie vormt uiteindelijk de basis voor uitvoeringsprogramma's, die gekoppeld zijn aan het IHP.

Toelichting:

De eerste voorbereidingen zijn in december 2019 opgestart. De hoofdmoot van de werkzaamheden/activiteiten ligt in 2020.

We starten de realisatie van de projecten vervangende nieuwbouw van de basisscholen Sint Antonius van Padua en Petrus en Paulus en de renovatie/uitbreiding van de Uilenbrink.

Toelichting:

<p>Het voorbereidingsproces met betrekking tot de realisatie van de vervangende nieuwbouw van de basisscholen Sint Antonius van Padua te Nijnsel en de Uilenbrink te Veghel is in volle gang.</p> <p>Het Definitief Ontwerp van de basisschool in Nijnsel is inmiddels goedgekeurd en de bestekfase is opgestart. Ook met het proces met betrekking tot de tijdelijke huisvesting is inmiddels een start gemaakt; de aanbesteding van de noodlokalen is afgerond en het college heeft het verzoek voor bekostiging van de tijdelijke huisvesting gehonoreerd. Ook bij de Uilenbrink heeft de aanbesteding plaatsgevonden en op basis daarvan heeft de raad in december 2019 een realisatiekrediet beschikbaar gesteld.</p> <p>Het voorbereidingsproces met betrekking tot vervangende nieuwbouw van basisschool Petrus & Paulus is een andere richting ingegaan, nu in november 2019 met Samenwerking Heilige Antonius Abt Kerk (SHAAK) BV en Stichting Katholiek en Interconfessioneel Primair Onderwijs Veghel (SKIPOV) een intentieovereenkomst is gesloten, gericht op de realisatie van vervangende nieuwbouw van basisschool Petrus en Paulus, gedeeltelijk in en gedeeltelijk naast de kerk in Eerde.</p>	
<p>We starten de voorbereidingen van de nieuwe MFA de Kienehoef, waarin naast de basisscholen de Springplank en de Kienhoef ook andere maatschappelijke functies (sport, kinderopvang, ontmoetingspunt wijk) onderdak krijgen.</p> <p>Toelichting: De voorbereidingen met betrekking tot MFA de Kienehoef (thans MFA de Groene Long) zijn gestart. In november 2019 is de inventarisatie van de wensen en behoeften vanuit de wijk en andere stakeholders afgerond. De resultaten van deze inventarisatie worden in 2020 gebruikt als input voor de realisatie van MFA "de Groene Long".</p>	

4.3 Onderwijsbeleid

<p>We ronden de verkenning af, samen met ondernemers en onderwijs in Meierijstad en omgeving naar de mogelijkheden om (delen van) bepaalde (beroeps)opleidingen op MBO- en HBO-niveau naar Meierijstad te halen. Wij zetten in op handhaving van het huidige aanbod resp. het verbreden van het beroepsonderwijs met (delen van) opleidingen die tot heden niet aangeboden worden.</p> <p>Toelichting: De verkenning is in de tweede helft van 2019 gestart. De rapportage wordt 1e kwartaal 2020 opgeleverd.</p>	
<p>We geven uitvoering aan de afspraken (skills & talent agreement) uit de werkconferentie onderwijs/arbeidsmarkt najaar 2018.</p> <p>Toelichting: Inmiddels is de stuurgroep Onderwijs&Arbeidsmarkt van Meierijstad een feit. Hierin participeren alle VO-scholen van Meierijstad, MBO de Leijgraaf, POM en de gemeente.</p> <p>De stuurgroep heeft ingestemd met een propositie en heeft daarmee impliciet ingestemd met de uitvoering van meerdere opdrachten/afspraken uit de werkconferentie. In 2019 hebben we uitvoering gegeven aan die opdrachten.</p>	
<p>We overleggen periodiek met het lokaal en regionaal onderwijsveld resp. lokale bedrijfsleven (POM) gericht op de relatie onderwijs/arbeidsmarkt.</p> <p>Toelichting: In stuurgroep-verband treffen de drie O's elkaar periodiek. Overigens treffen de drie O's elkaar ook regelmatig buiten de stuurgroep. Voorbeelden hiervan zijn het project Sterk Techniekonderwijs en VMBO On Stage.</p>	
<p>We werken mee aan de opzet van regionale plannen voor een sterk dekkend en vernieuwend technisch onderwijs.</p> <p>Toelichting:</p>	

<p>Gemeente Meierijstad heeft de regionale aanvraag als participant/ambassadeur mede ondertekend.</p> <p>Op 1 juli jl. is bericht ontvangen dat het regioplan Sterk techniekonderwijs Noordoost-Brabant is goedgekeurd. Daarmee komt 17 miljoen beschikbaar voor de regio.</p>	
<p>In 2018 wordt gewerkt aan een visiedocument over onderwijsinnovaties, samen met partijen uit het primair en voortgezet onderwijs. In dit document worden speerpunten en concrete innovatiethema's opgenomen. We gaan deze thema's vanaf 2019 uitwerken in concrete projecten.</p> <p>Toelichting: Tot en met november 2019 zijn er vier aanvragen gehonoreerd, Let's Play Skopos, het Ontdeklab van Skoso, Team Rembrandts van het Zwijsen College en de Topklas Techniek en Natuur van de Uilenbrink ontvingen subsidie en er is nog een aantal aanvragen 'onderweg' waar in het voortraject over is gesproken, zoals VMBO On Stage.</p>	
<p>We participeren actief in de samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs van de beide regio's waarin de gemeente is vertegenwoordigd. Binnen deze samenwerkingsverbanden wordt via de ontwikkelagenda's ingezet om de doelen voor Passend Onderwijs op het gebied van thuiszitters, leerlingenvervoer, spreiding en toegankelijkheid van speciaal onderwijsvoorzieningen, aansluiting jeugdhulp-onderwijs te kunnen realiseren.</p> <p>Toelichting: Passend onderwijs vraagt blijvende aandacht. In zowel de regio 30.05 De Meerij (Schijndel) als 30.06 (Veghel en Sint-Oedenrode) hebben we een actieve bijdrage vanuit Meierijstad. We nemen deel aan de overleggen van het samenwerkingsverband en ondernemen de benodigde acties om uitvoering te geven aan de ontwikkelagenda's op de genoemde thema's.</p> <p>Tevens is afgelopen jaar geïnvesteerd om de verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs te versterken en hebben we in regionaal verband het regionaal beleidsplan jeugd opgesteld. De samenwerkingsverbanden zijn actief betrokken bij de totstandkoming van dit plan. Zij hebben hun complimenten en tevredenheid geuit over inhoud én de totstandkoming. Daarnaast vertalen we de regionale uitgangspunten naar lokale acties. Zoals de verordening leerlingenvervoer en de acties op het gebied van aansluiting onderwijs-jeugdhulp. Deze laatstgenoemde hangt weer nauw samen met de Lokaal Educatieve Agenda, waar dit één van de hoofdthema's is.</p>	
<p>We starten de uitvoering van een nieuwe Educatieve Agenda (LEA), waarvan het door het onderwijs ingebrachte innovatieprogramma onderwijs een belangrijk onderdeel vormt. De LEA is in 2018 in samenspraak tussen gemeente en onderwijsveld tot stand gekomen.</p> <p>Toelichting: Het college heeft op 10 december 2019 de Lokaal Educatieve Agenda Meierijstad 2020-2023 vastgesteld en de gemeenteraad hierover geïnformeerd. De gezamenlijk geformuleerde thema's en acties worden in genoemde periode ten uitvoer gebracht.</p>	
<p>Samen met partners geven we uitvoering aan het Aanvalsplan Laaggeletterdheid. Met dit aanvalsplan willen wij in 2019 meer laaggeletterden bereiken en laaggeletterdheid verder terugdringen.</p> <p>Toelichting: Het college heeft eind 2018 het uitvoeringsplan laaggeletterdheid 2019 - 2022 vastgesteld. We hebben de actielijnen in het uitvoeringsplan verder uitgewerkt met het netwerk van partners. In november 2019 is de Raad in een Beeldvormende avond geïnformeerd over de voortgang van het uitvoeringsplan. Met de methode KLASSE! willen we meer NT1 laaggeletterden bereiken. Ook wordt het huidige aanbod doorontwikkeld met de partners om meer laaggeletterden te bereiken.</p>	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Onderwijs	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
Lasten	8.223	9.020	10.754	9.807	948
Baten	1.469	1.109	1.746	1.456	-290
Saldo van baten en lasten	6.754	7.911	9.008	8.351	658
Toevoegingen reserves	120	120	35	35	0
Onttrekking reserves	1.174	460	1.133	745	-388
Mutaties reserves	-1.054	-340	-1.098	-710	-388
Resultaat programma	5.700	7.571	7.911	7.641	270

Toelichting op de verschillen

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Onderwijs

VERBONDEN PARTIJEN

Regionaal Bureau Leerplicht

5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

In Meierijstad zijn sport en gezondheid met elkaar verbonden. Er is een breed aanbod in sport voor iedereen toegankelijk. Cultuur is de verbindende schakel. Door slimme combinaties van cultuur, economische dragers, educatie en beleving bieden we uitdagende ontspanningsmogelijkheden. Meierijstad biedt een gunstig vestigingsklimaat voor creatieve mensen. Kunst maken we zichtbaar en toegankelijk voor een zo breed mogelijk publiek.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. Als referentiemeting (Ref.) gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Meerijstad	Ref.	Jaar	Meerijstad	Ref.
Niet sporters	Landelijke gezondheidsmonitor (1x per 4 jaar)	2016	46,3%	51,0%	2012	41,7%	48,8%

Toelichting:

Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM: Elke vier jaar organiseren de GGD'en samenwerking met het RIVM en het CBS een gezamenlijke Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Deze bestaat uit een landelijke basisvragenlijst. Iedere GGD kan deze basisvragenlijst aanvullen met extra vragen, afgestemd met de eigen regio en de eigen gemeenten.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

5.1 Een breed sportaanbod dat toegankelijk is voor iedereen.	
<p>Wij faciliteren Sjors Sportief opnieuw voor alle kernen om zo sport verder te stimuleren</p> <p>Toelichting: We hebben Sjors Sportief gefaciliteerd voor alle kernen.</p>	✓
<p>We stimuleren en ondersteunen (financieel) sportevenementen om op basis van één centraal thema activiteiten te organiseren.</p> <p>Toelichting: In 2019 zijn diverse evenementen georganiseerd door sportverenigingen die we hebben ondersteund vanuit dit evenementenbudget.</p>	✓
<p>We stimuleren de ontwikkeling van een Veilig sportklimaat, waar grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar is en op de agenda staat.</p> <p>Toelichting: Hiervoor hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden: - een themabijspraak in samenwerking met Sportraad Meierijstad - samenwerking met GGD, Bernheze en 's-Hertogenbosch, campagne 'een held die belt', lancering 24-uurs hulplijn. - een cursus vertrouwenscontactpersoon - een handreiking positief sportklimaat in samenwerking met NOC*NSF</p>	✓
<p>We verbinden sport en burgers door een extra (buurt)sportcoach in te zetten. De (buurt)sportcoach biedt ook ondersteuning aan de sportverenigingen. Deze functie wordt ingepast in de uitvoering van de Rijksregeling combinatiefunctionarissen.</p> <p>Toelichting: We hebben in 2019 enkele buurtsportcoaches aangenomen. Daarnaast begint een verenigingsadviseur op 6 januari 2020. Ook extern zijn combinatiefuncties actief (onderwijs, kinderopvang, Meierijstad Gezond Sportief).</p>	✓

5.2 Een passend aanbod van binnensport - en buitensportaccommodaties.

<p>We vernieuwen het zwembad de Neul inclusief de vervanging van de technische installaties. Daarbij kiezen we duurzame oplossingen.</p> <p>Toelichting: Vernieuwing is veranderd in vervanging. Om dit verder uit te werken hebben we een voorbereidingskrediet aangevraagd en gekregen van de gemeenteraad.</p>	
<p>De uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek voor een zwembadvoorziening in Veghel worden verder uitgewerkt.</p> <p>Toelichting: Uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek zijn en worden verder uitgewerkt. Hiervoor is een krediet beschikbaar gesteld door de gemeenteraad.</p>	
<p>We bouwen het kunstgras-korfbalveld op het PWA-sportpark Veghel om in een natuurgras voetbalveld.</p> <p>Toelichting: We hebben de mogelijkheden onderzocht, maar nog niet gerealiseerd.</p>	
<p>We voeren een energiescan uit voor sportaccommodaties in overleg met de sportverenigingen.</p> <p>Toelichting: We hebben de energiescan aangeboden aan de verenigingen. Zij maken hier volop gebruik van. Dit is nu in uitvoering. In samenwerking met SSNB gaan we aan de slag met het vervolg.</p>	
<p>Het onderzoek naar de mogelijkheden voor instelling van een revolverend investeringsfonds duurzaamheid wordt nader uitgewerkt.</p> <p>Toelichting: In 2019 hebben we onderzoek gedaan om een dergelijks fonds onder te brengen bij een strategische partner die ook eventuele maatregelen namens de gemeente Meierijstad kan financieren.</p>	
<p>We starten met de voorbereiding voor een centrale turnvoorziening.</p> <p>Toelichting: Wij zijn afgelopen jaar gestart met de voorbereiding en gesprekken met verenigingen. In 2020 gaan we hiermee door.</p>	

5.3 Er is een cultureel aanbod dat bijdraagt aan persoonlijke ontwikkeling, creativiteit en identiteit van mensen en kernen. We steunen en faciliteren culturele voorzieningen en activiteiten.

<p>Alle groepen 4,5 en 6 op alle basisscholen inclusief het speciaal basisonderwijs hebben gedurende 30 weken kunstlessen door een professional.</p> <p>Toelichting: Sinds het schooljaar 2018/2019 hebben alle basisschoolleerlingen van groep 4 tot en met 6 kunstlessen van een professional onder schooltijd.</p>	
<p>We ondersteunen toneel - en theaterverenigingen bij het realiseren van voorstellingen in de diverse accommodaties.</p> <p>Toelichting: In het kader van de harmonisering van de subsidies voor kunst en cultuur hebben we in de Nadere regels een subsidiemogelijkheid opgenomen voor toneel- en theaterverenigingen.</p>	

5.4 Vrijwilligers zijn een onmisbare schakel binnen het verenigingsleven en wij bieden hen vaaggericht collectieve ondersteuning.

<p>We verbeteren de online informatievoorziening rondom de collectieve vrijwilligersverzekering.</p> <p>Toelichting: Dit is afgerond. Op de gemeentelijke website staat de informatie voor inwoners.</p>	
<p>We willen vanaf 2019 de vrijwilligerswaardering op een eenduidige wijze vormgeven.</p> <p>Toelichting: in 2019 hebben we voor de eerste keer een vrijwilligerswaardering gezamenlijk georganiseerd. Vrijwilligers uit de hele gemeente konden kiezen uit drie films. De opkomst was hoog en uit de evaluatie kwam naar voren dat de manier van waarderen succesvol was.</p>	

5.5 Wij maken kunst maximaal toegankelijk en zichtbaar voor een breed publiek.

<p>We voeren het onderhoud uit aan de kunstwerken in de openbare ruimte. Dit doen we aan de hand van een meerjarig onderhoudsprogramma.</p> <p>Toelichting: We hebben met de firma Kunstwacht uit Delft een meerjarige raamovereenkomst afgesloten voor het beheer en onderhoud van de kunstwerken in de openbare ruimte van Meierijstad. Alle kunstwerken zijn in een digitaal systeem opgenomen waarin alle informatie, inclusief uitgevoerd en (meerjarig) gepland onderhoud, van een kunstwerk is terug te vinden.</p>	
<p>We realiseren een voorziening voor het ontsluiten van de gemeentelijke kunstcollectie met depotfunctie.</p> <p>Toelichting: De realisatie van een voorziening voor het ontsluiten van de gemeentelijke kunstcollectie met depotfunctie is opgenomen in de herbestemming van het voormalige gemeentehuis van Schijndel (oude gedeelte). Op 27 juni 2019 heeft de gemeenteraad van Meierijstad ingestemd met de plannen voor het voormalige gemeentehuis en de huisvesting van o.a. bibliotheek en kunstdepot hierin. In november 2019 zijn de bouwwerkzaamheden gestart. De eindoplevering van de herbestemming van het voormalige gemeentehuis van Schijndel is begin 2021 gepland.</p>	

5.6 Wij ondersteunen een lokale omroep met kwalitatief goede en aantrekkelijke programma's.

<p>We monitoren de activiteiten van de lokale omroep met het doel de representativiteit van de programmaraad te borgen.</p> <p>Toelichting: We hebben met het bestuur en de programmaraad van de lokale omroep afspraken gemaakt over structureel overleg, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. De activiteiten worden tevens gemonitord aan de hand van het jaarverslag van de omroep in het kader van de subsidieverstrekking.</p>	
---	---

5.7 Vergroten en toegankelijk maken van waardevolle landschappen en natuur.

<p>Geen activiteiten in programmabegroting opgenomen voor 2019.</p>	
---	--

5.8 Een samenhangend beleid toerisme en recreatie dat aansluit bij de ontwikkelingen binnen Het Groene Woud, Dommelvallei en De Maashorst.

	
--	---

We kijken op welke wijze we uitvoering kunnen geven aan de regionale ontwikkelingsvisie Het Duits Lijntje Verbindt. Hierbij richt het basisprincipe 'Het Duits Lijntje verbindt stad - land' zich met name op de recreatieve ontwikkeling.

Toelichting:

Als gemeente hebben we in 2019 het eigendom van het zuidelijk deel van het Duits Lijntje (Boxtel-Veghel) overgenomen van ProRail. Voor wat betreft het noordelijk deel is aansluiting gezocht bij de snelfietsroute Veghel - Uden. Voor dit traject zijn we gestart met de ontwikkeling van een landschapsvisie snelfietsroute/Duits Lijntje waarin ook het thema recreatie en toerisme is meegenomen.

We sluiten aan bij themajaren waarvoor marketing Brabant-breed wordt ingezet. In 2018 is het thema 'We Are Food', in 2019 is het thema '75 jaar Bevrijding' en in 2020 'Water'. We ondersteunen en ontwikkelen initiatieven van partners.

Toelichting:

We sluiten aan bij de provinciale themajaren. In 2019 was dat 75 jaar Herdenken & Bevrijden.

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Sport, cultuur en recreatie	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	20.952	20.999	27.883	26.715	1.168
Baten	3.542	3.462	5.149	5.071	-77
Saldo van baten en lasten	17.409	17.537	22.734	21.644	1.091
Toevoegingen reserves	422	372	145	145	0
Onttrekking reserves	2.329	1.293	2.788	1.672	-1.116
Mutaties reserves	-1.907	-922	-2.643	-1.527	-1.116
Resultaat programma	15.503	16.615	20.091	20.116	-25

Toelichting op de verschillen

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Sport, cultuur en recreatie

VERBONDEN PARTIJEN

Accommodatiebeheer Schijndel B.V.
Stichting museum Henkenshage
Smederijmuseum in Sint-Oedenrode

6 SOCIAAL DOMEIN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De inwoners van Meierijstad geven zelf vorm aan hun leven en aan hun omgeving. Wij stimuleren en ondersteunen dit. Samen met de inwoners versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. We voorkomen sociale uitsluiting en eenzaamheid. Aan inwoners die dat nodig hebben, wordt passende ondersteuning aangeboden. We zorgen voor maatwerk en voor kwaliteit. De ondersteuning is effectief en efficiënt.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. Als referentiemeting (Ref.) gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Meerijstad	Ref.	Jaar	Meerijstad	Ref.
Banen, per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	2019	963,7	771,5	2018	881	758,3
Jongeren met een delict voor de rechter (12-21 jaar)	CBS Jeugd	2018	1%	1%	2017	1%	1%
Kinderen in uitkeringsgezin (tot 18 jaar)	CBS Jeugd	2018	4%	6%	2017	4%	6%
Werkloze jongeren (16-22 jaar)	CBS Jeugd	2018	2%	2%	2017	1%	2%
Netto arbeidsparticipatie. % werkzame beroepsbevolking t.o.v (potentiële) beroepsbevolking	CBS Arbeidsdeelname	2018	70,4%	67,6%	2017	69,9%	66,4%
Personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners)	CBS Participatiewet 1e half jaar	2019	180	352	2018	192	369
Lopende reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners (15-64 jaar)	CBS Participatiewet 1e half jaar	2018	169	318,4	2017	165	291,9
Jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)	CBS Participatiewet 2e half jaar	2019	8,8%	10,5%	2018	8%	9,6%
Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)	CBS Participatiewet 2e half jaar	2019	0,8%	1,1%	2018	0,8%	1,1%
Jongeren met jeugdreclassering (12-22 jaar)	CBS Participatiewet 2e half jaar	2019	0,2%	0,0%	2018	0,3%	0,3%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (specialistische ondersteuning)	CBS Participatiewet 2e half jaar	2019	250	645	2018	200	605

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

6.1 De gemeente wil kwaliteit van dienstverlening in het sociaal domein.

We maken een uitvoeringsplan op basis van de visie Sociaal Domein, waarbij de vraag van de burger centraal staat. Dit plan stellen we samen op met betrokken partners en geeft een verdere invulling aan de transformatie in het Sociaal Domein.

Toelichting:

Het beleidskader Sociaal Domein 2019-2022 is in juni door de gemeenteraad vastgesteld

We gaan op basis van de vraag en behoefte van onze inwoners de preventieve en voorliggende voorzieningen verder uitbreiden. Door te investeren in preventie willen we de problematiek in het sociaal domein terugdringen en invulling geven aan de transformatie opgave.

<p>Toelichting: Innovatie en preventie dragen bij aan duurzame zorg, het mobiliseren van partijen en het beheersbaar houden van de kosten. Investeren in preventie en innovatie draagt bij aan het in de kiem smoren van problemen en het voorkomen van verslechtering. We willen doen wat werkt, door ontwikkelen wat beter kan, slimme verbindingen leggen en ruimte bieden voor innovatie. Er wordt daarvoor geïnvesteerd in samenwerkingen, projecten of activiteiten die bijdragen aan een preventieve aanpak van problematiek in het sociaal domein en aansluiten bij de vraag en behoefte van onze inwoners. Een voorbeeld van een project dat gestart is in het kader van preventie en innovatie is Vroeg erop af op het gebied van schuldenproblematiek en er wordt gewerkt aan stimuleringsprojecten in samenwerking met sport, kunst en cultuur.</p> <p>Ook investeren we in de samenwerking met onze partners. De ontwikkelingen rondom Leefgoed en de gezamenlijke opdracht en afspraken voor 2020 met de vijf grote maatschappelijke partners zijn daar een voorbeeld van. Ten behoeve van de samenwerking in het veld zijn netwerkbijskomsten georganiseerd en er worden verbindingen gelegd tussen beleidsterreinen ten behoeve van de doelstellingen in het sociaal domein. Ook is er een dashboard in ontwikkeling ten behoeve van de monitoring in het sociaal domein en investeren we in datagestuurd werken.</p>	
<p>We intensiveren de samenwerking met de partners inclusief afspraken over resultaten.</p> <p>Toelichting: In 2019 is de samenwerking met de maatschappelijke partners geïntensiveerd. Dit heeft er onder andere toe geleid dat er nadrukkelijker invulling is gegeven aan het opdrachtgeverschap. Zo wordt er gewerkt met een subsidieopdracht op basis van het vastgestelde beleidskader sociaal domein. De maatschappelijke partners geven gezamenlijk invulling aan het opdrachtnemerschap. Dit heeft geresulteerd in het gezamenlijke opgestelde werkplan en de getekende samenwerkingsovereenkomst tussen deze partners. Op basis van de subsidieopdracht en het werkplan zijn (resultaat)afspraken gemaakt. Deze afspraken worden in gezamenlijkheid verder verfijnd. In de gezamenlijke route naar de aangescherpte opdrachtnemer- en opdrachtgeverschap is intensief samengewerkt tussen partners en gemeente. Door de periodieke bestuurlijke en ambtelijke overleggen zijn de onderlinge verhoudingen goed en zijn de lijnen kort.</p>	✓
<p>We gaan we in 2019 met een aantal projecten aan de slag o.a. integratie vergunninghouders, proeftuin Veghel en sluitende aanpak personen met verward gedrag.</p> <p>Toelichting: Integratie Vergunninghouders In 2021 komt de Wet Inburgering terug naar de gemeente. Het ministerie ondersteunt gemeenten bij de voorbereiding op de nieuwe wet, onder andere door het organiseren van een pilotprogramma. Gemeente Meierijstad is uitgekozen om de pilot vrouwelijke nareizigers en gezinsmigranten uit te voeren. In 2020 geven we ook beleidsmatig inhoud aan de kaders van de nieuwe wet.</p> <p>Proeftuin Veghel Het project Proeftuin Veghel is inmiddels opgegaan het project Leefgoed Veghel. Inmiddels hebben 11 partijen een intentieovereenkomst getekend. Partijen gaan hun samenwerking versterken, gaan verbinding maken tussen hun activiteiten en een innovatie wijze ontwikkelen om zorg en ondersteuning sneller, beter en goedkoper te maken. Het project wordt gestart op het Kloosterkwartier en biedt een transformatie van het gedachtegoed van de zusters.</p> <p>Personen met verward gedrag Om de sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag te organiseren is in 2018 een pilot Wijk GGD gestart. Medio februari 2020 zijn de eerste resultaten van de pilot Wijk GGD beschikbaar. Op grond van deze informatie en het verdere verloop van de pilot in 2020 besluiten we eind van het jaar over de structurele voorzetting van de Wijk GGD'ers als middel in de sluitende aanpak van mensen met verward gedrag.</p>	✓
	✓

<p>We bieden de raad een dashboard sociaal domein aan bij de bestuursrapportage(s) en de jaarrekening.</p> <p>Toelichting: Het dashboard sociaal domein wordt verder doorontwikkeld. Daarnaast komt er een zogenaamde 4G monitor Sociaal Domein met KPI's over de thema's Geld, Geluk, Gezondheid en Gezin. De gemeenteraad is hier in oktober bij betrokken. De 4G monitor komt in de 2e Berap 2020 voor het eerst naar de gemeenteraad.</p>	
--	--

6.2 In Meierijstad is zorg, begeleiding en ondersteuning van hoge kwaliteit. Dit alles is naar tevredenheid van de inwoners die hiervan afhankelijk zijn. Mantelzorg en vrijwilligerswerk wordt gewaardeerd, gestimuleerd en ondersteund.

<p>We betrekken de Stichting Toegankelijk Meierijstad bij de lokale agenda.</p> <p>Toelichting: We hebben periodiek overleg met Stichting Toegankelijk Meierijstad (STM). Daarnaast is er contact wanneer nodig, bijvoorbeeld bij bepaalde onderwerpen/trajecten. Zo is STM betrokken geweest bij het opstellen van de lokale inclusie agenda en hebben zij een actieve rol in het realiseren van bepaalde actiepunten uit de lokale inclusie agenda, zoals het schouwen van gemeentelijke gebouwen en stemlocaties.</p>	
<p>Wij begeleiden mensen naar werk langs nieuwe wegen en indien dit niet mogelijk is naar een zinvolle en plezierige dagbesteding. We zetten hiervoor de mogelijkheden in van de Participatiewet, Jeugdwet en Wmo. Op basis van onze ervaringen met de twee SW-bedrijven en de evaluatie van ons PIM-project kijken we naar de toekomst van de sociale werkvoorziening en de twee bedrijven die hieraan invulling geven.</p> <p>Toelichting: PIM geeft invulling aan de uitvoering van het beleid sociaal domein zoals opgenomen in de Strategische visie Sociaal Domein Meierijstad. MEEDOEN! In Meierijstad hoort iedereen erbij. Naar een inclusieve samenleving. Voor PIM betekent dit dat we niet primair inzetten op begeleiding naar werk maar inzetten op meedoen. We creëren een aanbod vanuit de leefwereld c.q. behoefte en mogelijkheden van de inwoner.</p> <p>De gemeente Meierijstad heeft belang bij het in stand houden en verder ontwikkelen van de bestaande infrastructuur van zowel WSD en IBN. Zowel de WSD als de IBN zijn gewaardeerde en waardevolle gemeentelijke samenwerkingsverbanden op het gebied van arbeidsparticipatie en beide zijn belangrijke partijen in de uitvoering van de Participatiewet.</p> <p>We streven naar een samenwerking van IBN en WSD als 'Participatiebedrijf' - een intensieve samenwerking die als een paraplu boven de twee gemeenschappelijk regelingen wordt ingericht onder één gemeenschappelijke naam. Middels het 'Participatiebedrijf' - Participeren in Meierijstad (PIM) - wordt een gelijke dienstverlening voor alle inwoners van Meierijstad gerealiseerd en worden de middelen zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet in en door één samenwerkende organisatie.</p>	
<p>Wij gaan, binnen de wettelijke regels, flexibel en ruimhartig om met vraagstukken rondom mantelzorgwoningen (zie woonvisie).</p> <p>Toelichting: Wij voeren het mantelzorgbeleid uit conform de woonvisie.</p>	
<p>We gaan bewustwording realiseren over de inclusie gedachte, zowel binnen de ambtelijke organisatie als extern.</p> <p>Toelichting:</p>	

<p>In 2019 hebben we op verschillende manieren ingezet om intern de bewustwording te vergroten. Voorbeelden: workshops voor ambtenaren, meedenken met collega's om inclusie een plaats te geven binnen nieuwe beleidsplannen (bijv. speeltuinenbeleid, sportbeleid), ervaringsdeskundigen zijn betrokken op verschillende onderwerpen binnen de gemeente (bijv. over digitale toegankelijkheid).</p> <p>Ook buiten de gemeentelijke organisatie heeft gemeente Meierijstad actief ingezet om de bewustwording over inclusie te vergroten. Zo hebben we meegewerkt aan meerdere artikelen en inspiratiebundels. Er zijn presentaties gegeven aan ondernemers over 'toegankelijk ondernemen' en aan ambtenaren van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. En hebben wij ervaringen uitgewisseld als koplopergemeente met gemeenten die willen starten met inclusie zoals Gemert-Bakel en Sint-Anthonis.</p>	
<p>We bereiden samen met o.a. ervaringsdeskundigen een lokale inclusie agenda voor, voor de komende jaren.</p> <p>Toelichting: In oktober 2019 heeft het college de lokale inclusie agenda 2019-2020 met bijbehorende actieplannen vastgesteld. De visie van het VN-Verdrag Handicap "niet over ons, zonder ons" sluit aan op onze eigen visie hierop en onze participatie-ambitie. Bij het verzamelen van inbreng voor de lokale agenda en bij het uitwerken van de lokale inclusie agenda en de actieplannen zijn dan ook uitdrukkelijk ervaringsdeskundigen (mensen met een beperking) betrokken.</p>	

6.3 Voor de jeugd zijn in Meierijstad voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de groei naar volwassenheid door o.a. onderwijs, welzijn en vrije tijdsbesteding

<p>We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan behorende bij het preventief jeugdbeleid dat in 2018 ontwikkeld is. Het uitvoeringsplan omvat onder meer activiteiten op het gebied van voorlichting en advies, vroegsignalering van problemen en kortdurende ondersteuning van jeugdigen met enkelvoudige problematiek. Thema's zijn onder andere sport, spelen, mentale en lichamelijke gezondheid, onderwijs, werk en opvoeding. De activiteiten hebben, waar mogelijk, een lokaal karakter.</p> <p>Toelichting: Er hebben diverse activiteiten plaatsgevonden conform de actielijnen uit het preventief jeugdbeleid. Er is met name ingezet op de herpositionering van het CJG, het oplossen van knelpunten in het jongerenwerk en het investeren in samenwerking, afstemming en kennis.</p>	
--	---

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Sociaal domein	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	79.775	79.489	87.162	83.044	4.118
Baten	19.527	17.526	17.916	18.024	109
Saldo van baten en lasten	60.247	61.964	69.247	65.020	4.227
Toevoegingen reserves	3.269	128	17	5.457	-5.439
Onttrekking reserves	4.290	1.380	6.789	4.192	-2.596
Mutaties reserves	-1.021	-1.253	-6.772	1.264	-8.036
Resultaat programma	59.226	60.711	62.475	66.284	-3.809

Toelichting op de verschillen

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Sociaal Domein

VERBONDEN PARTIJEN

Werkvoorzieningschap De Dommel (WSD)
Werkvoorzieningschap Noord Oost Brabant
Kleinschalig collectief vervoer

7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Gezondheid is een speerpunt van Meierijstad. Gezond gedrag wordt gestimuleerd ondersteund door preventieprojecten. Meierijstad is actief en loopt voorop op het gebied van duurzaamheid. We scheiden ons afval nog beter, belonen dit en zetten stappen op het gebied van de circulaire economie. We gaan beter meten, beter monitoren en scherper handhaven op de provinciale (Omgevingsdienst Brabant Noordoost) en landelijke normen. De gemeente zet jaarlijks zichtbare stappen richting energieneutraal. Op weg daar naar toe willen we energiebesparing en productie van duurzame energie versterken.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. Als referentiemeting (Ref.) gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Meerijstad	Ref.	Jaar	Meerijstad	Ref.
Omvang huishoudelijk restafval, kg per bewoner per jaar	CBS statistiek Huishoudelijk afval	2018	99	165	2017	99	170
Hernieuwbare energie, als % van totale energieverbruik gemeente	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat	2018	6,0%	geen data bekend	2017	4,6%	geen data bekend

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

7.1 We stimuleren gezond gedrag en zorgen voor een gezonde leer- en leefomgeving. We zetten in op preventie van onder andere alcohol- en drugsgebruik.

We gaan vanuit de positieve gezondheidsgedachte aan de slag om gezondheidsverschillen te verkleinen. Dit doen we op basis van de prioriteitsstelling van speerpunten uit het uitvoeringsprogramma.

Toelichting:

Dit is een doorlopend proces, waarbij continu projecten en interventies worden uitgevoerd om de gezondheidsverschillen te verkleinen. Een aantal van deze projecten die zijn opgenomen in het uitvoeringsplan gezondheid 2019:

- De coalitie 1 tegen eenzaamheid is na de opstart eind 2018 verder gegaan en heeft meerdere activiteiten opgezet, waaronder tijdens de week tegen eenzaamheid.
- Kleurrijke bijeenkomsten is weer (na 1,5 jaar) opgestart: gezondheidsbevordering voor mensen met een lage ses, ingekocht bij ONS Welzijn.
- Uit met Ouders: in een viertal cafés krijgen ouders in vier workshops voorlichting over drankgebruik, horecabezoek, Halt/politie en GGD.

Met welzijnspartijen, GGD, Meierijstad Gezond Sportief (MGS) zijn twee sessies geweest om de projecten uit 2019 te evalueren. Tevens is tijdens deze sessies de eerste hand gelegd voor een nieuw uitvoeringsprogramma gezondheid 2020. De speerpunten uit het gezondheidsbeleid 'Samen Gezond in Meierijstad' blijven daarbij uitgangspunt.

We maken een sociale kaart van Meierijstad.

Toelichting:

Er zijn gesprekken geweest met Sociale Kaart Nederland, en gesprekken binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Dit heeft basisinformatie en aandachtspunten opgeleverd. In 2020 continueren we gesprekken met verschillende betrokken partijen en gaan we ook in gesprek met andere gemeenten. Op basis hiervan wordt een adviesrapport opgesteld met eventuele vervolgstappen.

<p>We gaan bouwen we aan een Netwerk Positieve Gezondheid. Er komt structureel overleg met de huisartsen uit Meierijstad, aanvullend aan de bestaande reguliere overleggen.</p> <p>Toelichting: Eind 2019 zijn de eerste stappen gezet voor een netwerk positieve gezondheid. Samen met de GGD is geïnventariseerd welke partijen/ personen kunnen worden betrokken. Tevens hebben we met andere gemeenten en partijen gesproken over hoe zij de totstandkoming van hun netwerk hebben aangepakt. De gemeente en de GGD gaan in 2020 gezamenlijk vorm geven aan het netwerk en stappen zetten voor de totstandkoming van het netwerk.</p> <p>Naast de lopende constructieve gesprekken met HAGRO (huisartsengroep) Veghel, hebben we de gesprekken met HAGRO Sint-Oedenrode weer opgepakt. Het eerste contact met HAGRO Schijndel is inmiddels ook gelegd en wordt in 2020 verder opgezet.</p>	
---	---

7.2 Wateroverlast en verdroging gaan we tegen door waterberging en ontkoppeling van riolering.

<p>We gaan door met het samen met de waterschappen stimuleren van het afkoppelen en vasthouden van regenwater op particulier terrein.. Verder gaan we daar waar mogelijk invulling geven aan een hemelwaterverordening.</p> <p>Toelichting: Via Operatie Steenbreek stimuleren we onze inwoners actief om duurzaam om te gaan met hemelwater. Zo worden er per jaar verschillende acties georganiseerd en wordt veel gecommuniceerd over de positieve effecten van meer groen en ontstening van tuinen, en waarom je het regenwater gewoon in je tuin zou moeten laten infiltreren. Dit jaar bereiken we indirect ook gezinnen door een actie te organiseren waarbij op scholen een educatieprogramma wordt verzorgd, en er op elke school groeipapier wordt uitgedeeld. Bewustwording begint ook bij onze kleinste inwoners die het verhaal over kunnen dragen aan hun ouders.</p> <p>Samen met de gemeente Bernheze en Uden wordt een basis gelegd voor een hemelwaterverordening. Hierover moet een politiek besluit worden genomen en de verwachting is dat eind komend jaar bekeken kan worden of er draagvlak voor een eventuele verordening is.</p> <p>Naast de uitvoering van grote afkoppel projecten zoals de Kienhoef, de hoevenbraak en in Erp worden ook kansen bekeken om het particulier afkloppelen in deze projecten meer onder de aandacht te brengen.</p>	
<p>We gaan samen met de waterschappen en belangenorganisaties verder met het invulling geven aan de projecten benoemd in het "project Ruimte voor de Aa" en "project Dommelvallei". Dit betreft met name de 2 icoonprojecten aan de Aa, te weten "waterbuffer Erp" en "Van Aa-broeken naar centrum Veghel" en de 4 projecten "Zoetwatervoorziening / Zuidelijke bypass" , "streekpark Kienehoef", De Neul" en "t Laar" in Sint-Oedenrode.</p> <p>Toelichting: Alle genoemde projecten zijn opgestart. De projecten doorlopen momenteel elk in eigen tempo het participatieproces waarbij inwoners actief betrokken worden om tot gedragen oplossingen te komen. Ook zijn we met alle stakeholders in gesprek en zijn onderdeel, dan wel trekker van de verschillende projectgroepen.</p>	
	

<p>Wat betreft het onderwerp Ruimtelijke Adaptatie participeert Meierijstad via de Watersamenwerking As50+ in een aantal projecten die een versnelling beogen van het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte. Naar verwachting worden ook in 2019 nieuwe projecten aangedragen voor uitvoering. Eén van die projecten in voorbereiding is een gezamenlijke klimaatstresstest. Verder is via het Regionaal Bestuurlijk Overleg Maas een uitvoeringsprogramma uitgebracht dat beoogt dat projecten in de openbare ruimte worden gerelateerd aan klimaatopgaven. De extra financiële inspanning is daarvoor indicatief in beeld gebracht en als regiobod naar het Rijk gestuurd. Tenslotte krijgen de klimaatthema's droogte, hitte en wateroverlast een plek in de Omgevingsvisie.</p> <p>Toelichting: Gemeente Meierijstad, Bernheze en Landerd bereiden samen de uitwerking van de klimaatstresstesten voor. De doelen, randvoorwaarden en het uiteindelijke resultaat zijn omschreven in plannen van aanpak die zijn besproken tijdens een marktconsultatie in augustus. Er is overeenstemming bereikt en in februari 2020 wordt dit op de markt gezet. De beschikbare subsidie vanuit de provincie is reeds aangevraagd en ontvangen.</p>	
<p>We overleggen maandelijks in watersamenwerkingsverband As50+ en Meierij over waterthema's, waaronder waterbewustzijn. We besteden gedurende het jaar aandacht aan manieren om het waterbewustzijn te verhogen. In 2019 betrekken we burgers en bedrijven bij de diverse projecten. We (As50+) hebben ons aangesloten bij "Operatie Steenbreek" waar in 2018 al acties hebben plaatsgevonden. In 2019 is wederom een plan van aanpak (Operatie Steenbreek As50+ 05-04--2018) opgesteld met verschillende acties. Vanwege de geslaagde actie "tegel eruit, plant erin 2018" zal deze ook in 2019 worden gehouden.</p> <p>Toelichting: In het voorjaar van 2019 heeft de actie "tegel eruit, plant erin" plaatsgevonden en was een succes. Een geslaagde actie waarbij ook weer veel publiciteit aan gegeven is. Ook is er direct na de schoolvakantie een lesprogramma voor scholen in de boven en onderbouw om kinderen bewust te maken van klimaatvriendelijke tuinen gegeven. In oktober hebben we weer een regentonnenactie gehouden waarin de gestelde doelstellingen zijn overtroffen. Daarnaast is educatief programma het groene schoolplein gestart. Hiervoor zijn de plannen voor het vergroenen van 3 basisschoolpleinen opgesteld, die in 2020 worden uitgevoerd.</p>	

<p>7.3 We formuleren een ambitieuze doelstelling op het gebied van circulaire economie: hergebruik van grondstof en afvalscheiding. We stimuleren en belonen afvalscheiding.</p>	
<p>We harmoniseren de afvalinzameling voor huishoudens vanaf 2019. De nieuwe systematiek moet inwoners gaan helpen nog meer afval te scheiden. Hiermee creëren we minder restafval en dragen we bij aan een circulaire economie.</p> <p>Toelichting: We hebben het afvalbeleid vanaf 2019 volgens de wet Arhi geharmoniseerd. De doelstelling van het creëren van minder restafval voor 2020 (81 kg/inwoner/jaar) is in 2019 reeds behaald (75 kg/inwoner/jaar). De gemeente Meierijstad levert daarmee een bijdrage aan de circulaire economie.</p>	

<p>7.4 We gaan beter en scherper meten, monitoren en handhaven op de provinciale en landelijke milieunormen.</p>	
<p>Geen activiteiten opgenomen in programmabegroting 2019</p>	

<p>7.5 We gaan inhoudelijk aan de slag met duurzaamheid, in verschillende rollen. We stellen in 2018 met de samenleving een duurzaamheidsvisie op.</p>	
<p>De duurzaamheidsvisie met uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen wordt in november 2018 voorgelegd ter bestuurlijke besluitvorming. In 2019 krijgt de uitvoering vorm op basis van de prioriteiten van het uitvoeringsprogramma.</p>	

<p>Toelichting: Het duurzaamheidsbeleid is in november 2018 vastgesteld door de raad. Er is ook direct een uitvoeringsprogramma opgesteld met 40 projecten. De raad wordt periodiek (jaarlijks) geïnformeerd over de voortgang. Er zijn geen losse projecten meer: alle duurzaamheidsprojecten zijn ondergebracht in het uitvoeringsprogramma.</p>	
<p>Wij bevorderen duurzaamheid bij werkzaamheden in de sector grond- weg- en waterbouw met behulp van afwegingsinstrumenten.</p> <p>Toelichting: Duurzaam inkopen is één van de 40 projecten van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Vooruitlopend op een gedetailleerde uitwerking voor duurzaam inkopen bij grond-, weg- en waterbouw, heeft het betrokken werkatelier in de eerste helft van 2019 handvatten gekregen om de ambities van de duurzaamheidsvisie mee te nemen in haar werkzaamheden en inkooptrajecten.</p>	

7.6 In 2050 is Meierijstad een energie neutrale gemeente. Uiterlijk 2018 ligt er een plan "Meierijstad energieneutraal".	
<p>We starten in 2019 de voorbereidingen voor de warmteplannen voor alle wijken en trekken vanaf de start samen op met de woningcorporaties als zeer belangrijke partner.</p> <p>Toelichting: De interne voorbereidingen voor het maken van warmteplannen zijn gestart in de eerste helft van 2019. Dit traject vindt in 2019 en 2020 verder plaats, met participatie van inwoners, raad en andere stakeholders, met tot slot bestuurlijke besluitvorming.</p>	
<p>We stimuleren en verleiden kopers en bouwers om energieneutraal en circulaire gebouwen te realiseren, zowel bestaand als nieuwbouw. We ondersteunen hierin via een revolverend duurzaamheidsfonds.</p> <p>Toelichting: Voor het verduurzamen van de woningvoorraad hebben we diverse projecten in het uitvoeringsprogramma duurzaamheid opgenomen. De belangrijkste zijn het verduurzamen van de particuliere woningvoorraad en het verduurzamen van de sociale huurvoorraad. Het tweede project pakken we samen met woningcorporaties op. De eerste gesprekken hierover hebben in 2019 plaatsgevonden. Voor het verduurzamen van de particuliere woningvoorraad zijn in 2019 diverse ondersteuningsmogelijkheden gerealiseerd: de stimuleringslening, een informatieloket met adviesmogelijkheid op maat (Brabant Woont Slim), MijnEnergieInzicht voor inwoners met een slimme meter, advies op maat voor particuliere woningeigenaren tegen gereduceerd tarief en isolatiecampagne 'Meierijstad Isoleert'.</p>	
<p>We stellen een (duurzame) mobiliteitsvisie Meierijstad op in 2019/2020 in nauwe samenhang met de omgevingsvisie Meierijstad.</p> <p>Toelichting: Zie paragraaf 2.1.2. (Mobiliteitsvisie)</p>	
<p>We zetten in op het maken van afspraken met het bedrijfsleven over verduurzaming, omdat uit de nulmeting energieneutraal 2050 blijkt dat een derde van het energieverbruik bij het bedrijfsleven ligt.</p> <p>Toelichting: In samenwerking met het POM en de Rabobank Hart van de Meierij bieden we ondernemers ondersteuning bij het verduurzamen via Energieke Regio Ondernemend Meierijstad (EROM). Verder hebben we in samenwerking met het POM een onderzoek uitgevoerd, om de CO2-opgave voor Meierijstad in kaart te brengen. Het onderliggende doel is CO2-neutrale bedrijventerreinen.</p>	

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

Volksgezondheid en milieu	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
Lasten	19.241	20.013	23.551	21.630	1.921
Baten	16.669	17.416	18.742	17.216	-1.525
Saldo van baten en lasten	2.572	2.597	4.810	4.414	396
Toevoegingen reserves	6	6	0	0	0
Onttrekking reserves	395	14	1.161	769	-392
Mutaties reserves	-389	-8	-1.161	-769	-392
Resultaat programma	2.183	2.589	3.648	3.645	4

Toelichting op de verschillen

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Volksgezondheid en milieu

VERBONDEN PARTIJEN

Omgevingsdienst Brabant Noord
Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)
Gewestelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant
Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ONTWIKKELING, STEDELIJKE VERNIEUWING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De gemeente Meierijstad is een aantrekkelijke, duurzame en gezonde omgeving om te wonen, te werken en te recreëren. Een ruimtelijke balans tussen wonen, werken en leven. De gemeente geeft behalve aan de agrarische sector als belangrijke economische drager, ruimte aan andere vormen van economie in het buitengebied, passend bij de aard, schaal en gewenste kwaliteit van het landelijk gebied. De behoefte van woningzoekenden is uitgangspunt bij het formuleren van lokaal woningbouwbeleid. Meierijstad heeft de ambitie dat burgers en bedrijven meedoen en meebepalen. De omgevingswet en de woonvisie zien we als een kans om inwoners actief te betrekken bij de woon- en leefomgeving.

Beleidsindicatoren

In de volgende tabel geven we de verplichte indicatoren vanuit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl) weer. Als referentiemeting (Ref.) gebruiken wij de gemiddelde waarde van gemeenten in de grootteklasse van 50.000 tot 100.000 inwoners.

Indicator	Bron	Jaar	Meerijstad	Ref.	Jaar	Meerijstad	Ref.
Gemiddelde WOZ waarde (* € 1.000)	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	2019	277	geen data bekend	2018	260	223
Nieuw gebouwde woningen, per 1.000 woningen	BAG - bewerking ABF Research	2019	10,4	8,8	2018	12,4	8,0
Demografische druk, som aantal personen 0-20 jaar en 65+ jaar in verhouding tot personen van 20- 65 jaar	CBS Statistiek Bevolking - bewerking ABF Research	2019	73,7%	74,2%	2018	73,2%	73,8%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden, per jaar in euro's	COELO	2019	654	687	2018	615	669
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden, per jaar in euro's	COELO	2019	712	748	2018	683	731

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

8.1 Meierijstad is een aantrekkelijke gemeente met een balans tussen wonen, landbouw, volksgezondheid, dierenwelzijn, natuur, milieu en recreatie. Een uitnodigend ruimtelijk beleid waarbij de eigenaar verantwoordelijk is voor de ruimtelijke kwaliteit binnen de door gemeente gestelde kaders.

<p>We experimenteren met het gedachtengoed van de Omgevingswet in de vorm van nog te bepalen pilots bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarbij worden onder meer de uitkomsten van het project Vitaal Buitengebied benut. De ervaringen op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving vertalen we naar nieuwe werkwijzen, processen en opleidingen van medewerkers.</p> <p><i>Toelichting:</i> We experimenteren met het gedachtengoed van de Omgevingswet in de vorm van pilots bij vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals Blits daarbij wordt de vergunning verlening grotendeels digitaal verwerkt. Ook zijn de uitkomsten van het project Vitaal Buitengebied benut. De ervaringen hebben we deels vertaald naar nieuwe werkwijzen en processen.</p>	
<p>We stellen de omgevingsvisie op.</p> <p><i>Toelichting:</i></p>	

<p>In 2019 hebben we intern, met ketenpartners en burgerparticipatie gewerkt aan het omgevingsbeleid. Dat is o.a. gebeurd in "binnenlabs, buitenlabs en open labs". In het tweede kwartaal van 2020 verschijnt een eerste conceptversie van de ontwerp-omgevingsvisie. Dat geldt ook voor de notitie reikwijdte en detailniveau voor het latere milieueffectrapport bij de omgevingsvisie.</p>	
<p>Belangrijk voor Meierijstad als aantrekkelijke vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. Op basis van de centrumvisie die in 2018 is vastgesteld, maken we in 2019 een start met een ruimtelijke visie. Zie ook programmaonderdeel 3.2 en 8.5 (met betrekking tot de centrumvisie).</p> <p>Toelichting: In 2019 zijn verschillende documenten vastgesteld: de detailhandelsvisie, horecavisie en de visie herstructurering centrum Veghel.</p>	
<p>De versterking van de robuuste groenblauwe structuren wordt in 2019 programmatisch opgepakt. Hiervoor zal een programmaplan opgesteld worden. Een voorstel voor een nadere verdeling van het uitvoeringskrediet zal aansluitend worden voorgelegd via een apart raadsbesluit. In 2019 zal verder uitvoering worden gegeven aan het programmaplan.</p> <p>Toelichting: De gemeenteraad heeft tijdens de beeldvormende avond van 16 mei 2019 kennis genomen van de aanpak robuuste groenblauwe structuren en op 19 september 2019 ingestemd met het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet van € 1.800.000 voor het versterken van de robuuste groenblauwe structuren. In 2020 zal verder uitvoering worden gegeven aan dit meerjarige gebiedsprogramma.</p>	
<p>We stimuleren particuliere kwaliteitsimpulsen via de subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader (Stika).</p>	
<p>In het stedelijk gebied gaan we, samen met belanghebbenden op zoek naar een optimale kwalitatieve invulling van de beschikbare, schaarse ruimte die gericht is op een goede woon-, werk- en leefomgeving. Omgevingskwaliteit vormt een belangrijk onderdeel van deze goede woon-, werk- en leefomgeving.</p>	
<p>Bij uitbreidingslocaties gaan we op zoek naar een optimale kwalitatieve invulling van de beschikbare ruimte. Hierbij wordt o.a. gekeken naar compensatie. Dit kan ter plekke in de vorm van robuuste groenblauwe structuren (bijvoorbeeld bij Foodpark Veghel) of ergens anders bijvoorbeeld aansluitend bij bestaande robuuste groenblauwe structuren.</p>	
<p>Om het buitengebied vitaal te houden en voorbereid te zijn op huidige- en toekomstige ontwikkelingen, en daarbij de omgevingskwaliteit van het buitengebied te behouden en te versterken gaan we samen met bewoners en gebruikers van het buitengebied verder aan de slag met de 'Agenda Vitaal Buitengebied'. Met onder andere aandacht voor: vrijkomende agrarische bebouwing, teelt ondersteunende voorzieningen, geur en fijn stof, opwekking duurzame energie, biodiversiteit, agrarische bedrijvigheid en niet-agrarische bedrijvigheid. 4 van de 10 speerpunten zijn in 2018 opgepakt. De overige 6 worden in 2019 opgepakt.</p> <p>Toelichting: De kaders voor opwekking van duurzame energie en vrijkomende agrarische bebouwing zijn in 2019 afgerond en respectievelijk op 6 februari 2020 en 7 mei 2020 vastgesteld. Met het oog op de omgevingswet worden de onderwerpen geur/fijnstof en teelt ondersteunende voorzieningen (deze stonden geagendeerd voor de raad van 25 juni 2020) meegenomen in de "moederdocumenten" welke daarvoor nu opgesteld gaan worden. Dit zijn de omgevingsvisie, de omgevingsverordening en bestemmingsplan laaghangend fruit. Deze drie documenten bundelen het beleid en regelen ook veel zaken waarvoor nu bijvoorbeeld nog geen beleid is, maar dit op grond van de aankomende wet wel wenselijk is. De natuur- en landschapsvisie wordt in het vierde kwartaal 2020 afgerond.</p>	

8.2 Meierijstad voert een faciliterend grondbeleid.

We geven invulling aan de nota grondbeleid en aan de nota grondzaken. Deze nota's worden in het najaar van 2018 vastgesteld.

Toelichting:

De komende jaren vindt een verdere uitwerking van de in 2018 vastgestelde nota grondbeleid plaats. De nota grondzaken wordt, indien nodig, jaarlijks herzien.

8.3 Meierijstad neemt de behoefte van de woningzoekenden als uitgangspunt bij het formuleren van de woonvisie. Meierijstad maakt het mogelijk dat gebouwd kan worden in alle kernen.

We leggen de raad in Q2 een verdere uitwerking voor van de vastgestelde Woonvisie, evenals een verantwoording over de uitvoering van 2017 en 2018 en mogelijke aanscherping van beleid. Dit in een jaarlijkse WoonAgenda.

Toelichting:

In december hebben we een raadsinformatiebrief gestuurd met alle laatste informatie rondom het woonbeleid, samen met de twee eerdere informatiebrieven van april en juli geeft dit beeld van de woonagenda 2019. In de rib wonen van december wordt tevens aangegeven hoe hier in 2020 vervolg aan wordt gegeven.

We bespreken de ontwikkelingen en voortgang van de uitvoering van de woonvisie in een jaarlijkse WoonArena in Q3 met stakeholders. Hierdoor krijgt het participatieproces dat we met de totstandkoming van de Woonvisie hebben doorlopen een vervolg. De uitkomsten daarvan nemen we mee in de daarop volgende WoonAgenda.

Toelichting:

Momenteel wordt bekeken in welke vorm een dergelijke arena gehouden kan worden en of er een combinatie mogelijk is met andere (bestaande) bijeenkomsten waar het wonen centraal staat. Daarmee is de woonarena in ontwikkeling en wordt voor 2020 naar een grotere opzet gekeken die in het tweede kwartaal van 2020 kan plaatsvinden.

We maken in 2019 ook prestatieafspraken met wooncorporaties en huurdersorganisaties en informeren de raad daarover in december.

Toelichting:

De vernieuwde set prestatieafspraken zijn door de bestuurders van de corporaties, de huurdersverenigingen en de gemeente ondertekend. In de rib wonen van december 2019 hebben we de raad nader geïnformeerd over het proces en de inhoud van de afspraken met de corporaties en huurders.

We versterken de regionale samenwerking door een vervolg te geven op het plan van aanpak 'Regionaal perspectief op bouwen en wonen'. We informeren de raad hierover als duidelijk is hoe die samenwerking vorm gaat krijgen. Het doel is om krachten te bundelen.

Toelichting:

Op de regionale ontwikkeldag van 28 november jl. is het nieuwe regionaal perspectief op wonen vastgesteld waarin o.a. afstemmingsafspraken omtrent de regionale woningbouwprogrammering staan opgenomen, alsmede op welke thema's de focus voor regionale samenwerking op gebied van wonen ligt in het komende jaar.

We delen in het voorjaar van 2019 de eindresultaten van de Herijking van het Woningbouwprogramma met de raad. Indien deze uitkomsten daartoe aanleiding geven, zal de raad een voorstel tot besluitvorming worden voorgelegd.

Toelichting:

1 juli 2019 heeft de raad een Raadsinformatiebrief ontvangen over de voortgang van het woonbeleid en woningbouwprogramma. Hierin wordt de herijking van het woningbouwprogramma behandeld.

We gaan vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet (2021), als onderdeel van het project 'Vitaal Buitengebied', op 1 of meerdere plekken experimenteren met een gebiedsgerichte werkwijze waarin de belangen van bewoners, (agrarische) ondernemers en gebruikers verbonden worden; en elkaar zo mogelijk zelfs versterken. Dit is de omgevingsdialog 2.0.

Toelichting:

In 2019 hebben we geëxperimenteerd met het gebied rondom Jos Kanters Groenvoorziening (Prinsenkamp 1 te Boerdonk). Paul Kanters (eigenaar) heeft bij de invulling van zijn individuele locatie geluisterd naar de input van zijn direct omwonenden. Dit heeft geresulteerd in een plan waar de belangen van alle direct omwonenden waar mogelijk meegenomen zijn. Paul Kanters is momenteel bezig met de uitwerking van dit plan. Dit jaar wordt het bijbehorende bestemmingsplan aan uw raad aangeboden voor besluitvorming. De omgevingsdialog 2.0 bood ook direct omwonenden de kans om na te denken over hun eigen locatie. De bewoners van Prinsenkamp 6 en 8 hebben deze kans aangegrepen. Ook zij zijn bezig gegaan met de uitwerking van een plan. Dit plan heeft de raad in 2019 vastgesteld.

8.4 Meierijstad wil monumenten en cultureel erfgoed behouden en herstellen.

We stellen een erfgoedvisie op als leidraad voor behoud van de parels die karakteristiek zijn voor de identiteit en van de verschillende kernen.

Toelichting:

De erfgoedvisie komt samen met betrokken partners tot stand. Deze Erfgoedvisie wordt in 2020 ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

8.5 De wijken en dorpen binnen Meierijstad zijn een aantrekkelijke vestigingsplaats.

We gaan meer integraal sturen op ruimtelijke kwaliteit (omgevingskwaliteit) bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen in wijken en dorpen. Het gaat hierbij niet alleen om de kwaliteit van de bebouwing, maar ook om de kwaliteit van het openbaar gebied.

Belangrijk voor Meierijstad als vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. We gaan kijken hoe deze centra te versterken. Op dit moment worden de eerste stappen gezet met een centrumvisie, detailhandelsbeleid en horecabeleid. De centrumvisie dient vervolgens ook als basis voor een ruimtelijke visie. Voor Veghel ligt de nadruk de komende jaren op het beleefbaar maken van de Aa, bijvoorbeeld ter plaatse van de omgeving van het Stadhuisplein (sloop Blauwe Kei) en het faciliteren van particuliere ontwikkelingen om en nabij het centrum (bijvoorbeeld de westzijde Markt en het Klooster). Voor Schijndel wordt met name gefocust op de herbesteding van het gemeentehuis. In Sint-Oedenrode wordt het centrumplan in combinatie met de ontwikkelingen van De Dommel opgestart.

Toelichting:

Belangrijk voor Meierijstad als vestigingsplaats is de aanwezigheid van sterke en vitale (winkel)centra en (openbare) voorzieningen. De focus ligt daarbij op de centra van Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel. We gaan kijken hoe deze centra te versterken. In 2019 zijn verschillende documenten vastgesteld: de detailhandelsvisie, horecavisie en de visie herstructurering centrum Veghel. Voor Veghel ligt de nadruk de komende jaren op het beleefbaar maken van de Aa, bijvoorbeeld ter plaatse van de omgeving van het Stadhuisplein (planvorming openbare ruimte Stadhuisplein en Vlas en Graan) en het faciliteren van particuliere ontwikkelingen om en nabij het centrum (bijvoorbeeld de westzijde Markt en het Klooster). Voor Schijndel wordt met name gefocust op de herbesteding van het gemeentehuis en wordt de herinrichting van de hoek Hoofdstraat/ Kloosterstraat onderzocht. In Sint-Oedenrode wordt het centrumplan (herinrichting van de Markt) in combinatie met de ontwikkelingen van De Dommel opgestart.

<p>Wij geven een hernieuwde impuls aan de ontwikkeling van het centrum van Veghel. We maken een visie voor het gebied van het Stadhuisplein en faciliteren verschillende lopende particuliere initiatieven om en nabij het centrum.</p> <p>Toelichting: Wij geven een hernieuwde impuls aan de ontwikkeling van het centrum van Veghel. We zijn gestart met een visie voor het gebied van het Stadhuisplein/ Vlas en Graan en faciliteren verschillende lopende particuliere initiatieven om en nabij het centrum. We werken samen met het centrummanagement aan een uitvoeringsprogramma voor de 'Visie Herstructurering centrum Veghel'.</p>	
---	---

WAT HEEFT HET GEKOST?

(Bedragen x € 1.000)

VHROSV	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	21.705	22.333	22.896	19.124	3.772
Baten	23.269	21.690	21.922	19.216	-2.705
Saldo van baten en lasten	-1.564	642	974	-93	1.066
Toevoegingen reserves	16.780	0	2.537	2.537	0
Onttrekking reserves	561	70	522	479	-43
Mutaties reserves	16.219	-70	2.015	2.058	-43
Resultaat programma	14.655	573	2.988	1.965	1.023

Toelichting op de verschillen

Een uitgebreide toelichting op de verschillen is opgenomen in de financiële jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling, stedelijke vernieuwing

VERBONDEN PARTIJEN

Scheifelaar II Beheer B.V.
Scheifelaar II C.V.

FINANCIËLE INFORMATIE PROGRAMMAPLAN

De financiële informatie programmaplan gaat in op de algemene dekkingsmiddelen, de kosten van overhead, de heffing voor de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is, algemene uitkeringen, dividend en het saldo van de financieringsfunctie. Hieronder gaan we in op deze dekkingsmiddelen.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is:

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is:									
OZB Eigenaren (woningen)	10.153	0	10.153	10.380	0	10.380	10.636	0	10.636
OZB gebruiker (niet-woningen)	3.305	0	3.305	3.337	0	3.337	3.304	0	3.304
OZB eigenaren (niet-woningen)	4.404	0	4.404	4.340	0	4.340	4.321	0	4.321
Baatbelasting	22	0	22	22	0	22	18	0	18
Lichtreclame	0	0	0	65	0	65	89	0	89
Reclamebelasting	259	0	259	265	0	265	205	0	205
Precariobelasting	79	0	79	0	0	0	0	0	0
Totaal lokale heffingen	18.222	0	18.222	18.409	0	18.409	18.573	0	18.573

De werkelijke baten van lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is, wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van € 164.000. Voor OZB (gebruikers niet-woningen) en eigenaren (niet)-woningen is een overschot gerealiseerd terwijl de werkelijke opbrengsten reclamebelasting en precariobelasting achter blijven bij de raming. Een onderbouwing van dit verschil is aangegeven bij de analyse op de afwijkingen van programma O.

De overige afwijking is met name ontstaan bij lichtreclame en reclamebelasting.

Algemene uitkeringen

Algemene uitkeringen (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkeringen:									
Algemene uitkering 2019	98.435	6	98.429	98.422	17	98.405	99.700	0	99.700
Integratie-uitkering decentralisatie jeugdzorg	1.834	0	1.834	1.914	0	1.914	1.975	0	1.975
Integratie-uitkering participatiewet	14.960	0	14.960	15.708	0	15.708	15.798	0	15.798
Uitkering huidig boekjaar	115.229	6	115.223	116.044	17	116.027	117.473	0	117.473
Mutaties uitkeringsjaar 2017	0	0	0	0	0	0	-21	0	-21
Mutaties uitkeringsjaar 2018	0	0	0	0	0	0	74	0	74
Totaal algemene uitkeringen	115.229	6	115.223	116.044	17	116.027	117.526	0	117.526

De ontwikkeling van de algemene uitkering (accres) wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Kortweg; als het Rijk door bezuinigingen minder uitgeeft, krijgen de gemeenten minder geld in de algemene uitkering.

Uit bovenstaande blijkt dat de algemene uitkering en de integratie-uitkeringen sociaal domein tezamen € 1.499k hoger zijn dan begroot. Dit komt doordat de septembercirculaire en decembercirculaire is ontvangen na het laatste bijsturingsmoment (2e BERAP 2019) en hierdoor niet vertaald zijn in de begroting. De uitkomsten van deze circulaire zijn kenbaar gemaakt in een raadsinformatiebrief.

Bij het bestemmen van het jaarrekeningresultaat is voorgesteld om een deel van de uitkering welke op basis van de decembercirculaire is ontvangen over te hevelen naar 2020.

Dividend

We verantwoorden dividend in het jaar waarin het besluit is genomen tot toekenning van het dividend door de algemene vergadering van de vennootschap. Deze baten laten zich als volgt specificeren:

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Dividend BNG	208	0	208	343	0	343	343	0	343
Totaal dividend	208	0	208	343	0	343	343	0	343

Het dividend betreft de winstuitkering van het jaar 2018 van de BNG. De uitkering van 2018 wordt in 2019 verantwoord aangezien de aandeelhoudersvergadering in april 2019 heeft plaatsgevonden. Bij de 1e financiële bijstelling is het bedrag in de begroting aangepast naar de hoogte van het werkelijk ontvangen bedrag. De afwijking bij de jaarrekening is daarom nihil.

Saldo van de financieringsfunctie

Dit is het verschil tussen de toegerekende rekenrente aan de programma's en de werkelijk betaalde rente over de lang- en kortlopende geldleningen. Ook wel het renteresultaat genoemd.

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Saldo van de financieringsfunctie:									
Externe rentelasten	0	4.446	-4.446	0	3.898	-3.898	0	3.911	-3.911
Externe rentebaten	373	0	373	432	0	432	383	0	383
Door te berekenen rente aan GREX	0	-2.353	2.353	0	-2.145	2.145	0	-2.145	2.145
Aan taakveld toe te rekenen rente	0	-2.418	2.418	0	-1.295	1.295	0	-1.295	1.295
Totaal saldo financieringsfunctie	373	-325	698	432	458	-26	383	471	-88

Bij de 2e BERAP 2019 zijn de totale baten en lasten m.b.t. renten opnieuw bekeken en aangepast in de begroting. Ten opzicht van deze aanpassing is de afwijking bij de jaarrekening 2019 minimaal.

KOSTEN VAN OVERHEAD

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Kosten van de overhead	787	21.999	-21.212	765	23.722	-22.957	1.116	24.142	-23.026
Dekking door toerekening *)	0	-1.086	1.086	0	-1.086	1.086	0	-919	919
Totaalbedrag van de kosten van de overhead	787	20.913	-20.126	765	22.636	-21.871	1.116	23.223	-22.107

*) Waarvan dekking overhead door toerekening aan grondexploitaties, investeringen (negatieve last) en onttrekkingen aan de voorzieningen ter dekking van groot onderhoud

Overheadkosten zijn kosten van ondersteunende functies en kosten die niet direct toe te rekenen zijn aan taakvelden (bijv. opleidingskosten). Deze verantwoorden we centraal op het taakveld Overhead binnen het programma Bestuur en ondersteuning.

Op het centraal begroten is één uitzondering gemaakt namelijk de toerekening van overhead aan grondexploitaties en te activeren investeringen.

In de jaarrekening 2019 is een doorberekening van overhead verwerkt van:

- grondexploitaties € 372.000
- te activeren investeringen € 547.000

VENNOOTSCHAPSBELASTING

In 2019 is samen met externe adviseur een vervolg gegeven aan de eerdere analyse van de Vpb-plichtige activiteiten voor de gemeente Meierijstad. Naar aanleiding van deze analyse hebben eerste gesprekken met de belastingdienst plaatsgevonden. Doel van deze gesprekken is om overeenstemming te bereiken over de fiscale uitgangspunten over een aantal gemeentelijke activiteiten. Indien overeenstemming wordt bereikt kan met de belastingdienst een vaststellingsovereenkomst worden gesloten. Helaas is het niet gelukt om in 2019 overeenstemming te bereiken. Grootste discussiepunt zit nog in de gemeentelijke grondexploitaties. In 2020 zullen de gesprekken vervolgt worden. De eerdere aangiften kunnen later op basis van de gesprekken met de belastingdienst nog worden bijgesteld. In lijn met de aangiften over eerdere jaren is de vennootschapsbelasting over 2019 berekend. Uit deze voorlopige berekening volgt een belasting van € 647.467. Dit bedrag is verwerkt in de jaarrekening 2019.

ONVOORZIEN

In het programma Bestuur en organisatie is een bedrag voor onvoorzien opgenomen van € 350.000 voor 2019. Het inzetten van deze post is een college-bevoegdheid. Het college rapporteert bij de bestuursrapportages en de jaarrekening over het verloop en aanwending van deze post. Het college kan besluiten de post onvoorzien aan te wenden voor het dekken van incidentele tegenvallers in de exploitatie van bestaand beleid en ter dekking van lasten voor activiteiten die van tevoren niet voorzien zijn, maar die gedurende het begrotingsjaar wel belangrijk zijn.

In 2019 is de post onvoorzien aangewend voor een totaalbedrag van € 268.000 voor de volgende incidentele budgetten:

- Plaatsen AED's op de zogenaamde 'witte vlekken' € 10.000
- Kosten projectleider rondom school Eerde € 75.000
- Afbouw lokaal Edith Steinschool € 7.000
- Huur tijdelijke huisvesting De Uilenbrink € 125.000
- Nachtelijke controles bestuurscentrum Sint Oedenrode € 3.000
- Technische installatie HUB NB locatie Veghel € 33.000
- Verhuiskosten en kosten aanleg netwerk t.b.v. HUB naar locatie De Wissel € 14.000
- Inrichting 8e lokaal Edith Steinschool € 1.000

Het resterende budget van € 82.000 maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat 2019.

PARAGRAFEN

LOKALE HEFFINGEN

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

De gemeente ontvangt van inwoners inkomsten uit lokale heffingen. We maken hier onderscheid tussen belastingen en rechten. Bij belastingen levert de gemeente geen directe tegenprestatie (bijvoorbeeld onroerendezaakbelastingen (OZB). Bij rechten is dat wel het geval en betalen inwoners een vergoeding voor de gemaakte kosten. Dit zijn bijvoorbeeld de leges en de rioolheffing.

Bij raadsbesluit van 19 december 2018 is de volledig geharmoniseerde verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrecht voor het jaar 2019 vastgesteld. Daarmee is met ingang van belastingjaar 2019 de afvalstoffenheffing (na eerder de OZB en de rioolheffing) in het drieluik van de gemeentelijke fiscale woonlasten de laatste heffing die voor Meierijstad geharmoniseerd is.

De tarieven van alle lokale heffingen 2019 zijn vastgesteld op basis van de uitgangspunten voor de begroting 2019. Voor de tariefstijging van de belastingen is voor 2019 uitgegaan van de CBS-index (zoals vastgelegd in het Coalitieakkoord). Voor deze begroting 2019 was dat 2%. Verder gingen en gaan we voor alle rechten ervan uit dat deze kostendekkend zijn (maximaal 100%).

Voorts is met ingang van belastingjaar 2019 de toeristenbelasting (recreanten en arbeidsmigranten) voor heel Meierijstad ingevoerd. Voorheen was deze belasting alleen voor Veghel en Sint-Oedenrode van toepassing.

Tenslotte zijn de reclamebelastingen van de voormalige fusiegemeenten (Veghel, Schijndel en Sint-Oedenrode) met ingang van belastingjaar 2019 tot en met belastingjaar 2021 geprolongeerd.

HOOFDLIJNEN

In de volgende tabel zijn de hoofdlijnen van de diverse lokale belastingen en heffingen opgenomen. Bij belastingen zijn de opbrengsten in beginsel vrij besteedbaar. Bij rechten (retributies) mogen de opbrengsten niet meer dan 100% kostendekkend zijn en hebben zij ook een vaste bestemming (ook wel: bestemmingsheffingen).

Belasting	Hoofdlijnen
OZB	Eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van niet-woningen moeten OZB betalen. De hoogte van het belastingbedrag hangt af van de WOZ-waarde van de onroerende zaak en de daarbij van toepassing zijnde OZB tarieven.
Toeristenbelasting	Personen welke niet als ingezetene met een adres in de basisregistratie zijn ingeschreven en welke tegen vergoeding nachtverblijf houden betalen toeristenbelasting. De belasting wordt geheven van degene die de gelegenheid tot overnachting tegen vergoeding biedt.
Reclamebelastingen	Voor openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg wordt reclamebelasting geheven. Deze belasting wordt alleen geheven voor de kernen van Sint-Oedenrode, Veghel en Schijndel. De opbrengsten daarvan zijn destijds bij raadsbesluit bestemd voor de ondernemersfondsen in die kernen.

Rechten	Hoofdlijnen
Reinigingsheffingen	Reinigingsheffingen bestaan uit afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Afvalstoffenheffing is een vergoeding voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Bedrijven, winkels e.a. kunnen de gemeente vragen het afval op te halen. Het reinigingsrecht is een vergoeding daarvoor.
Rioolheffingen	Rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering of op een individuele behandel eenheid afvalwater (IBA) wordt afgevoerd. Dit kan dus bij woningen en niet-woningen voorkomen.

Marktgelden	Degene aan wie een standplaats is toegewezen op de wekelijkse markt of op een solitaire standplaats betaalt voor het gebruik van gemeentegrond op marktdagen.
Leges omgevingsvergunning Leges burgerzaken Overige leges	Voor een dienst of product van de gemeente betaalt men leges. Vraagt u bijvoorbeeld een paspoort, rijbewijs of omgevingsvergunning aan, dan brengt de gemeente leges in rekening. U moet de leges ook betalen als uw aanvraag wordt afgewezen. Want het gaat niet om het eindproduct, maar om een vergoeding voor het in behandeling nemen van de aanvraag.
Scheepvaartrechten	Havengelden betaal je voor het gebruik van de gemeentelijke haven in Veghel. Schippers betalen deze rechten. Onder de naam "overslaggeld" wordt een recht geheven wegens het gebruik maken van gedeelten van de havens welke onmiddellijk dan wel middellijk met het laden en lossen van vaartuigen verband houden.
Baatbelasting	Binnen het domein Veghel is er nog sprake van een aantal kleinere baatbelastingen. Doorgaans zijn deze vastgesteld voor de aanleg van rioleringen in het buitengebied. Deze belastingen kennen een jaarlijks annuïteitenkarakter waardoor deze na tijdsverloop eindigen.

OPBRENGSTEN

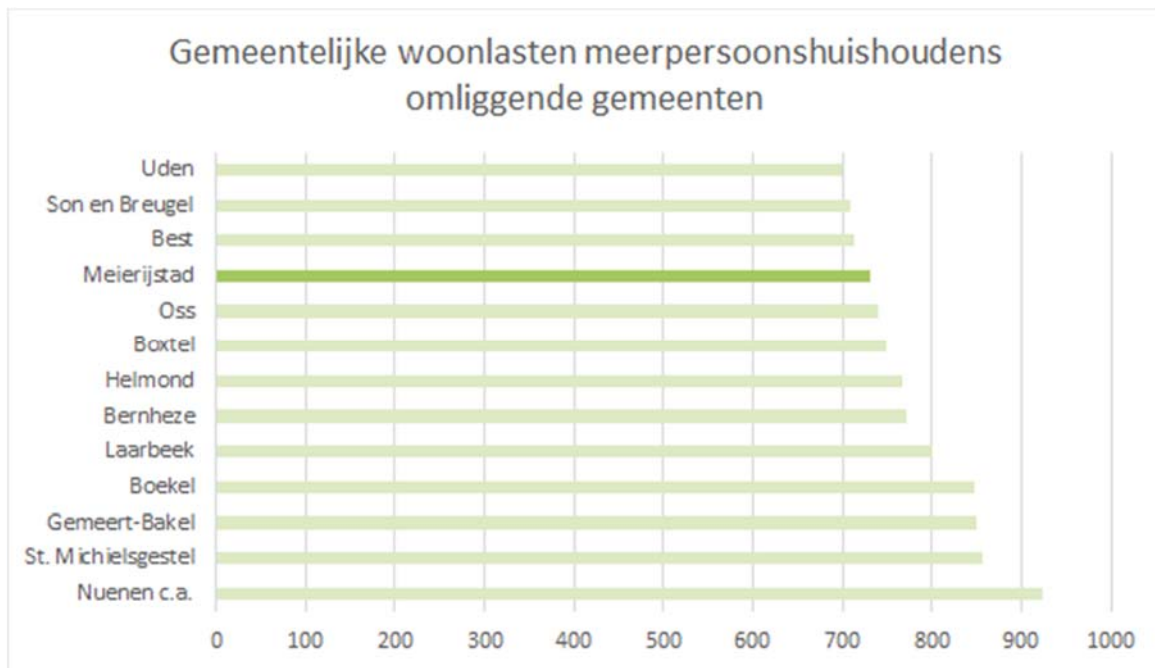
Opbrengsten belastingen, heffingen en retributies (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijz.	Realisatie 2019
Onroerende zaakbelastingen	17.386	18.225	18.040	18.261
Toeristenbelasting	191	187	187	213
Precariobelasting	67	79	0	0
Reclamebelasting	227	258	258	205
Reinigingsheffingen	5.295	6.148	6.552	6.761
Rioolheffingen	6.501	6.853	6.853	6.795
Marktgelden	31	46	46	50
Leges omgevingsvergunning, Leges burgerzaken, Overige leges	5.366	3.908	3.958	4.739
Scheepvaartrechten	186	193	193	207
Baatbelasting	18	22	22	18
Totaal	35.268	35.919	36.109	37.249

LOKALE BELASTINGDRUK

De lokale lastendruk is gebaseerd op OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

We hebben in de "Mijlpalen van Meierijstad 2017-2022" opgenomen om de gemiddelde belastingdruk zo min mogelijk te laten toenemen. Belastingen worden wel trendmatig aangepast.

De tarieven voor afvalstoffenheffing en riolering zijn maximaal 100% kostendekkend.

Bron: COELO 2020 atlas van de lokale heffingen

KWIJTSCHELDING

Inwoners die niet in staat zijn gemeentelijke belastingen te betalen konden ook in 2019 in aanmerking komen voor kwijtschelding. Dit geldt bij een inkomen van 100% of minder van de bijstandsnorm of de netto AOW norm.

Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing (uitsluitend het vastrecht) de rioolheffing voor gebruikers van woningen en in zeer beperkte mate en onder stringente voorwaarden voor de OZB woningen. De kwijtschelding kan voorafgaand aan de aanslagoplegging worden verleend indien door de aanvrager toestemming is verleend voor uitwisseling van de financiële gegevens via de Stichting Inlichtingenbureau. Op verzoek kan kwijtschelding ook achteraf worden verleend.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

We geven u in deze paragraaf inzicht in welke mate de gemeente in staat is risico's met financiële gevolgen op te vangen zonder direct het beleid te moeten aanpassen.

In 2018 hebben wij de beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing vastgesteld. De gemeente Meierijstad wil risico's niet elimineren, maar wil ze aanvaardbaar en beheersbaar houden. Gezond verstand laten we de boventoon voeren bij risicobeheersing, zodat we doen wat we moeten doen. Activiteiten waarbij de risico's afgedekt zijn vanuit bestemmingsreserves en voorzieningen worden niet meegenomen in het risicoprofiel.

RISICOPROFIEL

De risico's zijn beoordeeld op de kans dat deze zich daadwerkelijk gaan voordoen en op het financiële gevolg als het risico zich voordoet. Hoe hoger de score, hoe hoger het risico.

Bij de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing is afgesproken dat alle risico's met een totale risicoscore van 15 of hoger gemeld worden in de planning- en control documenten (de zogenaamde toprisico's).

Wij hebben de volgende toprisico's geïdentificeerd:

Risico naam (bedragen x € 1.000)	(Beheers)maatregelen	Risico score	Financieel gevolg	Reken perc.	Risico waarde
Tekort budget Zorg in Natura Jeugdhulp	Op het moment dat de risico's zich voor doen dan kunnen de kosten incidenteel gedekt worden uit de reserve sociaal domein. Bij de uitvoering van de nieuwe inkoop vanaf 2021 vormt onze lokale toegang een sleutelrol in de daadwerkelijke kosten voor de jeugdhulp. Daarom besteden we bij de implementatie nadrukkelijk aandacht aan de instructie van de toegang. In 2020 werken we aan de opzet van een regionaal monitoringsysteem.	20	750	90	675
Investing wijkuitvoeringsplan transitievisie warmte	Inzetten op een zeer intensief participatietraject met heldere communicatie naar alle belanghebbenden.	25	5.000	90	4.500
Onzekerheid financieel resultaat bij bouwgronden in exploitatie.	Continue monitoren van ontwikkelingen. Onzekere verplichte winstnemingen reserveren voor opvang risico's.	25	56.586	90	50.927
Wijziging in rekenrente doelvermogen Stadsgewest a.g.v. provinciale regelgeving.	Ontwikkelingen op dit gebied volgen.	25	3.000	90	2.700

Herverdeling uitkering Gemeentefonds	De ontwikkelingen worden gevolgd.	25	2.000	90	1.800
Totaal top risico's			67.336		60.602

Benodigd weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	risico waarde 2019
Gekwantificeerde top risico's	60.602
Overige gekwantificeerde risico's	2.213
Totaal aan gekwantificeerde risico's	62.815

Waarschijnlijkheidsfactor 90% 56.525

WEERSTANDSCAPACITEIT

Op basis van de beleidsregels zijn de risico's gekwantificeerd. Daarnaast is in de nota bepaald dat wij ervan uitgaan dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voordoen en dat wij bij de bepaling van het benodigde weerstandscapaciteit een waarschijnlijkheidsfactor van 90% hanteren. Dit betekent dat we er rekening mee houden dat een buffer van 90% van de ingeschatte risico's voldoende is om de effecten van risico's op te vangen. Dit noemen we de *benodigde* weerstandscapaciteit.

De *beschikbare* weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn af te dekken. Deze zijn in de volgende tabel opgenomen.

Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	Raming 1-1-2019	Stand per 31-12-2019
Onbenutte belastingcapaciteit	6.564	6.800
Onvoorzien	350	82
Totaal structurele weerstandscapaciteit	6.914	6.882
Algemene risico reserve	46.418	55.718
Reserve risicoprofielen GREX		16.780
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	46.418	72.498
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	53.332	79.380

Toelichting op bovenstaande tabel

Algemene Risico Reserve

De stand van de Algemene Risico Reserve van de gemeente Meierijstad bedraagt per eind 2019 € 55,7 miljoen. Hierbij moet worden bedacht dat een deel van dit bedrag nog zal worden aangewend ter dekking van lopende kredieten als gevolg van raadsbesluiten.

Reserve risicoprofielen Grondexploitatie

Voor het afdekken van risico's grondexploitatie is bij de jaarrekening 2017 een bestemmingsreserve gevormd uit tussentijdse winstnemingen 2017 van € 16,7 miljoen. Deze reserve is mede bedoeld ter afdekking van de risico's grondexploitatie.

Onvoorzien

In 2019 is een bedrag van € 350.000 opgenomen voor onvoorzien. In de loop van 2019 is hiervan een bedrag van € 268.000 aangewend voor incidentele uitgaven. Het restant ad € 82.000 valt vrij in het jaarrekeningsaldo.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB-tarieven wordt berekend op basis van de artikel 12-norm van het rijk. In de meicirculaire van het Gemeentefonds geeft de minister van Binnenlandse Zaken elke jaar nieuwe normen voor toelating tot artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet Toelating wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. De onbenutte belastingcapaciteit is voor 2019 € 6.800 gerelateerd aan de meest recente WOZ-waarde (per 17 maart 2020).

WEERSTANDSVERMOGEN

De relatie tussen de risico's waarvoor geen financiële maatregelen zijn getroffen en de beschikbare weerstandscapaciteit noemen we het weerstandsvermogen. Dit drukken we uit in de weerstandsratio. In de beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing is bepaald dat de ratio minimaal 1,0 (voldoende) moet zijn en dat we bij het bereiken van een ratio van 1,4 (ruim voldoende) met voorstellen komen om de niet voor de algemene risicoreserve benodigde middelen toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

In de volgende tabel is de verwachte weerstandsratio te zien.

Ratio weerstandsvermogen (bedragen x € 1.000)	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Beschikbare weerstandscapaciteit	53.332	79.380
Benodigde weerstandscapaciteit	44.716	56.525
Weerstandsratio	1,19	1,40

GEVOLGEN CORONAVIRUS (GEBEURTENIS NA BALANSDATUM)

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt vooralsnog geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. We verwachten zeker extra kosten in 2020, maar gelet op onze weerstandsratio van 1,4 verwachten wij ook dat er voldoende financiële buffer is om deze kosten op te vangen.

Het rijkssteunpakket voor bedrijven en zzp'ers ziet er als volgt uit:

- Uitstel van rijksbelastingen
- Tegemoetkoming in loonkosten personeel voor 90% van de loonkosten
- Uitstel aflossingen leningen voor 6 maanden
- € 4.000 euro voor de eerste nood (door UWV uitgevoerd)
- Verruiming garantieregelingen ondernemersfinancieringen
- Tijdelijke borgstelling land- en tuinbouwbedrijven
- Compensatie voor zwaar getroffen sectoren (wordt nog bekeken)
- Noodvoorziening BBZ (door gemeente uit te voeren) t.b.v. levensonderhoud voor 3 maanden; max € 1.500 als gift Bedrijfskrediet (door gemeente uit te voeren): € 10.157 maximaal
- Doorbetaling lasten kinderopvang voor gebruikers daarvan (= steun voor de ondernemers)
- Compensatieregeling voor sportverenigingen (aangekondigd)

Voor de uitvoering van deze maatregelen ontvangt de gemeente een voorschot van het rijk en daarnaast is toegezegd dat gemeenten gecompenseerd worden in de uitvoeringskosten. In hoeverre alle extra kosten gedekt worden is nog onzeker.

De gemeente Meierijstad heeft op het moment van het opstellen van de jaarrekening de volgende maatregelen getroffen:

- Uitstel van betalingen gemeentelijke belastingen tot 31 juli 2020
- Verruimde betalingsregeling gemeentelijke heffingen

Wij verwachten echter niet dat het hierbij blijft. Wij voorzien dat de gemeente geconfronteerd wordt met verzoeken om compensatie van geleden schade door instellingen, verenigingen e.d.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- Toegezegde subsidies voor incidentele activiteiten
- Huurverplichtingen voor gesubsidieerde instellingen en verenigingen
- Legesnota's voor evenementen
- Contracten leerlingenvervoer
- Contracten zorginstellingen
- Stijgende bijstandskosten

FINANCIËLE KENGETALLEN

In onderstaande tabel zijn de verplichte financiële kengetallen (BBV) opgenomen:

Kengetallen	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Jaarrekening 2019
Netto schuldquote	76%	80%	55%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	72%	76%	51%
Solvabiliteitsratio	36%	28%	34%
Grondexploitatie	70%	49%	50%
Structurele exploitatieruimte	1%	0%	3%
Belastingcapaciteit	95%	98%	97%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij een schuldquote hoger dan 130% is er sprake van een zeer hoge schuld. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%. Een netto-schuldquote die boven de 100% uitstijgt geeft aan dat er weinig leencapaciteit over is om de gevolgen van financiële tegenvallers op te vangen. De werkelijke netto schuldquote van de gemeente Meierijstad ligt op 55% voor 2019. Geconcludeerd kan worden dat de schuld dalend is.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij verstrekte leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voor 2019 berekend op 51%. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, kan verondersteld worden dat deze middelen worden terugbetaald.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.

Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% heeft een gemeente zijn bezit zeer zwaar belast met schuld. De solvabiliteitsratio voor 2019 van de gemeente Meierijstad is 34%. Voorzichtigheid is geboden bij een ratio tussen de 20 en 30%.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal voor 2019 is voor de gemeente Meierijstad 50%. De activiteiten van de grondexploitatie kunnen worden gekwalificeerd als risicovol gelet op de VNG richtlijn

waarbij de boekwaarden van de gemeentelijke grondexploitaties worden afgezet tegen de totale baten van de gemeente Meierijstad (>35%). Los van deze richtlijn zitten, zoals in de paragraaf grondbeleid is omschrijven, de voornaamste risico's nog in de onbestemde gronden binnen grondexploitaties Foodpark en Veghels Buiten.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij de jaarrekening 2019 is de structurele exploitatieruimte 3%. Dit betekent dat er meer incidentele lasten zijn opgenomen dan incidentele baten in de exploitatierekening 2019. Op basis van het kengetal blijkt dat er nauwelijks structurele ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Extra ruimte zal dan gevonden moeten worden door het eigen beleid aan te passen en via ombuigingen ruimte vrij te maken.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingdruk in de gemeente Meierijstad ligt voor 2019 iets onder het niveau van het landelijk gemiddelde.

Totaal beoordeling

Bij het opstellen van de begroting 2019 bestond de verwachting dat de financiële positie van de gemeente Meierijstad zou verbeteren ten opzichte van 2018. Zowel de schuldquoten als de grondexploitatie laten verbetering zien ten opzichte van 2018. De structurele exploitatieruimte is nog relatief laag. Voor 2019 is sprake van een ruimte van 3%. Op basis van de begroting 2020 is dit 0,6%. Ook de solvabiliteitsratio is enigszins verbeterd. De belastingcapaciteit ligt onder het landelijk gemiddelde en biedt daarmee nog ruimte.

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

In februari van 2019 zijn door de gemeenteraad twee 'beheer'-strategieën vastgesteld voor verhardingen en voor civieltechnische kunstwerken. Met het vaststellen van deze strategieën heeft de gemeenteraad de kwaliteitsniveaus vastgelegd voor dit civieltechnisch vastgoed.

De strategieën vormen de basis waarop investeringen worden gereserveerd en stortingen worden gedaan in de hiervoor benodigde voorzieningen. De strategieën zijn tevens de basis voor het programmatisch vervangen- en/of beheer van het civieltechnisch vastgoed en hieruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma's.

In 2019 is een start gemaakt met het uitvoering geven aan de door de raad in december 2018 vastgestelde kadernota Vastgoed waarin het duurzaam meerjarig onderhoud (DMOP) en de verduurzaming van de vastgoedportefeuille is vastgelegd. In de DMOP wordt onderscheid gemaakt in klein onderhoud, groot onderhoud en verduurzamingsmaatregelen gericht op de instandhoudings- (kwalitatief) en de duurzaamheidsambities (CO²-neutraal in 2030) met betrekking tot de gemeentelijke vastgoedportefeuille zoals opgenomen in de Mijlpalen van Meierijstad.

In onderstaande tabel is het beleid ten aanzien van onderhoud kapitaalgoederen opgenomen:

Kapitaalgoed Meierijstad	Naam beheerplan	Vastgesteld in raad d.d.	Looptijd t/m
Riolering	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2022	21-09-2017	2022
Verhardingen	Beheersstrategie verhardingen	27-02-2019	2023
Wegen, civieltechnische kunstwerken, groen	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)	20-12-2018	2022
Gebouwen	Duurzaam Meerjaren Onderhouds Plan (DMOP)	20-12-2018	2022
Beleidsplan Openbare Verlichting	Vervangingsprogramma 2020-2030	okt. 2019	2030

Kerncijfers

Kengetallen	Aantal	Eenheid
Civieltechnische kunstwerken:		
Bruggen	179	st.
Tunnels	7	st.
Keermuren/damwanden	9	st.
Geluidsvoorzieningen	22	st.
Verhardingen:		
Asfaltverharding	240	Ha
Elementenverharding	310	ha
Betonverharding	10	ha
Totaal verhardingen	560	ha
Waarvan:		
Rijbanen	350	Ha
Parkeren	32	Ha

Fietspad	38	Ha
Trottoir/voetpad	1.00	Ha
Overige	40	Ha
Openbare Verlichting		
Lichtmasten	20.754	st
Armaturen	21.326	st
Lampen	21.631	st
Bossen		Ha
Houtige beplantingen	169	Ha
Kruidachtige beplantingen	1	Ha
Gazons	125	Ha
Bomen	112.020	st
Sloten en greppels	812	km
Stadswater	30	Ha
Poelen	5	Ha
Speelplekken	243	st
Speeltoestellen	1.158	st
Riolen	537	km
Gemalen	83	st
Persleidingen	204	km
Putten	12.773	st
Pompunits	1.330	st
IBA's	103	St
Ligplaatsen passantenhaven genummerd	24	st
Ligplaatsen passantenhaven ongenummerd	12	st
Ligplaatsen beroepsvaart	35	st
Losplaatsen beroepsvaart	10	st
Ambtelijke huisvesting	5	st
Maatschappelijk vastgoed	83	st
Strategisch vastgoed	5	st
Monumentale objecten	5	st
Overig vastgoed	22	St

BEHEER OPENBARE RUIMTE

Civieltechnische kunstwerken

Beleid/beheer

In 2019 is de beheersstrategie civiele kunstwerken vastgesteld. Daarmee zijn de kaders bepaald voor de kwaliteit van bruggen en overige civiele kunstwerken en kwamen middelen beschikbaar om in de periode 2019 - 2023 het beheer programmatisch uit te voeren.

Kwaliteit

In 2019 heeft onderhoud plaatsgevonden en is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de constructieve veiligheid van de bruggen. Hoewel de resultaten van het onderzoek nog niet volledig zijn, is hiermee al wel bepaald dat er geen aanleiding bestaat voor urgente maatregelen ten behoeve van de directe veiligheid van gebruikers. Welke maatregelen op termijn moeten worden genomen, kan pas worden vastgesteld als alle gegevens zijn beoordeeld. Voor deze maatregelen is in de begroting 2019 gerekend met een bedrag van 1,2 miljoen. Deze middelen worden pas in 2020 ingezet.

Financiën

Met het vaststellen van de beheerstrategie en het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten, is de tijdelijke bestemmingsreserve komen te vervallen en omgezet naar een voorziening Groot onderhoud civiele kunstwerken. Het saldo van de tijdelijke bestemmingsreserve is in de voorziening gestort.

Risico's

De resultaten van de onderzoeken naar de constructieve veiligheid zijn nog niet volledig voorhanden. Dit betekent dat op dit moment niet kan worden gesteld dat de beschikbare middelen toereikend zijn.

Budget 2019

Civieltechnische kunstwerken (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand tijdelijke bestemmingsreserve bruggen 1-1-2019	62	62
Naar voorziening civieltechnische kunstwerken	0	-62
Toevoeging	76	321
Onttrekking	24	321
Werkelijke stand voorziening per 31-12-2019	114	0

De bestemmingsreserve is omgezet naar voorziening

Wegen

Beheer/beleid

In 2019 is de beheerstrategie verhardingen vastgesteld. Daarmee is de ambitie vastgelegd om de kwaliteit van de verhardingen in de openbare ruimte binnen de periode 2019 - 2023 op het niveau B te brengen.

Kwaliteit

Het programmatisch beheer en het vervangen van verhardingen is er op gericht om te komen tot een reguliere onderhoudssituatie. Vertrekpunt hiervoor was de situatie die in 2018 werd geregistreerd en waarbij 6% van het areaal ernstige schade vertoonde. Het herstel van deze schade is in 2019 slechts ten dele aangepakt, omdat contractvorming voor asfaltwerkzaamheden meer voorbereidingstijd vereiste dan voorzien. Daar waar mogelijk zijn werkzaamheden gestart, onder meer aan de Koeversdijk, de Jekschotstraat en de Nieuwstraat en/of bijdragen gedaan aan integrale projecten als het afkoppelen van de wijk Kienehoef, waar verhardingen zouden moeten worden vervangen en werk met werk kon worden gemaakt. Voor 2020, zullen nieuwe contractvormen voor groot onderhoud ervoor zorgen dat de achterstand van 2019 is ingelopen.

Financiën

Met het vaststellen van de beheerstrategie en het beschikbaar stellen van de benodigde budgetten, is de tijdelijke bestemmingsreserve komen te vervallen en omgezet naar een voorziening Groot Onderhoud Wegen. Het saldo van de tijdelijke bestemmingsreserve is in de voorziening gestort. Daarnaast is in 2019 een krediet van 5 miljoen beschikbaar gesteld voor het vervangen van verhardingen.

Risico's

De overspannen markt van civiele aannemers kan ertoe leiden dat werkzaamheden niet volgens plan kunnen worden uitgevoerd.

Budget 2019

Wegen/verhardingen (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand tijdelijke bestemmingsreserve wegen 1-1-2019	3.099	3.665
Naar voorziening achterstallig onderhoud verhardingen wegen		-1.621

Naar voorziening groot onderhoud verhardingen wegen		-2.044
Toevoeging	1.589	4.405
Onttrekking	4.575	1.543
Werkelijke stand voorziening groot onderhoud wegen per 31-12-2019	113	2.862

De bestemmingsreserve is omgezet naar voorziening

Wegen/verhardingen (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand 1-1-2019		0
Toevoeging		1.621
Onttrekking		611
Werkelijke stand voorziening achterstallig onderhoud wegen per 31-12-2019	0	1.010

De bestemmingsreserve is omgezet naar voorziening

Openbare verlichting

Beleid / beheer

In 2019 is het beleidsplan Openbare Verlichting vastgesteld. Daarmee zijn de kaders bepaald voor de kwaliteit van de openbare verlichting. Daarnaast is in beeld gebracht welke financiële ruimte nodig is om, in de periode 2020 - 2030 de openbare verlichting te vervangen en kosten van energie en onderhoud te besparen.

Kwaliteit

In 2019 is een aanzet gedaan voor de inkoop van het vervangingsprogramma Openbare Verlichting. In 2020 wordt gestart met de uitvoering van dit vervangingsprogramma. De maatregelen in het beleidsplan maken het mogelijk om aan het Energieakkoord van resp. 2020 en 2030 te kunnen voldoen en de kosten van onderhoud te verlagen.

Financiën

Er is geen voorziening voor de Openbare Verlichting. De kosten van energie en onderhoud (€ 589.000) komen ten laste van de exploitatie. Voor het uitvoeren van de maatregelen van het vervangingsprogramma, wordt tot 2030 jaarlijks in de kadernota krediet aangevraagd van 1.1 miljoen.

Risico's

Indien de benodigde middelen niet beschikbaar gesteld worden, kan niet worden voldaan aan de ambities uit het beleidsplan.

Openbare verlichting (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand tijdelijke bestemmingsreserve openbare verlichting 1-1-2019	470	417
Opheffen, naar algemene risico reserve		-417
Toevoeging		0
Onttrekking		0
Werkelijke stand reserve per 31-12-2019	470	0

De bestemmingsreserve is opgeheven

Openbaar groen

Beleid / beheer

De hoofdlijnen in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) zijn verder uitgewerkt.

Kwaliteit

Het openbaar groen is in 2019 per deelgebied onderhouden op het vastgestelde kwaliteitsniveau van de drie voormalige gemeenten. Vanaf januari 2020 werken volgens de geharmoniseerde afspraken overal met dezelfde uitgangspunten.

In de begroting 2019 zijn 18 renovatieprojecten opgenomen. We zijn begonnen met de uitvoering die naar verwachting meerdere jaren zal vergen. Daarnaast is er een inventarisatie uitgevoerd van droogteschade door de extreem droge zomer van 2018 en begin 2019. De renovaties als gevolg hiervan worden opgevoerd in de kadernota 2021.

Financiën

In de uitwerking van IBOR zijn wegens budgettaire redenen de kwaliteitseisen voor het dagelijks beheer en onderhoud op een paar aspecten naar beneden bijgesteld. Het gaat hierbij om het onkruidbeeld in beplantingen en het kwaliteitsbeeld van gazons. Dit is ook verwerkt in de begroting 2020. Voor de uitvoering van de groenrenovaties is € 1.161.000 beschikbaar.

Risico's

De aantrekkende economie en een krappe arbeidsmarkt heeft gezorgd voor prijsstijgingen bij indexering en aanbesteding van contracten. Dit zal naar verwachting ook in 2020 het geval zijn.

RIOLERING

Beleid / beheer

Op 21 september 2017 is het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Meierijstad 2017 - 2022 vastgesteld. Hierin is het beleid vastgelegd hoe vanuit de ambities, zoals beschreven in de Mijlpalen van Meierijstad, invulling wordt gegeven aan de 3 zorgplichten voor respectievelijk afvalwater, hemelwater en grondwater en wat daar aan middelen voor nodig zijn.

Kwaliteit

In het VGRP is uitgegaan van de ambities afgeleid van de Mijlpalen van Meierijstad met een relatief hoog ambitieniveau (participatie, leefbaarheid, innovatie, duurzaamheid en gezondheid) en rekening houdend met aspecten als klimaatverandering. Dit betekent dat we rekening houden met voldoende ruimte en middelen voor opvang en berging van hemelwater.

Uitvoering vindt plaats op basis van een jaarlijks op te stellen operationeel plan (OPR 2019), waarin een concreet jaarprogramma wordt samengesteld voor dagelijks onderhoud en beheer, vervanging en renovatie en dergelijke. Uitgangspunt hierbij is het vastgestelde VGRP (Verbreed Gemeentelijke RioleringsPlan).

De werkzaamheden stemmen we af op zowel geplande ondergrondse (nutsvoorzieningen) als overige bovengrondse werkzaamheden.

Budget 2019

In 2019 is minder uitgegeven dan begroot en opgevoerd in het OPR 2019, zowel in de exploitatie als de investeringen. In het VGRP+ 2017-2022 is meer geld opgenomen dan tot nu toe nodig is.

In de exploitatie (regulier onderhoud) is 21% (€ 470.000) minder uitgegeven. Voor zowel de exploitatie als de investeringen geldt dat door efficiënter uitvoeren van werkzaamheden de lasten lager zijn in 2019. Er zijn werkzaamheden uit 2019 geclusterd met werkzaamheden in 2020.

Bij de investeringen is in 2019 ongeveer € 2.000.000 minder besteed dan was gepland, door vertraging in de voorbereiding en uitvoering door o.a. het aangepaste beleid ten aanzien van Pfas en stikstof. Ook is er nog geen juiste balans gevonden in de omvang van het uitvoeringsprogramma VGRP en de beschikbare voorbereidingscapaciteit in de organisatie.

Niet bestede investeringen zijn doorgeschoven naar de jaarschijf 2020. Ondanks de lagere bestedingen is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

Voor nieuwe ontwikkelingen is in de nabije toekomst naar verwachting extra geld nodig. In 2021 wordt een nieuwe vGRP of programma riolering opgesteld.

Met het vaststellen van het VGRP+ is ervoor gekozen om met ingang van 2018 vooraf te sparen voor toekomstige vervangingsinvesteringen (er wordt gewerkt met een spaarvoorziening). De spaarvoorziening wordt gebruikt om de investeringsuitgaven rechtstreeks uit te dekken. Op deze manier worden er geen rente en afschrijving doorberekend.

Riolering (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand voorziening spaarvoorziening riolering 1-1-2019	27.807	29.889
Toevoeging	2.450	2.450
Onttrekking	3.971	528
Werkelijke stand voorziening per 31-12-2019	26.286	31.811

Riolering (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand voorziening beklemmende middelen riolering 1-1-2019	9.709	11.955
Toevoeging		
Onttrekking	2.209	1.119
Werkelijke stand voorziening per 31-12-2019	7.500	10.836

VASTGOED

Uitvoering onderhoud Vastgoed Meierijstad

In 2019 is gestart met de uitvoering van het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed zoals in de Kadernota Maatschappelijk Vastgoed en het DMOP is vastgelegd.

Inhoud van het DMOP is een overzicht van alle onderhoudswerkzaamheden die nodig zijn voor het in standhouden van het gebouw volgens een gewenst kwaliteitsniveau. Voor het vaststellen van het kwaliteitsniveau en de conditiescore van vastgoedobjecten is aangesloten bij NEN 2767. De NEN 2767 is ontwikkeld om een uniformiteit te krijgen in het beoordelen van de conditie van bouwelementen / bouwdelen. Dit vereenvoudigt het objectief vaststellen van de technische kwaliteit van bouw- en installatieonderdelen. Voor de berekening van de investeringskosten is een algemeen geldende onderhoud- en vervangingscyclus als uitgangspunt genomen, passend bij een minimaal conditie-/onderhoudsniveau van 3 (conditie redelijk).

Het onderhouden van de kapitaalgoederen Vastgoed /gebouwen waarborgt de continuïteit van de voorzieningen. Het onderhoud zoals in het DMOP opgenomen bestaat uit de hoofdgroepen:

- Groot onderhoud
Uitvoering van periodiek (groot) onderhoud en renovatie. Het betreft hoofdzakelijk werkzaamheden met een cyclus groter als 1 jaar en waarbij vaak ook sprake is van vervanging van installaties, dakbedekking etc.
- Klein onderhoud
Werkzaamheden die jaarlijks terugkerend zijn als klein/correctief/klachten- of contractonderhoud
- Duurzame maatregelen
Maatregelen ter verbetering van de verduurzaming van de gebouwen met als gevolg een verlaging van het energieverbruik (hoger energielabel) tot gevolg hebben.

Centraal beheer

De gegevens van de vastgoedobjecten, leveranciers, contracten en DMOP worden in de Onderhoudsmodule van de vastgoedapplicatie Ultimo verwerkt om zaken centraal te beheren. Hiermee wordt tevens de mogelijkheid geboden om meer digitaal te gaan werken voor het verstrekken van opdrachten aan (raam)contracten. Ook het (informatie)beheer van contracten, inventaris, installaties, leveranciers voor het atelier vastgoedbeheer wordt hiermee vorm gegeven.

De vastgoedapplicatie Ultimo wordt ook uitgebreid met de Verhuurmodule (oplevering eind maart operationeel april 2020) waarin feitelijke gebouwgegevens en (ver-)huur(der)gegevens centraal worden vastgelegd en beheerd met het uiteindelijke doel om per gebouw managementinformatie en adviezen te kunnen genereren volgens de Balanced Score Card-methode. Naast een automatiseringslag van het huurinningsproces (risicovermindering) is de invoering van de verhuurmodule tevens een professionaliseringslag richting strategisch vastgoedbeheerder.

Onderhoudsbeleid

In 2019 is een eerste aanzet gegeven voor het opstellen van onderhoudsbeleid voor het vastgoed waarbij een aantal resultaatgebieden zijn onderzocht.

De gemeente Meierijstad heeft vanuit de Kadernota vijf resultaatgebieden (speerpunten) vastgesteld die van invloed zijn op het presteren van het vastgoed. Deze resultaatgebieden zijn:

1. Veiligheid
2. Toegankelijkheid
3. Gezondheid
4. Onderhoudskwaliteit
5. Facilitair management

In 2020 wordt dit verder uitgewerkt en ter besluitvorming voorgelegd.

Duurzaamheid

In de duurzaamheidsvisie (raad november 2018) is een ambitie opgenomen voor maatschappelijk vastgoed, die luidt 'CO2 neutraal in 2030 voor zover mogelijk'.

Met de onderhoudsinspecties 2018 is een Quickscan duurzaamheid uitgevoerd. Dit om in hoofdlijnen in beeld te krijgen welke (standaard) duurzaamheidsmaatregelen mogelijk zijn in combinatie met de uitvoering van het Groot Onderhoud. In samenwerking met PVM adviesbureau zijn 25 standaard toepassingen voor duurzaamheid verwerkt in het DMOP. Deze toepassingen worden gefaseerd uitgevoerd.

De volgende stappen worden hiervoor ondernomen en zijn in de kadernota maatschappelijk vastgoed opgenomen:

- stap 1: eerste verduurzamingsslag (via DMOP)
- stap 2: zonnepanelen en zonnecollectoren (via DMOP en indiening via de kadernota)
- stap 3: CO2-neutraal (na onderzoek)

Voor dit CO2 neutraal vastgoed is in 2019 een eerste onderzoek gedaan naar de vereiste extra maatregelen en investeringen om te kunnen voldoen aan deze ambitie (CO2 Neutraal). De investeringen voor de jaren 2021/2022 worden met de kadernota 2021 aangevraagd.

De huidige CO2 uitstoot is berekend op 6,1 miljoen kg CO2/jaar. Uit het eerste onderzoek is gebleken dat na uitvoering van maatregelen op zowel bouwkundig als installatietechnisch vlak de vastgoedportefeuille niet CO2 neutraal kan worden gemaakt met alleen fysieke maatregelen. Met de te nemen maatregelen kan een reductie worden bewerkstelligd 3,8 miljoen kg CO2/jaar. Om tot een CO2 neutrale vastgoedportefeuille te komen is een compensatieopgave van ca. 2,3 miljoen kg CO2/jaar nodig.

Voortgang

In 2019 is de tijdelijke bestemmingsreserve omgezet in een voorziening voor het onderhoud van de gebouwen.

Gebouwen (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand tijdelijke bestemmingsreserve gebouwen 1-1-2019	7.207	6.899
Naar voorziening onderhoud gebouwen	0	-6.899
Toevoeging	1.272	8.890
Onttrekking	1.715	853
Werkelijke stand voorziening per 31-12-2019	6.764	8.037

Voor de uitvoering van het vastgestelde DMOP was extra capaciteit voor het atelier Vastgoedbeheer vereist die in het 4^e kwartaal 2019 (2 FTE) is ingevuld.

Daarom zijn achterstallig onderhoud, vervangingen en de uitvoering van onderhoudsprojecten pas vanaf dat moment structureel opgepakt.

Ook incidentele (nieuwbouw)projecten die soms een hogere prioriteit krijgen vergen echter steeds meer capaciteit van vastgoedbeheer waardoor het risico bestaat dat er te weinig aandacht gegeven kan worden aan de uitvoering van Groot Onderhoud. Voorbeelden hierin zijn: nieuwbouw Natuurtuin, herinrichting/verbouw politiebureau Veghel, nieuwbouw MFA/scholen en zwembaden.

In 2020 zal bezien worden hoe dit opgelost kan worden binnen de beschikbare kaders.

SPEELTERREINEN

Beleid / beheer

In 2019 is de beleidsvisie spelen in Meierijstad door de Raad vastgesteld. Daarmee is het speelbeleid in Meierijstad geharmoniseerd. In de speelvise vormen een evenwichtige verdeling van de speelplekken, een natuurlijke inrichting, inclusief spelen en kwalitatief goede speelplekken voor verschillende leeftijdscategorieën een belangrijk uitgangspunt de komende jaren.

Bij de aanleg, beheer en onderhoud van de speelplekken wordt uitgegaan van het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Hierin is vastgelegd dat de gemeente verantwoordelijk is voor het fysiek en veilig in stand houden van de speeltoestellen in de openbare ruimte.

Kwaliteit

Op dit moment worden alle speeltoestellen in Meierijstad geïnspecteerd en onderhouden door de gemeente zelf. Er is een goed beeld van de veiligheid en de levensduur van de aanwezige speeltoestellen. Alle speeltoestellen zijn op dit moment en volgens de WAS veilig. In 2019 zijn 12 speelplekken opgeknapt of vervangen. Er zijn drie kleine speelplekken verwijderd of samengevoegd.

Financiën

Het huidige budget voor vervanging, beheer en onderhoud bedraagt in totaal € 226.000. Dit is inclusief € 66.635 dat jaarlijks gestort wordt in de voorziening voor de vervanging van speelvoorzieningen (in de voormalige gemeente Veghel). Het financiële kader is leidend voor de keuzes in vervanging van de speeltoestellen in Meierijstad.

Aansprakelijkheidsrisico's

De eigenaar van de ondergrond van een speeltoestel is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de speeltoestellen. Indien er ongelukken gebeuren op/met speeltoestellen die op gemeentelijke grond staan, en die zijn toe te rekenen aan ondeugdelijke toestellen, dan is de gemeente volledig aansprakelijk.

Budget 2019

Speel terreinen (bedragen x € 1.000)	Begroting	Realisatie
Werkelijke stand voorziening speelvoorzieningen 1-1-2019	83	90
Toevoeging:	67	107
Onttrekking:		85
Werkelijke stand voorziening per 31-12-2019	150	112

FINANCIERING

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Financiering gaat over de manier waarop de gemeente geld aantrekt dat zij nodig heeft om haar activiteiten uit te voeren. De kaders hiervoor zijn te vinden in de Wet fido (Wet financiering decentrale overheden). In deze wet staan ook kaders voor het (tijdelijk) beleggen van geld. De gemeente Meerijstad hanteert totaalfinanciering. Kaders voor financiering zijn vastgelegd in de financiële verordening van de gemeente Meerijstad en in het Treasurystatuut. 2017. Binnen de wettelijke kaders financieren we zo veel mogelijk met kortlopende leningen i.v.m. lager rentepercentage.

RENTE

De externe rentelasten hebben overwegend betrekking op aangetrokken vaste geldleningen en bedragen in de rekening 2019 in totaal € 3,9 miljoen. De externe rentebaten hebben betrekking op de terugontvangst van rentes van verstrekte geldleningen aan derden en renteontvangst in verband met negatieve rente kasgeldleningen en overige renteontvangsten en bedragen in 2019 € 0,4 miljoen.

Rente rekenen we toe aan bouwgronden in exploitatie en taakvelden.

Aan bouwgronden In exploitatie (BIE) rekenen we de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen toe. Percentage voor 2019 bedraagt 1,38%.

De toerekening van rente aan taakvelden is gebaseerd op het omslagpercentage van 0,6%.

Renterisiconorm

Om te voorkomen dat er jaarlijks grote wijzigingen zijn in de rentelasten is in de wet fido een renterisiconorm voorgeschreven. In die wet is bepaald dat de jaarlijkse aflossingen en wijzigingen in de rente niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen zijn.

In de volgende tabel is de renterisico opgenomen met betrekking tot 2019.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2019
Begrotingstotaal	240.743
Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	48.149
Renteherziening vaste schuld	0
Aflossingen vaste schuld	42.159
Ruimte onder de renterisiconorm	5.990

In de volgende tabel is de berekening van het renteresultaat opgenomen.

Renteresultaat (bedragen x € 1.000)	2019
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.911
Externe rentebaten	383
Saldo door te rekenen externe rente	3.528
Rente die aan de grondexploitatie doorberekend moet worden	-2.145
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld toegerekend moet worden	0
Totaal door te rekenen externe rente	1.383
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	1.383
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.295
Renteresultaat op het taakveld treasury	88

Bij de verdeling van de externe rente naar de verschillende taakvelden ontstaat een negatief exploitatieresultaat van € 88.000 op het taakveld treasury.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft de ruimte voor korte financiering aan en bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. De kasgeldlimiet voor de gemeente Meierijstad bedraagt in 2019 afgerond € 20.463.000 (8,5% van het begrotingstotaal van € 240.743.000).

In de volgende tabel is het overzicht van de ruimte/overschrijding van de kasgeldlimiet gedurende 2019.

In het vierde kwartaal is er een vaste geldlening afgesloten van € 30 miljoen. door het afsluiten van de vaste geldlening is de kasgeldlimiet in het vierde kwartaal 2019 niet overschreden.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Omvang begrotingstotaal (lasten) per 1-1-2019	240.743	240.743	240.743	240.743
Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	0	0	0	0
- in bedrag	20.463	20.463	20.463	20.463
Omvang vlottende korte schuld (+/+)				
Opgenomen gelden < 1 jaar	26.667	21.667	11.667	13.333
Schuld in rekening courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
Totaal vlottende korte schuld	26.667	21.667	11.667	13.333
Vlottende middelen (-/-)				
Contante gelden	7	11	10	12
Tegoeden in rekening courant	4.231	11.895	14.054	10.002
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	4.238	11.906	14.063	10.013
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	22.429	9.760	-2.397	3.320
Toegestane kasgeldlimiet	20.463	20.463	20.463	20.463
Ruimte (+) / overschrijding (-)	-1.965	10.703	22.860	17.143

Ontwikkeling van de leningenportefeuille

In 2019 is een vaste geldlening afgesloten van € 30 miljoen, voor een periode van 5 jaar. Er is gekozen voor een korte periode in verband met het gunstige rentepercentage. In 2019 is € 42,1 miljoen afgelost. De leningportefeuille bedroeg per 1-1-2019 € 162,8 miljoen en per 31-12-2019 € 150,6 miljoen.

Ontwikkeling van leningen

De gemeente heeft leningen verstrekt aan verenigingen en stichtingen, hypotheekleningen aan (voormalig) personeel, startersleningen, duurzaamheidsleningen en leningen i.v.m. aanleg drukriolering. In 2019 zijn voor het eerst duurzaamheidsleningen verstrekt, hiervoor is € 1 miljoen beschikbaar gesteld. In 2019 is er voor een bedrag van € 118.000 aan duurzaamheidsleningen verstrekt.

De totale leningportefeuille bedroeg per 1-1-2019 € 10,1 miljoen en per 31-12-2019 € 9,9 miljoen..

Ontwikkeling van gewaarborgde geldleningen en garantstellingen.

(Bedragen x € 1.000)	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Restant 1-1-2019	Restant 31-12-2019
NWB	Borg	121.608	56.786	55.319
BNG	Borg	12.667	776	0
BNG	Borg	141.654	55.341	63.786
ING	Borg	86	9	0
Rabobank SOR	Borg	1.000	976	675
Rabobank Uden	Borg	257	30	7
Rabobank Bernheze	Borg	190	116	96
Rabobank Schijndel	Borg	120	0	0
SNS/de Plu	Borg	740	328	270
Scheifelaar II CV	Borg	8.000	8.000	8.000
FMS Wertmanagement	Borg	11.000	5.500	5.500
Totaal gewaarborgd		297.322	123.845	133.653

(Bedragen x € 1.000)	Aard	Restant 1-1-2019	Restant 31-12-2019
Stater totaal:	Garant	1.509	1.102
Nationale Nederlanden	Garant	339	0
SNS Bank	Garant	77	55
Regiobank/SNS bank	Garant	103	43
Syntrus Achmea (Veghel)	Garant	53	28
Syntrus Achmea (Schijndel)	Garant	18	10
Syntrus Achmea (Sint-Oedenrode)	Garant	267	244
Aegon (Sint-Oedenrode)	Garant	96	0
ING	Garant	1.362	969
Rabobank	Garant	414	310
Totaal garantstellingen		4.238	2.761

VERMOGENSPOSITIE

De uitgaven worden gefinancierd door reguliere inkomsten en aangetrokken leningen. In onderstaande tabel is de opbouw van het vermogen per 31-12-2018 en per 31-12-2019 in beeld gebracht.

De vermogensstructuur van de gemeente Meierijstad is als volgt:

Vermogen (bedragen x € 1.000)	Rekening 31-12-2018	Rekening 31-12-2019
Vermogensbehoefte		
Boekwaarde activa	225.897	211.321
Boekwaarde grondexploitatie	155.427	123.728
	381.324	335.049
Vermogensstructuur		
Eigen vermogen	143.731	130.648
Voorzieningen	71.566	70.247
Lang lopende schuld	162.867	150.695
Totaal vaste passiva	378.164	351.590

BEDRIJFSVOERING

AMBITIE

De gemeente Meerijstad handelt in het belang van haar gemeenschap. In alle rollen van de bestuurders en medewerkers van Meerijstad is deze dienstbaarheid aan de samenleving een uitgangspunt. Meerijstad heeft de ambitie om samen met onze inwoners, bedrijven en instellingen de uitdagingen in de samenleving aan te pakken. Wij investeren in de kracht van de samenleving en hebben oog voor de menselijke maat. In plaats van dat wij bepalen hoe het moet en wat er mogelijk is, denken we mee met onze klanten om samen een oplossing te vinden. Taken die prima door een wijk of buurt zelf kunnen worden opgepakt of uitgevoerd, worden door de gemeente gefaciliteerd.

INFORMATIE EN GEGEVENSBESCHERMING

Informatiemanagement

In 2018 is het informatiebeleid door de gemeenteraad vastgesteld. Informatiemanagement is het proces van afstemmen van mensen, middelen en maatregelen om aan de informatiebehoefte van de klanten, ambtelijke en bestuurlijke organisatie te voldoen. De pijlers van het beleid zijn:

1. Flexibele en toekomstbestendige inrichting van de informatievoorziening en automatisering;
2. Met eigentijds middelen en werkwijzen die aansluiten op de manier van communiceren van de klant;
3. Zodat integraal samenwerken intern en met partners gemakkelijk mogelijk is;
4. En Meerijstad transparant is in haar handelen, waar dit mogelijk is en mag.

In 2019 zijn we verder gegaan op de ingeslagen weg rond digitaal en procesmatig werken, zodat de dienstverlening effectief en efficiënt verloopt. Dit doen we door de digitale drempels te minimaliseren (digitale toegankelijkheid) en goed samen te werken in het informatiedomein. We nemen deel aan meerdere projecten om mensen te helpen goed digitaal te kunnen (samen)werken en het aspect informatie goed te gebruiken. De eerste stappen (agendering, bewustwording) naar data gedreven werken zijn gezet en de eerste versies van een aantal dashboards zijn opgeleverd en die van het sociaal domein getoond aan de gemeenteraad. Voor de klanten zijn we met eenvoudige persoonlijke internetpagina gestart.

We ondersteunen bij het optimaliseren van de processen en de aansluiting van de ondersteunende informatievoorziening door onder architectuur te gaan werken.

Informatieveiligheid

De gemeente Meerijstad vindt informatieveiligheid belangrijk en heeft hiervoor ook de nodige stappen genomen in 2019. Zij is hierbij niet een van de voorlopers maar loopt ook zeker niet achter op andere gemeenten. Zij voert stap voor stap maatregelen in waarbij een stijgende lijn te zien is in het verbeteren van de veiligheid van de informatie waarover zij beschikt. De gemeente is op de goede weg maar ze is er nog niet. Meerdere stappen zijn nodig en zullen in aankomende jaren dan ook verder genomen worden.

In 2019 is veel aandacht besteed aan het vergroten van de bewustwording van de medewerkers op het gebied van informatiebeveiliging. Daarnaast zijn extra technische en procedurele maatregelen ingevoerd.

Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Gemeente (BIG) vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). In 2019 zijn hiervoor voorbereidende activiteiten uitgevoerd. Er is een vergelijking gemaakt tussen de maatregelen in de BIG en die in de BIO staan. Daarna is gekeken welke maatregelen nog ingevoerd moeten worden en in welke volgorde. In 2020 zullen de nodige activiteiten hiervoor opgepakt worden. De totale implementatie van de BIO is een meerjarenplan. Vandaar dat er een prioriteitsplanning is gemaakt.

In 2019 hebben de volgende zelfevaluatie plaatsgevonden:

- basisregistratie grootschalige topografie (BGT),
- basisregistratie adressen en gebouwen (BAG),
- basisregistratie ondergrond (BRO)
- implementatie beveiligingsmaatregelen BIG,
- gebruik Suwinet,
- DigiD aansluitingen.

Net als in 2017 en 2018 zijn in 2019 de hierboven genoemde zelfevaluaties op de verschillende gebieden uitgevoerd via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Volgens de richtlijnen van deze audit zijn de uitkomsten van deze evaluaties via een college verklaring met Assurance rapport apart aan de Raad teruggekoppeld. De resultaten van alle zelfevaluaties zijn als voldoende beoordeeld.

Op grond van de Wet Basisregistratie Personen (Wet BRP) en artikel 94 van de Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001 zijn gemeenten verplicht om de inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie personen (BRP) en paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten (PNIK), jaarlijks te evalueren. De desbetreffende evaluaties zijn in 2019 uitgevoerd en als voldoende beoordeeld. Zoals verplicht zijn de uittreksels van de resultaten van 2019 naar RvIG en de Autoriteit Persoonsgegevens gestuurd.

Gegevensbescherming

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat in de hele Europese Unie (EU) dezelfde privacywetgeving geldt. De AVG zorgt onder meer voor:

- versterking en uitbreiding van privacy-rechten;
- meer verantwoordelijkheden voor organisaties;
- dezelfde, stevige bevoegdheden voor alle Europese privacy-toezichthouders, zoals de bevoegdheid om boetes tot 20 miljoen euro op te leggen.

De gevolgen van de wet zijn voor de bedrijfsvoering fors. In 2019 zijn er verdere stappen gezet zoals het vaststellen van het privacy-beleid, het vastleggen van de procedures bij datalekken en bij de rechten van betrokkenen, het opstellen van een format verwerkersovereenkomst, de opzet van een verwerkingsregister, het investeren in bewustwording enz.

De belangrijkste werkzaamheden die in 2019 zijn uitgevoerd:

- Actualiseren van eerder opgestelde privacy beleidsdocumenten en het inrichten van privacy in de organisatie en bedrijfsprocessen;
- Inventariseren en waar nodig actualiseren en afsluiten van verwerkersovereenkomsten en convenanten met derde partijen (verwerkers);
- Afhandelen van datalek meldingen en verzoeken van betrokkenen;
- Actualiseren en aanvullen van het (verplichte) register van verwerkingen van persoonsgegevens;
- Uitvoeren Privacy Impact Assessments (PIA's): Dit is een verplicht instrument waarmee privacy-risico's van een gegevensverwerking in kaart gebracht worden en waarmee gerichte maatregelen genomen kunnen worden om de risico's te verkleinen.
- Onderzoeken Privacy by design: Dit zijn onderzoeken die ervoor zorgen dat, bij het ontwerpen van producten en diensten, persoonsgegevens goed worden beschermd en dat er niet meer gegevens verzameld en bewaard worden dan noodzakelijk voor het doel van de verwerking.
- Onderzoeken Privacy by default: Dit zijn onderzoeken die zich richten op de benodigde technische en organisatorische maatregelen om te bereiken dat er, als standaard, alléén persoonsgegevens worden verwerkt die noodzakelijk zijn voor het te bereiken doel.
- Het verder vergroten van de bewustwording bij het personeel door middel van trainingen en adviezen.

CONTROL

Risicomangement

In 2019 hebben we bepaald welke specifieke projecten en investeringen wij zien als risicovol. Hiervoor hebben wij gebruik gemaakt van het afwegingsmodel opgenomen in de door de raad vastgestelde nota risicobeheersing en weerstandsvermogen. Ook is in de 2019 de 1e rapportage op de grote projecten verschenen.

Procesmanagement

In 2019 is het procesmatig werken verder geprofessionaliseerd door ketengericht procesmatig samenwerken in te zetten. Ketenmanagement is een bedrijfskundig managementconcept om opeenvolgende processen bij het vervaardigen van een product of dienst samen te brengen en uit te lijnen. Hierbij stemmen uitvoerende medewerkers van diverse werkateliers hun werkzaamheden op elkaar af binnen één geheel ketenproces, waarbij het principe 'klant vraagt wat, klant krijgt dat' prevaleert boven alles.

Daarnaast zijn de in 2018 beschreven processen geoptimaliseerd en in lijn gebracht met het risicomanagement en zijn nog 6 processen met een belangrijk financieel component beschreven. Dit in lijn met de opmerkingen van de accountant bij zijn interim-controle.

Planning en control

In 2019 zijn de P&C documenten via een website gepubliceerd en is het proces voor het samenstellen van P&C documenten gedigitaliseerd.

Atelierplannen

In 2019 zijn de atelierplannen via de A3 methodiek opgesteld. Hierin zijn de belangrijkste doelstellingen van het bestuur en de organisatie uitgewerkt per atelier en deze zijn vervolgens vertaald naar de persoonlijke plannen van medewerkers.

Vensters

Meerijstad heeft in 2019 voor het eerst meegedaan aan Vensters voor Bedrijfsvoering. Dit is een instrument waarmee we zicht krijgen op de bedrijfsvoering en de verbetermogelijkheden.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Ook in 2019 hebben we als werkgever voldaan aan de wettelijke taak tot baanafspraken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De doelstelling van 11,5 FTE is hierbij ruimschoots gehaald.

In 2018 heeft onze organisatie PSO trede 3 bereikt (PSO = prestatieladder sociaal ondernemen). Dit betekent dat onze organisatie behoort tot de koplopers in het bieden van werkgelegenheid aan de PSO-doelgroep. In 2019 hebben we doorlopend oog gehad voor de kwantitatieve en kwalitatieve eisen die PSO stelt zodat wij in 2020 wederom succesvol de PSO her-certificering kunnen doorlopen en PSO trede 3 kunnen behouden.

Onze gemeente draagt sociaal ondernemen ook actief uit naar haar opdrachtnemers middels het opnemen van social return afspraken in inkoopopdrachten. In 2019 is het aantal inkoopopdrachten met social return afspraken gestegen van 33 opdrachten bij 33 opdrachtnemers naar 83 opdrachten bij 76 opdrachtnemers.

DUURZAAMHEID

In 2019 hebben we een plan uitgewerkt voor een intern interdisciplinair projectteam dat zich gaat richten op het verduurzamen van de bedrijfsvoering. De thema's waarmee deze groep zich bezig gaat houden zijn:

- Verduurzaming vastgoed en omgeving
- Energiebesparing/gedragsverandering
- Duurzaam inkopen
- Voedselverspilling
- Afvalpreventie- en scheiding
- Wagenpark en woon-werkverkeer

Er zijn al successen te melden. Op het gebied van Vastgoed zijn al de nodige stappen gezet. Daarvoor zijn aparte projecten benoemd binnen het uitvoeringsprogramma duurzaamheid, om het belang ervan te onderstrepen. In 2019 heeft de gemeente ook een begin gemaakt met verbeterde afvalscheiding in het gemeentehuis. Verder worden medewerkers van de gemeente gestimuleerd om duurzaam te reizen. In 2019 namen we deel aan de landelijke mobiliteitswedstrijd 'Low Car Diet'. Dat zorgde voor bewustwording en vaak ook minder autokilometers.

VERBONDEN PARTIJEN

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de gemeentelijke financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) schrijven voor dat het college in de programmabegroting en in het jaarverslag een overzicht van de verbonden partijen geeft d.w.z. van de externe rechtspersonen waar Meierijstad een bestuurlijke en financiële band mee heeft. Een verbonden partij is één van de drie vormen voor Meierijstad om haar taken uit te (laten) voeren: zelf, uitbesteding via een commerciële partij of door een verbonden partij.

Verbonden partijen leveren soms bestuurlijk complexe verhoudingen op, omdat de gemeente bestuurder en klant is. Bovendien doen meerdere partijen mee aan de verbonden partij. De gemeente Meierijstad is dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant. Zij moet haar bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met die van de andere deelnemers. Dit kan de aansturing complex maken. Voordelen van verbonden partijen zijn de grotere schaal en de regionale aanpak van een regionaal onderwerp.

Het begrip verbonden partij

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Verbonden partijen zijn publiekrechtelijke en privaatrechtelijke partijen die in het kader van een publieke taak beleid voor een gemeente uitvoeren én waarbij die gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap uit hoofde van een vertegenwoordiging in het bestuur of het hebben van stemrecht. Een financieel belang betekent dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld waarvoor ze aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

In deze paragraaf wordt per verbonden partij weergegeven welk bestuurlijk en financieel belang de gemeente in een verbonden partij heeft

OVERZICHT VAN VERBONDEN PARTIJEN

Hieronder volgt de lijst van verbonden partijen van de gemeente Meierijstad. Achter de naam van de verbonden partij is het begrotingsprogramma vermeld, waarop de activiteiten van de verbonden partij betrekking hebben.

Gemeenschappelijke regelingen

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC) (0)
Veiligheidsregio Brabant-Noord (1)
Regionaal Bureau Leerplicht (4)
Werkvoorzieningsschap De Dommel (WSD) (6)
Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant (6)
Kleinschalig collectief vervoer(6)
Omgevingsdienst Brabant-Noord (7)
Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats) (7)
Gewestelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant (7)
Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (7)

Vennootschappen en coöperaties

N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten (0)
N.V. Brabant Water (0)
Accommodatiebeheer Schijndel B.V (5).
N.V. Monumenten Beheer Brabant (0)
Scheifelaar II Beheer B.V. (8)
Scheifelaar II C.V. (8)

Stichtingen en verenigingen

Stichting regionaal veiligheidshuis 's-Hertogenbosch en omstreken (1)
Stichting Agrifood Capital (3)

Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint-Oedenrode (0)
Stichting museum Henkenshage (5)
Smederijmuseum in Sint-Oedenrode (5)

Overige verbonden partijen

Regio Noordoost Brabant (3)

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

REGIONAAL BUREAU LEERPLICHT

Regionaal Bureau Leerplicht

Algemene informatie

Programma: 4. Onderwijs

URL: <https://www.rblbno.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: J.C.M (Coby) van der Pas

Bestuurlijk vervanger: M.H.B. (Menno) Roozendaal

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Van der Pas

Openbaar belang

Het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) voert voor de gemeente Meierijstad en de regio de Leerplichtwet en de RMC-wet uit. Het bureau ziet erop toe dat kinderen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen en dat kinderen tussen de 16 en 23 jaar een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een mbo-diploma op minimaal mbo-niveau 2.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

N.v.t.

De belangrijkste risico's

Deze gemeenschappelijke regeling kent een beperkte risicoparaagraaf: indien de gemeente haar bijdrage aan het RBL drastisch terugbrengt kan de dekking van de RBL-begroting in geding komen. Leerplicht is echter een wettelijke taak, waardoor bezuinigen op de bijdrage aan RBL feitelijk geen optie is.

Mogelijk ontvangt het RBL BNO in 2021 een lagere bijdrage vanuit het Nieuwe Programma Voortijdig Schoolverlaten en Kwetsbare Jongeren (convenant 2021-2024). Om de gevolgen hiervan op te vangen is afgesproken dat het RBL BNO een eventueel overschot op de reserve 2019 (nog) niet uitkeert zodat er extra middelen zijn om zich aan te passen aan de nieuwe situatie.

Financieel belang

Het RBL BNO heeft een negatief resultaat op de realisatie van 2019. Dit wordt veroorzaakt door een restitutie van € 155.620 aan de deelnemende gemeenten. Zonder deze restitutie zou het een positief resultaat zijn geweest van € 114.381. De reserve neemt af met € 41.239 maar blijft boven de afgesproken ondergrens van 10% van de begroting (= € 175.999). Mogelijk ontvangt het RBL BNO in 2021 een lagere bijdrage vanuit het Nieuwe Programma Voortijdig Schoolverlaten en Kwetsbare Jongeren (convenant 2021-2024). In de kadernota 2021 is afgesproken de gevolgen hiervan op te vangen door het overschot op de reserve 2019 (nog) niet uit te keren zodat er extra middelen zijn om zich aan te passen aan de nieuwe situatie. Indien na vaststelling van het nieuwe convenant 2021-2024 blijkt dat taken en middelen niet wijzigen wordt een eventuele extra reserve boven de 10% alsnog uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	180.863	186.288	186.288
Eigen vermogen per 1-1	173.367	391.619	391.619
Eigen vermogen per 31-12	391.619	391.619	350.380
Vreemd vermogen per 1-1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen per 31-12	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	218.252	nnb	-41.239

VEILIGHEIDREGIO BRABANT-NOORD

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Algemene informatie

Programma: 1. Veiligheid

URL: <https://www.vrbn.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C (Kees) van Rooij

Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door burgemeester van Rooij.

Openbaar belang

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De strategische bestuursconferentie van april 2018 heeft een heldere koers opgeleverd voor de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Deze koers is verwerkt in de beleidsagenda 2020-2023.

De beleidsagenda beschrijft drie hoofdopgaven en zes ambities op basis waarvan de Veiligheidsregio zich kan (door-)ontwikkelen naar een informatie gestuurde netwerkorganisatie. Op basis van deze opgaven en ambities zal de Veiligheidsregio het beleidsplan voor de komende 4 jaren uitwerken.

De belangrijkste risico's

In het beleidskader 2020 zijn geen financiële middelen verbonden aan de ambities en doelen van de "beleidsagenda Samen Veiliger". De kosten voor de doorontwikkeling van de veiligheidsregio worden voor de jaren 2020 en 2021 - voor zover mogelijk - bekostigd uit de reserves van VRBN. Hierna vindt een ijkmoment plaats op noodzaak en effectiviteit van de ontwikkelde oplossingen en voorzieningen. Voor eventuele langdurige bestendinging ervan zullen voorstellen worden opgenomen in het Beleidskader 2022.

Financieel belang

Realisatie 2019 gebaseerd op volgende berekening- bijdrage Brandweer NOB € 308886,33 per maand- bijdrage MKOB€ 28342,56 per kwartaal- bijdrage GHOR€ 73576 per halfjaar- bijdrage Bevolkingszorg € 66041,95 per jaar

	Realisatie 2018	Begroet 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	3.234.422	4.092.898	4.033.200
Eigen vermogen per 1-1	9.927.000	9.963.000	9.963.000
Eigen vermogen per 31-12	9.963.000		10.276.000
Vreemd vermogen per 1-1	24.246.000	28.300.000	28.122.000
Vreemd vermogen per 31-12	28.122.000		27.336.000
Resultaat	1.619.000	0	1.102.000

WERKVOORZIENINGSSCHAP DE DOMMEL (WSD)

Werkvoorzieningsschap De Dommel (WSD)

Algemene informatie

Programma: 6. Sociaal domein

URL: <https://www.wsd-groep.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal

Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Roozendaal en raadslid Marischka Klotz (vervanger raadslid J. van Gerwen). Daarnaast is wethouder Roozendaal lid van het Dagelijks Bestuur.

Openbaar belang

Het schap heeft ten doel de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (hierna te noemen: 'Wsw'). Ter realisering van deze doelstelling draagt het schap er onder meer zorg voor dat zij aan zoveel mogelijk ingezetenen, die blijkens een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoren, een dienstbetrekking aanbiedt voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden.

Vanaf 1 januari 2015 is de toegang tot de Sociale Werkvoorziening afgesloten en kunnen geen nieuwe dienstverbanden worden aangegaan. Werknemers met een dienstverband per 31 december 2014 behouden hun rechten.

Het schap heeft mede ten doel andere vormen van gesubsidieerde arbeid uit te voeren dan wel te doen uitvoeren. Het AB van WSD kan hiertoe een of meerdere privaatrechtelijke rechtspersonen oprichten.

Het AB is bevoegd om onder nader door hem te stellen voorwaarden met niet aan de regeling deelnemende gemeenten en of met andere derden overeenkomsten aan te gaan ter uitvoering van vormen van gesubsidieerde arbeid, scholing en of begeleiding.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De SW bedrijven IBN en WSD moeten deze herstructurering samen met de deelnemende gemeenten in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes en consequenties.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	46.769	47.462	48.092
Eigen vermogen per 1-1	26.521.000	27.350.000	27.954.000
Eigen vermogen per 31-12	27.297.000	27.954.000	27.954.000
Vreemd vermogen per 1-1	4.915.000	5.992.000	5.900.000
Vreemd vermogen per 31-12	5.992.000	5.900.000	5.800.000
Resultaat	776.000	144.000	0

KLEINSCHALIG COLLECTIEF VERVOER

Kleinschalig Collectief Vervoer

Algemene informatie

Programma: 6. Sociaal domein

URL: <https://www.regiotaxinoordoostbrabant.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: H.J. (Rik) Compagne

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Compagne

Openbaar belang

De regeling heeft ten doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer.

Dit samenwerkingsverband is opgericht om een geïntegreerd en algemeen toegankelijk vervoerssysteem te ontwikkelen op grond van de Wmo, waardoor mensen zich lokaal kunnen verplaatsen. De doelgroep van deze regeling zijn mensen met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en andere inwoners van Meierijstad.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De voormalige gemeente Schijndel maakt per 1/1/2019 onderdeel uit van Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost. De aansluiting van de voormalige gemeente Schijndel vloeit voort uit het Inkoopbesluit Wmo Meierijstad (vastgesteld op 16/2/2016) en is het gevolg van de fusie van de voormalige gemeenten Schijndel, Sint- Oedenrode en Veghel.

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	37.824	51.350	51.350
Eigen vermogen per 1-1	1.190.974	837.167	837.167
Eigen vermogen per 31-12	837.167	837.167	784.518
Vreemd vermogen per 1-1	620.833	315.632	315.632
Vreemd vermogen per 31-12	315.632	522.000	818.769
Resultaat	64.210	0	-51.027

STADSGEWEST 'S-HERTOGENBOSCH (ALLEEN STORTPLAATS)

Stadsgewest 's-Hertogenbosch (alleen stortplaats)

Algemene informatie

Programma: 7. Volksgezondheid en milieu

URL:

Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder J. Goijaarts

Openbaar belang

Het Stadsgewest is niet meer echt actief en wordt alleen nog in stand gehouden voor afwikkeling van de Vuilstortplaats De Vlagheide in Schijndel.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De afdichting van de stortplaats is inmiddels afgerond. Door de aannemer van de afdichting is hoger beroep ingesteld tegen de eerder (in arbitrage) gedane uitspraak. De aannemer kan zich echter niet in de uitspraak van de arbiters vinden en heeft hiertegen hoger beroep ingesteld. Tot het moment dat er een onherroepelijke uitspraak is gedaan, bestaat er een theoretische kans dat het Stadsgewest alsnog een aanvullend bedrag aan de aannemer dient te betalen. Het Stadsgewest acht deze kans echter zeer klein en heeft hier dan ook geen voorziening voor opgenomen in de begroting.

Met het oog op de overdracht van de eeuwigdurende nazorg van de voormalige stortplaats aan de provincie Noord-Brabant vindt er al enige jaren tussen het Stadsgewest en de provincie overleg plaats over de hoogte van het (doel)vermogen, dat benodigd is voor de bekostiging van die nazorg.

Belangrijk onderdeel in de gesprekken tussen deze partijen is de hoogte van de door de provincie gehanteerde rekenrente en het effect daarvan op het door het Stadsgewest in te leggen doelvermogen. De provincie heeft het voornemen om de huidige rekenrente van 5,06% te verlagen naar 3,65%. Er bestaat over de hoogte van het in te brengen doelvermogen dan ook nog geen overeenstemming tussen het Stadsgewest en de provincie. Indien uiteindelijk het doelvermogen hoger dient te zijn dan oorspronkelijk geraamd dienen de deelnemende gemeenten een aanzienlijke aanvullende bijdrage aan het Stadsgewest te leveren.

Het Stadsgewest zal de nazorg en exploitatie van de voormalige vuilstortplaats de komende tijd niet aan de provincie overdragen. Partijen zijn in dat verband overeengekomen dat (de nazorg van) de voormalige stortplaats de komende vijf jaren niet wordt overgedragen aan de provincie, waarbij de rekenrente in ieder geval voor deze periode wordt gehandhaafd op 5,06%. Dit betekent dat het Stadsgewest in ieder geval nog wordt gecontinueerd na 2020. Tot in ieder geval 1 januari 2025 zal er door de provincie dan ook geen formele sluitingsverklaring worden afgegeven.

De komende vijf jaren zullen onder meer worden benut om het overleg met de provincie over de hoogte van het doelvermogen voort te zetten en (dus) te bezien of er voor de deelnemende gemeenten goedkopere alternatieven voor eeuwigdurende beheer van de vuilstortplaats bestaan.

De belangrijkste risico's

- Doelvermogen nazorgfonds:

Na de definitieve sluiting van de stortplaats wordt de (eeuwigdurende nazorgverplichting ten aanzien van de) stortplaats overgedragen aan de Provincie. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen.

De hoogte van de eindwaarde van het doelvermogen wordt in hoge mate bepaald door de te hanteren rekenrente. Thans is die op 5,06 % bepaald. In de laatste voorstellen van de provincie wordt voorgesteld die rekenrente naar 3,65 % te verlagen hetgeen een incidentele, maar aanzienlijke, hogere bijdrage van de gemeente Meierijstad tot gevolg heeft van ca. € 3 mln.

- Beheerskosten

Het voorlopig niet overdragen van de vuilstortplaats aan de provincie en het dus feitelijk langer in stand houden van de beheersorganisatie van het Stadsgewest heeft voor de gemeente Meierijstad financiële consequenties. Als, overeenkomstig voorliggende voorstel van het bestuur van het Stadsgewest, eind 2020 wordt afgerekend moet er eenmalig bijna € 0,7 mln extra in de reeds getroffen voorziening worden gestort. Elk jaar dat het Stadsgewest vervolgens langer blijft bestaan wordt er per jaar rekening gehouden met € 0,12 mln aan te betalen beheerskosten door de gemeente Meierijstad.

Financieel belang

Eind 2020 moet er met het stadsgewest worden afgerekend voor een bedrag dat thans begroot is op € 1.015.784,--. Hiervoor is reeds € 991.403,-- in de voorziening Afval opgenomen en moet in 2020 nog extra storting plaatsvinden van € 24.381,--. Vanaf 2021 is de bijdrage van Meierijstad in de beheerskosten van het Stadsgewest structureel in de begroting opgenomen aan de hand van een vast bedrag per inwoner van thans € 1,56 voor 2021 en 2022 en € 1,26 voor 2023 en 2024.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	PM	PM	0
Eigen vermogen per 1-1	- 5.248.000		- 5.248.000
Eigen vermogen per 31-12			- 6.937.000

Vreemd vermogen per 1-1	5.686.000	5.686.000
Vreemd vermogen per 31-12		7.190.000
Resultaat	- 111.000	36.000

AMBULANCEVOORZIENING BRABANT MIDDEN-WEST-NOORD

Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Algemene informatie

Programma: 7. Volksgezondheid en milieu

URL: <https://www.ravbrabantmwn.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: H.J. (Rik) Compagne

Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur door wethouder Compagne

Openbaar belang

Het openbaar lichaam heeft ten doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Bij de RAV staat de patiënt centraal. Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid staan hoog in het vaandel.

De GR RAV Brabant Midden-West-Noord heeft tot taak:

- Het instellen en in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening;
- Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg;
- Het vaststellen en (doen) uitvoeren van het Regionaal Ambulance Plan;
- Het (doen) leveren van een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen ten behoeve van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Hulpverleningsdienst Brabant-Noord.

De doelstelling van de RAV Brabant Midden-West-Noord is het leveren van kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, die tijdig ter plaatse is en binnen de budgettaire kaders wordt gerealiseerd.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

- In juni 2019 informeerde de minister van VWS de Tweede Kamer over de contouren van de toekomstige wetgeving rondom ambulancezorg. Hij is voornemens de vergunning tot ambulancezorg te verlenen aan de huidige aanbieders, onder strakke overheidsregulering.
- De vraagtekens die de ambulancesector al jaren stelt bij de 15 minuten norm, worden nu ook door het ministerie erkent. De verwachting is dan ook dat in de komende jaren het zwaartepunt zal verschuiven van tijdigheid naar kwaliteit van zorg. De 15-minuten norm wordt nog niet losgelaten, deze indicator heeft namelijk een link met het landelijk referentiekader voor spreiding en beschikbaarheid dat elk jaar opnieuw bekeken en bijgesteld wordt als basis voor het budget voor de paraatheid. In dat kader noemt de minister een aantal belangrijke ontwikkelingen die kunnen leiden tot verbetering binnen de ambulancezorg: zorgcoördinatie (gezamenlijke beoordeling van de zorgvraag), zorg- en functiedifferentiatie (de juiste ambulancezorgverlener voor de juiste acute zorgvraag) en het sturen op inhoudelijke zorgindicatoren. Zaken waarop de RAV Brabant Midden-West-Noord reeds heeft voorgesorteerd in haar meerjarenplan 2019-2021. Dit meerjarenplan heeft als thema 'Ambulancezorg vanuit het hart', en werd in april vastgesteld door het Dagelijks Bestuur.
- In 2019 werd de RAV geselecteerd om per 1 januari 2020 te starten met de pilot Zorgcoördinatie in de Bossche regio. De RAV ontvangt hiervoor via de zorgverzekeraars subsidie van VWS. In deze pilot werkt de RAV intensief samen met het Jeroen Bosch Ziekenhuis, de HAP Huisartsenposten Oost-Brabant, Brabant Zorg (VVT), Vivent (VVT), Farent (sociaal domein) en Reinier van Arkel (GGZ). In 2021 verwacht de RAV deze pilot te kunnen evalueren.
- In 2019 startte in de regio Midden-Brabant een pilot waarbij de verpleegkundig specialisten worden ingezet in het primair proces. Zij opereren als soloverpleegkundige, daar waar meer kennis en expertise nodig is dan de reguliere ambulancezorg kan leveren. Onnodig vervoer kan hiermee vaak worden voorkomen.
- Het traject van de LMS (Landelijke meldkamer samenwerking) heeft in de afgelopen jaren meerdere malen vertraging opgelopen, o.a. vanwege technische problemen rondom de opvolger van het communicatiesysteem C2000. In 2019 is de verbouwde meldkamer in Den Bosch in gebruik genomen door de MKA Oost-Brabant, waarin de MKA Brabant-Noord en de MKA Zuidoost-Brabant samenwerken.

De belangrijkste risico's

- In 2019 was wederom sprake van een stijgend ritaanbod. Gezien de aanhoudende productiestijging en de krapte op de arbeidsmarkt voor acute zorg, krijgen de meeste RAV's de laatste jaren het gat tussen het referentiekader Spreiding en Beschikbaarheid en de werkelijk geleverde paraatheid niet gedicht. Daarom verwachten zowel de RAV Midden- en West-Brabant als de RAV Brabant-Noord in 2021 maximaal 94,5% dekking te kunnen bereiken
- Het grote knelpunt in de paraatheidsuitbreiding is (nog steeds) personeel. Het is al jaren erg lastig om voldoende geschikt personeel te werven, en het personeelstekort in de acute zorg zal de komende jaren alleen nog maar toenemen. De RAV Brabant MWN heeft de laatste jaren veel aandacht besteed aan het bevorderen van de instroom van nieuwe medewerkers, duurzame inzetbaarheid van het zittende personeel, en efficiënte capaciteitsplanning.
- Er kan niet meer worden volstaan met werving uit de vijver van IC- en SEH-verpleegkundigen. Sinds het experimenteerartikel in 2017 van kracht werd zet de RAV Brabant MWN ook BMH-ers (Bachelor Medische Hulpverlening) in. Deze opleiding levert helaas nog niet genoeg afgestudeerden op om het probleem op te lossen. In oktober 2019 is de interne opleiding gestart van HBO-V'ers tot ambulanceverpleegkundige.

Financieel belang

De begroting is sluitend. De begroting 2020 is kostendekkend en er is geen gemeentelijke bijdrage in opgenomen.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	0	0	0
Eigen vermogen per 1-1	13.036.000	13.036.000	14.074.000
Eigen vermogen per 31-12	14.074.000	12.925.000	13.670.000

Vreemd vermogen per 1-1	27.307.000	21.593.000	25.747.000
Vreemd vermogen per 31-12	25.747.000	30.593.000	25.506.000
Resultaat	1.047.000	0	-371.000

WERKVOORZIENINGSSCHAP NOORDOOST BRABANT

Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant

Algemene informatie

Programma: 6. Sociaal domein

URL: <https://www.wvs-nb.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal

Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

gemeenten zijn (indirect) eigenaar/aandeelhouder van IBN. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningschap. Sinds 2019 is er een nieuwe governance structuur operationeel.

Openbaar belang

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens 11 gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De Participatiewet vraagt om veranderingen en doet een beroep op het innovatief vermogen van gemeenten en SW-bedrijven. De SW bedrijven IBN en WSD moeten deze herstructurering samen met de deelnemende gemeenten in de komende tijd vorm geven. De Participatiewet heeft als hoofddoelstelling het tot stand brengen van één wettelijke regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Omdat met de komst van de P-wet de voorgenomen bezuinigingen op de SW voor een belangrijk deel blijven bestaan blijft het zaak om innovatieve oplossingen te zoeken in samenwerking tussen regio gemeenten en SW bedrijf.

De belangrijkste risico's

De hele operatie waarbij één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt werd geïntroduceerd is ook een bezuinigingsmaatregel. Met minder geld meer werkzoekenden bedienen. De financiële consequenties zullen geleidelijk in beeld worden gebracht met de daarbij behorende keuzes

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	9.847	9.774	10.020
Eigen vermogen per 1-1	27.047.800	27.359.100	27.359.100
Eigen vermogen per 31-12	27.359.100	27.359.100	26.967.900
Vreemd vermogen per 1-1	3.968.700	5.422.200	5.422.200

Vreemd vermogen per 31-12	5.422.200	5.422.200	3.123.000
Resultaat	311.300	0	-

OMGEVINGSDIENST BRABANT-NOORD

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Algemene informatie

Programma: 7. Volksgezondheid en milieu

URL: <https://www.odbn.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C.(Kees) van Rooij

Bestuurlijk vervanger: H.G.W.M. (Harry) van Rooijen

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur

Openbaar belang

De omgevingsdienst voert ten behoeve van de deelnemende gemeenten en provincie taken uit op het gebied van Omgevingsrecht en levert als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage aan een schone, leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant-Noord. De werkwijze van de omgevingsdienst is gericht op het zoveel mogelijk beperken van de uitvoeringskosten voor overheid en samenleving en het verder optimaliseren van vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Het Dagelijks Bestuur van de ODBN heeft op grond van artikel 34b Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de concept kadernota 2021 ter meningsvorming aangeboden aan de raden en staten van de deelnemende gemeenten en provincie. De kadernota geeft aan welke inhoudelijke en financiële uitgangspunten zij hanteert voor de begroting 2021. De kadernota zal definitief worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de ODBN op 25 maart 2021. Het jaar 2021 is een jaar van veel ontwikkelingen. Een van de meest in het oog springende thema's is de Omgevingswet. Vanaf 2021 staan we als overheid aan de lat om deze wet uit te voeren. Voor het deel vergunningverlening, toezicht en handhaving treft de ODBN in 2019 en 2020 samen met ons de voorbereidingen. Nieuwe werkwijzen, nieuwe procedures en kortere beslistermijnen zijn desalniettemin spannend en vragen om afstemming en pragmatisme.

Daarnaast zullen initiatiefnemers van de overheid meer ruimte verwachten en een 'meedenkende' overheid conform het adagium van de Omgevingswet. En de overheid blijft, met een andere pet op, hoeder van het algemeen belang. Dit wordt nog een interessant spanningsveld.

De belangrijkste risico's

Iedere organisatie loopt natuurlijk risico's. Bij de tweede bestuursrapportage 2019 is de voorziening wachtgeldverplichting gevormd en aan de algemene reserve onttrokken. Bij de jaarrekening 2019 worden de risico's geactualiseerd en afgezet tegen het weerstandsvermogen om de actuele ratio te bepalen. Als de ratio te laag is, worden beheersmaatregelen voorgesteld. Deze actie vindt bij de begroting 2021 (en verdere P&Cproducten) plaats.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	1.675.709	2.512.500	2.106.300
Eigen vermogen per 1-1	3.809.300	10.552.700	10.552.700
Eigen vermogen per 31-12	10.552.700	10.452.700	8.575.000
Vreemd vermogen per 1-1	12.158.100	12.770.800	7.570.200
Vreemd vermogen per 31-12	7.570.200	12.791.800	5.594.000
Resultaat	6.743.400	160.200	168.000

GEWESTELIJKE GEZONDHEIDSDIENST (GGD) HART VOOR BRABANT

Gewestelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant

Algemene informatie

Programma: 7. Volksgezondheid en milieu

URL: <https://www.ggdhvb.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: H.J. (Rik) Compagne

Bestuurlijk vervanger: M.H.B. (Menno) Roozendaal

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur door wethouder Compagne

Openbaar belang

De GGD Hart van Brabant geeft uitvoering aan de wet Publieke Gezondheid. De GGD doet dit in opdracht van de binnen de regio vallende gemeenten. Het beleid van de GGD richt zich op de publieke en preventieve gezondheid; de taken die de overheid op zich neemt om de gezondheid van iedereen te bewaken, beschermen en bevorderen, zonder dat mensen daar altijd om vragen. Daarbij heeft ze extra aandacht voor mensen die meer hulp nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze kwetsbaar zijn of zorg mijden. Samenwerking staat daarbij centraal. De GGD wil haar kennis actief verbinden aan partijen in het sociaal- en veiligheids domein en het openbaar bestuur. De financiële voordelen, kwaliteit zorg/dienstverlening en het brede pakket aan diensten zijn argumenten voor gemeenten om deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

Taken GGD:

- Jeugdgezondheid
- Gezondheidsbescherming
- Gezondheidsbevordering en leefstijl
- Monitoren, signaleren en advies
- Toezicht houden
- Publieke gezondheid bij rampen en crises
- Openbare geestelijke gezondheidszorg

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

In juli 2019 stelde het Algemeen Bestuur de beleidsvisie 2019-2023 vast. Het is een bijgewerkte beleidsvisie van de eerder vastgestelde beleidsvisie 2017-2021, waardoor de nieuwe beleidsvisie nu aansluit op de zittingstermijn van de gemeenteraden. Deze nieuwe beleidsvisie is de vertaalslag van landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen, waaronder de coalitieakkoorden die na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 zijn opgesteld. De visie geeft inhoudelijk richting aan de GGD.

Andere bijzondere ontwikkelingen:

- Eind 2019 heeft het Algemeen bestuur besloten om in 2020 een integrale actualisering van het basispakket uit te voeren. De laatste keer dat dit gebeurde was in 2015, gelijktijdig met de decentralisaties in het sociale domein. Het is wenselijk om het basispakket periodiek aan te passen aan de eisen van nu en de opgaven van morgen, zoals beschreven in de beleidsvisie 2019 - 2023.
- Naar verwachting treedt per 1 januari 2021 de Omgevingswet in werking: In de beleidsvisie 2019 - 2023 is als ambitie opgenomen dat de GGD in beeld is bij gemeenten als vanzelfsprekende partner bij het inrichten van een gezonde leefomgeving. Het doel is om samen met inwoners, gemeenten en partners een leefomgeving te creëren die bijdraagt aan preventie en waar het gezond wonen, werken en verblijven is. De GGD formuleerde een visie op de manier waarop zij zich wenst te positioneren in het krachtenveld van de omgevingswet, om dit doel zo effectief mogelijk na te streven.
- Sinds 16 december 2019 is de maternale kinkhoestvaccinatie voor zwangere vrouwen opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De GGD zal deze vaccinatie in het kader van de jeugdgezondheidszorg uitvoeren. De financiering voor het vaccinatieprogramma loopt sinds 2019 via de gemeentelijke bijdrage.

De belangrijkste risico's

De GGD merkt dat de druk op de zorgketen toeneemt, waardoor er wachtlijsten (zijn) ontstaan bij (jeugd)zorginstellingen. Het risico dat jongeren tussen de wal en het schip geraken en niet de zorg krijgen die ze nodig hebben, neemt daardoor toe.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	2.369.713	2.600.043	2.600.043
Eigen vermogen per 1-1	10.756.000	10.147.000	10.147.000
Eigen vermogen per 31-12	10.147.000	8.666.000	8.528.000
Vreemd vermogen per 1-1	8.902.000	7.889.000	7.889.000
Vreemd vermogen per 31-12	7.889.000		8.371.000
Resultaat	357.000	0	152.000

BRABANTS HISTORISCH INFORMATIECENTRUM (BHIC)

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Algemene informatie

Programma: O. Bestuur en Ondersteuning

URL: <https://www.bhic.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang

Meierijstad is niet vertegenwoordigd in het bestuur

Openbaar belang

Het Brabants Historisch Informatie Centrum is ingesteld met het doel de belangen van de minister, de gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaats van de gemeenten en waterschappen, in gezamenlijkheid te behartigen. Hieronder valt het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de Provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering lokale dienstverlening.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De ambities van het BHIC liggen vast in de beleidsvisie 'Gegist Bestek: het BHIC in 2019'. In deze notitie worden de meerjarige trends onderscheiden die de toekomstagenda van het BHIC zullen bepalen: verdere daling van het fysieke publieksbereik, sterke stijging van het digitale publieksbereik, voorts de noodzaak tot toenemende samenwerking met andere erfgoed aanbieders en verdere afslanking van de eigen organisatie.

De belangrijkste risico's

Uitgangspunt blijft dat binnen het beschikbare budget wordt gebleven en dat nieuw beleid budgettair neutraal wordt gerealiseerd.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	275.300	280.200	280.200
Eigen vermogen per 1-1	514.210	449.500	518.384
Eigen vermogen per 31-12	518.384	518.000	915.458
Vreemd vermogen per 1-1	5.778.150	2.403.000	2.515.163
Vreemd vermogen per 31-12	2.515.163	2.230.000	3.806.590
Resultaat	22.529	0	44.876

VENNOOTSCHAPPEN EN COÖRPERATIES

N.V. BANK VOOR NEDERLANDSE GEMEENTEN

N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten

Algemene informatie

Programma: O. Bestuur en Ondersteuning

URL: <https://www.bng.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Bestuurlijk vervanger: C.H.C (Kees) van Rooij

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij:

Soort verbonden partij: NV

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. (Hierbij is het gevolg van een eventuele gemeentelijke samenvoeging buiten beschouwing gelaten.)

De belangrijkste risico's

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.

Financieel belang

De gemeente heeft 120.237 aandelen. Er wordt jaarlijks achteraf dividend uitgekeerd.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	-343.000	-343.000	-343.000
Eigen vermogen per 1-1	4.687.000.000	4.991.000.000	4.991.000.000
Eigen vermogen per 31-12	4.991.000.000		4.887.000.000
Vreemd vermogen per 1-1	135.072.000.000	132.550.000.000	132.550.000.000
Vreemd vermogen per 31-12	132.550.000.000		144.802.000.000
Resultaat	337.000.000		163.000.000

N.V. BRABANT WATER

N.V. Brabant Water

Algemene informatie

Programma: O. Bestuur en Ondersteuning

URL: <https://www.brabantwater.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Bestuurlijk vervanger: C.H.C (Kees) van Rooij

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: NV

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de Brabant Water. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier tegen een zo laag mogelijke prijs. De uitvoering van de wettelijke taak op het gebied van de openbare drinkwatervoorziening.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Niet van toepassing

De belangrijkste risico's

Niet van toepassing

Financieel belang

De gemeente Meierijstad is aandeelhouder. Er wordt geen dividend uitgekeerd.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	N.v.t.		
Eigen vermogen per 1-1	609.107.000		
Eigen vermogen per 31-12	635.876.000		
Vreemd vermogen per 1-1	145.834.000		
Vreemd vermogen per 31-12	156.222.000		
Resultaat	26.768.000		

ACCOMMODATIEBEHEER SCHIJNDEL B.V.

Accommodatiebeheer Schijndel B.V.

Algemene informatie

Programma: 5. Sport, cultuur en recreatie

URL:

Verantwoordelijk bestuurder: M.H.B. (Menno) Roozendaal

Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: BV

Bestuurlijk belang

Als publiek orgaan oefent de gemeente toezicht uit op 't Spectrum via de eisen die gesteld worden in het kader van de subsidieverlening.

Openbaar belang

Vennootschap beheert, onderhoudt en exploiteert een cultureel centrum. Het centrum huisvest vaste en incidentele huurders en gebruikers.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Met ingang van oktober 2018 faciliteert en programmeert de vennootschap voor publiek toegankelijke muziek- dans- en toneelvoorstellingen.

De belangrijkste risico's

Exploitatietekort.

Financieel belang

De gemeente als privaat persoon heeft 100% van de aandelen van ABS bv.de gemeente heeft als publiek orgaan een subsidierelatie met 't Spectrum. In dat kader wordt ook verantwoording aan de gemeente over het gevoerde beleid afgelegd.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	102.650	322.887	322.888
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

N.V. MONUMENTEN BEHEER BRABANT

N.V. Monumenten Beheer Brabant

Algemene informatie

Programma: O. Bestuur en Ondersteuning

URL: <http://www.monumentenbeheerbrabant.nl/>

Verantwoordelijk bestuurder: Drs. J.C.M. (Coby) van der Pas-van Nuland

Bestuurlijk vervanger: J.H.M. (Jan) Goijaarts

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: NV

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Monumenten Beheer Brabant. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang

Het professioneel en risicodragend bijdragen aan het behoud van het Brabantse culturele erfgoed door monumenten te verwerven en verantwoord te herbestemmen.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Het jaar 2019 laat een verdere positieve ontwikkeling zien in de staat van onderhoud van de portefeuille. Dit is deels te danken aan de effecten van de herfinanciering in 2018 waarmee middelen zijn vrij gekomen om het onderhoudsprogramma op te schroeven, conform de meerjarenonderhoudsplanning. Stap voor stap wordt zo de achterstand die in de jaren 2010-2016 ontstaan zijn ingehaald.

Tegelijk is gestart, naast het reguliere beheer en onderhoud, met een inventarisatie van benodigde maatregelen om de portefeuille enigszins te verduurzamen.

De belangrijkste risico's

Waardevermindering van panden.

Financieel belang

Per 1 juli 2015 aandelen deels geconverteerd en de achtergestelde lening bedraagt nu € 60.265. De gemeente verstrekt geen jaarlijkse bijdrage en de verantwoording wordt alleen afgelegd via een jaarverslag en jaarrekening. In 2019 hebben zich geen wijzigingen in de financieringsportefeuille voorgedaan.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	0		0
Eigen vermogen per 1-1	667.635		177.994
Eigen vermogen per 31-12	177.994		724.111
Vreemd vermogen per 1-1	8.735.129		9.273.843
Vreemd vermogen per 31-12	9.273.843		8.731.549
Resultaat	489.641		546.117

SCHEIFELAAR II BEHEER B.V.

Scheifelaar II Beheer B.V.

Programma: 8. VHROSV

Bestuurlijk belang

Gemeente Meierijstad 50% Gebr. van de Ven Beheermij B.V. 50%

Openbaar belang

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouwkavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

SCHEIFELAAR II C.V.

Scheifelaar II C.V.

Programma: 8. VHROSV

Bestuurlijk belang

Gemeente Meierijstad. 49,75% Van de Ven Ontwikkelingsgroep B.V. 49,75% Scheifelaar II Beheer B.V. 0,5%

Openbaar belang

In 2007 is met Van de Ven ontwikkelings-Groep B.V. een samenwerkingsovereenkomst gesloten om tot de ontwikkeling van het plangebied Scheifelaar II te komen. In deze overeenkomst is bepaald dat de samenwerking zal plaatsvinden in de destijds opgerichte C.V./B.V.-structuur. Via deze structuur zijn de benodigde gronden verworven, het bestemmingsplan gewijzigd, het gebied bouwrijp gemaakt en worden de bouw kavels verkocht. Destijds is voor deze structuur gekozen om risico's en het exploitatieresultaat te delen en het gemeentelijk kostenverhaal te regelen.

STICHTINGEN EN VERENIGINGEN

ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS BRABANT NOORDOOST

Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost

Algemene informatie

Programma: 1. Veiligheid

URL: <https://www.veiligheidshuizen.nl/veiligheidshuizen/zvhbno>

Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C. (Kees) van Rooij

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: ja

Soort verbonden partij: Vereniging

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Dagelijks Bestuur door Wethouder Roozendaal

Openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is dé plek waar veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het is een netwerksamenwerking tussen partners uit de zorg- en strafrechtketen en gemeentelijke partners

Alle partners kunnen complexe casuïstiek waarvoor inzet van de zorg- straf- en bestuurlijke keten nodig is, aanmelden bij het Veiligheidshuis.

Het Veiligheidshuis geeft advies over de aanpak, biedt expertise op het verbinden van partijen op het snijvlak van zorg en veiligheid en voert waar nodig procesregie. De hoofdtaken van het Veiligheidshuis zijn:

1. Procesregie op ketenoverstijgende, complexe casuïstiek (probleemgestuurd en oplossingsgericht);
2. Adviseren van ketenpartners en gemeenten over de aanpak van (complexe) casuïstiek;
3. Signaleren van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is per 1 januari 2019 ontstaan uit een fusie van het Regionaal Veiligheidshuis Brabant Noordoost met het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch e.o. De fusie heeft geen gevolgen voor de kerntaken en werkwijze van het Veiligheidshuis. De meerwaarde komt tot uitdrukking door:

- Minder bestuurlijke drukte; meer focus op kerntaken;
- Versterkte samenhang tussen zorg en veiligheid;
- Verdere optimalisering van de regionale samenwerking tussen gemeenten en betrokken partners.

Nadrukkelijk is het de doelstelling om binnen het nieuwe samenwerkingsverband multidisciplinaire vraagstukken en/of complexe casuïstiek op het gebied van zorg en veiligheid integraal te behandelen

De belangrijkste risico's

Gezien de hoogte van de reserves bij het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch zijn er geen financiële risico's te verwachten.

Financieel belang

Financieel belang gemeente heeft betrekking op jaarlijkse bijdrage aan Zorg- en veiligheidshuis (fcl. 1616)

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	58.020	58.440	58.440
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

STICHTING AGRIFOOD CAPITAL

Stichting Agrifood Capital

Algemene informatie

Programma: 3. Economie

URL: <https://www.agrifoodcapital.nl>

Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C. (Kees) van Rooij

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Stichting

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Stichtingsbestuur door burgemeester van Rooij bij het onderdeel 'overheden' worden de samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouders. Vanuit AFC is burgemeester van Rooij lid van de Brainport Network Board.

Openbaar belang

De Stichting heeft als doel het versterken van het unieke economische ecosysteem van AgriFood Capital ter bevordering van de (inter)nationale competitiviteit in de regio Noordoost-Brabant en daarmee ook in Nederland. De vertegenwoordigers met een verbinding naar de overheid informeren en raadplegen de bestuurlijke regiegroep (BRG) regio Noordoost-Brabant (NOB) over de activiteiten van de Stichting.

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

De Stichting is onafhankelijk en opgericht door personen met een achtergrond in het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid. De Stichting heeft als doel het realiseren van de "Strategische Agenda", Noordoost-Brabant topregio in Agrifood. De accenten liggen hierbij op een excellente arbeidsmarkt (People), krachtige bedrijvigheid (Business), betekenisvolle vernieuwingen (Innovation) en een aantrekkelijke woon-werkomgeving (Basics).

2020 is het laatste jaar van het lopende bestuursconvenant en strategische agenda met een voortzetting van het huidige beleid (geen beleidswijzigingen).

Voor de periode 2021-2024 is een Strategische Agenda AgriFood Capital en een nieuwe regionale strategische Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' Regio Noordoost Brabant opgesteld als basis voor het verlengen van de samenwerking d.m.v. een nieuw convenant 'Regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'

In 2020 nemen de gemeenteraden en waterschappen een besluit over het vervolg van de regionale samenwerking. Het voorgenomen besluit hierover (raad 19 maart 2020) heeft geen financiële gevolgen voor de gemeentebegroting.

De belangrijkste risico's

Geen.

Financieel belang

In de begroting is voor de regionale samenwerking NOB/AFC een bijdrage van € 4,- per inwoner structureel opgenomen.

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	328.476	325.396	320.592
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

STICHTING TOT BEHEER VAN HET PAULUSGASTHUIS IN SINT-OEDENRODE

Stichting tot beheer van het Paulusgasthuis in Sint-Oedenrode

Programma: 0. Bestuur en Ondersteuning

Bestuurlijk belang

De gemeente neemt deel in de beheersstichting en heeft kosten als eigenaar van het gebouw (Kerkstraat 20, Sint-Oedenrode).

Openbaar belang

De gemeente heeft een vertegenwoordiger in het bestuur. De financiële betrokkenheid bestaat naast de kosten als eigenaar van het gebouw, uit een structureel subsidiebedrag voor activiteiten van de stichting.

SMEDERIJMUSEUM IN SINT-OEDENRODE

Smederijmuseum in Sint-Oedenrode

Programma: 5. Sport, cultuur en recreatie

Bestuurlijk belang

De gemeente is samen met Ahrend eigenaar van het pand van Smederijmuseum H.J. van de Kamp. De gemeente vormt ook samen met Ahrend de beheersstichting van het museum.

Openbaar belang

Instandhouding van het cultureel erfgoed.

STICHTING MUSEUM HENKESHAGE

Stichting museum Henkeshage

Programma: 5. Sport, cultuur en recreatie

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft zitting in het bestuur van de stichting en is eigenaar van het pand (Laan van Henkeshage 3, Sint-Oedenrode).

Openbaar belang

Instandhouding cultureel erfgoed.

OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN

REGIO NOORDOOST BRABANT

Regio Noordoost Brabant

Algemene informatie

Programma: 3. Economie

URL:

Verantwoordelijk bestuurder: C.H.C. (Kees) van Rooij

Bestuurlijk vervanger: Niet van toepassing

Veranderingen in het belang van Meierijstad in de verbonden partij: nee

Soort verbonden partij: Overig

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordigd in Dagelijks bestuur: J.H.M. Goijaarts en H.G.W.M. van Rooijen. Vertegenwoordigd in Algemeen bestuur/Bestuurlijke Regie Groep : C.H.C. van Rooij.

Openbaar belang

De samenwerking in de regio Noordoost-Brabant (NOB) vindt plaats op basis van een op 19 februari 2014 met de regiogemeenten en 2 Waterschappen overeengekomen convenant. Dit convenant regelt de samenwerking van de overheden in Noordoost-Brabant (NOB) binnen AgriFood Capital (AFC). In 2016 hebben de regiopartijen besloten om het convenant te actualiseren en te verlengen tot en met

2020. In 2016 is ook een samenwerkingsovereenkomst overeengekomen van het regionale arbeidsmarktprogramma AgriFood Capital Werkt!.

De samenwerkende overheden in de Regio Noordoost-Brabant hebben een taakopvatting voor ruimtelijke ordening, economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid en leveren een belangrijk aandeel in de realisatie van de ambities op het gebied van 'Goed woon-, werk- en leefklimaat'

Bijzondere ontwikkelingen en beleidsvoornemens

Bestuurlijke doelen zijn: een toekomstbestendige arbeidsmarkt; sterke bedrijvigheid; betekenisvolle innovaties en een veerkrachtige leefomgeving. Beleidsvoornemens worden programmatisch uitgewerkt en via een projectorganisatie tot uitvoering gebracht.

Vanuit deze regio wordt vorm gegeven aan AgriFood Capital. Onder deze merknaam wordt met partners uit onderwijs en bedrijfsleven via de "Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma" toegewerkt naar een excellente Agrifood regio.

De actuele ontwikkelingen en uitvoeringsambities staan beschreven in het Jaarplan en begroting 2020 Regio Noordoost Brabant. Hierin staan de accenten voor de uitvoering in het betreffende jaar en hoe de bijdrage van bewoners van Noordoost Brabant zo effectief mogelijk wordt ingezet.

Het jaarplan 2020 betreft alleen de publieke samenwerking Regio Noordoost Brabant. Uit onder andere het 'rondje langs de gemeenteraden' is gebleken dat de voorheen gecombineerde jaarplannen en jaarverslagen met AgriFood Capital BV en AgriFood Capital Werkt! tot onduidelijkheid hebben geleid.

Het jaarplan 2020 is vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling

De programmabegroting voorziet in de bijdragen aan de regio Noordoost Brabant (AFC en arbeidsmarkt). De bijdrage aan het regiofonds is € 3,00 per inwoner en € 1,00 per inwoner voor de Arbeidsmarkt; voor Meierijstad in totaal ca. € 320.000 (afgerond).

2020 is het laatste jaar van het lopende bestuursconvenant en strategische agenda met een voortzetting van het huidige beleid (geen beleidswijzigingen). In 2019 is een nieuwe regionale strategische Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' van de Regio Noordoost Brabant opgesteld als basis voor het verlengen van de samenwerking d.m.v. een nieuw convenant 'Regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'.

In 2020 nemen de gemeenteraden en waterschappen een besluit over het vervolg van de regionale samenwerking. Het voorgenomen besluit hierover (raad 19 maart 2020) heeft geen financiële gevolgen voor de gemeentebegroting.

De belangrijkste risico's

De activiteiten van de Regio vanuit de regio brengen geen (financiële) risico's met zich mee.

Financieel belang

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bijdrage van gemeente	319.476	320.592	320592
Eigen vermogen per 1-1			
Eigen vermogen per 31-12			
Vreemd vermogen per 1-1			
Vreemd vermogen per 31-12			
Resultaat			

GRONDBELEID

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

In de nota grondbeleid die in 2018 door de gemeenteraad is vastgesteld is als uitgangspunt geformuleerd dat de gemeente Meierijstad ontwikkelingen wenst mogelijk te maken door de inzet van situationeel grondbeleid. Per ontwikkeling kan dus worden bekeken of het wenselijk is om zelf via actief grondbeleid de ontwikkeling mogelijk te maken, of dit door middel van faciliterend grondbeleid aan de markt over te laten.

Als uitwerking van de nota grondbeleid wordt jaarlijks de nota grondzaken door het college vastgesteld. In deze nota grondzaken worden onder andere de uitgiftevoorwaarden voor bouwgrond en de grondprijzen bepaald. Een laatste vaststelling van deze nota heeft plaatsgevonden in januari 2020.

Naast bovengenoemde gemeentelijke beleidskaders heeft de commissie besluit begroting en verantwoording (commissie BBV) een aangepaste notitie gepresenteerd die relevant is voor de verslagleggingsregels omtrent het grondbeleid. Het betreft hier de notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)". Deze notitie is met name een verduidelijking en uitwerking van de eerdere notities "grondexploitatie 2016 (maart 2016)", "Faciliterend grondbeleid (maart 2016)" en "Aanvulling Tussentijds winst nemen grondexploitaties (maart 2018)".

In 2019 zijn geen nieuwe grondexploitaties opgestart. Vanuit eerder gevoerde actief grondbeleid zijn er nog wel 26 lopende grondexploitaties. Deze grondexploitaties voorzien in de ontwikkeling van zowel woningbouw (20 stuks) en bedrijventerrein (6 stuks). De resultaten van deze grondexploitaties zijn onder andere afhankelijk van ontwikkelingen op economisch-, juridisch- en demografisch gebied. Onderstaand worden een aantal belangrijke ontwikkelingen in 2019 beschreven.

Een belangrijk onderdeel van een grondexploitatie zijn de kosten om het gebied bouw- en woonrijp te maken. Deze kosten worden in de tijd weggezet en zijn daarmee afhankelijk van de prijsontwikkeling van deze werkzaamheden. Het gaat hierbij dan over de kosten van het materiaal om het werk te maken en de arbeidskosten. Een graadmeter van deze kosten is de BDB-index voor grond-, weg- en waterbouw. Deze index laat over 2019 nog een stijging zien, maar het laatste kwartaal van 2019 is een daling ten opzichte van het eerdere kwartaal waarneembaar. Een van de oorzaken van deze daling zou het gevolg kunnen zijn van het teruglopen van opdrachten door de regelingen met betrekking tot PFAS en Programma Aanpak Stikstof (PAS). Ramingen van kosten in de grondexploitatie met een peildatum voor 2020 zijn met deze index geïndexeerd. Als uitgangspunt voor nog te maken kosten wordt vanaf 2020 rekenkundig rekening gehouden met 2% indexering conform de inflatiedoelstelling van de Europese Centrale Bank (ECB).

Nadat de gronden zijn getransformeerd naar bouwgrond zullen ze verkocht moeten worden. Vandaar dat de prijsontwikkeling van bouw kavels voor zowel woningbouw als bedrijventerrein een grote invloed heeft op het te verwachten resultaat. De prijzen voor bouw kavels voor woningbouw zijn afhankelijk van de ontwikkeling van de vrij op naam prijs (VON-prijs) van een woning en de bouwkosten van de woning. Over 2019 is landelijk een stijging van 5,27% (bron: Metafoor, data afkomstig van Bouwkostenkompas.nl) waarneembaar. Dit is vergelijkbaar met de stijging over 2018. Uit cijfers van de NVM blijkt dat de woningmarkt een landelijke stijging laat zien van 9%. Uiteraard zijn er regionale verschillen. De bestaande bouw voor de regio van Meierijstad laat een stijging tussen de 5% en 11% zien.

Gelet op het gedifferentieerde grondprijnsbeleid van de gemeente Meierijstad is als resultante van de gestegen bouwkosten en de stijging van de VON-prijs per saldo een stijging van de grondprijzen per type woning verwerkt in de grondprijzen voor 2020.

Voor bouwgrond op bedrijventerreinen is een grote behoefte waarneembaar naar grote bouw kavels. Hierbij kan gedacht worden aan kavels met een omvang grotere dan 6 hectare. Deze kavels zijn dan veelal bedoeld voor logistieke dienstverlening. Ook binnen Meierijstad is de vraag naar dergelijke terreinen groot. Ook voor de kleinere kavels is er een actuele vraag.

Zoals hierboven al even aangehaald zijn er twee ontwikkelingen geweest die gedurende 2019 de bouwsector sterk hebben beïnvloed. Dit zijn uiteraard de discussies rondom de PAS en de PFAS. Uit een analyse is uiteindelijk gebleken dat de invloed van de PAS geen invloed heeft op de

ontwikkelmogelijkheden binnen de lopende grondexploitaties. Het uiteindelijke effect van de PFAS is nog niet geheel duidelijk. Dit is namelijk afhankelijk van de onderzoeksresultaten van de bodem per locatie. Uit de onderzoeken die tot dusver zijn uitgevoerd zijn nog een grote financiële gevolgen naar voren gekomen.

RESULTATEN

De grondexploitaties moeten minimaal één keer per jaar worden geactualiseerd. Deze actualisatie vindt plaats ten tijde van het opstellen van de jaarrekening met als peildatum 1 januari. Bij deze actualisatie worden de inkomsten en uitgaven over het voorgaande jaar verwerkt in de boekwaarde en worden de prognoses voor de komende jaren bijgesteld. Deze prognoses betreffen zowel de omvang van de opbrengsten en uitgaven maar ook de periode wanneer deze te verwachten zijn. Voor de kosten wordt een inschatting gemaakt op basis van kengetallen, ministeriële regelingen (bijv. plankostenregeling), aanbestedingen of ervaringscijfers. De opbrengsten worden begroot in lijn met het vastgestelde grondprijnsbeleid of eerder gesloten overeenkomsten.

Omdat de prognoses in tijd worden uitgezet dienen de begrote bedragen geïndexeerd te worden. Voor zowel de kosten als de opbrengsten wordt in algemene zin aangesloten bij de inflatiedoelstellingen van de ECB ter hoogte van 2,0%. Ook de commissie BBV hanteert dit uitgangspunt indien een resultaat op basis van een netto contante waarde (NCW) berekening wordt weergegeven. De commissie adviseert echter om de resultaten op basis van een eindwaarde weer te geven. Deze rekenmethodiek wordt door de commissie BBV als een berekening op nominale waarde aangehaald. In de presentatie van de cijfers van de grondexploitaties wordt hierbij aangesloten.

Naast de indexering spelen rentekosten een rol bij de bepaling van het resultaat. De commissie BBV schrijft hier een verplichte rekenmethodiek voor. Deze rekenmethodiek geeft voor de gemeente Meierijstad over 2019 een percentage van 1,4%. De boekwaarde per 1 januari 2019 is met dit percentage verhoogd. Voor de komende jaren is de ingerekende rekenrente ongewijzigd gebleven ten opzichte van de jaarrekening 2018. Hierdoor worden schommelingen in het verwachte resultaat voorkomen. Mocht het rentepercentage op basis van de voorgeschreven rekenmethodiek een grotere afwijking vertonen dan 0,5% dan zal ook het ingerekende rekenpercentage van 1,7% in de grondexploitaties worden aangepast.

In onderstaande tabel worden de resultaten na de actualisatie weergegeven. In deze tabel wordt ook weergegeven wanneer verwacht wordt dat de grondexploitatie kan worden afgesloten. Zoals uit de tabel af te lezen is één grondexploitatie ultimo 2019 afgesloten. Voor 2020 resteren daardoor nog 25 actieve grondexploitaties.

Complex (bedragen x € 1.000)	Einddatum per 31-12	Nominale NCW (2,0%) waarde	
8311 Veghel - 't Ven	2020	449	441
8313 Veghel - Veghels Buiten	2029	5.385	4.418
8315 Veghel - Rembrandtboulevard	2027	5.365	4.579
8317 Veghel - 't Anker	2020	-133	-131
8318 Veghel - Vijfmaster	2020	95	93
8319 Veghel - Franciscusschool	2020	28	28
8320 Veghel - Stadshobbywerkplaats	2022	584	550
8321 Veghel - LTS	2022	-144	-136
8335 Eerde - D'Eerdse Erven	2020	25	24
8340 Zijtaart - Edith Stein	2020	11	11
8341 Zijtaart - Zuid	2027	497	425
8345 Mariaheide - Steenoven II	2020	83	81
8346 Mariaheide - Mariahof	2020	0	0
8350 Erp - Bolst	2029	1.449	1.189
8355 Boerdonk - Korstenhof	2021	193	186
8360 Keldonk - Keldonkse Morgen	2020	0	0

8365 Schijndel - Hulzebraak 3e fase	afgesloten 2019	0	0
8370 St. Oedenrode - Sluitappel-Noord/Dijksteegje	2021	510	490
8375 Boskant - Elzenpad	2020	-517	-507
8376 Boskant - Kremsele	2021	-609	-586
3270 Veghel - D'n Dubbelen	2023	3.180	2.938
3271 Veghel - Doornhoek	2021	551	530
3272 Veghel - De Kempkens	2026	775	674
3280 Erp - Molenakker II	2023	107	99
3285 Schijndel - Duin III Zuid 1e fase	2027	2.116	1.806
3286 Schijndel - Duin Noord	2021	1.101	1.059

De verslaglegging van de individuele actieve grondcomplexen (BIE) is opgenomen in een afzonderlijke bijlage. In deze bijlage zal per grondexploitatie worden aangegeven wat de status is van het complex, een beschrijving van de grondexploitaties conform de richtlijnen van de BBV en diverse financiële overzichten. Hierbij valt onder andere terug te lezen welke kosten en opbrengsten nog gerealiseerd dienen te worden en de omvang van het te verwachten resultaat. De rapportage zal per complex op uniforme wijze geschieden.

Alle grondexploitatie laten bij elkaar een positief saldo zien van circa € 21,1 miljoen. Dit resultaat is na verwerking van de tussentijdse winst/verliesneming over 2019. In dit resultaat zitten voor € 1,4 miljoen aan verliesgevende grondexploitaties. Voor deze verliesgevende exploitaties is een verliesvoorziening gevormd. Vandaar dat het bovenstaande resultaat per saldo € 1,4 miljoen hoger uit valt. Bij dit positieve resultaat dient wel een belangrijke kanttekening geplaatst te worden. Het gaat hier nog om een geprognosticeerd resultaat, wat dus nog niet gerealiseerd is. Een belangrijke factor die het resultaat beïnvloed zijn de inkomsten die worden verkregen uit de verkoop van de gronden. Het gaat hierbij zowel om de hoogte van de inkomsten als het moment dat deze inkomsten zullen worden gegenereerd.

Ter voorbereiding van een grondexploitatie kan de raad een besluit nemen om kosten te activeren. In 2019 is een dergelijk besluit genomen voor de ontwikkeling van woningbouw aan de Kasteellaan in Sint-Oedenrode.

WINSTNEMINGEN

Nadat de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening zijn geactualiseerd kan bepaald worden of en zo ja er tussentijds winst kan worden genomen. De wijze waarop deze winst moet worden genomen is bepaald in de notitie "grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)" van de commissie BBV. In deze laatste notitie is een verdere uitwerking opgenomen van de eerdere richtlijn voor het nemen van tussentijdse winst. Grootste mutatie is waarneembaar in de wijze waarom risico's die specifiek samenhangen met de nog te realiseren kosten en opbrengsten moeten worden meegenomen om de uiteindelijke te nemen winst te bepalen. Aanvullend wordt door de commissie gesteld dat een eventueel te veel genomen winst in eerdere jaren dient te worden gecorrigeerd als verliesneming.

Aangezien eerdere jaren bij het nemen van tussentijdse winst nog geen rekening werd gehouden met de specifieke risico's, valt voor 2019 de tussentijdse winstneming lager uit. Sterker nog, door de stellige uitspraak dat verlies moet worden genomen, is er geen winst, maar een verlies ter hoogte van € 0,36 miljoen. In onderstaande tabel is per grondexploitatie aangegeven welk bedrag aan tussentijdse winst-verliesneming is genomen.

Complex (bedragen x € 1.000)	Tussentijdse winstneming 2019
8311 Veghel - 't Ven	440
8318 Veghel - Vijfmaster	-84
8319 Veghel - Franciscusschool	7
8320 Veghel - Stadshobbywerkplaats	0
8335 Eerde - D'Eerdse Erven	6
8340 Zijtaart - Edith Stein	2
8345 Mariaheide - Steenoven II	-6
8346 Mariaheide - Mariahof	41
8355 Boerdonk - Korstenhof	52
8360 Keldonk - Keldonkse Morgen	3
8365 Schijndel - Hulzebraak 3e fase	47
8370 St. Oedenrode - Sluitappel-Noord/Dijksteegje	194
3270 Veghel - D'n Dubbelen	418
3271 Veghel - Doornhoek	-698
3285 Schijndel - Duin III Zuid 1e fase	-54
3286 Schijndel - Duin Noord	-6
Totaal	361

RISICOBEBEERSING

De risico's van de BIE zijn opgenomen in de risico-inventarisatie bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's van de bouwgronden worden afgedekt binnen het geheel van risicobeheersing dat wil zeggen dat de beschikbare weerstandscapaciteit van voldoende omvang moet zijn om de risico's van de bouwgronden af te dekken. Meer informatie hierover vindt u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor elk grondcomplex zijn de risico's in kaart gebracht. De risico's zijn onderverdeeld in voorziene risico's en onvoorziene of algemene risico's. De voorziene risico's zijn plan specifiek en per project te benoemen. Hierbij kan gedacht worden aan financiële risico's bij de uitvoering van civiele werkzaamheden, planontwikkeling en contractvoorwaarden. De financiële gevolgen van deze risico's zijn becijferd. Daarnaast is een kans van optreden geschat. De kans van optreden wordt vervolgens vermenigvuldigd met de omvang van het risico, waardoor een gewogen risicobedrag ontstaat. Met deze specifieke risico's is dit jaar ook rekening gehouden voor het bepalen van de tussentijdse winstneming.

Naast de plan specifieke voorzienbare risico's zijn er ook onvoorziene of algemene risico's. Dit zijn conjuncturele risico's met als mogelijk gevolg dat de gronduitgifte stagneert, de grondopbrengsten lager uit vallen, hogere kosten voor bouwrijp maken van de gronden of een hoger rentepercentage. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor alle grondexploitaties. Gezien de omvang en looptijd van de grondposities van de gemeente Meierijstad heeft een dalende grondprijs een grote impact op het resultaat. Om de omvang van de conjuncturele risico's te berekenen wordt per grondexploitatie vanaf het jaar 2021 de nog te realiseren opbrengst met 10% verlaagd en de nog te realiseren kosten met 10% verhoogd. Omdat het niet waarschijnlijk is dat beide risico's zich gelijktijdig voor zullen doen wordt het verkregen risicobedrag met 50% verlaagd.

Wanneer de financiële gevolgen van de risico's per plan vermenigvuldigd worden met de bijbehorende kans van optreden, ontstaat het financieel risicoprofiel van een grondcomplex. Daarnaast kent een groot aantal grondexploitaties nog een positief resultaat. Omdat geen rekening mag worden gehouden met deze positieve resultaten, vormen deze per grondexploitatie een eerste buffer om risico's op te vangen. Indien deze buffer niet meer toereikend is dan zou in dat geval voor het ontstane verlies een

voorziening moeten worden gevormd. Van alle grondexploitaties bij elkaar is het risicobedrag op basis van bovenstaande uitgangspunten circa € 56,6 miljoen. De verschillen per grondexploitatie zijn groot zoals uit de volgende tabel is af te lezen.

Naam complex (bedragen x € 1.000)	Risicobedrag
8311 Veghel - 't Ven	28
8313 Veghel - Veghels Buiten	22.933
8321 Veghel - LTS	150
8341 Zijtaart - Zuid	1.825
8346 Mariaheide - Mariahof	2
8350 Erp - Bolst	3.342
8360 Keldonk - Keldonkse Morgen	1
8375 Boskant - Elzenpad	29
8376 Boskant - Kremsele	175
3271 Veghel - Doornhoek	189
3272 Veghel - De Kempkens	27.013
3280 Erp - Molenakker II	900
Totaal	56.587

Net als bij de jaarrekening 2017 en 2018 doen zich de grootste risico's voor binnen 8313 Veghel - Veghels Buiten en 3272 Veghel - De Kempkens (Foodpark). Voor beide projecten heeft dit met name te maken met het feit dat nog niet alle gronden binnen deze grondexploitatie bestemd zijn en omdat de omvang van de nog te verkopen gronden groot is. Voordat de gronden verkocht kunnen worden zal de bestemming nog moeten worden gewijzigd en dat is mede afhankelijk van voldoende vraag. In 2018 is voor Meierijstad de woonvisie vastgesteld. Hieruit blijkt een mogelijke over programmering voor de kern Veghel. Afhankelijk van de ontwikkeling van de provinciale woningbouwprogrammering in 2020 en de werkelijke realisatie van woningbouwlocaties in Veghel kan dit een negatieve invloed hebben op het nog te bestemmen gedeelte van Veghels Buiten.

In de grondexploitatie Veghel - De Kempkens is de totale gebiedsontwikkeling van het plangebied opgenomen. De feitelijke ontwikkeling is in meerdere fasen geknipt. Voor een gedeelte van de resterende gronden is in 2018 een bestemmingsplan vastgesteld. Afhankelijk van eventuele beroepsprocedures zou dit bestemmingsplan in 2020 onherroepelijk kunnen worden. Ook is in 2019 een procedure gestart voor in totaal circa 13 hectare uitgeefbare grond.

Indien uiteindelijk blijkt dat er onvoldoende vraag is of andere belemmeringen aanwezig zijn om de gronden te bestemmen zullen de gronden uit de exploitatie moeten worden gehaald en worden afgewaardeerd naar de huidige waarde. De complexen in Veghel (Rembrandtboulevard, Stadshobbywerkplaats, LTS), Zijtaart- Zuid, Erp - Bolst (gedeeltelijk) hebben ook nog onbestemde gronden in de planopzet evenals industrieterrein Erp-Molenakker II. Alhoewel de financiële impact minder groot is geldt ook hiervoor dat een afwaardering plaats moet vinden naar de huidige waarde als de gronden niet bestemd kunnen worden.

Voorziening negatieve grondexploitaties

Bij de actualisatie van de grondexploitaties voor de jaarrekening 2019 zijn de nog te realiseren kosten en opbrengsten opnieuw begroot. Daardoor wordt aansluiting gezocht bij het prijspeil per 1 januari 2020 en worden ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in 2019 meegenomen in de ramingen. Hierdoor wijzigen de eerdere resultaten zoals deze waren opgenomen in de jaarrekening 2018. De resultaten van verwachte verliesgevende grondexploitaties zijn uiteraard ook aan deze wijzigingen onderhevig. Vandaar dat na actualisatie de omvang van de verplichte verliesvoorziening voor verliesgevende complexen opnieuw wordt bepaald. Door de bijstelling van een aantal grondexploitaties zijn de verwachte verliezen licht gestegen. Hierdoor kent de verliesvoorziening een tekort. Dit tekort wordt gevoed vanuit de algemene reserve.

Omdat er geen rente wordt toegerekend aan de verliesvoorziening is de omvang van de voorziening op basis van eindwaarde van de grondexploitaties bepaald.

Naam complex (bedragen x € 1.000)	Bedrag 31-12-2018	Bedrag 31-12-2019	Aanvullend ten laste (-) ten gunste (+) van 2019
8317 Veghel - 't Anker	-119	-133	-14
8320 Veghel - Stadshobbywerkplaats	-35	0	35
8321 Veghel - LTS	-86	-144	-58
8346 Mariaheide - Mariahof	0	0	0
8360 Keldonk - Keldonkse Morgen	0	0	0
8365 Schijndel - Hulzebraak 3e fase	-6	0	6
8375 Boskant - Elzenpad	-497	-517	-20
8376 Boskant - Kremselen	-644	-609	35
Totaal	-1.388	-1.404	-16

FINANCIËN

EXPLOITATIE

De exploitatie laat zien welke baten en lasten de gemeente heeft. Het verschil tussen baten en lasten noemen we het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten.

Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten geeft aan of we middelen aan het eigen vermogen kunnen toevoegen (bij een positief saldo) of dat we middelen aan het eigen vermogen moeten onttrekken (bij een negatief saldo).

De begrote toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves geven we aan met mutaties reserves.

Na deze verrekening met de reserves komen we dan tot het gerealiseerd (jaarrekening) resultaat.

EXPLOITATIERESULTAAT

De exploitatie laat zien welke baten en lasten de gemeente heeft. Het verschil tussen baten en lasten noemen we het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten.

RESULTAAT

De verantwoording van het financiële resultaat is gebonden aan wettelijke voorschriften. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hiervoor bepalend. Belangrijkste doelstelling van dit besluit is transparantie in verslaglegging. Belangrijk element hierin is de wijze van verwerking van mutaties in reserves. Bij de bepaling van het gerealiseerd resultaat worden deze mutaties afzonderlijk gepresenteerd.

Het BBV spreekt over:

- Het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten. Dit is *exclusief* geautoriseerde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. In 2019 is dit € 13,1 miljoen negatief. Dit is het totaal saldo van € 246,0 miljoen baten minus € 259,1 miljoen lasten.
- Het gerealiseerd resultaat is *inclusief* geautoriseerde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. In 2019 is dit resultaat € 0,7 miljoen positief.

Dit gerealiseerd resultaat is ten opzichte van de gewijzigde begroting een positieve ontwikkeling. We verwachtten immers een negatief resultaat van € 1,9 miljoen. Een positieve verschil van € 2,6 miljoen. De voorstellen ter bestemming van het gerealiseerde resultaat 2019 zijn € 2,4 miljoen. We stellen voor het verschil van € 1,7 miljoen te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve.

Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
Lasten	212.803	220.562	253.493	259.082	-5.589
Baten	219.043	221.547	226.020	245.998	19.979
Saldo van baten en lasten	-6.241	-984	27.473	13.083	14.390
Toevoeging reserves	35.891	8.463	16.640	22.084	-5.444
Onttrekking reserves	38.779	9.581	42.169	35.893	-6.276
Mutaties reserves	-2.888	-1.118	-25.529	-13.809	-11.719
Gerealiseerd resultaat	-9.129	-2.103	1.944	-726	2.670

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2019 voor wijziging			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma:									
0 Bestuur en ondersteuning	1.661	12.544	-10.883	1.947	13.712	-11.765	18.254	25.280	-7.026
1 Veiligheid	10	5.457	-5.447	645	6.972	-6.327	722	6.629	-5.907
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	760	13.044	-12.284	1.082	14.961	-13.879	1.139	14.825	-13.686
3 economische ontwikkelingen	22.714	23.897	-1.183	20.879	22.356	-1.477	26.957	27.687	-730
4 Onderwijs	1.109	9.308	-8.199	1.746	10.754	-9.008	1.456	9.807	-8.351
5 Sport, cultuur en recreatie	3.462	21.595	-18.133	5.149	27.883	-22.734	5.071	26.715	-21.644
6 Sociaal domein	17.526	81.845	-64.319	17.915	87.163	-69.248	18.025	83.044	-65.019
7 Volksgezondheid en milieu	17.416	21.053	-3.637	18.742	23.551	-4.809	17.216	21.630	-4.414
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	21.690	22.592	-902	21.922	22.896	-974	19.216	19.124	92
Totaal programma's	86.348	211.335	-124.987	90.027	230.248	-140.221	108.056	234.741	-126.685
Algemene dekkingsmiddelen:									
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	18.222	0	18.222	18.409	0	18.409	18.573	0	18.573
Algemene uitkeringen	115.229	6	115.223	116.044	17	116.027	117.526	0	117.526
Dividend	208		208	343	0	343	343	0	343
Saldo van de financieringsfunctie	373	-325	698	432	458	-26	383	471	-88
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	134.032	-319	134.351	135.228	475	134.753	136.825	471	136.354
Kosten van overhead	787	20.913	-20.126	765	22.636	-21.871	1.116	23.223	-22.107
Stelpost onvoorzien		350	-350	0	133	-133	0	0	0
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	647	-647
Totaal saldo van baten en lasten	221.167	232.279	-11.112	226.020	253.492	-27.472	245.997	259.082	-13.085
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	18.677	8.464	10.213	42.168	16.640	25.528	35.894	22.084	13.810
Het geraamde versus gerealiseerde resultaat	239.844	240.743	-899	268.188	270.132	-1.944	281.891	281.166	725
Totaal incidentele baten en lasten	4.372	5.301	-929	18.442	22.177	-3.735	29.817	34.923	-5.106

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Het gerealiseerde jaarrekeningresultaat is de optelsom van de resultaten op de diverse programma's en bestaat uit zowel positieve als negatieve afwijkingen ten opzichte van de tussentijds aangepaste begroting. De grootste afwijkingen in 2019 ten opzichte van de begroting zijn per programma weergegeven.

BESTUUR EN ONDERSTEUNING

(Bedragen x € 1.000)

Bestuur en Ondersteuning	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	39.501	34.032	35.012	50.347	-15.335
Baten	137.440	136.859	137.940	156.195	18.256
Saldo van baten en lasten	-97.939	-102.827	-102.927	-105.848	2.921
Toevoegingen reserves	13.417	6.077	12.614	12.619	-5
Onttrekking reserves	26.092	5.887	23.127	21.958	-1.169
Mutaties reserves	-12.675	190	-10.513	-9.339	-1.173
Resultaat programma	-110.614	-102.637	-113.440	-115.187	1.747

TOELICHTING

Bestuur en ondersteuning	Bedrag (x€1.000)	V/N
Lasten		
	bedrag	V/N
De individuele overdrachtswaarden van pensioenen (voormalige) collegeleden worden in hoge mate bepaald door de markttrente. Om de voorziening voor de wethouder pensioenen op het noodzakelijke niveau te houden heeft er een extra storting moeten plaatsvinden.	-2.102	N
In de loop van 2019 zijn er door mutaties in het personeelsbestand vacaturevoordelen ontstaan op het P-kostenbudget. In werkelijkheid zijn deze op diverse programma's ontstaan. Per saldo wordt het resultaat weergegeven binnen programma O.	685	V
In de afgelopen periode is een aantal besluiten genomen die te maken hebben met het beëindigen van ambtelijke dienstverbanden (mobiliteitsdienstverbanden). De kosten voor de mobiliteitsdienstverbanden zijn over het algemeen meerjarig. Dat betekent dat de kosten van een genomen besluit in 2019 ook doorvoeren naar 2020 en verder. Dat is een niet wenselijke situatie. Om dit te voorkomen is een voorziening mobiliteitsdienstverbanden gevormd (nadeel € 904).		
De budgetten voor onvoorzien, prijsontwikkeling, kapitaallasten vervangingsinvesteringen zijn niet volledig benut. Van de belastingdienst is een btw teruggave over oude jaren ontvangen.	757	V
Voor de te betalen vennootschapsbelasting 2019 is een bedrag verantwoord op basis van een voorlopige aangifte. Er is op dit moment nog geen overeenstemming met de belastingdienst over definitieve aanslag.	-647	N
Het aantal bezwaarprocedures is sinds 2017 sterk toegenomen. De kosten van inhuur om deze bezwaren taxatietechnisch af te handelen zijn daardoor ook sterk toegenomen.	-85	N
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit reserves. Wij stellen voor deze over te hevelen conform het overzicht eenmalige budgetten zoals opgenomen in de bijlage.	1.157	V
De gemaakte kosten voor de Fioretticampus zijn abusievelijk dubbel overgeboekt naar de betreffende Grondexploitatie. Deze overboeking wordt in 2020 weer gecorrigeerd, waardoor het op dat moment een nadeel op het resultaat wordt.	44	V
Incidenteel.		
Nadelig exploitatiesaldo op een aantal gemeentelijke panden. Saldo m.n. veroorzaakt door tussentijds opgezegde huur, het beëindigen van leegstandsbeheer v.m. gemeentehuis Schijndel en hogere werkelijke	-90	N

exploitatiekosten van het bestuurscentrum Sint-Oedenrode als gevolg van intensiever gebruik dan bij fusie was verondersteld. Verder in veel gemeentelijke objecten hogere kosten voor energieverbruik, met name veroorzaakt door hogere energietarieven en hogere energiebelastingen voor gas en elektra. Deels incidenteel, deels structureel.		
Als we investeringen later afsluiten dan geraamd, dan betekent dit dat er nog geen afschrijvingslasten worden gerealiseerd. Deze afschrijvingslasten waren wel al opgenomen in de begroting. De investeringen komen voor bij alle programma's, maar voor de verschillenverklaring zijn deze opgenomen binnen programma O.	930	V
Overige afwijkingen, per saldo.	75	V
Baten		
	bedrag	V/N
Netto-opbrengst van grondverkopen, grond ruilingen en pachten welke niet in de begroting 2019 waren opgenomen.	378	V
Algemene uitkering. Zowel de septembercirculaire 2019 als de decembercirculaire 2019 zijn ontvangen na het laatste bijsturingmoment (2e BERAP 2019). Hierdoor zijn deze circulaire niet in de begroting verwerkt. Dit zorgt voor een verschil tussen de werkelijk ontvangen bijdragen van het ministerie en de opgenomen raming in de begroting. Daarnaast zijn er bijstellingen van de algemene uitkering van voorgaande jaren (2017 en 2018) gedurende dit jaar ontvangen. Een deel van deze middelen is geoormerkt voor uitgaven sociaal domein (€ 1.060). Daarnaast worden inkomsten voor het Klimaatakkoord aangewend in 2020/2021. Zie voorstellen resultaatbestemming.	1.499	V
Opbrengsten ozb. De Woz waarde is in 2019 hoger dan die waar bij de vaststelling van de tarieven 2019 rekening mee is gehouden. Door jaarlijkse actualisatie van de tarieven op basis van de meest recente Woz waarde wordt dit jaarlijks gecompenseerd.	220	V
Invorderingen gemeentelijke belastingen als gevolg van inhaalslag voor invordering oude jaren is het aantal naheffingsaanslagen hoger geweest.	100	V
Geraamd resultaat	2.921	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves		
	bedrag	V/N
Lagere onttrekking i.v.m. nog niet uitgegeven budget digitalisering documenten	-180	N
Lagere onttrekking i.v.m. lagere kapitaallasten	-44	N
Lagere onttrekking i.v.m. nog niet uitgegeven eenmalige budgetten	-945	N
Toevoegingen reserves		
	bedrag	V/N
Vrijval reserve kapitaallasten i.v.m. activa niet meer te dekken uit reserve	-5	N
Totaal mutatie reserves	-1.173	N
Totaal	1.747	V

V = Voordeel, N = Nadeel

VEILIGHEID

(Bedragen x € 1.000)

Veiligheid	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	4.779	5.171	6.972	6.629	343
Baten	203	10	645	723	77
Saldo van baten en lasten	4.576	5.161	6.327	5.906	420
Toevoegingen reserves	12	12	0	0	0
Onttrekking reserves	16	20	83	33	-50
Mutaties reserves	-4	-8	-83	-33	-50
Resultaat programma	4.573	5.153	6.244	5.874	370

TOELICHTING

Veiligheid	Bedrag (x€1.000)	V/N
Lasten		
	bedrag	V/N
Bijdrage aan de Veiligheidsregio is lager vanwege lagere indexering.	55	V
Budget 2019 is te hoog gebleken. Daarom met ingang van 2020 budget structureel verlaagd in het kader van bezuinigingen Kadernota 2020.	105	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit reserves. Wij stellen voor deze over te hevelen conform het overzicht eenmalige budgetten zoals opgenomen in de bijlage.	82	V
Lokaal veiligheidsbeleid. In 2019 overwegend voorbereidende werkzaamheden. Uitvoering in 2020. Voorgesteld wordt om het restant budget 2019 van € 75.000 bij bestemming resultaat 2019 over te hevelen naar 2020.	75	V
Overige afwijkingen, per saldo	37	V
Baten		
	bedrag	V/N
Voordeel met name vanwege terugbetaling Veiligheidsfonds 2016/2017 en vergoeding andere gemeenten voor overhead projectleider ondermijning in dienst van Meierijstad.	66	V
Geraamd resultaat	420	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves		
Niet uitgegeven eenmalige budgetten met dekking reserve	-50	N
Toevoegingen reserves		
	bedrag	V/N
Totaal mutaties reserves	-50	N
Totaal	370	V

V = Voordeel, N = Nadeel

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

(Bedragen x € 1.000)

Verkeer, vervoer en waterstaat	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	11.006	7.760	14.961	14.825	136
Baten	1.008	760	1.082	1.139	57
Saldo van baten en lasten	9.997	6.999	13.879	13.686	193
Toevoegingen reserves	1.865	1.749	1.292	1.292	0
Onttrekking reserves	3.676	322	5.981	5.839	-142
Mutaties reserves	-1.810	1.427	-4.689	-4.547	-142
Resultaat programma	8.187	8.426	9.190	9.139	51

TOELICHTING

Verkeer, vervoer en waterstaat	Bedrag (x€1.000)	V/N
Lasten		
	bedrag	V/N
In 2019 zijn er geen bermen afgeroofd in verband met PFAS. (poly- en perfluoralkylstoffen.) Daarnaast is er meer slootonderhoud geweest door het beleid Waterschap Aa en Maas die controleren op het profiel van schouwsloten. Als gevolg van dit beleid zijn er dwang aanschrijvingen van Aa en Maas ontvangen om sloten te her profileren.	24	V
Er heeft een éénmalige storting plaats gevonden in de voorziening Groot onderhoud civiele kunstwerken, omdat de voorziening anders negatief was. De reden hiervoor is dat de steigers bij de haven in Veghel onderhoud behoeften wat niet bij de begroting was voorzien.	-67	N
Extra onderhoudskosten aan lichtmasten en armaturen en schades openbare verlichting. De schades zijn grotendeels verhaald op de aanbidders en verzekering (zie ook baten). Daarnaast is er minder elektra verbruik geweest.	-129	N
Bij het nieuwe bestek IBN/WSD voor straatreiniging zijn de arealen opnieuw in beeld gebracht. Hierbij werd geconstateerd dat de begrote hoeveelheden niet overeen kwamen met de werkelijkheid. De indexeringen van de lopende contracten zijn in de tweede helft van 2019 bekend geworden wat extra kosten met zich mee brengt. De veegmachine kan naar aanleiding van de ontwikkelopdracht buitendienst niet meer ingezet worden. Vegen wordt nu door een externe partij uitgevoerd.	-262	N
Bovenstaande aanpassingen zijn in de begroting 2020 verwerkt.		
De winter 2018-2019 heeft ervoor gezorgd dat er extra kosten voor gladheidsbestrijding zijn geweest. Daarnaast hebben de gladheidscoördinatoren een training gevolgd.	-78	N
Er zijn extra onderhoudskosten aan de bewegwijzeringen en de verkeersregelininstallaties (VRI) geweest. Daarnaast is er een nieuw beheerplan VRI opgesteld.	-35	N
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit reserves. Wij stellen voor deze over te hevelen conform het overzicht eenmalige budgetten zoals opgenomen in de bijlage.	382	V
Overige afwijkingen, per saldo	79	V
Baten		
	bedrag	V/N

In 2019 zijn door de nutsbedrijven op grote schaal wijksaneringen uitgevoerd, waarvoor er incidenteel extra vergoedingen van degeneratiekosten wegen zijn ontvangen.	174	V
Verhaalbare schades openbare verlichting	105	V
Geraamd resultaat	193	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves		
	bedrag	V/N
Lagere onttrekking uit reserve i.v.m. lagere kapitaallasten	-138	N
Lagere onttrekking i.v.m. niet uitgeven eenmalige budgetten	-127	N
Onttrekking kosten Rembrandtlaan uit bestemmingsreserve	123	V
Toevoegingen reserves		
	bedrag	V/N
Totaal mutaties reserves	-142	N
Totaal	51	V

V = Voordeel, N = Nadeel

ECONOMIE

(Bedragen x € 1.000)

Economie	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	16.751	23.847	22.356	27.687	-5.331
Baten	15.917	22.714	20.878	26.957	6.079
Saldo van baten en lasten	834	1.134	1.477	730	748
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	247	135	585	206	-379
Mutaties reserves	-247	-135	-585	-206	-379
Resultaat programma	587	999	892	523	369

TOELICHTING

Economie	Bedrag (x€1.000)	V/N
Lasten		
	bedrag	V/N
Er zijn extra kosten gemaakt voor toezicht op aanleg glasvezel buitengebied en grootschalige wijksaneringen nutsbedrijven. Tegenover deze kosten staan legesinkomsten (zie baten).	-92	N
Betreft een onderzoek naar locatie van centrum/stichting tegen voedselverspilling. Het project heeft vertraging opgelopen waardoor er in 2019 minder betaald is dan verwacht. Over kwaliteit eerste rapportages was men niet tevreden. De opdrachtnemer gaat zijn werk opnieuw doen.	39	V
Vanwege minder ontvangen reclamebelasting wordt, conform afspraken met Centrummanagement de bijdrage aan Centrummanagement lager.	41	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit reserves. Wij stellen voor deze over te hevelen conform het overzicht eenmalige budgetten zoals opgenomen in de bijlage.	564	V
De actualisatie van de grondexploitatie (bedrijventerreinen) is toegelicht in de paragraaf grondbeleid. De binnen programma 3 verantwoorde kosten grondexploitatie betreft de bedrijfsterreinen. Zie paragraaf grondbeleid voor een onderbouwing van de winstnemingen en aanpassingen van de verliesvoorzieningen binnen de grondexploitatie (bedrijventerreinen).	302	V
Overige afwijkingen, per saldo	144	N
Baten		
	bedrag	V/N
Tegenover de extra legesopbrengsten kabels en leidingen staan extra kosten.	38	V
Geraamd resultaat	748	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves		
	bedrag	V/N
Lagere onttrekking i.v.m. niet uitgeven eenmalige budgetten	-342	N
Lagere onttrekking i.v.m. nog niet volledig ingezet nieuw beleid	-37	N
Toevoegingen reserves		
	bedrag	V/N

Totaal mutaties reserves	-379	N
Totaal	369	V

V = Voordeel, N = Nadeel

ONDERWIJS

(Bedragen x € 1.000)

Onderwijs	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	8.223	9.020	10.754	9.807	948
Baten	1.469	1.109	1.746	1.456	-290
Saldo van baten en lasten	6.754	7.911	9.008	8.351	658
Toevoegingen reserves	120	120	35	35	0
Onttrekking reserves	1.174	460	1.133	745	-388
Mutaties reserves	-1.054	-340	-1.098	-710	-388
Resultaat programma	5.700	7.571	7.911	7.641	270

TOELICHTING

Onderwijs	Bedrag (x€1.000)	V/N
Lasten		
	bedrag	V/N
De interne vergoeding voor de kosten van het gymonderwijs voor het basisonderwijs valt hoger uit dan begroot. Deze verrekening is uitgevoerd conform de onderwijshuisvestingsverordening terwijl de begrotingscijfers nog (deels) zijn gebaseerd op de oude verrekensystematiek uit de 3 voormalige gemeenten. Hier staat tegenover dat op sportaccommodaties op dit onderdeel een hogere inkomst is gerealiseerd dan begroot. Structureel.	-71	N
Een aantal onderwijshuisvestingsvoorzieningen voor HUB Veghel en de Edith Steinschool is via de spoedprocedure uit de onderwijshuisvestingsverordening voor gemeentelijke vergoeding in aanmerking gebracht. Deze kosten worden gedekt uit de stelpost onvoorzien. Incidenteel.	-48	N
Stelpost Onderwijshuisvesting Voortgezet Onderwijs: Onderhandelingen met OMO over nieuwe decentralisatieovereenkomst lopen nog door in 2020 van. In 2019 is het budget daarom (nog) niet aangewend. Er wordt voorgesteld om het budget over te hevelen naar 2020. Incidenteel.	156	V
Hogere uitgaven voor het Voortgezet. Voor het Eldecollege betreft dit m.n. hogere belastingen en verzekeringen. Voor OMO is er sprake van een hogere bijdrage op grond van de doordecentralisatie-overeenkomst. Structureel.	-51	N
In 2019 zijn we, na de harmonisatie van de peuteropvang en het uitgevoerde Diensten van Algemeen Economisch Belang onderzoek, van start gegaan met nieuw beleid voor peuteropvang. Het jaar 2019 hebben we gebruikt om te monitoren of we de juiste inschattingen hebben gemaakt qua aantallen peuters. In 2020 krijgen we meer inzicht in wat het exacte budget voor peuteropvang moet zijn. Structureel.	42	V
De 2 buurtsportcoaches zijn in 2019 nog niet volledig ingevuld. Incidenteel.	85	V
Budget voor laaggeletterdheid (inclusief ontvangen subsidiegelden Stg. ABC) is niet volledig aangewend. In 2020 loopt dit project door en worden er nog aanvullende subsidiegelden ontvangen. Bij de Kadernota 2020 is daarom op voorhand al besloten dat dit saldo wordt overgeheveld naar 2020. Incidenteel.	29	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit reserves. Wij stellen voor deze over te hevelen conform het overzicht eenmalige budgetten zoals opgenomen in de bijlage.	466	V
Het niet bestede deel van de ontvangen Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB-gelden) 2019 reserveren we voor 2020 e.v. Budgettair neutraal; zie ook de baten.	355	V

Exploitatiesaldo schoolgebouwen in MFA's. De overschrijdingen zijn met name een gevolg van het feit dat de begrotingsbedragen tot op heden niet zijn geïndexeerd en de werkelijke kosten van m.n. energie stijgen als gevolg van de hogere tarieven. Deze verhoogde kosten worden gecompenseerd door de verhoogde inkomsten (zie baten). Structureel.	-33	N
Overige afwijkingen, per saldo	18	V
Baten		
	bedrag	V/N
De OAB-gelden 2019 zijn conform definitieve beschikking ontvangen. Het niet bestede deel wordt overgeheveld naar 2020. Budgettair neutraal; zie ook de lasten.	-355	N
Huurinkomsten schoolgebouwen. Deze worden m.n. veroorzaakt doordat de ontvangen bijdragen van derden en huurinkomsten bij schoolgebouwen hoger zijn dan begroot. De werkelijke inkomsten zijn geïndexeerd, terwijl hiermee in de begroting (nog) geen rekening is gehouden. De hogere vergoeding dient deels ter dekking van de hogere, niet begrote, exploitatielasten (zie lasten). Structureel.	65	V
Geraamd resultaat	658	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves		
	bedrag	V/N
Lagere onttrekking i.v.m. niet uitgegeven eenmalige budgetten	-388	N
Toevoegingen reserves		
	bedrag	V/N
Totaal mutaties reserves	-388	N
Totaal	270	V

V = Voordeel, N = Nadeel

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

(Bedragen x € 1.000)

Sport, cultuur en recreatie	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	20.952	20.999	27.883	26.715	1.168
Baten	3.542	3.462	5.149	5.071	-77
Saldo van baten en lasten	17.409	17.537	22.734	21.644	1.091
Toevoegingen reserves	422	372	145	145	0
Onttrekking reserves	2.329	1.293	2.788	1.672	-1.116
Mutaties reserves	-1.907	-922	-2.643	-1.527	-1.116
Resultaat programma	15.503	16.615	20.091	20.116	-25

TOELICHTING

Sport, cultuur en recreatie	Bedrag (x€1.000)	V/N
Lasten		
	bedrag	V/N
Stormschades groen: In de eerste helft 2019 zijn er 2 stormschades geweest. Voor de opruimwerkzaamheden is de buitendienst ingezet, waardoor planmatige snoei werkzaamheden niet zijn uitgevoerd. Daardoor is er een achterstand op snoeiwerkzaamheden ontstaan. Om deze achterstand weg te werken is een externe partij ingezet. Gedeeltelijk is de achterstand weggewerkt en het overige wordt in 2020 uitgevoerd. Vanwege de ontwikkelopgave van de buitendienst is er tijdelijk sprake van minder productieve inzet voor groenonderhoud. Ter compensatie is een externe partij ingehuurd. Medio 2019 is het onderhoud groen van centrum Veghel en St Oedenrode over gegaan van eigen beheer naar IBN/WSD. Hierbij is eerst een O-beurt uitgevoerd om te kunnen voldoen aan de beeldkwaliteit. Daarnaast hebben er areaalcorrecties plaatsgevonden. Bovenstaande kosten zijn incidenteel en daar waar nodig reeds verwerkt in de begroting 2020.	-223	N
Enerzijds is er sprake van een nadeel als gevolg van een interne verrekening ten gevolge van harmonisatie tarieven binnensportaccommodaties en anderzijds een voordeel in verband met het niet bestede budget inzake het Nationaal Sportakkoord (dit budget gaat mee over naar 2020).	22	V
Uitgaven beheer en exploitatie zwembaden De Molenhey en De Neul hoger dan begroot. De begrotingsbedragen zijn excl. BTW De werkelijke kosten zijn inclusief btw verantwoord. Daarnaast blijken de kosten van gas en elektra door de verhoogde tarieven en energiebelasting aanzienlijk gestegen. Verder is het schoonmaakcontract voor het zwembad De Molenhey in 2018 éénzijdig opgezegd. In het kader van social return is er voor gekozen om hiervoor voortaan IBN (huisleverancier) te contracteren.	-100	N
Uitgaven beheer en exploitatie gemeentelijke sportaccommodaties hoger dan begroot. De begrotingsbedragen zijn excl. BTW. De werkelijke kosten zijn inclusief BTW verantwoord. Daarnaast blijken de kosten van gas en elektra door de verhoogde tarieven en energiebelasting aanzienlijk gestegen. In enkele accommodaties, zijn de schoonmaakkosten hoger dan begroot als gevolg van duurdere contracten, zijn er nieuwe materialen aangeschaft en zijn er niet voorziene maatregelen getroffen in het kader van legionellapreventie.	-119	N

Vanwege BTW is er meer aan huur geïnd bij CHV. Dit is via een subsidie weer teruggesluisd aan Phoenix Cultuur. Per saldo is dit budgettair neutraal (zie ook verschil bij baten).	-60	N
Bij de begroting is geen rekening gehouden met de servicebijdrage voor complementaire ruimten van het Theater aan de Noordkade.	-20	N
Er zijn minder kunstwerken aangekocht dan voorzien omdat de focus in 2019 lag op het beheer en onderhoud van de bestaande kunstcollectie (binnen- en buitenkunstwerken).	30	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit reserves. Wij stellen voor deze over te hevelen conform het overzicht eenmalige budgetten zoals opgenomen in de bijlage.	1.017	V
Overige afwijkingen, per saldo	285	V
Baten		
	bedrag	V/N
De verkoop van het kaphout levert nagenoeg niets meer op. Dit is een structureel nadeel.	-45	N
Ontvangen SPUK-bijdrage niet begroot, wel ontvangen. Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de <i>Regeling specifieke uitkering stimulering sport</i> .	144	V
Exploitatieresultaat zwembaden en gemeentelijke binnensportaccommodaties. Dit resultaat is vooral een gevolg van de niet begrootte, maar wel geboekte interne verrekening in verband met harmonisatie subsidies en de interne verrekening gymonderwijs. Dit voordeel is feitelijk budgettair neutraal omdat deze bedragen aan de lastenkant terugkomen, waar ze eveneens niet begroot waren.	100	V
Voordeel door extra huur die is geïnd bij CHV vanwege BTW. Per saldo budgettair neutraal. Zie ook lasten.	60	V
Geraamd resultaat	1.091	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves		
	bedrag	V/N
Lagere onttrekking uit reserve i.v.m. lagere kapitaallasten	-201	N
Lagere onttrekking i.v.m. niet uitgegeven eenmalige budgetten	-915	N
Toevoegingen reserves		
	bedrag	V/N
Totaal mutaties reserves	-1.116	N
Totaal	-25	N

V = Voordeel, N = Nadeel

SOCIAAL DOMEIN

(Bedragen x € 1.000)

Sociaal domein	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	79.775	79.489	87.162	83.044	4.118
Baten	19.527	17.526	17.916	18.024	109
Saldo van baten en lasten	60.247	61.964	69.247	65.020	4.227
Toevoegingen reserves	3.269	128	17	5.457	-5.439
Onttrekking reserves	4.290	1.380	6.789	4.192	-2.596
Mutaties reserves	-1.021	-1.253	-6.772	1.264	-8.036
Resultaat programma	59.226	60.711	62.475	66.284	-3.809

TOELICHTING

Sociaal domein	Bedrag (x€1.000)	V/N
Lasten		
	bedrag	V/N
ALGEMEEN SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE		
In 2019 zijn rijksgelden ontvangen voor maatschappelijke begeleiding en voor verhoging taalniveau statushouders. Deze middelen zijn in 2019 niet besteed. Inmiddels is er een plan van aanpak gemaakt om de middelen alsnog in te zetten in 2020.	222	V
JEUGD		
Vanwege personele ontwikkeling is de uitvoering van het preventief jeugdbeleid achter gebleven. Dit levert een incidenteel voordeel op.	129	V
Het eerstelijnsloket jeugd heeft minder gekost. Dit komt deels doordat in 2019 de praktijkondersteuners jeugd GGZ bij de huisartsen nog niet volledig operationeel waren en er is budget over wat gereserveerd was voor het voorliggend veld. Dit geeft een incidenteel voordeel.	206	V
Bij de inkoop van de individuele voorzieningen in natura voor jeugd is een eenmalig voordeel door een positieve afrekening over 2018.	230	V
PGB voorzieningen voor jeugd zijn voor ruim € 1,1 miljoen verstrekt maar in werkelijkheid is er maar voor € 0,8 mln. besteed. Hiernaast zien we structurele ruimte in het budget van € 0,3 mln die vanaf 2020 wordt ingezet voor inkoop in natura.	612	V
De vooruitbetaalde kosten voor de transformatie zijn dit jaar niet besteed en worden overgeheveld naar 2020.	982	V
Budgettair neutrale afwijkingen (zowel inkomsten als uitgaven)	-563	N
WMO		
Door een explosieve groei van het aantal cliënten zijn de kosten voor de voorziening hulp bij het huishouden, flink opgelopen. Dit is het gevolg van de invoer van het abonnementstarief per 1-1-2019. In 2019 is het aantal cliënten van zorg in natura gestegen met 19% van 1422 naar 1687 cliënten.	-444	N
Voor de voorziening Wmo begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf zien we een incidentele afwijking doordat we rekening houden met een positieve afrekening over 2019 voor zowel zorg in natura als pgb.	157	V
Voor hulpmiddelen is de sterfhuisconstructie met Welzorg per 31-12-2019 geëindigd. Met de geleidelijke overgang naar Medipoint worden de kosten hoger. De ramingen lopen hier op achter. Door de vergrijzing en doordat mensen langer	-98	N

zelfstandig thuis wonen, is er ook een gestage stijging in het aantal uitstaande hulpmiddelen merkbaar.		
Op het beleidsterrein sluitende aanpak van mensen met verward gedrag was de inzet van de Wijk GGD'ers in 2019 minder dan verwacht. Door schaarste op de arbeidsmarkt kon een tweede functionaris pas later in het jaar ingezet worden.	98	V
PARTICIPATIE		
Bij het opstellen van de 2 ^e berap werd geconstateerd dat de uitgaven voor de participatievoorzieningen het eerste halfjaar veel hoger waren dan begroot. Hiermee was de verwachting dat deze trend zich in het tweede halfjaar zou doorzetten. In het tweede halfjaar is het aantal uitkeringsgerechtigden echter zodanig afgenomen dat de verhoogde aantallen van het eerste halfjaar werden gecompenseerd. Het aantal uitkeringsgerechtigden daalde in 2019 bij de Wwb van 757 naar 706 en bij de IOAW van 63 naar 52.	49	V
Voor participatietrajecten en activiteiten is meer uitgegeven.	-81	N
Voor de uitkeringsdebiteuren is een nieuw systeem ontwikkeld voor het berekenen van de waarde en de voorziening. Dit geeft een (technisch) voordeel. Een deel hiervan is budgettair neutraal omdat er bij de inkomsten een nadeel is van € 284.000.	459	V
Er werd in 2019 minder gebruik gemaakt van de schuldhulpregeling zodat er minder beroep gedaan is op de inzet van de gemeentelijke Kredietbank in 's-Hertogenbosch.	82	V
In 2019 zijn er minder adviezen geweest voor aanvragen Bbz. Dit geeft een voordeel van € 109.000. Hiernaast zijn er voor Bbz ook minder verstrekkingen geweest waardoor een voordeel van € 343.000 ontstaat. Deels is dit budgettair neutraal. Voor deze lagere uitgaven voor Bbz wordt door het Rijk subsidie verstrekt. Deze subsidie is ook lager en dus zien we bij de inkomsten een tekort op Bbz	452	V
Diversen		
Overige verschillen	22	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we eenmalige budgetten uit reserves. Wij stellen voor deze over te hevelen conform het overzicht eenmalige budgetten zoals opgenomen in de bijlage.	1.604	V
Baten		
	bedrag	V/N
ALGEMEEN SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE		
Bij de begroting 2019 is rekening gehouden met een verkoopopbrengst van het pand Koetshuis De Werf. Het pand is verkocht maar de levering vindt als gevolg van een bestemmingsplanwijziging pas plaats in 2020.	-185	N
JEUGD		
Budgettair neutrale afwijkingen (zowel uitgaven als inkomsten)	569	V
WMO		
Budgettair neutrale afwijkingen (zowel uitgaven als inkomsten)	100	V
PARTICIPATIE		
De definitieve vaststelling van het BUIG budget was hoger dan bij de voorlopige vaststelling was aangegeven.	113	V
Er is minder ontvangen voor aflossing van uitkeringsdebiteuren.	-92	N
Voor de uitkeringsdebiteuren is een nieuw systeem ontwikkeld voor het berekenen van de waarde van de voorziening. Hierdoor is er bij de uitgaven een voordeel van € 459.000. Een deel hiervan is budgettair neutraal omdat er bij de inkomsten een nadeel is.	-284	N
Voor het verstrekken van adviezen en leningen voor de Bbz wordt door het Rijk een subsidie verstrekt. Zoals bij de uitgaven is te zien zijn de kosten € 452.000 lager dan begroot. Hierdoor zijn ook de inkomsten lager.	-341	N
In 2019 is van IBN een uitkering egalisatiereserve ontvangen van € 221.000 voor participatie activiteiten. Deze zijn op participatie werk geboekt en worden in 2020	201	V

ingezet. Er zijn ook nog enkele kleinere afwijkingen bij participatie werk waarmee het voordelige saldo op € 201.000 komt.		
Diversen		
Overige verschillen	28	V
Geraamd resultaat	4.227	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves		
	bedrag	V/N
Lagere onttrekking i.v.m. nog niet uitgegeven kosten transitie	-982	N
Lagere onttrekking i.v.m. lagere kapitaallasten	-10	N
Lagere onttrekking i.v.m. nog niet uitgegeven eenmalige budgetten	-1.604	N
Toevoegingen reserves		
	bedrag	V/N
Storting saldo sociaal domein 2019 in bestemmingsreserve sociaal domein	-5.439	N
Totaal mutaties reserves	-8.036	N
Totaal	-3.809	N

V = Voordeel, N = Nadeel

VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

(Bedragen x € 1.000)

Volksgesondheid en milieu	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
Lasten	19.241	20.013	23.551	21.630	1.921
Baten	16.669	17.416	18.742	17.216	-1.525
Saldo van baten en lasten	2.572	2.597	4.810	4.414	396
Toevoegingen reserves	6	6	0	0	0
Onttrekking reserves	395	14	1.161	769	-392
Mutaties reserves	-389	-8	-1.161	-769	-392
Resultaat programma	2.183	2.589	3.648	3.645	4

TOELICHTING

Volksgesondheid en milieu	Bedrag (x€1.000)	V/N
Lasten		
	bedrag	V/N
Overschot Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) 2019: Het verschil bij de jaarrekening 2019 ten opzichte van de begroting 2019 wordt door 3 factoren verklaard. In de begroting 2019 van de ODBN was rekening gehouden met een hogere urenbesteding voor Meierijstad dan in het bijgestelde werkprogramma 2019 van ODBN. Vervolgens blijkt dat gedurende 2019 minder uren is besteed door ODBN aan basistaken en verzoektaken dan in het werkprogramma is opgenomen. Tenslotte blijkt het werkelijk gemiddeld uurtarief lager dan begroot. Tezamen zorgt dit voor een overschot van € 332k bij de jaarrekening 2019 ten opzichte van het begroot bedrag 2019	332	V
In 2019 nog weinig uitgaven voor uitvoeringsplan gezondheidsbeleid.	70	V
In 2019 hebben we een (voorlopige) lagere bijdrage van € 310.000 Nedvang ontvangen dan begroot. De oorzaak hiervan is minder netto vergoeding dan waar we in de begroting rekening hebben gehouden. Verder is er voor een bedrag van € 210.000 meer aan afvalstoffenheffing/reinigingsrecht opgelegd dan begroot. Overige kosten € 10.000 nadelig.	-110	N
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit reserves. Wij stellen voor deze over te hevelen conform het overzicht eenmalige budgetten zoals opgenomen in de bijlage.	391	V
Overige afwijkingen, per saldo	-248	N
Baten		
	bedrag	V/N
In 2019 zijn minder rechthebbenden aangeschreven voor het verlengen van de graf- en onderhoudsrechten dan begroot. Voor een deel van deze aanschrijvingen zijn de grafrechten verlengd. Voor de overige graven is aangegeven dat de graven geruimd kunnen worden. In 2019 hebben we 21 begravingen/urn bijzettingen gehad.	-39	N
Geraamd resultaat	396	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves		
	bedrag	V/N

Lager onttrekking i.v.m. lagere bijdrage ODBN	-332	N
Lagere onttrekking i.v.m. nog niet uitgegeven eenmalige budgetten	-60	N
Toevoegingen reserves		
	bedrag	V/N
Totaal mutaties reserves	-392	N
Totaal	4	V

V = Voordeel, N = Nadeel

VHROSV

(Bedragen x € 1.000)

VHROSV	Jaarrekening 2018	Begroting Primitief 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	21.705	22.333	22.896	19.124	3.772
Baten	23.269	21.690	21.922	19.216	-2.705
Saldo van baten en lasten	-1.564	642	974	-93	1.066
Toevoegingen reserves	16.780	0	2.537	2.537	0
Onttrekking reserves	561	70	522	479	-43
Mutaties reserves	16.219	-70	2.015	2.058	-43
Resultaat programma	14.655	573	2.988	1.965	1.023

TOELICHTING

VHROSV	Bedrag (x€1.000)	V/N
Lasten		
	bedrag	V/N
Overschot invoering Omgevingswet. Dit overschot is mede ontstaan omdat enerzijds beoogde werkzaamheden voor de MER (Milieu Effect Rapportage) procedure bij de omgevingsvisie later zijn gestart en deels zijn doorgeschoven naar 2020. Anderzijds zijn de verplichtingen voor een nieuwe ICT omgevingsapplicatie in 2019 aangegaan maar komen in 2020 tot betaling. Voorgesteld wordt om de restantmiddelen via saldobestemming bij deze jaarrekening over te hevelen naar 2020.	162	V
Lagere kosten bestemmingsplannen. De externe advieskosten ten behoeve van bestemmingsplannen zijn ten opzichte van de begroting achtergebleven doordat advisering minder nodig bleek. Voorgesteld wordt om dit restant via saldobestemming bij deze jaarrekening over te hevelen naar 2020 ten behoeve van de extra werkzaamheden gedurende 2020 voor de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021.	149	V
Incidentele budgetten zijn niet geheel benut en nog niet afgerond. Meestal dekken we éénmalige budgetten uit reserves. Wij stellen voor deze over te hevelen conform het overzicht eenmalige budgetten zoals opgenomen in de bijlage.	43	V
Zie paragraaf grondbeleid voor een onderbouwing van de winstnemingen en aanpassingen van de verliesvoorzieningen binnen de grondexploitatie.	-717	N
Overige afwijkingen, per saldo	-45	N
Baten		
	bedrag	V/N
Leges omgevingsvergunning. Er zijn meer aanvragen binnen gekomen en grotere bouwplannen dan verwacht. Met name aan het eind van het jaar zijn een aantal grote bouwprojecten in rekening gebracht.	572	V
Facilitaire projecten, bijdragen van derden. Onder andere vanuit de ontwikkeling van woningbouw op de locatie Scheifelaar II wordt per verkochte m2 bouwgrond een bijdrage betaald aan kostenverhaal. Deze inkomsten worden verantwoord op dit faciliterende complex. Tegenover deze inkomsten staan geen directe kosten..	592	V
Hogere opbrengsten anterieure overeenkomsten. De werkelijke opbrengsten uit anterieure overeenkomsten blijken in 2019 hoger dan geraamd. Dit is ontstaan doordat er veel incidentele verzoeken met een grote financiële omvang gedurende 2019 in rekening zijn gebracht, Voorgesteld wordt om dit restant via	310	V

saldobestemming bij deze jaarrekening over te hevelen naar 2020 ten behoeve van de extra werkzaamheden gedurende 2020 voor de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2021.		
Geraamd resultaat	1.066	V
Mutaties reserves:		
Onttrekkingen reserves		
	bedrag	V/N
Lagere onttrekking i.v.m. niet uitgeven eenmalige budgetten	-43	N
Toevoegingen reserves		
	bedrag	V/N
Totaal mutaties reserves	-43	N
Totaal	1.023	V

V = Voordeel, N = Nadeel

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In het algemeen geldt dat een gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten raamt in de begroting. Structurele baten en lasten zijn dus de regel, incidentele baten en lasten zijn de uitzondering. Deze uitzonderingen worden inzichtelijk gemaakt in het overzicht van incidentele baten en lasten.

Het verschil tussen incidenteel en structureel is niet altijd even scherp te trekken.

De aard van de begrotingspost is in eerste instantie bepalend of een post als structureel of incidenteel aangemerkt wordt.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma O	770	1.065	-295	9.417	9.241	176	25.043	27.363	-2.320
Verkoop voormalig schoolgebouw Beatrixsingel	0	0	0	350	0	350	350	0	350
Wijziging eigen risico ZW/WGA (0 %)	0	0	0	0	-202	202	0	-189	189
Aanpassing stelpost BCF, algemene uitkering	0	0	0	-1.812	0	-1.812	-1.812	0	-1.812
Extra storting voorziening wachtgelden wethouders	0	0	0	0	0	0	0	2.102	-2.102
Vorming voorziening mobiliteitsdienstverbanden	0	0	0	0	0	0	0	904	-904
Teruggave BTW sport jaren 2013 tot met 2018	0	0	0	0	0	0	216	0	216
Te betalen vennootschapsbelasting 2019	0	0	0	0	0	0	0	647	-647
Extra werkzaamheden ivm bezwaarschriften WOZ-waarde	0	0	0	0	0	0	0	85	-85
Extra opbrengst ivm grondverkopen, grondruilingen en pachten	0	0	0	0	0	0	378	0	378
Incidentele verhogingen algemene uitkering	0	0	0	0	0	0	404	0	404
Algemene uitkering 2018 (onderuitputting accres)	0	0	0	-385	0	-385	-385	0	-385
Middelen ten behoeve van generatie-pact	0	0	0	0	140	-140	0	140	-140
Vrijval voorziening Veghels Buiten en afwaardering complex Grondexploitatie	0	0	0	0	0	0	15.548	15.548	0
Diverse incidentele baten en lasten kleiner dan 50	0	20	-20	106	170	-64	87	151	-64

EB Knelpuntenbudget	0	0	0	0	52	-52	0	49	-49
EB Informatiebeveiliging (IT audit + GAP analyse)	0	0	0	0	75	-75	0	80	-80
EB Burger Innovatiefonds (MVM)	0	250	-250	0	346	-346	0	51	-51
EB Conceptualisering resultaten beleid college.	0	0	0	0	95	-95	0	13	-13
EB Citymarketing	0	0	0	0	100	-100	0	91	-91
EB Organisatieoptimalisatie	0	250	-250	-50	403	-453	0	201	-201
EB Leegstaand vastgoed,bijeenbrengen vraag en aanbod	0	0	0	0	25	-25	0	0	0
EB Opzet en uitvoer leefbaarheidsinstrument in wijk	0	0	0	0	50	-50	0	31	-31
EB Energielabeling	0	60	-60	0	117	-117	0	7	-7
EB Bewerken en afsluiten archieven voormalige gemeenten	0	20	-20	0	75	-75	0	0	0
EB Onderzoek huisvesting locatie Sint-Oedenrode	0		0	0	56	-56	0	56	-56
EB Raad van Verbeelding	0	50	-50	0	50	-50	0	10	-10
EB Digitalisering documenten VTH software	0	255	-255	0	255	-255	0	7	-7
EB Ontwikkelopdracht uitvoeringsorganisatie	0	160	-160	0	160	-160	0	105	-105
Mutaties reserves	770	0	770	2.079	1.032	1.047	1.128	1.032	96
Vrijval jaarrekeningresultaat 2018 uit reserve	0	0	0	9.129	0	9.129	9.129	0	9.129
Storting jaarrekeningresultaat 2018 in AR	0	0	0	0	4.661	-4.661	0	4.661	-4.661
Storting jaarrekeningsaldo 2018 tbv diverse bestemmingen	0	0	0	0	1.581	-1.581	0	1.581	-1.581

Toelichting op incidentele baten en lasten groter dan €500.000

Aanpassing stelpost BCF, algemene uitkering

Conform de richtlijnen van de provinciale toezichthouder is de stelpost voor het BTW-compensatiefonds geschrapt. Dit heeft te maken met het bereiken van het plafond voor dit fonds.

Extra storting voorziening wachtgelden wethouders

De individuele overdrachtswaarden van pensioenen voor (voormalig) collegeleden worden in hoge mate bepaald door de marktrente. Om de voorziening op het noodzakelijke niveau te houden heeft er een extra storting plaatsgevonden.

Vorming voorziening mobiliteitsdienstverbanden

In de afgelopen periode is een aantal besluiten genomen die te maken hebben met het beëindigen van ambtelijke dienstverbanden (mobiliteitsdienstverbanden). De kosten voor de mobiliteitsdienstverbanden zijn over het algemeen meerjarig. Dat betekent dat de kosten van een genomen besluit in 2019 ook doorvoeren naar 2020 en verder. Dat is een niet wenselijke situatie. Om dit te voorkomen is in 2019 een voorziening mobiliteitsdienstverbanden gevormd.

Te betalen vennootschapsbelasting 2019

Het betreft de voorlopige aangifte vennootschapsbelasting. Er is nog geen overeenstemming met de belastingdienst over het definitieve bedrag.

Vrijval voorziening Veghels Buiten en afwaardering complex Grondexploitatie

Op basis van de notitie grondexploitatie 2016 van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is een deel van de gronden welke onderdeel uitmaken van de grondexploitatie Veghel - Veghels Buiten tegen de boekwaarde uit de grondexploitatie gehaald en ondergebracht onder de Materiële Vaste Activa (MVA). Op basis van de overgangsregeling kunnen deze gronden slechts voor vier jaar tegen deze waarde op de MVA gewaardeerd blijven. Daarna zouden ze namelijk naar de marktwaarde, in dit geval agrarische waarde, moeten worden afgewaardeerd. Deze periode van vier jaar is in 2019 verlopen. Vandaar dat de eerder geactiveerde kosten zijn afgewaardeerd. Aangezien deze afwaardering in 2016 al voorzien was, is hier een voorziening voor gevormd. Vandaar dat deze afwaardering ten laste is gebracht van deze voorziening waarna de voorziening is opgeheven.

Vrijval en besteding jaarrekeningresultaat 2019

Bij de jaarrekening 2018 is het positieve resultaat gestort in een reserve. Tevens zijn in het besluit de bestemmingen van dit resultaat aangegeven (zie vaststelling jaarrekening 2018).

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1	0	0	0	565	931	-366	589	809	-220
Doorbelasting projectleider ondermijning aan andere gemeenten	0	0	0	0	0	0	66	0	66
Afrekening Veiligheidsfonds 2016/2017	0	0	0	0	0	0	0	-40	40
Verkoopopbrengst en extra afschrijving brandweerkazernes Erp, Schijndel en Sint-Oedenrode	0	0	0	450	816	-366	450	816	-366

EB Aanpak recreatieparken	0	0	0	40	115	-75	40	33	7
Mutaties reserves	0	0	0	75	0	75	33	0	33

Toelichting op incidentele baten en lasten groter dan €500.000

Verkoop brandweerkazernes

In 2019 is besloten om de zeggenschap van de brandweerkazernes van Erp, Schijndel en Sint-Oedenrode over te dragen aan de Veiligheidsregio. De verkoop van deze 3 kazernes heeft in 2019 plaatsgevonden. In verband hiermee zijn de boekwaardes van de gebouwen vervroegd afgeschreven.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 2	100	175	-75	238	386	-148	429	379	50
Enmalige storting in voorziening civiele kunstwerken ivm onderhoud steigers haven	0	0	0	0	0	0	0	67	-67
Extra kosten gladheidsbestrijding door strenge winter 2018-2019	0	0	0	0	0	0	0	78	-78
Vergoeding degeneratiekosten ivm wijksanering door Nutsbedrijven	0	0	0	0	0	0	174		174
EB Onderzoeksbud.N279 (Veghel-Asten)	0	100	-100	0	100	-100	0	80	-80
EB Opstellen kwaliteits- en beheersplan wegen	0	75	-75	0	75	-75	0	102	-102
EB Opstellen kwaliteits- en beheersplan VRI's	0	0	0	0	73	-73	0	0	0
EB Haalbaarheidst. N279 Keld.-Bedr.terr.	0	0	0	0	38	-38	0	40	-40
EB Mobiliteitsvisie Meierijstad	0	0	0	0	100	-100	0	12	-12
Mutaties reserves	100	0	100	238	0	238	132	0	132
Onttrekking kosten Rembrandlaan uit reserve	0	0	0	0	0	0	123	0	123

Toelichting op incidentele baten en lasten groter dan €500.000

De individuele incidentele baten en lasten van programma 2 zijn niet groter dan de grens van €500.000.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 3	270	320	-50	1.054	970	84	757	462	295
Centrumvisie Meierijstad	0	0	0	0	100	-100	0	64	-64
Toezicht ivm aanleg glasvezel buitengebied en grootschalige wijksanering nutsbedrijven	0	0	0	209	75	134	248	167	81
Grondexploitatie bedrijventerreinen, winstneming en aanpassing verliesgevendende complexen	0	0	0	0	0	0	302	0	302
EB Actieplan acquisitie en beleidsharmonisatie	75	75	0	250	250	0	0	38	-38
EB Beleidsontwikkeling economische zaken	0	100	-100	0	295	-295	0	103	-103
EB Centrumontwikkeling Veghel	0	20	-20	0	100	-100	0	0	0
EB Samen met bedrijven ondernemersvisie opstellen	0	25	-25	0	50	-50	0	17	-17
EB Food Waste Experience	0	50	-50	0	50	-50	0	50	-50
EB Ondersteuning startersinitiatieven	0	50	-50	0	50	-50	0	23	-23
Mutaties reserves	195	0	195	595	0	595	207	0	207

Toelichting op incidentele baten en lasten groter dan €500.000

De individuele incidentele baten en lasten van programma 3 zijn niet groter dan de grens van €500.000.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 4	315	384	-69	730	997	-267	381	792	-411

Tijdelijke huisvesting De Uilenbrink ivm verbouw	0	0	0	0	126	-126	0	119	-119
Verrekening met krediet renovatie De Uilenbrink	0	0	0	0	350	-350	0	350	-350
Inhuur personeel voor groenonderhoud onder andere door stormschades	0	0	0	0	0	0	0	223	-223
Diverse incidentele baten en lasten kleiner dan 50	0	39	-39	0	4	-4	0	46	-46
EB Nieuwbouw bs Nijnsel sloopkosten + asbest (SO)	0	0	0	0	97	-97	0	0	0
EB Innovatieprojecten onderwijs	0	100	-100	0	100	-100	0	47	-47
EB Sloopkosten basisschool Petrus en Paulus	0	45	-45	0	45	-45	0	0	0
EB Verbreding beroepsonderwijs in Meierijstad	0	100	-100	0	100	-100	0	7	-7
EB Actualisering IHP Onderwijshuisvesting	0	100	-100	0	100	-100	0	0	0
EB Tijdelijke projectcapaciteit passend onderwijs	0	0	0	0	75	-75	0	0	0
Mutaties reserves	315	0	315	730	0	730	381	0	381

Toelichting op incidentele baten en lasten groter dan €500.000

De individuele incidentele baten en lasten van programma 4 zijn niet groter dan de grens van €500.000.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 5	1.076	1.106	-30	1.708	1.788	-80	687	714	-27
Opslag kunstwerken	0	20	-20	0	20	-20	0	16	-16
Erfgoedvisie	0	10	-10	0	91	-91	0	11	-11
Incidentele middelen sportakkoorden	0	0	0	0	50	-50	0	0	0
EB Uitvoering projecten LOP 22-08 (WBE)	0	0	0	5	23	-18	0	8	-8
EB Aankoop gronden Vlagheide P4 en P7	0	0	0	45	97	-52	0	0	0
EB Realiseren voldoende zwemvoorzieningen (M)	0	0	0	0	50	-50	0	32	-32

EB Vlagheide:toeristische trekker duurzaam buiten	0	75	-75	0	125	-125	0	0	0
EB Opzetten nieuwe lokale omroep in Meierijstad	0	12	-12	0	12	-12	0	12	-12
EB Tijdelijke huisvesting tijdens bouw podiumacc.	0	0	0	0	146	-146	0	50	-50
EB Haalbaarheidsonderzoek Omnisportpark Erp	0	0	0	0	48	-48	0	53	-53
EB Haalbaarheidsonderzoek sportpark/MFA Boskant	0	0	0	0	50	-50	0	0	0
EB Viering & Herdenking van 75 jaar bevrijding	0	200	-200	0	200	-200	0	121	-121
EB Fricriebudgetten subsidies	0	250	-250	0	245	-245	0	200	-200
EB Revolventend investeringsfonds. duurzaamheid (sport)	100	100	0	100	100	0	0	0	0
EB Implementatiekosten Sportbedrijf	0	60	-60	0	60	-60	0	0	0
EB: Ervenproject	0	35	-35	0	35	-35	0	35	-35
EB Gebiedsvisie toeristische as Kienehoef-Vlagheide.	0	25	-25	0	25	-25	0	0	0
EB Toeristische recreatie-ontwikkeling Vlagheide + Duits lijntje	0	75	-75	0	75	-75	0	75	-75
EB Beheer en onderhoud buitenkunstwerken	0	100	-100	0	100	-100	0	17	-17
EB Vervaardigen bomenkaart	0	64	-64	0	64	-64	0	14	-14
EB Inrichten van 5 watertappunten	0	20	-20	15	35	-20	15	32	-17
EB Landschapstriënnale 2020	0	60	-60	0	60	-60	21	29	-8
EB Uitvoeringsbudget Sportnota 2018	0	0	0	0	77	-77	6	9	-3
Mutaties reserves	976	0	976	1.543	0	1.543	645	0	645

Toelichting op incidentele baten en lasten groter dan €500.000

De individuele incidentele baten en lasten van programma 5 zijn niet groter dan de grens van €500.000.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo

Programma 6	1.841	1.841	0	3.521	3.608	-87	515	502	13
Bijdrage gemeente Den Bosch ivm transformatie-opgave jeugd	0	0	0	0	1.321	-1.321	0	338	-338
Verkoop voormalig Koetshuis Sint Oedenrode en extra afschrijving	0	0	0	185	34	151	0	34	-34
Extra middelen tbv maatschappelijke begeleiding	0	0	0	0	145	-145	0	0	0
Extra middelen taalniveau statushouders	0	0	0	0	93	-93	0	0	0
Bonus beschut werken	0	0	0	0	50	-50	0	0	0
Afrekening 2018 Individuele voorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0	0	0	-230	230
Ontvangen egaliseringsreserve WSW	0	0	0	0	0	0	221	0	221
Diverse incidentele baten en lasten kleiner dan 50	0	0	0	78	83	-5	75	83	-8
EB Onderzoek wijkgebouw Boschweg Schijndel	0	0	0	0	81	-81	0	33	-33
EB Onderzoek doorontwikkeling SW bedrijven	0	75	-75	0	75	-75	0	0	0
EB Integratie statushouders	0	75	-75	0	75	-75	0	3	-3
EB Voorkomen en verminderen grensoverschr. gedrag	0	50	-50	0	50	-50	0	3	-3
EB Inclusieve samenleving	0	166	-166	0	166	-166	0	14	-14
EB Proeftuin Veghel	0	400	-400	0	400	-400	0	17	-17
EB Samenwerking welzijnsorganisaties	0	75	-75	0	75	-75	0	34	-34
EB Werkbudget preventie & innovatie sociaal domein	0	1.000	-1.000	0	960	-960	0	173	-173
Mutaties reserves	1.841	0	1.841	3.258	0	3.258	219	0	219

Toelichting op incidentele baten en lasten groter dan €500.000
Bijdrage gemeente 's-Hertogenbosch ivm transformatie-opgave jeugd

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is dit budget voor de transformatie-opgave jeugd overgeheveld naar 2019. Dit budget is gedeeltelijk uitgegeven (dekking uit de reserve Sociaal Domein).

EB Werkbudget preventie & innovatie sociaal domein

Doel van dit budget is om problemen zo vroeg mogelijk te signaleren en aan te pakken, om zodoende zwaardere zorg te beperken. Verder zetten we ons in om door innovatie de zorg sneller, beter en goedkoper te maken. Dit doen we onder andere door nieuwe samenwerkingen en nieuwe instrumenten. In 2019 zijn er een aantal investeringen gedaan en zijn projecten gestart. Ook worden nog een aantal activiteiten/projecten uitgewerkt welke in lijn zijn met de visie en het beleidskader sociaal domein. Het investeren in preventie betaalt zich niet na één jaar uit, het vraagt om vooraf te investeren en een langere periode om resultaten te oogsten, daarom wordt voorgesteld het restantbudget mee te nemen naar 2020.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 7	0	410	-410	427	3.474	-3.047	85	2.751	-2.666
Curatieve bestrijding eikenprocessierups.	0	0	0	0	100	-100	0	100	-100
EB Uitvoering Klimaatbeleid	0	0	0	0	121	-121	0	83	-83
EB Collectief energieverbeteringen organiseren	0	0	0	2	6	-4	2	2	0
EB Gebiedsgericht grondwaterbeheer in Veghel-West	0	0	0	300	300	0	0	0	0
EB Verduurzaming bestaande woningvoorraad	0	90	-90	0	90	-90	0	5	-5
EB Energieneutrale en aardgasloze nieuwbouw	0	50	-50	0	50	-50	0	0	0
EB Opwekking duurz. energie inpassen Meierijstad	0	25	-25	0	25	-25	0	0	0
EB Duurzame Grond-Weg en Waterbouw	0	25	-25	0	25	-25	0	0	0
EB Duurzame mobiliteit en verkeer en vervoer	0	75	-75	0	75	-75	0	0	0
EB Stimulering duurzaam bedrijfsleven & bedrijventerreinen	0	50	-50	0	50	-50	0	0	0
EB Duurzame bedrijfsvoering eigen organisatie	0	75	-75	0	75	-75	0	13	-13
EB Energieonderzoek voor sportaccommodaties	0	10	-10	0	10	-10	0	11	-11
EB Meierijstad een gezonde gemeente	0	10	-10	0	10	-10	0	0	0

Mutaties reserves	0	0	0	125	0	125	83	0	83
Storting in reserve Rembrandtlaan (jaarrekening- resultaat 2018)	0	0	0	0	2.537	-2.537	0	2.537	-2.537

Toelichting op incidentele baten en lasten groter dan €500.000

Storting in reserve Rembrandtlaan (jaarrekening-resultaat 2018)

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten om een bedrag van € 2.537.000 te storten in de bestemmingsreserve Rembrandtlaan.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 8	0	0	0	782	782	0	1.331	1.151	180
Grondexploitatie woningbouwcomplexen, winstneming en aanpassing verliesgevende complexen	0	0	0	0	0	0	0	717	-717
Facilitaire projecten, bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0	605	18	587
Incidenteel hogere opbrengst anterieure overeenkomsten	0	0	0	0	0		310	0	310
EB Opstellen programma Vitaal buitengebied	0	0	0	0	49	-49	0	25	-25
EB Landschap-, water- en natuurontwikkelingsvisie	0	0	0	0	100	-100	0	56	-56
EB Herijking Woningbouwprogramma	0	0	0	0	171	-171	0	191	-191
EB Haalbaarheidsonderzoek kloostercomplex Franciscus	0	0	0	0	81	-81	0	32	-32
EB Herontwikkeling woonwagenlocatie Nederboek (Veghel)	0	0	0	0	51	-51	0	105	-105
EB Ondersteuningsnetwerk veehouders	0	0	0	330	330	0	7	7	0
Mutaties reserves	0	0	0	452	0	452	409	0	409

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Toelichting op incidentele baten en lasten groter dan €500.000

Facilitaire projecten, bijdragen van derden

Onder andere vanuit de ontwikkeling van woningbouw op de locatie Scheifelaar II wordt per verkochte m2 bouwgrond een bijdrage betaald aan kostenverhaal. Deze inkomsten worden verantwoord op dit faciliterende complex. Tegenover deze inkomsten staan geen directe kosten.

INFORMATIE IN HET KADER VAN DE WNT

(bedragen x € 1)

Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	127.036	93.425
Beloningen betaalbaar op termijn	19.949	16.212
Subtotaal	146.985	109.637
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	146.985	113.264
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	123.919	88.813
Beloningen betaalbaar op termijn	18.287	15.397
Subtotaal	142.206	104.211
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totale bezoldiging	142.206	104.211

BALANS

Op de balans zie je aan de linkerkant de bezittingen (activa) van de gemeente en aan de rechterkant hoe de bezittingen zijn gefinancierd (passiva)

Balans per 31 december 2019
(bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2019	31-12-2018	Passiva	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa:			Vaste passiva:		
Immateriële vaste activa	358	410	Algemene reserves	55.718	50.189
Materiële vaste activa	198.651	197.444	Bestemmingsreserves	74.204	84.413
Financiële vaste activa	12.313	12.494	Het gerealiseerde resultaat	726	9.129
			Totaal eigen vermogen	130.648	143.731
			Voorzieningen	67.752	52.905
			Vaste schulden > 1 jaar	150.695	162.867
			Totaal vreemd vermogen	218.447	215.773
Totaal vaste activa	211.321	210.349	Totaal vaste passiva	349.095	359.504
Voorraad - Bouwgronden in exploitatie	122.324	154.039	Netto vlottende schulden < 1 jaar	29.044	35.950
Uitzettingen < dan 1 jaar	35.824	25.869	Overlopende passiva	6.825	7.936
Liquide middelen	316	356			
Overlopende activa	15.179	12.776			
Totaal vlottende activa	173.643	193.041	Totaal vlottende passiva	35.869	43.886
Totaal activa	384.964	403.390	Totaal passiva	384.964	403.390
			Totaal borg- of garantstellingen	136.517	128.082

TOELICHTING OP DE BALANS

TOELICHTING ACTIVA

De bezittingen van de gemeente Meierijstad vormen de activa. Deze bestaan uit vaste (bezit van 1 jaar en langer) en vlottende activa (bezit korter dan 1 jaar).

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2019	Investe- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	210	388	141	99	0	358
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	201	126	0	327	0	0
Totaal	410	514	141	426	0	358

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa (MVA) zijn ingedeeld naar drie categorieën: MVA met economisch nut, MVA met economisch waarvoor ter bestrijding een heffing wordt geheven en MVA met een maatschappelijk nut.

Investeringen met economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2019	Investe- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	29.616	39	149	0	15.549	13.957
Bedrijfsgebouwen	80.026	1.825	4.102	9	0	77.740
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.323	455	460	110	0	9.208
Vervoermiddelen	372	269	117	0	0	524
Machines, apparaten en installaties	5.991	261	517	96	0	5.639
Overige materiële vaste activa	25.670	236	1.552	23	0	24.330
Totaal	150.998	3.085	6.898	239	15.549	131.398
Voorziening Veghels buiten	-15.549	0	0	0	-15.549	0
Totaal	135.449	3.085	6.898	239	0	131.398

Toelichting:

De investeringen in bedrijfsgebouwen zijn onder meer de aankoop van het politiebureau Veghel en de verbouwing van het oude gemeentehuis in Schijndel.

Afwaardering gronden en terreinen

In 2016 is een deel van de gronden van de grondexploitatie Veghel - Veghels Buiten tegen de boekwaarde uit de grondexploitatie gehaald en ondergebracht onder de Materiële Vaste Activa (MVA). Dit gebeurde op basis van de notitie grondexploitatie 2016 van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Op basis van de overgangsregeling kunnen deze gronden voor vier jaar (t/m 2019) tegen deze waarde op de MVA gewaardeerd blijven. Daarna volgt waardering naar de marktwaarde. Marktwaarde is in dit geval agrarische waarde.

De eerder geactiveerde kosten zijn afgewaardeerd naar € 2.451.450. De afwaardering was in 2016 al voorzien en hiervoor is een voorziening gevormd. De afwaardering is ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening kan worden opgeheven.

Investerings met economisch nut, met een heffing (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2019	Investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	643	0	0	0	0	643
Bedrijfsgebouwen	1.482	0	47	0	0	1.435
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	39.445	1.951	0	598	838	39.960
Vervoermiddelen	19	93	14	0	0	98
Machines, apparaten en installaties	1.205	430	137	0	0	1.497
Overige materiële vaste activa	188	116	73	0	0	232
Totaal	42.982	2.590	271	598	838	43.865

Toelichting:

Het merendeel van de investeringen zijn gedaan binnen de categorie grond-, weg- en waterbouwkundige werken. Het gaat vooral om investeringen met betrekking tot riolering.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2019	Investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.877	5.484	952	318	0	22.090
Machines, apparaten en installaties	7	16	2	0	0	20
Overige materiële vaste activa	1.129	251	103	0	0	1.278
Totaal	19.013	5.751	1.058	318	0	23.388

Toelichting:

De investeringen binnen de categorie grond-, weg- en waterbouwkundige werken zijn vooral investeringen in wegen en fietspaden.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Financiële vaste activa (FVA) zijn onderverdeeld in kapitaalverstrekkingen en verstrekte leningen.

Kapitaalverstrekkingen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2019	Investerings	Afschrijvingen/aflossingen	Waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2019
Deelnemingen	2.400	0	0	0	2.400
Gemeenschap. regelingen	18	0	0	0	18
Totaal	2.418	0	0	0	2.418

Toelichting:

In 2019 geen mutaties

Leningen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2019	Investerings	Afschrijvingen/aflossingen	Waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2019
Totaal leningen u/g	349	0	108	0	241
Totaal overige langlopende leningen	9.351	1.075	967	0	9.459

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	376	0	181	0	195
Totaal	10.076	1.075	1.256	0	9.894

Totaal financiële activa	12.494	1.075	1.256	0	12.313
---------------------------------	---------------	--------------	--------------	----------	---------------

In 2019 zijn de langlopende leningen toegenomen. Voor duurzaamheidsleningen is 1 miljoen euro beschikbaar gesteld.

VOORRADEN

De balanspost voorraden heeft betrekking op de bouwgronden in exploitatie. Op deze plaats zijn de cijfers van de balans opgenomen. Een toelichting op de bouwgronden in exploitatie is te vinden in de paragraaf grondbeleid.

Gronden in exploitatie (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2019	Vermeerderingen	Verminderen	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening verlieslatend complex	Boekwaarde 31-12-2019
Veghel 't Ven	730	23	253	440	60	0	60
Veghels Buiten	54.540	3.830	11.259	0	47.111	0	47.111
Veghel Rembrandtboulevard	4.142	106	0	0	4.248	0	4.248
Veghel 't- Anker	43	73	0	0	116	133	-18
Veghel Vijfmaster	-436	125	0	-84	-226	0	-226
Veghel Franciscusschool	-232	54	0	7	-185	0	-185
Veghel Stadshobbyplaats	591	36	0	0	628	0	628
Veghel LTS	17	78	0	0	95	144	-49
Eerde D'Eerdse Erven	96	17	1	6	106	0	106
Zijtaart Edith Stein	-98	22	0	2	-77	0	-77
Zijtaart - Zuid	2.685	84	3	0	2.767	0	2.767
Mariaheide Steenoven II	-92	66	269	-6	-288	0	-288
Mariaheide Mariahof	-77	39	0	41	-78	0	-79
Erp Bolst	9.527	509	803	0	9.233	0	9.233
Boerdonk - Korstenhof	290	12	1	52	249	0	249
Keldonkse Morgen	-44	6	0	3	-40	0	-40
Hulzebraak 3e fase	35	12	0	47	0	0	0
Sluitappel noord/Dijksteegje	-1.363	62	282	194	-1.777	0	-1.777
Boskant - Elzenpad	46	529	151	0	424	517	-93
Boskant Kremsele	2.070	102	443	0	1.729	609	1.120

Den Dubbelen	10.549	154	185	418	10.100	0	10.100
Veghel Doornhoek	9.772	188	9.202	-698	1.456	0	1.456
Veghel De Kempkens	58.085	1.268	16.016	0	43.336	0	43.336
Erp Molenakker II	1.673	47	6	0	1.714	0	1.714
Duin III-Zuid 1e fase	213	46	0	-54	312	0	312
Duin III-Noord	2.664	47	0	-6	2.716	0	2.716
Complex algemeen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	155.427	7.535	38.872	361	123.728	1.404	122.324

De aard en omvang van de complexen bouwgronden in exploitatie wordt nader toegelicht in de paragraaf grondbeleid.

Geraamd resultaat (bedragen x € 1.000)	Balanswaarde 31-12-2019	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Veghel 't Ven	60	24	529	449	441
Veghels Buiten	47.111	29.853	81.300	5.385	4.418
Veghel Rembrandtboulevard	4.248	302	8.129	5.365	4.579
Veghel 't- Anker	-18	15	0	-133	-131
Veghel Vijfmaster	-226	134	0	95	93
Veghel Franciscusschool	-185	159	0	28	28
Veghel Stadshobbyplaats	628	316	1.500	584	550
Veghel LTS	-49	454	425	-144	-136
Eerde D'Eerdse Erven	106	11	141	25	24
Zijtaart Edith Stein	-77	67	0	11	11
Zijtaart - Zuid	2.767	1.085	4.274	497	425
Mariaheide Steenoven II	-288	330	123	83	81
Mariaheide Mariahof	-79	79	0	0	0
Erp Bolst	9.233	5.469	15.833	1.449	1.189
Boerdonk - Korstenhof	249	39	477	193	186
Keldonkse Morgen	-40	41	0	0	0
Hulzebraak 3e fase	0	0	0	0	0
Sluitappel noord/Dijksteegje	-1.777	1.292	0	510	490
Boskant - Elzenpad	-93	85	0	-517	-507
Boskant Kremsele	1.120	121	1.269	-609	-586
Den Dubbelen	10.100	157	13.378	3.180	2.938
Veghel Doornhoek	1.456	50	2.048	551	530
Veghel De Kempkens	43.336	25.450	69.593	775	674
Erp Molenakker II	1.714	347	2.160	107	99
Duin III-Zuid 1e fase	312	2.022	4.147	2.116	1.806
Duin III-Noord	2.716	57	3.865	1.101	1.059

Complex algemeen	0	0	0	0	0
Totaal	122.324	67.958	209.190	21.099	18.258

KORTLOPENDE VORDERINGEN

Kortlopende vorderingen zijn uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar.

Uitzettingen < 1 jaar (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	12.038	0	12.038	14.591
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	11.234	0	11.234	2.950
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	623	0	623	671
Overige vorderingen	13.019	1.090	11.929	7.658
Totaal	36.914	1.090	35.824	25.869

Toelichting:

De uitzettingen in 's Rijks schatkist zijn per einde 2019 hoger dan in 2018, omdat er per einde 2019 meer overtollige middelen (Bank saldi) zijn. De overtollige middelen vloeien volgens het schatkistbankieren naar de rijks schatkist.

LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen bestaan uit de direct beschikbare middelen bij de bank of in kas.

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	Balans 31-12-2019	Balans 31-12-2018
Kassaldo	10	14
Banksaldi	306	342
Totaal	316	356

OVERLOPENDE ACTIVA

Overlopende activa zijn vooruitbetaalde kosten en nog te ontvangen bedragen.

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 1-1-2019
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
Nederlandse overheidslichamen	392	1.279
Overige nog te ontvangen bedragen	9.958	6.062
Vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren	4.828	5.435
Totaal overlopende activa	15.179	12.776

Specificatie Nederlandse overheidslichamen (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2019	Toe- voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2019
Optimisd BBZ hardheidsclausule 2016	15	0	15	0
Gemeente Den Bosch uitvoering laaggeletterdheid 2018	30	0	30	0
Gemeente Den Bosch aanvullende uitvoeringkosten 2018	19	0	19	0
Gemeente Den Bosch afrekening beschermd wonen 2018	983	0	983	0
Gemeente Den Bosch transformatiebijdrage 2018	150	0	150	0
Belastingdienst saldo BCF 2018	-32	0	0	-32
Belastingdienst suppletieaangifte collectief vervoer WMO	22	0	22	0
Belastingdienst herberekening mengpercentage BCF 2017	93	0	93	0
Gemeente Den Bosch BCF 2019	0	58	0	58
Gemeente Den Bosch voorlopig resultaat uitvoering 2019	0	2	0	2
Ministerie BZK bijdrage reductie energieverbruik	0	27	0	27
Gemeente Den Bosch afrekening LTA 2019	0	196	0	196
Gemeente St-Michielsgestel extra kosten Schijndel t.o.v. 2018	0	141	0	141
Totaal	1.279	424	1.311	392

De balanspost overige nog te ontvangen bedragen bestaat o.a. afvalstoffenheffing 2019 (2,7 mln) voor het gedeelte van het legen van de containers, verkochte gronden (2,3 mln) Persoonsgebonden budget beschermd wonen (0,9 mln), afrekening dienstverleningsovereenkomst Bernheze (0,9 mln), koopsom industrieterrein Doornhoek (2,3 mln) en facilitair beleid bouwgrond exploitatie Veghels Buiten (1,7mln).

De balanspost vooruitbetaalde bedragen bestaat voor 3,7 mln uit vooruitbetaalde huur voor de Noordkade en afrekening budget transformatie aan gemeente 's-Hertogenbosch van 1 mln.

TOELICHTING PASSIVA

De passiva bestaan uit het eigen vermogen en de schulden van de gemeente Meierijstad.

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen is ingedeeld in drie categorieën: algemene reserve, bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat 2019.

Algemene reserve (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2019	Resultaat- bestem- ming 2018	Toevoe- gingen 2019	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve vrij besteedbaar	0	0	0	0	0
Algemene risicoreserve	50.189	0	11.273	5.743	55.718
Totaal	50.189	0	11.273	5.743	55.718

Bestemmingsreserves:					
Reserve dekking kapitaallasten	42.816	0	2.818	6.208	39.426
Tijdelijke BR overig	1.828	0	0	300	1.528
Tijdelijke BR wegen	3.665	0	0	3.665	0
Tijdelijke BR bruggen	62	0	0	62	0
Tijdelijke BR openbare verlichting	417	0	0	417	0
Tijdelijke BR gebouwen	6.899	0	0	6.899	0
Tijdelijke BR risicoprofielen GREX	16.780	0	0	0	16.780
Reserve sociaal domein	11.427	0	5.457	3.095	13.788
Reserve Rembrandtlaan	0	0	2.537	124	2.413
Reserve vordering bouwfonds	520	0	0	251	269
Totaal	84.413	0	10.811	21.021	74.204
Totaal reserves	134.602	0	22.084	26.764	129.922
Gerealiseerd resultaat	9.129	-9.129	726	0	726
Totaal	143.731	-9.129	22.810	26.764	130.648

Algemene reserve vrij besteedbaar

Incidentele ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. De gemeente Meierijstad vindt dat er minimaal een ratio moet zijn van 1,0, wat gezien wordt als voldoende. Het aanhouden van te veel reserves is echter geen doel op zich. Vandaar dat bij het bereiken van een ratio van 1,4 (ruim voldoende) de niet voor de algemene risicoreserve benodigde middelen worden toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar. Hiermee ontstaat incidentele ruimte voor nieuwe ontwikkelingen.

Er hebben in 2019 geen mutaties plaatsgevonden op deze reserve.

Algemene risicoreserve

Buffer ter afdekking van de geïnventariseerde risico's in het kader van risicomangement en ter afdekking van de schommelingen in de jaarrekeningresultaten
In 2019 hebben o.a. de volgende onttrekkingen plaatsgevonden:

	Bedragen x € 1.000
Herziene begroting 2019 ODBN	251
Beheer strategie verhardingen, incidenteel	271
Beheer strategie civieltechnische kunstwerken, incidenteel	123
Meerjarenonderhoudsplan gebouwen, incidenteel	159
Nieuw beleid uit Kadernota 2019	995
Overgehevelde budgetten van 2018 naar 2019	923
Eenmalig budgetten 2019	258
Bijstelling van de algemene uitkering i.v.m. ruimte onder BCFplafond	1.032
Tekort afval (2e berap 2019)	426
Toevoegingen hebben plaatsgevonden voor:	
Netto resultaat van de jaarrekening 2018	4.661
Saldo van de 1e financiële bijstelling 2019	929
Vrijval tijdelijke bestemmingsreserve openbare verlichting	417
Overboeking uit reserve kapitaallasten	3.650

Reserve dekking kapitaallasten

Administratief verloop van geactiveerde investeringen waarvan afschrijvingslasten worden gedekt uit reserve. Alleen voor investeringen waarvoor voeding van de reserve heeft plaatsgevonden. Voor de afschrijvingslasten van de betreffende investeringen worden bedragen onttrokken en ten gunste van de jaarlijkse exploitatie gebracht.

De afschrijvingslasten welke in 2019 zijn onttrokken bedragen € 2.194.000.

Bij de fusie is besloten om vanaf 1 januari 2018 te groeien naar een situatie waarin alle afschrijvingslasten ten laste gebracht worden van de exploitatie en geen gebruik meer te maken van deze dekkingsreserve. Jaarlijks zal een bedrag van € 3,5 miljoen van de reserve vrijvallen ten gunste van de algemene risicoreserve.

Tijdelijke bestemmingsreserve overig

Tijdelijke reserve voor de dekking van begrote onttrekkingen uit eerdere raadsbesluiten van de 3 voormalige gemeenten. De reserve is aflopend.

In 2019 hebben onttrekkingen plaatsgevonden voor incidentele budgetten voor een bedrag van € 155.000. Een bedrag van € 146.000 wordt jaarlijks onttrokken ten gunste van de exploitatie tot en met 2023.

Tijdelijke bestemmingsreserves voor onderhoud wegen, bruggen, openbare verlichting, gebouwen

In 2019 zijn de onderhoudsplannen geactualiseerd, de reserves zijn opgeheven en er zijn voorzieningen gevormd voor groot onderhoud.

Reserve risicoprofielen grondexploitatie

Voor het afdekken van risico's grondexploitatie is bij de jaarrekening 2017 een bestemmingsreserve gevormd uit tussentijdse winstnemingen 2017 van € 16,7 miljoen.

Bij de besluitvorming omtrent de begroting 2020 is besloten om deze bestemmingsreserve vanaf 2020 om te vormen tot een algemene reserve risico's grondexploitaties.

Reserve sociaal domein

Er is een "Reserve Sociaal Domein" ingesteld. Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de eventuele gevolgen in verband met de grote risico's van de decentralisaties op te vangen. De raad heeft besloten om de in enig jaar niet bestede budgetten sociaal domein toe te voegen aan de bestemmingsreserve. Toegevoegd is het batig exploitatiesaldo 2019 ad € 5.456.529. Onttrekking 2019 heeft plaatsgevonden voor een bedrag van € 3.095.005.

Reserve Rembrandtlaan

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 is de voorziening Rembrandtlaan omgezet naar een bestemmingsreserve Rembrandtlaan. Invulling van het project waar deze middelen voor bedoeld zijn moet nog verder worden uitgewerkt.

Reserve vordering bouwfonds

Betreft de administratieve afwikkeling van de verkoop aandelen NV Bouwfonds uit 1996. Jaarlijks wordt de afname van de contante waarde geboekt (t/m 2020). Afname 2019 € 251.000,-

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

(bedragen x € 1.000)

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten (programma 0 t/m 8)	0	2.008	-2.008	0	2.585	-2.585	0	2.193	-2.193
Bestemmingsreserve gebouwen	1.272	1.391	-119	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve overig		146	-146		146	-146		146	-146
Totaal	1.272	3.545	-2.273	0	2.731	-2.731	0	2.339	-2.339

VOORZIENINGEN

Voorzieningen opgenomen op de balans (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2019	Vrijgevallen bedragen	Toevoegingen	Aanwendungen	Saldo 31-12-2019
Pensioenverplichtingen wethouders	7.710	0	2.485	242	9.952
Wachtgelden voormalig collegeleden	1.067	0	0	396	671
Mobiliteitsverbanden	0	0	905	241	664
Duin Zuid 2e fase (S)	186	0	0	0	186
Bovenwijkse voorziening gebiedsoverstijgend	99	0	5	0	103
Bijdrage RO nota gebiedsoverstijgend	21	0	0	0	21
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	9.083	0	3.394	879	11.597
Civiele kunstvoorwerpen	0	24	321	297	0
Groot onderhoud verharding wegen	0	102	4.405	1.442	2.861
Achterstallig onderhoud voorziening wegen	0	0	1.621	611	1.010
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	0	0	8.890	853	8.037
Speelvoorzieningen	90	0	107	85	113
Totaal voorzieningen gelijkmatige verdeling lasten	90	126	15.343	3.287	12.021
Afvalstoffenheffing	1.324	0	0	470	854
Riolering	11.955	0	0	1.119	10.836
Verbetering kwaliteit buitengebied	564	0	76	7	633

Totaal voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is	13.843	0	76	1.596	12.323
Riolering, spaarvoorziening	29.889	0	2.450	528	31.812
Bijdragen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven	29.889	0	2.450	528	31.812
Totaal	52.905	126	21.263	6.290	67.752

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Pensioenverplichtingen wethouders

Afdekken toekomstige pensioenaanspraken van zittende en gewezen wethouders. Jaarlijks dient bijstelling van de actuele waarde plaats te vinden. In 2019 is de storting aanzienlijk hoger doordat de rekenrente flink is verlaagd.

Wachtgeldten voormalig collegeleden

Afdekken toekomstige verplichtingen wachtgeldten voormalige collegeleden. In 2019 zijn er geen toevoegingen geweest.

Mobiliteitsverbanden

In 2019 is een aantal mobiliteitsdienstverbanden afgesloten. De kosten van deze dienstverbanden lopen gedeeltelijk door in 2020 e.v. Omdat de verplichtingen in 2019 zijn aangegaan is er voor gekozen ten laste van het p-budget een voorziening te vormen voor het maximum bedrag aan berekende kosten. Op deze wijze wordt de begroting in de komende jaren niet belast. Wanneer betrokkenen tijdelijk werk vinden of over kunnen naar een andere werkgever, vloeit het restant van het bedrag dat in de voorziening is ondergebracht terug naar het personeelsbudget.

Duin Zuid 2e fase (S)

Voorziening is voor kosten nog uit te voeren civiele werken op Duin Zuid 2e fase na definitief verkavelings-/bouwplan.

Bovenwijkse voorzieningen gebied overstijgend

Door de raad van de voormalige gemeente Schijndel is de Nota Gebied overstijgende kosten vastgesteld. In deze nota zijn de bijdragen voor de Voorziening Bovenwijkse Gebied overstijgend en Voorziening Bijdrage RO Gebied overstijgend vastgesteld. Op basis van deze nota zijn er bij de anterieure overeenkomsten bijdragen vastgesteld en in deze voorziening gestort.

Bijdrage RO nota gebied overstijgend

Door de raad van de voormalige gemeente Schijndel is de Nota Gebied overstijgende kosten vastgesteld. In deze nota zijn de bijdragen voor de Voorziening Bovenwijkse Gebied overstijgend en Voorziening Bijdrage RO Gebied overstijgend vastgesteld. Op basis van deze nota zijn er bij de anterieure overeenkomsten bijdragen vastgesteld en in deze voorziening gestort.

Voorzieningen gelijkmatige verdeling lasten

Civiele kunstwerken

In 2019 zijn de meerjarige onderhoudsplannen geactualiseerd en vastgesteld, de tijdelijke reserve is opgeheven en is er weer een onderhoudsvoorziening gevormd.

Achterstallig onderhoud voorziening wegen

In 2019 zijn de meerjarige onderhoudsplannen geactualiseerd en vastgesteld, de tijdelijke reserve is opgeheven en is er weer een onderhoudsvoorziening gevormd.

Groot onderhoud verharding wegen

In 2019 zijn de meerjarige onderhoudsplannen geactualiseerd en vastgesteld, de tijdelijke reserve is opgeheven en is er weer een onderhoudsvoorziening gevormd.

Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

In 2019 zijn de meerjarige onderhoudsplannen geactualiseerd en vastgesteld, de tijdelijke reserve is opgeheven en is er weer een onderhoudsvoorziening gevormd.

Speelvoorzieningen

De financiering voor het vervangen van het speeltoestellen en ondergronden lopen via een daartoe ingestelde voorziening. Aanvulling van de voorziening vindt plaats door jaarlijkse stortingen ad € 66.635 vanuit de exploitatie.

Voorzieningen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Afvalstoffenheffing

Egalisatie eenmalige tekorten/overschotten onderdeel afval i.v.m. 100%-kostendeckking in exploitatie. In 2019 is een bedrag van € 470.000,- onttrokken in verband met afwikkeling claim. Eind 2019 bedraagt de voorziening € 854.000 ter dekking van de volgende verplichtingen:

- voor de afwikkeling van de vuilstort Vlagheide die door het Stadsgewest wordt uitgevoerd moet er een bedrag beschikbaar blijven van € 854.000. In het Stadsgewest nemen de gemeenten deel die gebruik maakten van deze vuilstortplaats.

Riolering, beklemmende middelen derden

Voor de financiering van het VGRP is gekozen voor de 'spaarvariant' (raadsbesluit 21 september 2017) Conform het besluit bij de vaststelling van het VGRP+ 2017-2022 is het saldo van de Voorziening Beklemde middelen per 1 januari 2017 ad € 38,1 miljoen verdeeld waarbij een verdeling is aangenomen van 25% voor het 'algemeen deel' 75% voor het 'spaardeel'.

De spaarvoorziening wordt gebruikt voor de vervangingsinvesteringen, zodat de rentelasten beperkt worden. De algemene voorziening wordt ingezet om de tariefstijging te beperken. Beide voorzieningen worden in de planperiode ingezet om alle in het plan opgenomen werkzaamheden te kunnen uitvoeren, zonder dat de tarieven fors toenemen.

In 2019 is in de voorziening beklemmende middelen riolering een bedrag van een € 1.118.974 onttrokken waardoor de voorziening een stand bereikt van € 10.836.411.

Riolering, spaarvoorziening

De spaarvoorziening wordt gebruikt voor de vervangingsinvesteringen, zodat de rentelasten beperkt worden. De algemene voorziening wordt ingezet om de tariefstijging te beperken. Beide voorzieningen worden in de planperiode ingezet om alle in het plan opgenomen werkzaamheden te kunnen uitvoeren, zonder dat de tarieven fors toenemen.

In 2019 is een bedrag van € 2.449.901 gestort en een bedrag van €527.609 onttrokken waardoor de voorziening een stand bereikt van € 31.811.620.

Verbetering kwaliteit buitengebied

Deze voorziening wordt ingezet voor verbetering van de kwaliteit van het buitengebied.

De gelden zijn ontvangen op grond van de regeling 'Buitengebied in Ontwikkeling'. Als in het buitengebied iemand op eigen terrein een woning mag bouwen moet daarvoor een bijdrage aan de gemeente worden betaald waarbij de gemeente de (juridische) verplichting heeft deze ontvangsten te bestemmen voor een kwaliteitsimpuls in het landelijk gebied van Meierijstad. Enkele zaken waarvoor de gelden aangewend kunnen worden, zijn: recreatieve ontwikkelingen, sloop van ongewenste bebouwing, aanleg van ontsluitingen en (toegangs-)wegen in het landelijk gebied, cultuurhistorische ontwikkelingen, natuurontwikkeling en landschapsverbetering. De komende jaren zal dit worden uitgevoerd.

Vorzieningen die in mindering zijn gebracht op de activa (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2019	Vrijgevallen bedragen	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2019
Verliesgevende complexen GB	1.388	0	16	0	1.404
Veghels Buiten	15.549	15.549	0	0	0
Totaal voorzieningen verplichtingen of verliezen te schatten	16.937	15.549	16	0	1.404
Algemene dienst (inclusief belasting + leges)	503	0	42	195	350
Belastingen buiten K2F (BSOB)	65	13	0	53	0
Belastingen (GouwIT)	26	0	99	6	119
Sociale zaken	1.129	509	0	0	620
Totaal voorzieningen dubieuze debiteuren	1.724	521	141	254	1.090
Totaal	18.661	16.070	158	254	2.495

In balans netto verantwoorde voorzieningen

Verliesgevende complexen GB

Jaarlijks worden de gemeentelijke grondexploitaties herzien op basis van de in het voorgaande jaar behaalde resultaten (kosten en opbrengsten) en de nieuwe prognoses voor de te verwachten kosten en opbrengsten. Uit deze actualisering van de exploitatieopzetten blijkt of er een negatief exploitatieresultaat te verwachten is.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties voor de jaarrekening 2019 worden de volgende verliesgevende grondexploitaties voorzien (o.b.v. eindwaarde):

Vorzieningen verliesgevende complexen	(bedragen x € 1.000)		
	31-12-2018	31-12-2019	Vrijval/storting
Mariaheide: Mariahof	0	0,3	0,3
Keldonk: Keldonkse morgen	0	0,2	0,2
Schijndel Hulzebraak 3e fase	35	0	-35
Boskant Elzenpad	497	517	20
Boskant Kremselen	644	609	-35
Veghel LTS	86	144	58
Veghel 't Anker	119	133	14
Veghel Stadshobbywerkplaats	6	0	-6
Totaal voorziening verliesgevende complexen	1.388	1.404	16

Een bedrag van € 16.160 is gestort ten laste van het exploitatieresultaat 2019.

Veghels Buiten

Op basis van de notitie grondexploitatie 2016 van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is een deel van de gronden welke onderdeel uitmaken van de grondexploitatie Veghel - Veghels Buiten tegen de boekwaarde uit de grondexploitatie gehaald en ondergebracht onder de Materiële Vaste Activa (MVA). Op basis van de overgangsregeling kunnen deze gronden slechts voor vier jaar tegen deze waarde op de MVA gewaardeerd blijven. Daarna zouden ze namelijk naar de marktwaarde, in dit geval agrarische waarde, moeten worden afgewaardeerd. Deze periode van vier jaar is in 2019 verlopen. Vandaar dat de eerder geactiveerde kosten zijn afgewaardeerd naar € 2.451.450,-. Aangezien deze afwaardering in 2016 al voorzien was, is hier een voorziening voor gevormd. Vandaar dat deze afwaardering ten laste is gebracht van deze voorziening waarna de voorziening is opgeheven.

Dubieuze debiteuren algemeen K2F

Buffer voor het opvangen van nadelen als gevolg van het niet betalen door debiteuren. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de posten welke als werkelijke dubieus zijn aangemerkt.

Dubieuze debiteuren belastingen (BSOB)

Buffer voor het opvangen van nadelen als gevolg van het niet betalen door debiteuren. Deze voorziening is gevormd voor belastingen tot en met 2017 welke zijn opgelegd door de BSOB. In 2019 is er een eindafrekening opgemaakt, het saldo van de voorziening is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Dubieuze debiteuren belastingen (GouwIT)

Buffer voor het opvangen van nadelen als gevolg van het niet betalen door debiteuren.

Dubieuze debiteuren sociale zaken

Buffer voor het opvangen van nadelen als gevolg van het niet betalen door debiteuren. Bij berekening van het inbaar zijn van vorderingen wordt in het algemeen uitgegaan dat een vordering in 5 jaar wordt afgelost waarna het restant in aanmerking komt om buiten invordering kan worden gesteld. Uitzonderingen hierop zijn de verstrekte Krediethypotheke en verstrekte leningen in het kader van de Bbz. Deze vordering worden zover als mogelijk in zijn geheel ingevorderd.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Vaste schulden (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2019	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12- 2019	Rentelast 2019
Onderhandse leningen van:					
Banken en overige financiële instellingen	152.371	30.000	41.459	140.912	3.699
Openbare lichamen	10.400	0	700	9.700	181
Waarborgsommen	96	0	13	83	0
Totaal	162.867	30.000	42.172	150.695	3.880

Toelichting:

Eind 2018 is er een vaste geldlening van € 25 miljoen afgesloten voor een periode van 1 jaar, deze is in 2019 weer afgelost, voor de herfinanciering is er eind 2019 een geldlening afgesloten voor een bedrag van € 30 miljoen voor een periode van 10 jaar. De aflossingsverplichting voor 2020 bedraagt € 22,6 miljoen.

KORTLOPENDE SCHULDEN

Kortlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Overige kasgeldleningen	15.000	20.000
Overige schulden	14.044	15.950
Totaal	29.044	35.950

OVERLOPENDE PASSIVA

Overlopende passiva (bedragen x €1.000)	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 1-1-2019
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	4.032	5.341
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
Het Rijk	927	301
Overige Nederlandse overheidslichamen	1.132	924
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende jaren komen die dienen ter dekking van lasten van volgende jaren, ontvangen van:	733	1.369
Totaal	6.825	7.936

Ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2019	Ontvangen bedragen	Terug- betalingen	Saldo 31-12-2019
Het Rijk:				
Gevelisolatie 70+ woningen (V)	58	0	0	58
Gereserveerde gelden tijd. Stim. Regeling woningbouwproj.	243	0	0	243
Onderwijs Achterstanden Beleid 2019	0	1.234	908	326
Klimaatmaatregelen De Uilenbrink Veghel	0	350	0	350
SPUK 2019	0	9	0	9
Subtotaal het Rijk	301	1.234	908	985
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Inv. budget stedelijke vernieuwing 2 bodem	139	0	0	139
Bijdrage uit Ruimte voor Ruimte versterking Aadal	220	0	0	220
Research Ex Ag Brussel subs Activate	32	0	32	0
Hemelwaterverwerking mozaiek Dommelvallei	277	100	43	334
EB: Uitvoering klimaatbeleid	22	0	22	0
EB: Collectief energieverbeteringen organiseren	91	0	2	89
Fietspaden Populierenlaan Veghel	142	0	142	0
EB: Collectie energieverbeteringen organiseren	0	20	0	20
Hemelwaterverbetering Kienehoef 2018/2019	0	100	28	72
Mozaiek Dommelvallei	0	183	0	183

Haalbaarheidsonderzoek Omnipark	0	25	8	17
Subtotaal overige Nederlandse overheidslichamen	922	428	276	1.074
Totaal	1.223	1.661	1.184	2.059

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Soort verplichting	Contract bedrag	Ingang	Einde
Groen afval	PxQ	1-1-2017	31-12-2024
Huishoudelijk restafval (BOVUS)	PxQ	1-2-2019	31-1-2028
Ecologisch onderhoud	PxQ	1-12-2020	1-12-2022
Raamcontract lease (ICT)	PxQ	15-3-2016	31-12-2020
Inzameling afval c.a. in de gemeente Meierijstad	13.132	1-1-2019	31-12-2028
Adviesdiensten Veghels Buiten	PxQ	16-3-2018	16-3-2022
ICT infrastructuur	PxQ	23-3-2016	23-3-2020
Microsoft producten	PxQ	1-7-2019	30-6-2022
ICT hardware	PxQ	1-7-2019	30-6-2023
ICT infrastructuur	PxQ	23-3-2016	23-3-2020

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt vooralsnog geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. We verwachten zeker extra kosten in 2020, maar gelet op onze weerstandsratio van 1,4 verwachten wij ook dat er voldoende financiële buffer is om deze kosten op te vangen.

VERANTWOORDING SPECIFIEKE UITKERINGEN

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

BZK	C1	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)	Besteding (Jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie.	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1/ 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1/ 05</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C1 / 06</i>
			1 € 245.500	RRE Meerijstad	€ 0	Ja	€ 0	€ 0
			<i>Kopie projectnaam/ nummer</i> <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C1 / 07</i>	<i>Toelichting</i> <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: C1/ 08</i>	<i>Eindverantwoording Ja/Nee</i> <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C1 / 09</i>			

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	1 RRE Meerijstad	0	Nee	
			Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 03</i>	
			€ 696.906	€ 175.434	€ 35.551	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 07</i>	
		1 061948 Gemeente Meerijstad	€ 0	061948 Gemeente Meerijstad	€ 0	

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinfor matie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa						
		Provincies, gemeenten en gemeenschappeli jke regelingen (Wgr)						
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer:</i> <i>E3 / 06</i>
	1		576.177.00	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoordi ng Ja/Nee
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinfor matie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinfor matie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinfor matie		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E3</i> <i>/ 11</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicatornummer:</i> <i>E3 / 12</i>
	1		576.177.00	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_ gemeentedeel 2019 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 10.263.533	€ 333.692	€ 750.957	€ 7.038	€ 33.336	€ 72
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
		<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 12</i>	
		€ 70.300	€ 13.757	€ 0	€ 1.340.773	€ 106.043	Ja	

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_g emeentedeel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3</i> <i>/ 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3</i> <i>/ 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3</i> <i>/ 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3</i> <i>/ 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3</i> <i>/ 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3</i> <i>/ 06</i>
			€ 75.386	€ 12.087	€ 15.174	€ 93.252	€ 29.541	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3</i> <i>/ 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3</i> <i>/ 08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3</i> <i>/ 09</i>					
€ 0	€ 0	Ja						

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 01</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicatornummer: H4 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 06</i>
			1 490625	Spuk 2019 zaaknummer 632888	€ 468.302	€ 256.781	€ 85.844	€ 125.677
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicatornummer: H4 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: H4 / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicatornummer: H4 / 10</i>	<i>Aard controle n.v.t</i> <i>Indicatornummer: H4 / 11</i>	
			1 Spuk 2019 zaaknummer 632888	468301,7991	95,45%		€ 22.323	

GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft. Naast de algemeen geldende gemeentelijke verslaggeving regels opgenomen in het BBV zijn de volgende aanvullende raadsbesluiten van toepassing:

- Verordening ex artikel 212 Gemeentewet (raadsbesluit 2 januari 2017, gewijzigd 8 november 2018)
- Nota waardering en afschrijving 2017 (raadsbesluit 22 juni 2017)
- Nota beleidsregels reserves en voorzieningen 2017 (raadsbesluit 22 juni 2017)

BALANS

De verplichte balans-rubrieken uit het BBV die van toepassing zijn voor onze gemeente, zijn in de balans gepresenteerd.

Wij hebben in het boekjaar 2019 geen stelselwijzigingen doorgevoerd die gevolgen hebben voor de beginbalans 2019.

Algemeen

Uitgangspunten

- Alle verkregen activa zowel met een economisch nut als investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd. Uitzondering: investeringen met verkrijging - of vervaardigingsprijs van € 20.000 of minder worden niet geactiveerd maar worden ten laste van de exploitatie gebracht.
- De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. We nemen activa en passiva op tegen nominale waarden.
- Afschrijving van activa vindt plaats op basis van de lineaire methode. Slechts in incidentele gevallen wijken we van deze methode af als bijvoorbeeld wet- of regelgeving dit voorschrijft of als er gerelateerde inkomsten tegenover staan. Een uitzondering zijn de investeringen in het kader van het rioolbeheerplan, we schrijven hierop af op annuïteitenbasis.
- Op gronden wordt niet afgeschreven.
- De restwaarde van activa is in principe op 0 (nul) gesteld.
- Voorzieningen die een correctie zijn op de waarde van activa, worden op de betreffende activa in mindering gebracht. Voorbeelden hiervan zijn:

Voorzieningen wegens oninbaarheid van leningen en vorderingen. Deze worden in mindering gebracht op de betreffende lening of vordering.

Voorzieningen wegens incurantheid van bijvoorbeeld voorraden of wegens verwachte verliezen op grondexploitaties. Deze worden in mindering gebracht op de betreffende voorraad of de boekwaarde van het betreffende complex.

Activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn gedane uitgaven waar geen tastbare gemeentelijke bezittingen tegenover staan. Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De kosten die verbonden zijn aan het sluiten van geldleningen inclusief het saldo van agio en disagio worden geactiveerd wanneer de kosten hoger zijn dan € 20.000.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling veelal de kosten die worden gemaakt in de voorbereiding van een groot project. Deze kosten mogen echter alleen geactiveerd worden als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- Het voornemen bestaat om het actief te verkopen of te gebruiken;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te gebruiken staat vast;
- Dat het actief economisch of maatschappelijk nut zal genereren;
- Dat de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De afschrijvingstermijn voor onderzoek en ontwikkeling bedraagt maximaal vijf jaren.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro (Besluit Ruimtelijke Ordening); en
- De kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of - indien gedelegeerd - collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- Investerings met een economisch nut;
- Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief worden op de waardering in mindering gebracht.

(Bestemming) reserves mogen we niet op de investeringswaarde in mindering brengen. Indien er voor de dekking van kapitaallasten van een investering met een economisch nut een reserve is opgebouwd, wordt deze reserve gebruikt om de jaarlijkse kapitaallasten af te dekken.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur of technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De afschrijving op activa vindt plaats in het jaar na gereedmelding. Hierbij wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De volledige lijst met afschrijvingstermijnen is opgenomen in te vinden in de Nota Waardering en afschrijving 2017.

De afschrijvingen worden berekend volgens de bruto of netto-methode. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Financiële vaste activa

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- Leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- Overige langlopende leningen;
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd van één jaar of langer;
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een looptijd van één jaar of langer;
- Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De verliesvoorziening is bepaald op het resultaat op eindwaarde

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van januari 2020 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

Rentepercentage bedraagt 1,7 %;

Kostenindexatie bedraagt 2,00 %;

Opbrengstenindexatie bedraagt 2,00 %;

De geplande afzet is gebaseerd op provinciale prognoses en gerealiseerde verkopen.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de uitgangspunten gehanteerd zoals opgenomen in de individuele exploitatieopzetten.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de uitgangspunten gehanteerd zoals opgenomen in de individuele exploitatieopzetten.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. De grootste risico's ten aanzien van de huidige schattingen en de mogelijke uitkomst daarvan zijn gelegen in de complexen Veghel - Veghels Buiten, Veghel - De Kempkens en Erp - Bolst.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Onder het eerste punt staat als voorwaarde voor het tussentijds nemen van winst omschreven dat het resultaat betrouwbaar moet kunnen worden ingeschat. Voor een aantal grondexploitaties zijn nog onzekerheden aanwezig of het resultaat ook daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. Het gaat hier met name over grondexploitaties waar de definitieve eindbestemming nog niet onherroepelijk is. Binnen onderstaande grondexploitatie moet nog een ruimtelijke procedure worden doorlopen cq afgerond: 8313 Veghel - Veghels Buiten, 8315 Veghel - Rembrandtboulevard, 8321 Veghel - LTS, 8341 Zijtaart - Zuid, 8350 Erp - Bolst, 3272 Veghel - Kempkens, 3273 Erp - Molenakker II

Kortlopende vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Passiva

Algemeen

De vaste passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders staat vermeld.

Eigen Vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene- en bestemmingsreserves alsmede het saldo van de rekening van baten en lasten.

We kennen twee algemene reserves:

- Een ter afdekking van de geïnventariseerde risico's in het kader van risicomanagement en ter afdekking van de schommelingen in de jaarrekeningresultaten.
- Een algemene reserve vrij besteedbaar.

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft meegegeven. Dit zijn vermogensbestanddelen die alleen in de aangegeven richting zijn aan te wenden.

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

De Nota Beleidsregels Reserves en Voorzieningen 2017 is vastgesteld door de raad. In deze nota zijn als uitgangspunten onder andere opgenomen:

- Het terughoudend zijn in het vormen van bestemmingsreserves;
- Daar waar voor de bestemmingsreserves van de 3 voormalige gemeenten geen concrete onderbouwing aanwezig is, worden deze toegevoegd aan de algemene risicoreserve;
- Dat deel van de Algemene reserves van de 3 voormalige gemeenten, waar begrote onttrekkingen uit eerdere raadsbesluiten op liggen, hevelen we over naar een tijdelijke bestemmingsreserve..

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- Bestaande risico's op balansdatum van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalitatie;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, m.u.v. de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Langlopende schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Kortlopende schulden

De netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

Er is een splitsing aangebracht in de overlopende passiva. Op de balans staan nu de volgende posten: Vooruit ontvangen bijdragen van de EU, vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk, vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid en overige overlopende passiva.

Waarborgen en garantstellingen

De verplichtingen die voortvloeien uit het waarborgen van geldleningen zijn op de balans vermeld maar zijn geen onderdeel van het balanstotaal. Dit betreffen borgstellingen en garanties van opgenomen leningen van diverse instellingen en particulieren.

BATEN EN LASTEN

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Lasten nemen we direct op, zodra ze zich voordoen. Baten en winsten nemen we voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Op basis van actuele kostprijsberekeningen worden bij verlieslatende complexen de hoogte van de te nemen voorziening bepaald.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Omdat geen voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume mogen worden opgenomen, worden sommige personeelslasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten wordt wel een verplichting gevormd.

Conform de notitie grondexploitatie 2016 van de commissie BBV wordt tussentijds winst genomen op basis van de percentage of completion methode. De POC-methode is nader uitgewerkt door de commissie BBV in de "aanvulling notitie grondexploitatie: tussentijds winst nemen (POC-methode).

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

BIJLAGEN

AF TE SLUITEN KREDIETEN PER 31-12-2019

Kredieten zijn middelen die door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de uitgaven in één of meerdere achtereenvolgende jaren plaatsvinden. Bij de jaarrekening sluiten we kredieten af, waarvan zowel de activiteiten als de uitgaven zijn gedaan. In de volgende tabel zijn de kredieten opgenomen die we per 31-12-2019 afsluiten.

Af te sluiten kredieten (Bedragen x €1.000)	Besluit	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2019	Restant 31-12	Toelichting
Uitwerking beleidsplan GEO informatie	2016	21	40	-19	Werkzaamheden zijn uitgevoerd.
Migratie Sociaal domein	2016	445	445	0	In dit Project zijn de 85 processen binnen het Sociaal Domein geïnventariseerd, geprioriteerd en volgens een specifieke methodiek onder de loep genomen.
Aankoop landmeterapparatuur	2019	50	41	9	Apparatuur is aangeschaft.
Vervanging Merlot laadmachine	2018	93	93	-0	Voertuig is aangeschaft.
Vervanging vrachtwagen	2018	314	315	-1	Voertuig is aangeschaft.
Vervanging Minigraver	2019	30	11	19	Minigraver is aangeschaft.
Aankoop politiebureau Stadhuisplein 4	2019	850	850	-	Per 1 mei 2019 is Stadhuisplein 4 in eigendom gekomen bij de gemeente en deels verhuurd aan de Landelijke Politie.
Aanleg Carpoolplaats Noordelijke Randweg	2016	359	314	45	Project is afgrond en de provinciale subsidie ontvangen.
Vervangen Bruggen Gazellepad en Bosscheweg	2017	71	71	-	Budget is samengevoegd met de snelfietsroute.
Reconstructie Hoogstraat	2016	191	197	-6	Werkzaamheden zijn afgerond.
Aanpassen kruispunt Structuurweg-Wijbosscheweg	2016	43	46	-3	Fietsenstalling is geplaatst.

Herinrichting Harry Bolsiuslaan, Dr. Schaezmanlaan en Pater van de Elsenstraat	2017	1.310	632	678	De onderschrijding komt o.a. door het besluit tot een goedkopere inrichting (kwaliteitseisen van de parkeerroute i.p.v. aansluiting bij het centrum), hergebruik van bestratingsmaterialen, aanbestedingsvoordeel i.v.m. grotere aanbesteding (3 straten) en minder nieuwe bomen (vanuit het participatietraject).
Uniformering verkeersmaatregelen 2019	2019	30	33	-3	In 2019 zijn schetsontwerpen opgesteld voor de aan te passen rotondes.
Parkeervoorziening vrachtwagen	2018	175	6	169	Als gevolg van de besluitvorming Kadernota 2020 is het krediet vervallen.
Openbare parkeerplaatsen Zuidkade	2019	50	52	-2	Werkzaamheden zijn in 2019 afgerond en betaald.
Hoogwaardig openbaar vervoer	2016	136	136	-	Het krediet is komen te vervallen.
Deelname Horizon2020 project ACTTIVate	2017	115	73	42	Activiteiten zijn afgerond.
Voorbereiding herlocatie overdekt zwembad	2016	143	24	120	Met het beschikbaar komen van een voorbereidingskrediet is dit krediet afgesloten. In 2019 zijn de ambtelijke kosten en kosten haalbaarheidsonderzoek ten laste van dit krediet gebracht.
Vervangen top laag kunstgras vv Avanti	2018	314	305	9	Werkzaamheden zijn afgerond en krediet is per ultimo 2019 afgesloten.
Vervangen top laag kunstgras vv W.E.C.	2018	314	305	9	Werkzaamheden zijn afgerond en krediet is per ultimo 2019 afgesloten.
Vervangen beregeningsinstallatie sportpark PWA	2018	50	43	7	Werkzaamheden in 2019 afgerond, per saldo voordelig resultaat, zie ook berekening SCMH
Vervangen beregeningsinstallatie sportpark SCMH	2018	26	44	-18	Werkzaamheden in 2019 afgerond, per saldo nadelig resultaat, zie ook berekening PWA
Verduurzaming Sporthal De Dioscuren	2018	270	263	7	Project is opgeleverd. In 2020 wordt gemonitord wat werkelijke behaalde besparingen zijn
Top laag kunstgras Sportpark De Neul	2018	860	868	-8	Werkzaamheden zijn afgerond en krediet is uitgeput en per ultimo 2019 afgesloten.
Vervanging terreinuitrusting diverse sportparken	2019	123	120	3	Werkzaamheden zijn afgerond en krediet is uitgeput en per ultimo 2019 afgesloten.

Vervanging sportinventaris Dioscuren	2019	40	46	-6	Vervanging van de materialen heeft in 2019 plaatsgevonden.
Voorberiding Vervangen zwembaden De Beemd en De Neul	2018	-	-	-	Krediet is vervallen/afgesloten
Realisatie inventaris theater Noordkade	2017	651	651	-	Werkzaamheden ten laste van dit krediet zijn afgerond.
Aanpassen Julianapark ten behoeve van evenementen	2017	182	181	1	De doelstelling om het park beter te benutten is behaald, onder andere door het realiseren van voorzieningen voor evenementen, realisatie van een nieuw dierenverblijf en de aanleg van het natuurspeelpark
Wijkverbetering Busselbunders	2016	230	188	42	Met het opknappen van de Sterndonk is het laatste deel van Wijkverbetering Busselbunders afgerond.
Natuurontwikkeling Eerdse Bergen	2016	47	47	0	In de Eerdse bergen is nieuwe natuur gerealiseerd in de vorm van een poel en de omvorming van een landbouwperceel. Een deel van de kosten is betaald uit een provinciale subsidie.
Transitiekosten Jeugdzorg	2016	77	67	10	Krediet grotendeels benut voor aanvangskosten transitie. Huidige kosten geborgd in exploitatie.
Wegen en riolering Bloemenwijk	2019	3.217	3.299	-82	Het tekort is ontstaan doordat de opbouw en samenstelling van de ondergrond vooraf anders was ingeschat.
Uitvoering herinrichting Dr. Schaeapmanlaan en Pater van de Elsenstraat (riolering)	2016	947	558	389	Onderschrijding komt o.a. door het besluit tot een goedkopere inrichting (kwaliteitseisen van de parkeerroute i.p.v. aansluiting bij het centrum), hergebruik van bestratingsmaterialen, aanbestedingsvoordeel. i.v.m. grotere aanbesteding (3 straten) en minder nieuwe bomen (vanuit het participatietraject).
Aanpassen riool en maaiveld ter voorkoming wateroverlast	2016	21	1	20	De kosten zijn ten laste gebracht van het reguliere exploitatiebudget riolering.
Maatregelen afwatering Capellevelt	2017	100	57	43	Door een aanbestedingsvoordeel zijn de werkelijke uitgaven lager dan begroot.
Rioolgemalen electro-mechanisch 2017	2017	515	512	3	Afronding heeft in 2019 plaatsgevonden. Met name m.b.t. revisie in invulling in systeem.

Randvoorziening elektro- mechanisch 2018	2018	110	113	-3	Afronding heeft in 2019 plaatsgevonden. Met name m.b.t. revisie in invulling in systeem.
Communiceren over- en treffen van maatregelen foutieve hemelwateraansluiting	2018	20	-	20	De kosten zijn ten laste gebrachte van het reguliere exploitatiebudget riolering.
Controle ontbrekende BOB- metingen in beheerbestand	2018	25	-	25	De kosten zijn ten laste gebrachte van het reguliere exploitatiebudget riolering.
Revolverende reserve duurzame energie	2016	51	7	44	In 2018 en 2019 geen externe kosten meer op dit budget verantwoord. Krediet kan per ultimo 2019 worden afgesloten.
Totaal		7.255	6.204	1.561	

KREDIETEN DIE OVERGAAN NAAR 2020

Kredieten zijn middelen die door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de uitgaven in één of meerdere achtereenvolgende jaren plaatsvinden. Deze kredieten zijn onder te verdelen naar:

Investeringen

We activeren de uitgaven van deze kredieten en jaarlijks vindt afschrijving plaats. De kapitaallasten (afschrijving en rente) zijn opgenomen in de gemeentebegroting. De investeringen waar ook inkomsten (veelal subsidies) tegenover staan zijn opgenomen in een aparte tabel.

Investeringen in riolering

De uitgaven van de kredieten van het VGRP++ (Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan) worden ook geactiveerd. De kapitaallasten zijn opgenomen in de berekening van de tarieven rioolrechten.

We stellen voor onderstaande kredieten over te hevelen naar 2020. De investeringen hebben in totaal een restant krediethoogte van afgerond € 51,7 miljoen, voor investeringen € 33,4 miljoen, investeringen in riolering € 15,5 miljoen en vervangingsinvesteringen € 2,8 miljoen.

Investering (Bedragen x €1.000)	Besluit	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2019	Restant 31-12	Toelichting
Vervangen oude DMS-en	2019	150	-	150	We onderzoeken de mogelijkheden voor het ontsluiten van de oude DMS'en en losse DMS'en. Na onderzoek voeren we een van de mogelijkheden uit.
Brandmeldinstallatie bestuurscentrum Dommelrode	2020	-	36	-36	De brandmeldinstallatie van het bestuurscentrum Dommelrode is verouderd en functioneert niet goed. Uit onderzoek blijkt dat vernieuwing noodzakelijk is. In 2020 wordt hiervoor totaalkrediet geraamd.
Vervangen civiele kunstwerken/bruggen (voorbereiding)	2019	120	41	79	Er is een constructieve toetsing van de bruggen uitgevoerd. Daarnaast is een contractdocument voor het periodiek onderhoud van de bruggen van 2020 opgesteld.
Uitvoeringsplannen mobiliteit 2018/2019	2018	330	78	252	De werkgeversbenadering heeft plaatsgevonden en wordt ook in 2020 voort gezet.
Aanvullende maatregelen doorgaand (vracht)verkeer	2018	150	48	102	Diverse maatregelen voor een betere afwikkeling van vrachtverkeer op de bedrijventerrein in Veghel zijn getroffen. De financiële afsluiting vindt in 2020 plaats.

Vervanging wegen 2019	2019	1.190	218	972	Voorbereidingskosten voor het vervangingsprogramma 2019 zijn gemaakt. Het programma 2020 is in voorbereiding.
Vervangingsprogramma Openbare Verlichting 2019	2019	1.800	73	1.727	Er is een contractdocument voor het vervangen van openbare verlichting opgesteld en de aanbesteding hiervan is opgesteld. Gunning vindt begin 2020 plaats, waarna de uitvoering wordt opgestart.
Verbindingsweg N279 Keldonk-bedrijventerrein	2019	320	145	175	In 2019 is een aanloopkrediet verstrekt en de voorbereidende onderzoeken zijn gestart.
Vervangen Koeveringsedijk Sint-Oedenrode/Schijndel	2019	2.210	258	1.952	Het werk is in uitvoering. De werkzaamheden lopen tot medio april 2020.
Vervangen fietspad Jekschootstraat Veghel	2019	1.225	43	1.182	Het werk is aanbesteed. De uitvoering start eind februari 2020 en is medio mei 2020 gereed.
Vervangen Nieuwstraat Sint-Oedenrode	2019	375	287	88	Het werk is civieltechnisch klaar. De aanplanting vindt plaats in 2020.
Reconstructie Pastoor Smitsstraat Olland	2019	268	3	265	De voorlichtingsavonden zijn geweest. De uitvoering van de reconstructie vindt in 2020 plaats.
Kleinschalige verkeersvoorzieningen 2019	2019	100	26	74	Het fietspad Rembrandtlaan is uitgevoerd met een asfalt verharding. De resterende maatregelen worden uitgevoerd in 2020.
Fietsstraat Rembrandtlaan, Frans Halsstraat, Populierenlaan	2019	250	-	250	De uitvoering vindt plaats in 2020.
Kruising Erpseweg-Bundersdreef	2019	200	-	200	De uitvoering vindt plaats in 2020.
Reconstructie Schijndelseweg- Lindendijk	2019	255	-	255	De voorbereidende werkzaamheden worden in 2020 uitgevoerd.
Toegankelijkheid openbaar vervoer haltes 10-17	2019	100	23	77	Er zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. in 2020 worden bij een aantal haltes overkappingen aangebracht.
Nieuwbouw basisschool Antonius van Padua, Nijnsel	2018	4.332	308	4.023	In 2019 is er een voorlopig en definitief ontwerp gemaakt. In 2020 wordt met nieuwbouw gestart.

Inrichting terrein basisschool Nijnsel	2016	175	0	175	In 2019 zijn vrijwel geen kosten gemaakt omdat de inrichting van het terrein volgtijdelijk is aan de nieuwbouw.
Nieuwbouw basisschool Petrus en Paulus (voorbereiding)	2018	284	48	236	Het voorbereidingsproces met betrekking tot vervangende nieuwbouw van basisschool Petrus & Paulus is een andere richting ingegaan. In november 2019 is een intentieovereenkomst gesloten met Samenwerking Heilige Antonius Abt Kerk (SHAAK) BV en Stichting Katholiek en Interconfessioneel Primair Onderwijs Veghel (SKIPOV). De overeenkomst is gericht op de realisatie van vervangende nieuwbouw, gedeeltelijk in en gedeeltelijk naast de kerk in Eerde. Indien met betrokken partijen een akkoord over realisatie van de nieuwbouw van de school wordt bereikt, dan start de daadwerkelijke realisatie in 2020 met een oplevering in 2021.
Vorbereidingskrediet renovatie Openbare Basisschool De Uilenbrink	2018	770	2	768	De aanbesteding heeft in oktober 2019 plaatsgevonden. De verwachting is dat begin 2020 de daadwerkelijke realisatie start.
Uitbreiding basisschool de Ieme	2019	847	45	802	De uitvoering is onlangs gestart. De oplevering vindt in mei 2020 plaats.
Multifunctionele Accommodatie (MFA) de Kienehoef (voorbereiding)	2019	447	8	439	De voorbereidingen met betrekking tot MFA de Kienehoef (thans MFA de Groene Long) zijn gestart. In november 2019 is de inventarisatie van de wensen en behoeften vanuit de wijk en andere stakeholders afgerond. De resultaten van deze inventarisatie worden in 2020 gebruikt als input voor de realisatie van MFA "de Groene Long".
Huisvesting en materialen ten behoeve van turnvereniging Educa	2016	159	-	159	Dit krediet is bedoeld om een sportlocatie geschikt te maken voor huisvesting van Educa. Uitvoerende activiteiten moeten nog starten.
Kassasysteem en toegangscontrole binnensportaccommodatie	2017	150	95	55	Het project is stil gelegd gezet omdat er onvoldoende vertrouwen is in een goede afloop voor wat betreft de applicatie(s). De software waar we nu gebruik van maken blijven we voorlopig gebruiken totdat in 2020 bekend is wat er gaat gebeuren.
Vervanging zwembaden De Neul/De Beemd	2019	1.100	56	1.044	In 2019 is voor vervanging zwembaden de Neul/de Beemd dit voorbereidingskrediet van € 1 mln beschikbaar gesteld. In dat kader zijn in 2019 geringe voorbereidende kosten ten laste van dit krediet gebracht.

Sporttechnische laag, Sportpark De Neul	2018	960	955	5	Werkzaamheden zijn bijna afgerond. Medio 2020 kan krediet worden afgesloten.
Ombouw kunstgras korfbal Prins Willem Alexander in gras voetbalveld	2019	60	-	60	De ombouw is uitgesteld en wordt in 2020 gerealiseerd.
Overname sportvelden en kleedaccommodatie MHC Sint-Oedenrode	2019	173	169	4	Betreft de betaling in 2019 voor de overname van sportvelden in het kader van harmonisatie beleid .
Overname sportvelden/ kleedaccommodatie VMHC Geel-Zwart Veghel	2019	150	-	150	Het betreft de betaling voor overname sportvelden in het kader van harmonisatie beleid. De transportaktes voor overdracht van erfpacht en opstal moeten nog passeren. Dit gebeurt in 2020.
Overname kleedaccommodaties RKSVD Rhode Sint-Oedenrode	2019	275	-	275	Het betreft de betaling voor overname sportvelden in het kader van harmonisatie beleid. De transportaktes voor overdracht van erfpacht en opstal moeten nog passeren. Dit gebeurt in 2020.
Realisatie theatertechniek en inventaris Noordkade	2017	2.800	2.623	177	Het resterende krediet wordt in 2020 besteed aan een flexibele theatervoorziening.
Nieuwe Podiumzaal t Spectrum	2017	2.600	2.591	9	De werkzaamheden zijn in 2019 afgerond en worden in 2020 financieel afgerekend.
Herbestemming voormalige gemeentehuis Schijndel	2016	2.200	520	1.680	In 2019 is het werk aanbesteed, gegund en is een start gemaakt met de uitvoering. 1-1-2021 moet het Wenkend perspectief gereed zijn.
Ontwikkelen sluitend + onderhouden fiets + wandelplaatsen	2018	60	29	31	Het krediet is bedoeld voor het beheer en onderhoud van recreatieve routes. Vanwege de nieuwe opzet van de toeristische organisatie wordt dat eerst in 2020/2021 gerealiseerd.
Herinrichting terrein Beatrixsingel Veghel	2018	162	19	143	De voorbereiding is in de afrondende fase. De uitvoering wacht op de verbouwing van de Don Boscoschool.
Aankoop gronden Duits lijntje	2019	495	14	481	De aankoop waar dit krediet voor is bedoeld heeft nog niet plaatsgevonden. Wanneer dit gaat gebeuren is nog niet bekend. Wel zijn in 2019, om niet, aanzienlijke percelen van het traject Duits lijntje in eigendom verworven.
Aankopen gronden ten behoeve van recreatieve & natuurontwikkeling	2019	500	5	496	De aankoop van gronden gaat in 2020/2021 plaatsvinden.

Doorsteek van Bolckpad met onderdoorgang A50	2019	320	27	293	Na het bereiken van overeenstemming over de ondergrond is een provinciale bijdrage in de aanlegkosten van de fietsverbindingen aangevraagd. We zijn in afwachting van definitieve besluitvorming op die aanvraag en de daaraan gekoppelde voorwaarden. Daarnaast is het overleg met Waterschap de Dommel en Rijkswaterstaat gestart voor de noodzakelijk vergunningen. Als de te verkrijgen subsidie kan worden toegeschreven aan het project (raadsbesluit) wordt het participatieproces gestart. Naar verwachting beginnen de uitvoeringswerkzaamheden dan eind 2020.
Groenrenovaties 2019	2019	757	-	757	Zowel de voorbereiding als uitvoering van deze groenrenovaties is doorgeschoven naar 2020/2021.
Groenrenovatie Antoniusstraat en Gemondseweg	2019	267	4	263	In beide straten is het vervangen van (een deel van) de overlast gevende bomen het uitgangspunt. Het project zit in de ontwerpfase. Omwonenden worden actief betrokken bij de planvorming.
Oplossen boomwortelproblematiek	2019	51	3	48	Het oplossen van de terugkerende boomwortelproblematiek in de Vijverwijk in Veghel wordt zo veel als mogelijk gecombineerd met de sanering van de kabels en leidingen. Enkele straten zijn reeds in uitvoering. De planning van de NUTS-partijen is leidend.
Vervanging bomen Hoevenbraak	2019	87	4	83	Het project is geïnitieerd volgend op de werkzaamheden aan kabels en leidingen. Door een aanvullend vleermuisonderzoek kon echter niet gestart worden met de vervanging van de bomen. Deze vertraging heeft daarnaast de vraag opgeworpen of toch een integrale renovatie van de openbare ruimte moet worden uitgevoerd. Dit wordt nu nader onderzocht.
Versterking robuuste groenblauwe structuren 2017	2017	1.850	78	1.772	In 2019 zijn aanloopkosten gemaakt voor het versterken van de groen-blauwe structuren.
Droge voeten Sint-Oedenrode	2019	500	-	500	De uit te voeren maatregelen worden in samenhang met de werkzaamheden van het Waterschap uitgevoerd. Uitvoering daarvan vindt plaats omstreeks 2022.
Versterken Centra Veghel en Schijndel	2017	300	248	52	Betreft een aanloopkrediet voor herinrichting delen van het centrum van Veghel. In 2019 zijn ook uitgaven gedaan vanwege slopen van De Blauwe Kei.

Totaal		31.873	9.129	22.744			
--------	--	--------	-------	--------	--	--	--

Investeringen (Bedragen x €1.000)	Besluit	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2019	Restant krediet 31-12	Totaal ink. krediet	Ink. t/m 2019
Fiets-/wandelpad Bobbenagelseweg	2016	622	617	5	151	139
Er resteert nog een te ontvangen subsidiebedrag van 5% (ca € 7.000) in 2020.						
Proceskosten Noordkade	2017	2.123	2.237	-114	-	135
De werkzaamheden realiseren kunst- en cultuurcluster fase 1 en 2 zijn vrijwel afgerond. Krediet kan in 2020 worden afgesloten.						
Reconstructie N616 komtraverse Erp	2016	4.885	4.114	771	4.800	4.201
Het riool, de verharding en het groen is vervangen. Daarnaast is er waterberging onder de rijbaan aanbracht. Definitieve afwikkeling vindt plaats in de eerste helft 2020.						
Vervolg Masterplan Veghel Centrum	2017	3.012	1.805	1.207	810	698
In 2019 zijn wat laatste uitgaven verricht vanwege de reconstructie van de Markt. In 2019 is een start gemaakt met het burgerparticipatie- ontwerpproces voor de herinrichting van het Stadhuisplein en Vlas en Graan.						
Vervanging bruggen Erp en Keldonk	2016	638	680	-42	-	98
Werkzaamheden zijn afgerond maar er staat nog een verplichting open voor noodzakelijke grondaankoop waar naar verwachting eerst in 2020 overeenstemming over bereikt zal worden.						
Fietspaden Populierlaan te Veghel	2018	665	677	-12	215	173
Het werk is uitgevoerd. De subsidie moet nog worden afgewikkeld.						

Fietspad Uden- Veghel (Snelfietsroute)	2018	2.900	148	2.752	1.240	-
De gemaakte kosten 2019 betreffen voorbereidingskosten. Verder heeft verwerving van grond plaats gevonden. Uitvoering vindt plaats in 2021 en 2022.						
Tunnel Udenseweg/Aa-brug/Biezenloop (Snelfietsroute)	2018	2.989	5	2.984	2.080	-
De gemaakte kosten 2019 betreffen voorbereidingskosten. Verder heeft verwerving van grond plaats gevonden. Uitvoering vindt plaats in 2021 en 2022.						
Verplaatsing Gazellebrug (Snelfietsroute)	2018	2.600	123	2.477	2.080	-
De gemaakte kosten 2019 betreffen voorbereidingskosten. Verder heeft verwerving van grond plaats gevonden. Uitvoering vindt plaats in 2021 en 2022.						
Passantenhaven kades verbeteren	2016	350	325	25	60	150
Het project moet in samenhang worden gezien met de ontwikkelingen op de Noordkade. De werkzaamheden aan de passantenhaven zijn afgerond en in 2020 vindt de nazorg plaats.						
Aankoop grond ten behoeve van natuurontwikkeling 't Hurkske	2018	1.265	927	338	1.265	741
In 't Hurkske is 10 ha landbouwgrond aangekocht ten behoeve van natuurontwikkeling. Het gebied is waardevol vanwege de zeldzame soorten die hier voorkomen. Op basis van gedegen bodemonderzoek wordt samen met stakeholders een inrichtingsplan opgesteld. Een provinciale subsidie wordt aangevraagd.						

Aanleg Hoogwaardig Openbaar Vervoer halte Sint-Oedenrode	2016	449	395	54	165	152
--	------	-----	-----	----	-----	-----

Er moet nog openbare verlichting langs de voetgangersverbinding tussen Postdijk en fietstunnel geplaatst worden evenals fietsoverkappingen. Hiervoor is (ook) een provinciale subsidie beschikbaar gesteld. Het krediet wordt in eerste helft van 2020 afgerond.

Renovatie natuurgrasveld Sportpark De Neul	2018	100	100	-0	-	32
--	------	-----	-----	----	---	----

De werkzaamheden zijn bijna afgerond. Medio 2020 kan het krediet worden afgesloten.

Ontwikkelpad Omnipark de Brug Erp (voorbereiding)	2019	150	8	142	-	8
---	------	-----	---	-----	---	---

Onlangs is door raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart.

Aanleg multifunctionele speelvelden 20-2011	2018	100	-	100	100	16
---	------	-----	---	-----	-----	----

Over de nieuwe locatie van de MIXX-velden vindt nog nader overleg plaats.

Totaal		22.848	12.161	10.687	12.966	6.544
---------------	--	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------

Riolering (Bedragen x €1.000)	Besluit	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2019	Restant 31-12	Toelichting
Groot onderhoud rioleringen 2016	2016	240	26	214	Het restantbedrag wordt ingezet voor het project herinrichting en afkoppelen Boskantseweg (circa € 350.000). Voor het drainagekanaal Kienehoef is € 75.000 nodig. Voor de uitstroomwerken vanuit stedelijk gebied op de Dommel als gevolg van Droge voeten is € 125.000 nodig.
Groot onderhoud rioleringen 2017	2017	403	8	395	Het restantbedrag wordt ingezet voor het project herinrichting en afkoppelen Boskantseweg (circa € 350.000). Voor het drainagekanaal Kienehoef is € 75.000 nodig. Voor de uitstroomwerken vanuit stedelijk gebied op de Dommel als gevolg van Droge voeten is € 125.000 nodig.

Vervangen riolering Koolenkampen fase 1+2 Operationeel Plan Riolering 2016	2016	1.504	1.473	31	De werkzaamheden zijn uitgevoerd. De financiële afronding vindt in 2020 plaats.
Maatregelen De Dubbelen 1+2 naar aanleiding van Herberekening	2017	110	9	101	De oplevering van het adviesrapport is vertraagd door de noodzaak van verificatie van essentiële gegevens. De maatregelen en benodigd budget zijn daarom pas in kwartaal I van 2020 bekend, waarna uitvoering van eventuele maatregelen wordt gepland.
Vervangen riolering+afkoppelen verharding weg door Erp	2017	2.700	13	2.687	De uitvoering heeft plaatsgevonden in 2019. De financiële afwikkeling vindt plaats in het 1e half jaar van 2020 waarna het project kan worden afgesloten.
Afkoppelmaatregelen Rembrandtlaan	2017	300	5	295	Dit project is uitgesteld in verband met bezwaren van belanghebbenden.
Maatregelen riolering Erp-Oost	2017	200	9	191	De voorbereiding is gestart met als basis het eerder opgestelde adviesrapport. Verbetering is gericht op het verlagen van de risico's van wateroverlast door de maaiveldafstroming te richten op de rand van de kern. Verder blijkt een aanzienlijke lengte aan riolering op particuliere grond of binnen een meter van de perceelgrenzen te liggen. Gezien de complexe problematiek moet het voorbereidingstraject met extra zorg worden doorlopen. Er moet rekening worden gehouden met vervanging/verbetering van een grote lengte aan riolering, waardoor naar verwachting meer (circa € 200.000) budget nodig is. Dit bedrag is zo nodig in de restantbudgetten riolering nog beschikbaar.
Verplaatsen+vernieuwing gemaal Nederboekt	2017	60	2	58	Uitvoering zou plaatsvinden in 2019, maar is door het vertrek van de projectleider niet doorgegaan. Het project staat nu voor het voorjaar 2020 op het programma.
Hemelwaterverbetering Kienehoef	2017	534	266	267	De ontwerpwerkzaamheden zijn vanwege de participatie en de daarvoor noodzakelijke doorlooptijd eind september 2019 afgerond. Daarna is gestart met het opstellen van een uitvoeringsovereenkomst die, afhankelijk van het resultaat van de PFAS-discussie, in februari 2020 wordt gegund. Het merendeel van het budget wordt in 2020 (of later) uitgegeven.

Hemelwaterverwerking Dommelrode	2017	2.200	74	2.126	Het opstellen van het ontwerp voor het nieuwe vernattingsstelsel Diependaal vergt meer onderzoek en tijd dan eerder ingeschat. Een eerste verkenning heeft geleid tot het combineren van waterstromen in één integraal ontwerp. Het onderzoek en het overleg met verschillende belanghebbende partijen heeft een lange doorlooptijd met als gevolg een latere start voor het afkoppelplan Dommelrode. De uitvoering daarvan verwachten we in 2021.
Aanpassing vrijverval riolering 2017	2017	1.489	78	1.410	Het restantbudget is onder meer benodigd voor maatregelen riolering Erp-Oost en overige projecten.
Drukriolering elektro-mechanisch 2017	2017	285	5	280	In 2020 wordt een renovatiebestek opgesteld, met een verwachte uitvoering na de bouwvak 2020.
Hemelwaterverbetering Kienehoef 2018/2019	2018	2.636	28	2.608	In combinatie met het bestek gereed maken van fase 1 zal ook fase 2 worden uitgewerkt. De uitvoering van fase 1 start in de loop van 2020.
Aanpassing vrijverval riolering 2018/2019	2018	2.909	40	2.869	Voor 2018 en 2019 waren diverse vervanging- en reparatiemaatregelen gepland in de wijk Hoevenbraak in Schijndel. Vanwege ontwikkelingen bij de nutsbedrijven en woningbouwvereniging is gekozen voor een planning waarbij het riool als laatste vervangen wordt. Nu de onderzoeken zijn uitgevoerd, kan de uitvoering worden opgepakt, die na de nog te doorlopen voorbereiding doorloopt in 2020. Daarnaast is in de strategische planning in het vGRP een aantal rioolstrengen als te vervangen opgenomen in de jaren tot en met 2019. Met de vrijwel afgeronde actualisatie van de beheerapplicatie is op basis van de meest recente inspectiegegevens een nieuwe renovatieplanning voor de riolering opgesteld. In 2020 wordt de voorbereiding van de daaruit volgende rioleringsprojecten opgestart. Gezien de voorbereidingstijd die nodig is zal de uitvoering pas in de loop van 2020 starten.

Rioolgemalen elektro-mechanisch 2018/2019	2018	1.408	329	1.079	Voor de renovatie en verbeteringsmaatregelen hoofdrioolgemalen (en persleidingen) zijn diverse activiteiten geprogrammeerd. De voorbereiding van de plannen vindt plaats eind 2019 en de uitvoering naar verwachting in de loop van 2020. De ombouw van de telecommunicatie van GSM naar GPRS wordt gecombineerd met deze werkzaamheden.
Drukriolering elektro-mechanisch 2018/2019	2018	232	4	228	De preventieve maatregelenronde is in 2018 uitgevoerd. Er is onvoldoende tijd geweest voor de bestekvoorbereiding. Die is met het opstellen van een inkoopstrategie opgestart. Daarna wordt het renovatiebestek opgesteld en wordt vervolgens gestart met de uitvoering die naar verwachting doorloopt tot medio 2021.
Maatregelen vergroting waterbeleving Dommeldal	2018	100	4	96	Uitvoering van de "maatregelen vergroting waterbeleving Dommeldal" is gekoppeld aan recreatieve doorsteek van het Bolckpad met onderdoorgang A50 (investering van € 320.000). Dit project is in 2019 voorbereid en de uit te voeren maatregelen liggen qua inhoud maar ook qua locatie in elkaars verlengde en worden naar verwachting in 2020 uitgevoerd.
Basis Rioleringsplan maatregelen Schijndel 2018/2019	2018	75	2	73	In 2018 zijn overleggen geweest met bewoners over wateroverlastlocaties in Schijndel. Om een en ander goed in beeld te brengen moeten extra hydraulische doorrekeningen gemaakt worden. De uitvoering wordt gecombineerd met de op te stellen stresstesten en BRP's. In deze BRP's zijn maatregelen opgenomen om het risico op wateroverlast op enkele locaties te verlagen. De plannen zijn voorbereid en worden in 2020 uitgevoerd.
Ruimte voor de Aa	2018	20	2	18	In 2020 zal een ruimtelijk plan worden gemaakt voor het betrekken van een deel van het groene gebied aan de westzijde van de Aa ten zuiden van het Duits Lijntje. Er wordt nog gewacht op de resultaten van een systeemberekening van waterschap de Aa.
Aanleg meetnet vrijvervalriool (stelselmetingen)	2018	75	1	74	Het opstellen van een meetplan voor stelselmetingen staat voor 2020 op het programma.

Inrichten grondwatermeetnet Meierijstad	2018	30	3	27	Het verder uitrollen van de inrichting van het grondwatermeetnet is voorzien in 2020. Dit heeft een hoge prioriteit in verband met recente droge zomers en de inschatting van afkoppelkansen. De concept uitvraag wordt afgerond en de meetbehoefte van externe partijen worden geïnventariseerd. Op basis daarvan worden projectplannen opgesteld.
Opstellen beheerplan rioleringsvoorziening	2018	30	5	25	Het beheerplan overige rioolvoorzieningen betreft inventarisatie van alle riooltechnische (en cultuurtechnische) voorzieningen, die nog niet in bestaande bestekken en beheerplannen zijn opgenomen en die voor het functioneren van het rioelstelsel en watersysteem van belang zijn.
Droge voeten Sint-Oedenrode, riolering	2019	100	23	77	In maart 2019 is besloten om mee te liften met het project droge voeten Sint-Oedenrode. Het budget is bedoeld om (personele) kosten of kosten voor onderzoek die niet ten laste komen van het project te kunnen dekken. Werk met werk maken en kansen voor participatie worden hierdoor benut of uitgewerkt. Voor 2020 is de start van de planologische procedures (bestemmingsplanwijziging) voorzien.
Onderzoek locaties ombouw Verbeterd Gescheiden Rioelstelsels naar Gescheiden Rioelstelsels 2019	2019	10	-	10	In 2020 zal onderzoek plaatsvinden naar mogelijkheden om verbeterd gescheiden rioelstelsels om te bouwen naar gescheiden rioelstelsels zonder dat dit nadelige gevolgen heeft voor het ontvangende oppervlaktewater. Vervolgens zal bepaald worden welke maatregelen daarvoor getroffen moeten worden.
Afkoppelen centrum en omgeving Sint-Oedenrode	2019	300	5	296	Dit project betreft ontlasting van het gemengde rioelstelsel door afkoppelen van schoon hemelwater waardoor het risico op wateroverlast bij extreme buien wordt verlaagd en in tijden van droogte het hemelwater lokaal kan infiltreren. De uitvoering vindt plaats in 2020.
Totaal		17.948	2.411	15.537	

Vervangingsinvesteringen (Bedragen x €1.000)	Besluit	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2019	Restant 31-12	Toelichting
--	---------	----------------	-------------------	---------------	-------------

Vervangen toegangscontrolesysteem werf Sint-Oederode en Schijndel	2019	35	-	35	Vorig jaar heeft er een aanpassing plaatsgevonden. Afgelopen zomer is het toegangssysteem en het alarmsysteem getroffen door blikseminslag. Van zowel de werf in Veghel als het bestuurscentrum Sint Oedenrode zijn de systemen niet te repareren. Sommige zaken worden door de verzekering vergoed. Echter niet alles. Daarna wordt er een project gestart om een blauwdruk te maken voor toegangssystemen.
Vervanging voertuigen	2018 2019	1.180	-	1.180	De voertuigen zijn aangekocht. Levering en betaling vinden plaats in 2020.
Vervanging zoutstooiers en sneeuwploegen	2018 2019	468	-	468	Na goedkeuring van het beheerplan gladheidbestrijding zal vervanging in 2020 plaatsvinden.
Vervangen verkeersregelinstallaties (VRI's)	2019	380	16	364	Er is een contractdocument voor het vervangen van 3 verkeersregelinstallaties in het traject Udenseweg- Rembrandtlaan in Veghel opgesteld. Aanbesteding hiervan vindt begin 2020 plaats. Daarna wordt de uitvoering opgestart.
Aanbrengen hekwerk sportpark Prins Willem-Alexander	2018	43	28	15	In 2020 is opdracht verstrekt voor afronding van de werkzaamheden.
Vervangen toplaag kunstgras vv Schijndel	2019	421	399	22	Werkzaamheden bijna afgerond. Laatste termijnen worden in 2020 betaald.
Vervangen gebouw 't Bundertje natuurtuin	2019	625	32	593	De vervangende nieuwbouw wordt in de loop van 2020 gerealiseerd en heeft vertraging opgelopen in verband met de aanwezigheid van vleermuizen.
Aanschaf middelen ten behoeve van huisvuilinzameling	2019	200	116	84	In 2019 is er € 116.096 uitgegeven aan de aanschaf van nieuwe en vervanging van diverse soorten containers. Het restantkrediet moet in 2020 beschikbaar blijven voor de aanschaf van diverse soorten containers.
Totaal		3.352	591	2.761	

EENMALIGE BUDGETTEN

Eenmalige budgetten zijn door de gemeenteraad beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van projecten/activiteiten waarvoor eenmalige uitgaven worden gedaan. Deze eenmalige uitgaven begroten we in het desbetreffende begrotingsjaar. Als deze projecten/activiteiten niet of niet volledig zijn afgerond in dat begrotingsjaar stellen wij voor ze over te hevelen naar het volgende jaar. Dit om het mogelijk te maken de activiteiten alsnog (volledig) uit te voeren. Voor het overhevelen van eenmalige budgetten zijn de volgende spelregels gehanteerd:

- A. Er is sprake van een beleidsinhoudelijke noodzaak om het geld te behouden voor uitvoering in 2020
- B. Er zijn in 2020 geen middelen beschikbaar om deze uitgaven te dekken.
- C. Daadwerkelijke realisatie vindt uiterlijk plaats in 2020 d.w.z. overheveling kan 1 keer.
- D. Het over te hevelen budget bedraagt minimaal € 25.000.
- E. De uitvoering in 2020 past binnen de planning van het werkatelier..

We stellen voor sommige eenmalige budgetten over te hevelen naar 2020 die niet (volledig) voldoen aan deze vastgestelde spelregels. Deze zijn in de volgende tabel aangegeven met een letter (A t/m E) achter de omschrijving. De letter geeft aan van welke hiervoor genoemde spelregel wordt afgeweken.

De eenmalige budgetten hebben vooral een dekking uit een reserve. Bij de vermelding van een * is sprake van een eenmalig budget wat ten laste van de jaarlijkse exploitatie komt, en niet wordt gedekt uit een reserve.

Hieronder volgen drie tabellen. Van de eenmalige budgetten uit de eerste tabel stellen wij voor deze over te hevelen naar 2020. In de tweede tabel staan kredieten die niet worden geactiveerd en waarvan we ook voorstellen deze over te hevelen naar 2020. In de derde tabel staan eenmalige budgetten die we afsluiten.

Progr.	Eenmalige budgetten die overgaan naar 2020	Besluit	Totaal budget	Netto-uitgaven	Verschil	Toelichting (Bedragen x € 1.000)
O	Conceptualisering resultaten beleid college.	MvM	95	13	82	In 2019 is op diverse manieren met inwoners, ondernemers, organisaties en instellingen gecommuniceerd over de (realisatie van de) ambities zoals in Mijlpalen van Meierijstad zijn opgenomen. Ook de komende jaren zal dat op een of andere manier blijven gebeuren.
O	Energielabeling	MvM	117	7	110	De regeling omtrent energielabels wijzigt in 2020. De rekenmethodiek/rekenregels worden aangepast. Daarom is er gewacht met het laten uitvoeren van dit werk en heeft de aanbesteding nog niet plaatsgevonden. Dit is gepland in 2020.
O	Raad van Verbeelding	2019-1	50	10	40	De activiteiten van de Raad van Verbeelding strekken zich uit over de jaren 2019 en 2020. Het restantbedrag is bedoeld voor uitgaven 2020.

0	Ontwikkelopdracht uitvoeringsorganisatie	2019-1	160	105	55	Het project is in uitvoering. In 2020 worden drie deelprojecten opgepakt. De uitvoering van de projecten Functiegebouw, Planning en stuurinformatie en taakafhandeling hebben een langere doorlooptijd nodig gehad.
0	Digitalisering documenten VTH software	2019-1	255	7	248	Dit project wordt in 2020 uitgevoerd.
0	Bewerken en afsluiten archieven voormalige gemeenten *)	pb2018	75	0	75	Het afsluiten en overdragen van de archieven vindt plaats in 2020.
0	Burger Innovatiefonds (B)	MvM	346	51	295	De uitvoering van het Nieuwe Ideeën Fonds (voorheen Burgerinnovatiefonds) is gestart eind 2018. Dit initiatievenfonds sluit aan bij de ambities op het gebied van Participatie en Innovatie. Om inwoners meer bekend te maken met het fonds is in 2019 ConsultingKids ingeschakeld. De uitwerking vindt plaats in 2020 en verdere jaren.
0	Organisatie optimalisatie (C)	MvM	403	202	201	Het budget organisatieontwikkeling is voor 3 jaar door de raad toegekend. Er worden trajecten uit betaald om als organisatie de groei richting zelforganisatie en verdere verbetering van de dienstverlening te faciliteren. Iedere organisatie ontwikkelt zich doorlopend en zeker een fusieorganisatie met een visie gericht op het jaar 2025. Vandaar dat wordt voorgesteld het overschot van 2019 over te hevelen. Ook lopen de in 2019 gestarte trajecten door naar 2020.
0	Leegstaand vastgoed,bijeenbrengen van vraag en aanbod (C)	MvM	25	0	25	De makelaarsfunctie is een nadere uitwerking van het in december 2018 vastgestelde vastgoedbeleid (Kadernota Vastgoed Meierijstad). Deze functie kan pas worden gerealiseerd als de verhuurmodule Ultimo operationeel is. De oplevering van Ultimo heeft vertraging opgelopen.
0	Opzet en uitvoer leefbaarheidsinstrument in de wijk (D)	MvM	50	31	19	De ontwikkeling en uitvoering van de leefbaarheidsmonitor heeft grotendeels in 2019 plaatsgevonden, maar de afronding ervan loopt nog door in 2020.
0	Citymarketing (D) *)	2019-1	100	91	9	Het citymarketingbeleid is in 2019 ontwikkeld. Onderdeel van het citymarketingbeleid was het in gang zetten van een aantal campagnes. Het inzetten van een online campagne gericht op jong talent was hier onderdeel van. Deze loopt inmiddels. De afrekening volgt in 2020.

1	Aanpak recreatieparken	JR2018	115	33	82	In 2019 is een visie ontwikkeld voor het gebied Molenheide. In 2020 vindt bestuurlijke besluitvorming plaats en daarna start de uitvoering. Ook is duidelijk geworden dat het oplossen van problematieken van de vakantieparken, waaronder de begeleiding van mensen die er woonachtig zijn maar ook de ondersteuning van de eigenaren, een lange adem vergt.
2	Mobiliteitsvisie Meierijstad	MvM	100	12	88	In september 2019 is in een beeldvormende avond de startnotitie participatie duurzame mobiliteitsvisie Meierijstad besproken. Besproken is het proces dat wordt doorlopen, welke stakeholders worden betrokken, hoe ze worden betrokken en wanneer en waarover afstemming met de raad plaatsvindt. De visie wordt in 2019 en 2020 opgesteld. Planning is dat 1e helft 2021 de duurzame mobiliteitsvisie Meierijstad wordt vastgesteld in de raad.
2	Opstellen kwaliteits- en beheersplan wegen (C)	MvM	304	102	203	In oktober 2018 werd het IBOR vastgesteld waarbij een kwaliteitsniveau werd afgesproken wat financieel niet haalbaar bleek. Vervolgens is in met de begroting 2020 het kwaliteitsniveau aangepast. In 2020 worden de integrale gebiedsplannen op kern/wijkniveau opgepakt.
2	Opstellen kwaliteits- en beheersplan VRI's (C)	MvM	73	0	73	In oktober 2018 werd het IBOR vastgesteld waarbij een kwaliteitsniveau werd afgesproken wat financieel niet haalbaar bleek. Vervolgens is in met de begroting 2020 het kwaliteitsniveau aangepast. In 2020 worden de integrale gebiedsplannen op kern/wijkniveau opgepakt.
3	Beleidsontwikkeling economische zaken	MvM	295	103	192	In 2019 zijn diverse visies opgesteld en aan de raad aangeboden (horeca/detailhandel/herstructurering centrum Veghel c.a./bedrijventerreinen). Verdere uitwerking geschiedt in 2020.
3	Centrumontwikkeling Veghel	MvM	100	0	100	Besluitvorming omtrent herstructurering centrum Veghel heeft onlangs in raad plaats gevonden. Uitnutting van dit budget gaat in 2020 plaatsvinden.
3	Ondersteuning startersinitiatieven	2019-1	50	23	27	In 2019 is er in principe voor 3 jaar een bijdrage verstrekt aan het startersnetwerk Meierijstad. Het restant budget wordt ingezet voor een ander startersproject.
3	Actieplan acquisitie en beleidsharmonisatie	MvM	250	38	212	In 2019 zijn vooral kosten van citymarketing/acquisitie ten laste van deze post geboekt. Ook in 2020 worden hiervoor nog kosten gemaakt. De kosten worden gedekt uit de grondexploitatie.

3	Samen met bedrijven ondernemingsvisie opstellen (C)	MvM	50	17	32	Het opstellen van de sociaal economische visie is eind 2019 gestart. De kosten lopen door in 2020.
4	Actualisering Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijshuisvesting	2019-1	100	0	100	De betreffende werkzaamheden worden in 2020 uitgevoerd.
4	Nieuwbouw basisschool Nijnsel (sloop- en asbestverwijderingskosten)	pb2017	97	0	97	In 2019 hebben geen sloop-activiteiten plaatsgevonden omdat de school nog in gebruik is geweest.
4	Sloopkosten basisschool Petrus en Paulus *)	2019-1	45	0	45	De sloop vindt plaats als de nieuwbouw van basisschool Petrus & Paulus in gebruik is genomen. Ingebruikname nieuwbouw en sloop oudbouw staan gepland voor 2022. Overheveling naar 2020 is noodzakelijk omdat het budget dan aangewend kan worden voor de noodzakelijke sloop van het leegstaande en reeds onderwijsbestemming onttrokken gedeelte van het schoolgebouw (= voormalige kleuterschool), waarvoor in eerste aanleg geen budget beschikbaar is gesteld. Het schoolbestuur heeft de gemeente uitdrukkelijk gevraagd dit leegstaande gedeelte met spoed te slopen omwille van hygiëne, veiligheid en verloedering. Bij de beschikbaarstelling van het benodigde krediet voor de nieuwbouw wordt dan opnieuw een krediet voor de sloop van de school beschikbaar gesteld.
4	Inzet projectleider basisschool Petrus en Paulus *)	2019-1	75	0	75	Overheveling van het budget is noodzakelijk omdat de werkzaamheden voornamelijk in 2020 plaatsvinden. Een en ander als uitvloeisel van de door de gemeente, SHAAK en SKIPOV ondertekende intentieovereenkomst, gericht op realisatie van de vervangende nieuwbouw van basisschool Petrus en Paulus, gedeeltelijk in en gedeeltelijk naast de kerk te Eerde.
4	Laaggeletterdheid *)		145	116	29	In 2019 is het aantal taalcursussen toegenomen in de gemeente Meerijstad. De kosten van de taalcursussen worden betaald uit het regionaal volwasseneducatie budget. De verwachting is dat de stijging in 2020 zich zal voortzetten en deze kosten niet volledig gedekt kunnen worden uit het beschikbaar regionaal volwasseneducatie budget. De overgebleven middelen van 2019 zetten we hiervoor in.

4	Verbreding beroepsonderwijs in Meierijstad (B)	2019-1	100	7	93	In 2019 is vooral gewerkt aan de duurzame verbinding van de 3O's (Onderwijs/Ondernemers/Overheid). Vanwege die duurzame verbinding zijn we in de tweede helft van 2019 gestart met de verkenning naar mogelijkheden voor HBO/WO in Meierijstad. Deze verkenning loopt door in 2020.
4	Innovatieprojecten onderwijs (B)	2019-1	100	47	53	In 2019 zijn er vijf aanvragen voor onderwijs innovatie goedgekeurd. Daarnaast zijn er eind december nog een tweetal aanvragen binnen gekomen die pas in 2020 ten uitvoer kunnen worden gebracht. Eind december is ook de Lokaal Educatieve Agenda vastgesteld. De subsidieregeling kent een nauwe verbinding met de LEA. Uit de LEA volgen nog veel acties. Verder worden begin 2020 de resultaten van het gemeentebrede taalonderzoek verwacht. Hieruit komen naar verwachting ook diverse initiatieven.
4	Stelpost Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Stichting Omo (A) *)		157	0	157	Mogelijk is dit budget in 2020 benodigd voor de afhechting van de financiële afwikkeling van voorgaande jaren. In 2020 worden de gesprekken met OMO inzake nieuwe doordecentralisatie-afspraken afgerond. Hiervoor volgt een afzonderlijke rapportage aan de raad.
5	Aankoop gronden Vlagheide P4 en P7	2018-13	97	0	97	De grond is in 2018 gekocht. De inrichting gaat in 2020/2021 plaatsvinden.
5	Vlagheide: toeristische trekker duurzaam buiten	MvM	125	0	125	Vanwege onduidelijkheid over de overdracht van het beheer Vlagheide zijn er nog geen kosten gemaakt. Wellicht worden deze in 2020 gemaakt.
5	Tijdelijke huisvesting tijdens bouw podiumaccommodatie	2017-19	146	50	96	In 2019 zijn de tijdelijke huisvestingslasten van de bibliotheek ten laste van dit budget gebracht. Ook zijn de laatste kosten van de nieuwe podiumaccommodatie op dit budget geboekt. Het restant budget is nodig voor de tijdelijke huisvestingslasten van de bibliotheek in 2020.
5	Haalbaarheidsonderzoek sportpark en MFA Boskant	2018-17	50	0	50	Het participatietraject kost meer tijd vergt dan verwacht. De uitvoering start vermoedelijk in 2020.
5	Viering en Herdenking van 75 jaar bevrijding	2019-1	200	121	79	In 2019 hebben diverse festiviteiten plaatsgevonden in het kader van 75 jaar bevrijding. Herdenkingen en vieringen dienaangaande lopen door in 2020.

5	Frictiebudgetten subsidies	2019-1	245	200	45	In het kader van de harmonisatie sportbeleid is een vergoeding betaald voor de renovatie van sportlokalen. In 2020 volgen nog flankerende kosten vanwege de overname van diverse accommodaties .
5	Implementatiekosten Sportbedrijf	2019-1	60	0	60	Het onderzoek naar en de implementatie van het sportbedrijf is uitgesteld in afwachting van de besluitvorming over de vervanging van de zwembaden De Neul en De Beemd.
5	Gebiedsvisie toeristische as Kienehoef - Vlagheide	2019-1	25	0	25	Er is nog geen aanleiding voor een herziening/doorontwikkeling van het Masterplan Vlagheide. Daarom zijn er geen activiteiten ontplooid.
5	Toeristisch recreatie ontwikkeling Vlagheide en Duits Ijntje	2019-1	75	75	0	Het budget is in 2019 volledig besteed aan (externe) projectleiding.
5	Beheer en onderhoud buitenkunstwerken	2019-1	100	17	83	Er is een begin gemaakt met het inhalen van achterstallig onderhoud van de kunstwerken. Verdere uitvoering geschiedt in 2020.
5	Vervaardigen bomenkaart	2019-1	64	14	50	In 2019 hebben burgers de ruimte gehad om bomen aan te dragen voor de groene kaart. De hoofd- en wijkgroenstructuren worden door de gemeente de komende tijd beoordeeld en gewaardeerd. De monumentale en waardevolle bomen zijn in het voorjaar 2020 in beeld. Vervolgens kan de groene kaart vastgesteld worden.
5	Landschapstriënnale 2020	2019-1	60	29	31	De voorbereidingen zijn gestart voor een groot evenement rondom de Brabantse Beekdalen in september 2020. Dit vindt plaats in nauwe samenwerking met de drie Brabantse waterschappen.
5	Erfgoedvisie	MVM	91	11	80	In 2019 zijn voorbereidende werkzaamheden verricht. De erfgoedvisie en het bijbehorende uitvoeringsplan zijn evenwel nog niet gereed. Wordt waarschijnlijk 2020.
5	Revolverend investeringsfond duurzaamheid (sport)	2019-1	100	0	100	In 2019 is onderzocht of een dergelijk fonds ondergebracht kan worden bij een strategische partner die ook de eventuele maatregelen namens de gemeente Meierijstad zou kunnen financieren. Zo mogelijk gaat in 2020 daar besluitvorming op plaatsvinden.

5	Sportakkoord	2019	50	0	50	In 2018/2019 is het landelijk sportakkoord in het leven geroepen. Onderdeel daarvan is dat gemeenten middelen krijgen voor een lokaal sportakkoord. Omdat wij in 2018 al een sportnota hebben vastgesteld hebben wij meteen uitvoeringsbudget gekregen van het ministerie in 2019. Op dat moment was er geen tijd om bestedingsdoelen te formuleren. Dit hebben we nu wel gedaan, er ligt dus een uitgebreid plan onder.
5	Uitvoeringsbudget Sportnota 2018	MvM	77	9	68	In 2019 is slechts een beperkt deel van de activiteiten, zoals in sportnota 2019 voorzien, uitgevoerd. De resterende activiteiten worden in 2020 en volgende jaren uitgevoerd.
5	Uitvoering projecten wildbeheer eenheid (D)	MvM	23	8	16	In 2020 zal het ecologisch beheer van de bermen nader worden onderzocht. Dit draagt bij aan het landschap, biodiversiteit, bestrijding van de eikenprocessierups en de ecologische verbindingen van natuurgebieden in Meerijstad.
6	Onderzoek wijkgebouw Bosweg Schijndel	2018-16	81	33	48	In 2019 is een stedenbouwkundig plan gemaakt. In 2020 worden de werkzaamheden afgerond en wordt de beheersstructuur ingeregeld.
6	Onderzoek doorontwikkeling SW bedrijven	2019-1	75	0	75	In het Sociaal Domein lopen strategische projecten die met elkaar samenhangen; projecten die van beleid overgaan naar uitvoering of een nadrukkelijke impact hebben op de uitvoering binnen de Toegang. Om deze ontwikkelopgaven met elkaar te verbinden en sturing te houden, is er een Stuurgroep opgezet die het Plan van Aanpak inzake de 'Doorontwikkeling Toegang' volgt. In 2020 wordt dit bedrag ingezet voor de inhuur van een projectleider.
6	Integratie statushouders	2019-1	75	3	72	De gemeenten krijgen vanaf 2021 weer de regie over de inburgering. Medio 2019 zijn de kaders van de nieuwe Wet Inburgering bekend gemaakt. Er komen extra taken en nieuwe taken naar de gemeenten toe waar we ons als gemeente vroegtijdig op moeten voorbereiden. Om ons voor te bereiden op de nieuwe taken van de Wet Inburgering wordt in 2020 tijdelijk extra formatie ingezet.
6	Voorkomen en verminderen grensoverschrijdend gedrag	2019-1	50	3	47	Het budget wordt gebruikt voor het uitvoeringsplan voorkomen en verminderen grensoverschrijdend gedrag. Het gaat hier veelal om nog uit te werken projecten die - bijv. in samenwerking met de GGD - over meerdere jaren worden uitgevoerd.

6	Inclusieve samenleving	2019-1	166	14	152	De gemeente Meierijstad hecht belang aan participatie en hecht eraan dat iedereen, met of zonder beperking, mee kan doen (inclusie). De activiteiten om dit mogelijk te maken zijn nog niet afgerond en lopen door in 2020.
6	Samenwerking welzijnsorganisaties	2019-1	75	34	41	Het budget is beschikbaar gesteld om invulling te geven aan de veranderopgave op het gebied van de samenwerking met de maatschappelijke partners. Er zijn gemeenschappelijke samenwerkingsafspraken voor 2020 gemaakt en is er gezamenlijk gewerkt aan de opdrachtgever en opdrachtnemersrol. Een aantal onderwerpen op het gebied van de subsidierelatie worden in 2020 doorontwikkeld, waaronder resultaatmeting en het verder vormgeven van de (juridische) samenwerking.
6	Werkbudget preventie en innovatie sociaal domein	2019-1	960	173	787	We willen problemen voorkomen en zo vroeg mogelijk signaleren en aanpakken. Het werkbudget preventie en innovatie sociaal domein is beschikbaar gesteld om te kunnen investeren in preventie en innovatie met behulp van bijvoorbeeld nieuwe instrumenten of nieuwe samenwerkingen. In 2019 is er een aantal investeringen gedaan en zijn projecten gestart. In 2020 worden nog een aantal activiteiten/projecten uitgewerkt die in lijn zijn met de visie sociaal domein en beleidskader sociaal domein.
6	Proeftuin Veghel (B)	2019-1	400	17	383	In september 2019 hebben 11 organisaties een intentieovereenkomst getekend voor samenwerking en ontwikkeling van Leefgoed Veghel. Het in ontwikkeling zijnde project Proeftuin Veghel is hierin ondergebracht. Dat geldt ook voor het PIM project (Participeren in Meierijstad). Beide projecten zijn inmiddels onderdeel van het project Leefgoed (voorheen Proeftuin Veghel). Het project Proeftuin Veghel (Leefgoed) is in 2019 tot ontwikkeling gekomen en de kosten voor dit project worden voornamelijk in 2020 en 2021 voorzien.
7	Collectief energieverbeteringen organiseren	jr2017	6	2	4	Het budget is bedoeld voor het collectief verduurzamen van 100 woningen in de wijk de Leest. In 2019 zijn hiervoor beperkte activiteiten verricht. In 2020 is budget nodig voor ondersteuning en onderzoek naar verdere verduurzaming.
7	Gebiedsgericht grondwaterbeheer in Veghel-West	2018-13	300	0	300	In 2020 wordt het budget benut voor het opzetten en beheren van een monitorsnetwerk.

7	Verduurzaming bestaande woningvoorraad *)	2019-1	90	5	85	2019 was het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Het is een jaar geweest van investeren in tijd, connecties leggen intern en extern, onderliggende afspraken voorbereiden etc. Dat vroeg bij een aantal projecten nog niet direct om financiële middelen, maar de komende jaren is dat wel het geval. Dit wordt verantwoord en toegelicht in het voortgangsrapport 2019 van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (Q1 naar de raad). De (over te hevelen) budgetten worden de komende jaren aangewend om de 40 projecten uit het uitvoeringsprogramma verder uit te voeren.
7	Energie neutrale en aardgasloze nieuwbouw *)	2019-1	50	0	50	2019 was het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Het is een jaar geweest van investeren in tijd, connecties leggen intern en extern, onderliggende afspraken voorbereiden etc. Dat vroeg bij een aantal projecten nog niet direct om financiële middelen, maar de komende jaren is dat wel het geval. Dit wordt verantwoord en toegelicht in het voortgangsrapport 2019 van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (Q1 naar de raad). De (over te hevelen) budgetten worden de komende jaren aangewend om de 40 projecten uit het uitvoeringsprogramma verder uit te voeren.
7	Opwekking duurzame energie inpassen Meierijstad *)	2019-1	25	0	25	2019 was het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Het is een jaar geweest van investeren in tijd, connecties leggen intern en extern, onderliggende afspraken voorbereiden etc. Dat vroeg bij een aantal projecten nog niet direct om financiële middelen, maar de komende jaren is dat wel het geval. Dit wordt verantwoord en toegelicht in het voortgangsrapport 2019 van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (Q1 naar de raad). De (over te hevelen) budgetten worden de komende jaren aangewend om de 40 projecten uit het uitvoeringsprogramma verder uit te voeren.

7	Duurzame Grond- Weg en Waterbouw *)	2019-1	25	0	25	2019 was het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Het is een jaar geweest van investeren in tijd, connecties leggen intern en extern, onderliggende afspraken voorbereiden etc. Dat vroeg bij een aantal projecten nog niet direct om financiële middelen, maar de komende jaren is dat wel het geval. Dit wordt verantwoord en toegelicht in het voortgangsrapport 2019 van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (Q1 naar de raad). De (over te hevelen) budgetten worden de komende jaren aangewend om de 40 projecten uit het uitvoeringsprogramma verder uit te voeren.
7	Duurzame mobiliteit en verkeer en vervoer *)	2019-1	75	0	75	2019 was het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Het is een jaar geweest van investeren in tijd, connecties leggen intern en extern, onderliggende afspraken voorbereiden etc. Dat vroeg bij een aantal projecten nog niet direct om financiële middelen, maar de komende jaren is dat wel het geval. Dit wordt verantwoord en toegelicht in het voortgangsrapport 2019 van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (Q1 naar de raad). De (over te hevelen) budgetten worden de komende jaren aangewend om de 40 projecten uit het uitvoeringsprogramma verder uit te voeren.
7	Stimulering duurzaam bedrijfsleven en bedrijventerreinen *)	2019-1	50	0	50	2019 was het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Het is een jaar geweest van investeren in tijd, connecties leggen intern en extern, onderliggende afspraken voorbereiden etc. Dat vroeg bij een aantal projecten nog niet direct om financiële middelen, maar de komende jaren is dat wel het geval. Dit wordt verantwoord en toegelicht in het voortgangsrapport 2019 van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (Q1 naar de raad). De (over te hevelen) budgetten worden de komende jaren aangewend om de 40 projecten uit het uitvoeringsprogramma verder uit te voeren.

7	Duurzame bedrijfsvoering eigen organisatie *)	2019-1	75	13	62	2019 was het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Het is een jaar geweest van investeren in tijd, connecties leggen intern en extern, onderliggende afspraken voorbereiden etc. Dat vroeg bij een aantal projecten nog niet direct om financiële middelen, maar de komende jaren is dat wel het geval. Dit wordt verantwoord en toegelicht in het voortgangsrapport 2019 van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (Q1 naar de raad). De (over te hevelen) budgetten worden de komende jaren aangewend om de 40 projecten uit het uitvoeringsprogramma verder uit te voeren.
7	Energieonderzoek voor sportaccommodaties *)	2019-1	10	11	-1	2019 was het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Het is een jaar geweest van investeren in tijd, connecties leggen intern en extern, onderliggende afspraken voorbereiden etc. Dat vroeg bij een aantal projecten nog niet direct om financiële middelen, maar de komende jaren is dat wel het geval. Dit wordt verantwoord en toegelicht in het voortgangsrapport 2019 van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (Q1 naar de raad). De (over te hevelen) budgetten worden de komende jaren aangewend om de 40 projecten uit het uitvoeringsprogramma verder uit te voeren.
7	Uitvoering Klimaatbeleid (C)	2017-05	121	83	37	2019 was het eerste jaar van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid. Het is een jaar geweest van investeren in tijd, connecties leggen intern en extern, onderliggende afspraken voorbereiden etc. Dat vroeg bij een aantal projecten nog niet direct om financiële middelen, maar de komende jaren is dat wel het geval. Dit wordt verantwoord en toegelicht in het voortgangsrapport 2019 van het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (Q1 naar de raad). De (over te hevelen) budgetten worden de komende jaren aangewend om de 40 projecten uit het uitvoeringsprogramma verder uit te voeren.
7	Meierijstad een gezonde gemeente (D) *)	2019-1	10	0	10	Dit bedrag is bestemd voor een opleiding voor deelnemers die actief zijn in het netwerk positieve gezondheid. Dit netwerk krijgt begin 2020 verder vorm. Voor de deelnemers is de opleiding noodzakelijk om het gedachtegoed positieve gezondheid in de eigen organisatie te kunnen promoten en als een olievlek te laten uitrollen.

8	Haalbaarheidsonderzoek herontwikkeling kloostercomplex Franciscanessen	2018	81	32	49	De haalbaarheid van herontwikkeling van het kloostercomplex in Veghel is onderzocht en nog niet uitgekristalliseerd. Momenteel wordt nader onderzoek gedaan naar alternatieve invullingen van het complex die recht doen aan de wensen van alle betrokken partijen.
8	Herontwikkeling woonwagenlocatie Nederboek	2016	50	105	-55	In 2019 zijn relatief veel kosten gemaakt voor de tijdelijke locatie. In 2020 volgen kosten voor de ontwikkeling van de permanente locatie.
8	Ondersteuningsnetwerk veehouders	2019	330	7	323	In 2019 zijn diverse bestemmingsplannen voor initiatieven in het buitengebied begeleid. Het aantal initiatieven zal in 2020 toenemen.
8	Opstellen programma Vitaal buitengebied (D)	MvM	49	25	24	In 2019 zijn de landschapsanalyse, afwegingskaders voor energieopwekking en vrijkomende agrarische bebouwing afgerond. In 2020 volgen nog de afwegingskaders voor teelt ondersteunende voorzieningen en geur- en fijnstof.
8	Landschap-, water- en natuurontwikkelingsvisie (C)	jr2017	100	56	44	Dit budget wordt besteed aan de ontwikkeling van de landschapsvisie en de regeling kwaliteitsverbetering van het landschap.
			8.749	2.165	6.584	

Progr.	Over te hevelen budgetten zonder activering	Besluit	Totaal krediet	Uitgaven t/m 2019	Restant 31-12	Toelichting (Bedragen x €1.000)
0	Distributie en meldingenvoorziening basisregistratie	2016	36	30	6	Het resterende budget wordt gebruikt ter dekking van de verwachte kosten van de pilot berichtenverkeer basisregistraties BAG en BGT in 2020.
0	Verkenning gemeentelijk Vastgoed	2017	50	35	15	Als gevolg van een onvoorziene vereiste update van de applicatie Ultimo is er een vertraging ontstaan in de oplevering van de verhuurmodule. De verhuurmodule wordt hierdoor pas in kwartaal 1 van 2020 opgeleverd en operationeel.
0	Opname en invoering ten behoeve van Meerjaren Onderhoudsplan	2017	35	4	31	In 2020 worden de plannen opgesteld ten aanzien van het MJOP versus CO2 neutraal.

0	Actualiseren Meerjaren Onderhoudsplan	2017	150	114	37	Er zijn extra panden toegevoegd aan de vastgoedportefeuille door de harmonisatie van sportverenigingen en de aankoop van het voormalig politiebureau. Voor deze panden moeten opnames worden gedaan en een MJOP worden opgesteld. Ook schaffen we een nieuw planningsprogramma aan. Daarnaast wordt gewerkt aan het onderhoudsbeleid.
0	Sint-Oedenrode - Kasteellaan	2019	157	156	1	De kosten betreffen de kosten voor de sloop van de aanwezige opstallen en beheerlasten.
0	ICT Meierijstad: Telefonie	2016	209	226	-17	Er zijn extra werkzaamheden verricht die door de leverancier vergoed worden. Deze vergoeding wordt ook ingezet voor de extra projectkosten in 2020.
8	Invoering Omgevingswet	2016	31	13	18	De omgevingswet moet in 2021 operationeel zijn. Dit krediet wordt in 2020 besteed aan instrumentarium en ICT die met invoeren Omgevingswet samenhangen.
0	Eenmalige uittredingskosten Belastingssamenwerking Oost-Brabant	2016	320	210	110	Het resterende budget wordt, in logische navolging van de eerdere besluitvorming herijking keten belastingen, WOZ, BAG en functioneel beheer, gebruikt voor een verdere doorontwikkeling in de keten. Hierbij ligt de nadruk op het optimaliseren van gebruik van de Gouw IT (keten)applicaties (BAG-WOZ-Heffen & Innen), het verbeteren van de werking van de koppelingen met gelieerde applicaties (zoals Squit en Key2Financiën) en tenslotte voor het opheffen van mogelijke knelpunten binnen de keten.
0	WOZ-waardering op basis van Gebruiksoppervlakte	2018	120	38	82	Vanaf 1 januari 2022 is het verplicht om WOZ-taxaties van woningen te baseren op de gebruiksoppervlakte in plaats van op inhoud. Fase 1 van de inventarisatie van de gebruiksoppervlakte van de niet-grondgebonden objecten is afgerond (± 6.000 appartementen, flats bovenwoningen etc.). Nu start de inventarisatie van de grondgebonden objecten (± 29.000 overige woningen). Het budget wordt besteed aan het opnieuw inrichten van taxatiemodellen waarna we in de loop van 2020 en 2021 kunnen schaduwdraaien.
Totaal			1.109	826	283	

Progr.	Af te sluiten eenmalige budgetten per 31-12-2019	Totaal budget	Netto-uitgaven	Verschil	Toelichting (Bedragen x € 1.000)
--------	--	---------------	----------------	----------	----------------------------------

0	Informatiebeveiliging (IT audit + GAP analyse)	75	80	-5	Budget kan worden afgesloten. Werkzaamheden zijn uitgevoerd.
0	Onderzoek huisvesting locatie Sint-Oedenrode	56	56	0	Er is onderzoek verricht naar maatschappelijk vastgoed in Sint Oedenrode in eigendom van de gemeente.
0	Knelpuntenbudget	52	49	3	Budget kan worden afgesloten. Werkzaamheden zijn uitgevoerd. Aangewend ten behoeve van externe ondersteuning.
2	Onderzoeksbudget N279 (Veghel-Asten)	100	80	20	Het budget is besteed aan inhuur extern personeel en aan onderzoek naar fietspaden bij Keldonk en Zijtaart.
2	Haalbaarheidsonderzoek N279 Keldonk bedrijventerrein	38	40	-2	In 2019 is een voorbereidingskrediet beschikbaar gekomen. Dit EB is ook uitgeput en moet daarom worden afgesloten.
3	Food Waste Experience	50	50	0	Laatste tranche van bijdrage is in 2019 geschied. Budget kan worden afgesloten.
5	Realiseren voldoende zwemvoorzieningen	50	32	18	De voorbereidende werkzaamheden zijn afgerond en het project voor nieuwbouw is gedefinieerd. Hiervoor is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.
5	Haalbaarheidsonderzoek Omnisportpark Erp	48	54	-6	Het haalbaarheidsonderzoek is in 2019 afgerond. Voor het vervolg is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.
5	Ervenproject	35	35	0	Brabants landschap heeft vanaf november 2019 erfscans gedaan en advies uitgebracht over maatregelen op boerenerven in het buitengebied. Deze erfscans worden omgezet naar inrichtingsschetsen en vervolgens wordt het gepland en geplaatst.
5	Inrichten van 5 watertappunten	35	32	3	Met de aanleg van nieuwe tappunten zijn nu alle kernen van Meierijstad voorzien van een openbaar drinkwatertappunt. De Rotary heeft een financiële bijdrage geleverd.
8	Herijking Woningbouwprogramma	171	191	-20	De overschrijding is ontstaan door het inzetten van juridische capaciteit voor het project De Bunders.
		710	699	11	

GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

		Begroting		Rekening	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bedragen x €1.000,-					
0.	Bestuur en Ondersteuning	47.627	161.067	62.966	178.153
0.1	Bestuur	4.251	3	5.948	95
0.2	Burgerzaken	1.861	1.044	1.843	1.109
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.179	688	17.662	16.578
0.4	Overhead	22.636	765	23.223	1.116
0.5	Treasury	509	775	535	726
0.61	OZB woningen	825	10.379	910	10.636
0.62	OZB-niet woningen	473	7.677	501	7.624
0.64	Belastingen Overig	182	366	181	427
0.7	Algemene uitkering	17	116.044	0	117.526
0.8	Overige baten en lasten	4.024	199	-1.829	359
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	647	0
0.90	Mutatie reserve programma 0	12.614	23.127	12.619	21.958
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1.944	0	726	0
1.	Veiligheid	6.972	729	6.629	755
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	5.585	459	5.540	467
1.2	Openbare Orde en Veiligheid	1.387	187	1.089	256
1.90	Mutatie reserve programma 1	0	83	0	33
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat	16.254	7.064	16.117	6.978
2.1	Verkeer en vervoer	14.617	843	14.544	875
2.2	Parkeren	150	42	124	52
2.3	Recreatieve Havens	34	5	28	5
2.4	Economische Haven en waterwegen	120	193	115	208
2.5	Openbaar Vervoer	41	0	14	0
2.90	Mutatie reserve programma 2	1.292	5.981	1.292	5.839
3.	Economie	22.356	21.463	27.687	27.163
3.1	Economische ontwikkeling	921	18	465	15
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	20.281	20.281	25.998	26.300
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	845	262	883	307
3.4	Economische promotie	309	317	340	335
3.90	Mutatie reserve programma 3	0	585	0	206
4.	Onderwijs	10.788	2.879	9.842	2.201
4.1	Openbaar basisonderwijs	33	0	39	0
4.2	Onderwijs huisvesting	6.872	324	6.668	374
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.848	1.422	3.100	1.082
4.90	Mutatie reserve programma 4	35	1.133	35	745
5.	Sport, cultuur en recreatie	28.028	7.937	26.860	6.744
5.1	Sportbeleid en activering	2.191	100	1.831	6
5.2	Sport accommodaties	9.270	4.148	9.021	4.225
5.3	Cultuurpresentatie, productie en participatie	5.404	394	5.135	448
5.4	Musea	273	10	276	6
5.5	Cultureel erfgoed	868	38	771	39

5.6	Media	2.091	165	2.101	168
5.7	Openbaar groen en recreatie	7.786	294	7.579	181
5.90	Mutatie reserve programma 5	145	2.788	145	1.672
6.	Sociaal domein	87.181	24.705	88.501	22.217
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	10.555	1.686	8.406	1.583
6.2	Wijkteams	4.968	20	4.701	20
6.3	Inkomensregelingen	17.175	14.431	16.167	13.766
6.4	Begeleide participatie	14.979	86	15.015	74
6.5	Arbeidsparticipatie	2.443	69	2.424	269
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.574	0	2.655	4
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	13.544	474	13.858	588
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	17.733	1.150	16.527	1.719
6.81	Geescaleerde zorg 18+	765	0	791	0
6.82	Geescaleerde zorg 18-	2.428	0	2.499	0
6.90	Mutatie reserve programma 6	17	6.789	5.457	4.192
7.	Volksgezondheid en milieu	23.551	19.902	21.630	17.985
7.1	Volksgezondheid	2.817	29	2.736	51
7.2	Riolering	6.962	9.173	6.152	8.015
7.3	Afval	7.906	9.098	7.906	8.987
7.4	Milieubeheer	5.790	316	4.762	75
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	76	125	74	88
7.90	Mutatie reserve programma 7	0	1.161	0	769
8.	VHROSV	25.433	22.444	21.661	19.695
8.1	Ruimtelijke Ordening	2.616	810	2.261	1.426
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	18.480	18.480	15.311	14.594
8.3	Wonen en Bouwen	1.800	2.632	1.552	3.196
8.90	Mutatie reserve programma 8	2.537	522	2.537	479
TOTAAL		268.190	268.190	281.891	281.891

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AGR	Algemene Gemeentelijke Reserve
ARU	Accres Relevante Uitgavenontwikkeling
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	BTW compensatiefonds
BERAP	Bestuursrapportage
BHIC	Brabants Historisch Informatiecentrum
BIE	Bouwgrond In Exploitatie
BIG	Baseline Informatieveiligheid Nederlandse Gemeenten
BIN	Buurt Informatie Netwerk
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporing Ambtenaar
BRO	Besluit Ruimtelijke Ordening
BSOB	Belasting Samenwerking Oost Brabant
CAO	Collectieve Arbeid Overeenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Plan Bureau
DEAB	Diensten van Algemeen Economisch Belang
DMS	Documenten Management Systeem
DMJOP	Duurzaam Meerjarig Onderhoud Plan
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EROM	Energieke Regio Ondernemend Meierijstad
EVZ	Ecologische Verbinding Zone
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information audit
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FTE	Fulltime-equivalent (eenheid)
GGD	Gewestelijke Gezondheidsdienst
GFT	Groente Fruit en Tuin (-afval)
GIDS	Gezond In De Stad
HALT	Het Alternatief
IBA	Individuele Behandeling Afvalwater
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
IBP	Inter Bestuurlijk Programma
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvesting Plan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
KCC	Klant Contact Centrum
LEA	Lokale educatieve Agenda
LIO	Lokaal Informatie Overleg (LIO)
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LOG	Landbouw Ontwikkeling Gebied
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
MER	Milieu Effect Rapportage
MFA	Multi Functioneel Accommodatie
MJOP	Meer Jaren Onderhoud Programma
MOP	Meer jaren Ontwikkeling Programma
MOR	Meldingen Openbare Ruimte

MvM	Mijlpalen van Meierijstad
NCW	Netto Contante Waarde
OZB	Onroerend Zaak Belasting
ODBN	Omgevingsdienst Brabant Noord
PIA	Privacy Impact Assessments
PIP	Persoonlijk Internet Portaal
PPS	Publiek Private Samenwerkingsovereenkomst
PMG	Platform Middelgrote Gemeenten
POM	Platform Ondernemers Meierijstad
PSO	Prestatieladder Sociaal Ondernemen
PvE	Programma van Eisen
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RAW	Rationalisatie en Automatisering in de Grond-, Water- en Wegenbouw
RBL	Regionaal Bureau Leerplicht
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RNI	Registratie Niet Ingezetenen
RvV	Raad van Verbeelding
RWS	Rijkswaterstaat
SiSa	Single Information Single Audit
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
Stika	Stimuleringskader
SVN	Stimulering Volkshuisvesting Nederland
TWAZ	Tijdelijke Wet ambulancezorg
UWO	Uit Werking Overeenkomst
vGRP	Verbreed Gemeentelijk Rioolbeheer Plan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOC	Veghels Overleg Cultuur
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeer Regel Installatie
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
(V)SO	(voortgezet) speciaal onderwijs
VTH	Vergunningverlening Toezicht Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse educatie
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WAS	Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOZ	Waardebepaling Onroerende Zaken
Wgv	Wet Geurverordening
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZLTO	Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie
ZMLK	Zeer Moeilijk Lerende Kinderen.